

ALEKSANDAR SAŠA ZEKOVIĆ
ZORANA BAČOVIĆ

GRAĐANI I POLICIJA
IZAZOVI
POVJERENJA

ALEKSANDAR SAŠA ZEKOVIĆ
ZORANA BAČOVIĆ

GRAĐANI I POLICIJA: IZAZOVI POVJERENJA

GRAĐANI I POLICIJA: IZAZOVI POVJERENJA

Autori:

mr.sc Aleksandar Saša Zeković
Zorana Bačović

Izdavač:

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE
Skupština Crne Gore
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 10, Podgorica
tel/fax 020 404 538
www.kontrolapolicije.me

ALEKSANDAR SAŠA ZEKOVIĆ
ZORANA BAĆOVIĆ

**GRAĐANI I POLICIJA:
IZAZOVI POVJERENJA**

Podgorica
2019

SADRŽINA

UVOD	7
REZIME RADA 2018	11
PREGLED RADA GRAĐANSKE KONTROLE POLICIJE PO PRITUŽBAMA I SOPSTVENIM INICIJATIVAMA U 2018 GODINI	
I dio: ZABRANA ZLOSTAVLJANJA I POSTUPANJE POLICIJE.....	15
II dio: PROVJERA NAČINA VRŠENJA POLICIJSKIH POSLOVA I PRIMJENE POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA.....	68
III dio: OSNOVNE MEDIJSKE SLOBODE I POSTUPANJE POLICIJE	92
IV dio: ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA, PRIVATNOSTI I PRETPOSTAVKE NEVINOSTI I POSTUPANJE POLICIJE	103
V dio: BORBA PROTIV NASILJA I PRIMJENA POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA	126
VI dio: IZBORNA PRAVA GRAĐANA I PRIMJENA POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA	157
VII dio: PRITUŽBE I PRIMJEDBE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA_CA	161
VIII dio: PROGRAM “PRAĆENJE PRIMJENE ZAKONA O BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA”	168
IX dio: BORBA PROTIV KRIVOLOVA I PRIMJENA POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA	189
X dio: PROGRAM “PRAVNI OSNOV I PRAKSA RADA SPECIJALNE ANTITERORISTIČKE JEDINICE”	193

XI dio:	PREVLADAVANJE PROŠLOSTI I KULTURA SJEĆANJA	197
XII dio:	ZAŠTITA I OSTVARIVANJE PRAVA ODREĐENIH DRUŠTVENIH GRUPA I KATEGORIJA STANOVNIŠTVA I POSTUPANJE POLICIJE	201
XIII dio:	DOBROBIT ŽIVOTINJA I PRIMJENA POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA	212
XIV dio:	PROGRAM “UNAPRJEĐENJE TRANSPARETNOSTI GRAĐANSKE KONTROLE POLICIJE”	225

Prekomjerna upotreba sile (prekoračenje ovlašćenja), zataškivanje incidenata i odsustvo odgovornosti u nekoliko posljednjih godina su stvorili više kriznih situacija po crnogorsku policiju što je iniciralo pojačano interesovanje i očekivanja javnosti od građanskog nadzora koji se obavlja preko Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Pitanja povjerenja i pouzdanog policijskog postupanja su blisko povezana. Kompromitacija policijskog integriteta je najčešći uzrok problematizovanja povjerenja. Za crnogorsku policiju dodatan izazov je i kontekst podijeljenog političkog društva u kojem se i profesionalne operacije kvalifikuju kao aktivnosti partijske policije. Slične ocjene prate i ostale institucije koje doprinose vladavini prava. Primarni zadatak Savjeta za građansku kontrolu rada policije jeste da postupi po pritužbama i odgovori na prigovore javnosti u vezi sa policijskom praksom, kulturom, integritetom i primjenom policijskih ovlašćenja. Praksa je definisala i ciljeve građanskog nadzora policije: blagovremeno identifikovati i spriječiti neprofesionalno policijsko postupanje, odvratiti policiju od prakse koja je kompromituje i krši ljudska prava i jačati povjerenje javnosti u policijski servis.

Intencija zakonodavca, Skupštine Crne Gore, kroz uvođenje građanskog nadzora policije (2005, Zakon o policiji) bila je da se unaprijedi, ojača, povjerenje javnosti (zajednice) u rad policije. Zato su neprihvatljivi pokušaji koji se očituju kroz ignorisanje izdatih ocjena i preporuka u namjeri da se priguši i marginalizuje glas javnosti koji se saopštava kroz građansku kontrolu policije.

Bez obzira koji je model građanskog nadzora uspostavljen, većina tih rješenja ne mogu natjerati, primorati ili prisiliti autoritete u Policiji da usvoje i realizuju izdate preporuke. Međutim značaj nalaza i ocjene bilo kojeg oblika građanskog nadzora jeste u osnovanom očekivanju da profesionalna policijska organizacija treba da se upravlja očekivanjima i standardima koje postavlja demokratsko društvo. Čutanje policijske administracije, nedostavljanje traženih odgovora i ozbiljno odugovlačenje komunikacije pri radu po pritužbama iscrpljuje i potkopava rad i smisao postojanja građanskog nadzora. Iskustva takođe govore, bez obzira da li se radi o zemljama sa demokratskom tradicijom ili su društva u procesu konsolidacije, da veću vjerodostojnost ima građanski postupak u odnosu na interne postupke provjere policijskog postupanja. Kad se, konačno, uspostavi kvalitetan odnos uvažavanja onda građanski nadzor postaje najefikasniji promoter odgovornosti, transparentnosti i uspjeha policije.

Građanska kontrola policije, u crnogorskom slučaju, primjenjujući zakon preporučuje poželjna ponašanja i vrijednosti policijskih autoriteta i službenika. Važno je periodično javno oglašavanja ministra unutrašnjih poslova i direktora Policije kojim osuđuju svako policijsko zlostavljanje i odlučno najavljuju odgovarajuće sankcije. Rad Savjeta za građansku kontrolu rada policije ne podrazumijeva i izricanje sankcija. U svijetu nijesu rijetke, građanske komisije/tijela za nadzor policije čije su odluke i obavezujuće. Ipak, brojna su mišljenja da građanski nadzor ima veću vidljivost i efekat ako je usmjeren na problematične pojave i propuste u Policiji nego da izriče sankcije. Tog su stanovišta i svi dosadašnji sazivi Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Savjet je gotovo svaku primjedbu u javnosti na postupanje crnogorske policije blagovremeno i dosljedno raspravio.¹ Tako se jača ukupan koncept demokratske kontrole policije.

Svjestan da njegov rad najčešće podrazumijeva apelovanje Savjet je pokazao ozbiljnu predanost u ostvarivanju svoje zakonom definisane odgovornosti prema građanima. Proaktivan pristup, kvalitetna komunikacija sa građanima, bliskost i odgovoran odnos prema civilnom društvu, intenzivno prisustvo u medijima, transparentnost rada, postupaka i podataka kojima raspolaže, spremnost u zastupanju i ranijih kršenja ljudskih prava pokazuju da Savjet ne pristaje na "iluziju kontrole" već koristi i posljednji atom ovlašćenja.

Širina rada građanske kontrole policije i sadržaj upućenih preporuka ističe i razvojnu, futurističku i naprednu, dimenziju nezavisnog mehanizma nadzora da Policija Crne Gore ne bude nužno konzervativna i konvencionalna već dinamična organizacija koja prati potrebe modernog demokratskog društva.²

Određeni zaključci, ocjene i preporuke Savjeta, prije nego su formalno i javno objavljeni, predstavljeni su ministru unutrašnjih poslova. Strategija Savjeta je da policijski autoriteti prepoznaju izvještavanje inkluzivnom funkcijom gra-

1 Povećava se obraćanje građana i društvenih struktura (nevladine organizacije, sindikati, političke stranke, mediji). Ta činjenica ukazuje na povjerenje javnosti. Korektno je da se istakne da to i ne mora da znači da je posrijedi porast neprofesionalizma i devijantnosti u Policiji koliko pitanje povjerenja i sve većeg prepoznavanja građanske kontrole policije u crnogorskom društvu. Ukupna statistika predmeta i izdatih ocjena građanskog nadzora ukazuje da se, iz godine u godinu, smanjuje neprofesionalno postupanje crnogorske policije ali da i dalje postoji prostor za poboljšanje primjene policijskih ovlašćenja i unaprjeđenje poštovanja ljudskih prava; Pogledati: <http://kontrolapolicije.me/blog/2018-rezime-rada-gra%C4%91anske-kontrole-policije> i <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/Izvjestaji/UPOREDNI%20STATISTIC%CC%8CKI%20PODACI%20O%20RADU%20%20GRA%C4%90ANSKE%20KONTROLE%20POLICIJE%20%20U%202017.%20%202018.pdf>

2 Crnogorska građanska kontrola policije, od osnivanja do danas, imala je puni kredibilitet kako izvan tako i unutar policije. To joj je bila naročita prednost (pogodnost) u radu i može se konstatovati da su subjekti ovlašćeni za predlaganje članova Savjeta za građansku kontrolu rada policije kao i Skupština Crne Gore, koja potvrđuje imenovanje članova, imali konstruktivan pristup. Takav pristup izostao je samo jednom i to 2010 godine. Tadašnji predsjednik Skupštine Crne Gore, Ranko Krivokapić, na plenaranoj sjednici namjerno je izostavio, pri čitanju, ime Aleksandra Saše Zekovića kojeg su imenovale sve vodeće nacionalne i lokalne grupe za ljudska prava. Uz snažan pritisak demokratske javnosti Krivokapić se zbog takvog postupka izvinio a Skupština Crne Gore je Zekovića, nakon nekoliko mjeseci, 2011, u ponovljenoj proceduri, imenovala za člana Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

đanske kontrole rada policije, esencijalnim segmentom praćenja ljudskih prava i da se dodatno podstakne međusobni dijalog.³ Koristeći međunarodna iskustva u nezavisnom nadzoru crnogorski Savjet za građansku kontrolu rada policije se često obraćao Etičkom odboru Policije i Unutrašnjoj kontroli policije tokom svog istraživačkog rada po pritužbama građana. Savjet je cijenio korisnim da bude u toku sa ostalim internim provjerama i postupcima smatrajući to korisnim za bolje razumijevanje Policije i svih nijansi i dubine uočenih izazova. Savjet za građansku kontrolu rada policije pokazuje opredjeljenje da se stalno radi na jačanju sopstvenih kapaciteta koji treba da uključe i empatijsku sposobnost za razumijevanje pozicija i interesa različitih grupa, naročito uključujući osobe koje pripadaju policijskoj profesiji.

Ozbiljan problem crnogorske policije, iz percepcije nezavisnog nadzora, jeste skriveno nedolično ponašanje policijskih službenika koje ostaje takvo, uglavnom, zbog postojanja policijske kulture koja podstiče odsustvo odgovornosti, unutrašnju solidarnost po svaku cijenu i ćutanje o raznim kontroverzama i događajima. Savjet za građansku kontrolu rada policije dosljedno ukazuje na problem odgovornosti u crnogorskoj policiji. Postojeća rješenja/mehanizmi koji bi trebali utvrditi i dalje procesuirati odgovornost ne funkcionišu dovoljno efikasno. Zato je naročita pažnja i u ovoj knjizi posvećena narušenom disciplinskom sistemu i pojedinačnim priznanjima policijskih službenika da su zlostavljali građane. To je dodatno produbilo krizu disciplinskog sistema i kapacitete starješina policije i unutrašnje kontrole policije da objektivno i blagovremeno utvrde osnovanost upotrebe sredstava prinude i prekoračenje ovlašćenja. Kada je riječ o disciplinskim postupcima prema određenim starješinama Savjet je javno i blagovremeno ukazao na namjeru da se zbog privatnih interesa i relacija policijskim starješinama omogući povoljniji disciplinski tretman i oslobađanje od odgovornosti.

Građani su, često i preko Savjeta, otvorili drugačiju, reklo bi se argumentovaniju, diskusiju o primjeni policijskih ovlašćenja. Video zapisi su pod lupom stavili policijsku profesiju a negativno policijsko postupanje učinili očiglednijim. Snimci u posjedu građana, i pored ograničenja objektivnosti, postali su produktivno sredstvo u kreiranju percepcije javnosti. Tačno je da će Policija nastaviti da njeguje svoj ugled u javnosti konvencionalnim tehnikama saradnje sa medijima ali mora da računa i na činjenicu da građani imaju pametne telefone uz stalni pristup globalnim društvenim mrežama. Video snimak, i u slučaju Crne Gore, ne samo da je postao osnov na kojem se zasniva mišljenje nego je produktivno razvio diskusiju o aktuelnoj policijskoj kulturi o kojoj se do 2015 (slučaj Martinović) moglo razgovarati samo na osnovu navoda iz pritužbe, priložene medicinske dokumentacije i uz, obično, negiranja iz policijske organizacije. Savjet ocjenjuje da video zapisi jednako tako mogu da budu i pozitivni po policiju i potvrde profe-

3 To je rađeno kod slučaja koji su bili politički i medijski eksponirani i u kojima je registrovano naročito kompromitujuće postupanje policije. Policiji je, i na taj način, pružena prilika da uz dodatne argumente ospori nalaz građanskog nadzora.

sionalno postupanje što su i pokazale određene provjere postupanja službenika policije u 2019. Građanska kontrola policije je razmatrala i video zapise koje snima i u javnosti distribuira Policija. Upućene ocjene i preporuke su implementirane bolje i brže od bilo koje druge tekovine građanske kontrole policije i već neko vrijeme se javno ne objavljuju video zapisi policijskih operacija čime je prestala praksa povrede prava na privatnost i pretpostavke nevinosti.

Sadržaj koji slijedi, zasnovan na vjerodostojnim podacima, predstavlja primjedbe crnogorske javnosti na postupanje Policije u 2018 godini.

Dosta su skromna istraživanja i podaci o građanskom nadzoru policije ali crnogorski Savjet za građansku kontrolu rada policije pokušava, iz godine u godinu, doprinosti stvaranju literature koja će pomoći nacionalnu i regionalnu diskusiju o modelima, dometima i efektima građanskog nadzora (civilan/citizen oversight).

Ponudeni podaci ne presuđuju. Predstavljeni su, koliko je bilo moguće integralno, da govore sami za sebe, pruže određeno saznanje i pomognu samostalno donošenje zaključka, kako o određenom incidentu/događaju tako i onima koji su obavljali građanski nadzor ili su upravljali crnogorskom Policijom.

Knjiga je za sve one koji se bave ljudskim pravima u praksi, razvojem policije i pitanjima bezbjednosti. Knjiga je namijenjena građanima, istraživačima, studentima, novinarima, profesionalcima (donosiocima odluka) na polju bezbjednosti i politike.

Jezik i stil koji se koristi u radu Savjeta, pa i u ovom dokumentu, je objektiv i nekonfrontirajući. Od osnivanja Savjet za građansku kontrolu rada policije i kod Uprave policije zagovara upotrebu jezika koji nije uvredljiv i koji umjesto odbrambenog i emotivnog stava prema izdatim ocjenama i preporukama pokazuje otvorenost prema konstruktivnim kritikama i promjenama.

Savjet nije nadzorno tijelo isključivo orjentisano na postupanje po pritužbama već djeluje proaktivno i dosta široko prema ukupnom razvoju crnogorske policije sa opredjeljenjem da Uprava policije svoju autonomiju (samostalnost) koristi na način koji omogućava i podstiče vladavinu prava i sve oblike nadzora i istražnih radnji. Zato je i više nego očigledna intencija građanskog nadzora da se učini sve što je moguće kako bi preovladala percepcija da direktor Uprave policije nije samo odgovoran ministru unutrašnjih poslova i Vladi nego i crnogorskoj javnosti.

2018: PODACI O RADU GRAĐANSKE KONTROLE POLICIJE

Rad i postupanje Savjeta za građansku kontrolu rada policije u 2018. godini tekao je kroz ukupno 94 predmeta/slučaja. Ukupno 15 predmeta su formirani 2017. godine na osnovu nastavljenog rada iz te godine a 79 predmeta je formirano u 2018. godini. Savjet je pratio i implementaciju jednog (1) predmeta zaključenog u 2016 godini.

Na osnovu pritužbi građana_ki je formirano ukupno 52 predmeta ili 55,32 % od ukupnog broja predmeta. Po sopstvenoj inicijativi Savjeta formirana su 24 predmeta (25,5 %),⁴ a na osnovu pritužbi i obraćanja nevladinih organizacija (NVO) formirano je 11 predmeta (11,7 %), Na osnovu pritužbi policijskih službenika formirana su 4 predmeta (ili 4,25 % od ukupnog broja slučaja) a po jedan predmet je formiran na osnovu obraćanja sindikalne organizacije, Skupštine Crne Gore i inicijative Centra bezbjednosti (CB) Nikšić.

U odnosu na 2017. došlo je do značajnog povećanja broja predmeta (za preko 55 %) dok se u odnosu na 2016 godinu radi se o istom broju predmeta u radu.

Značajno je povećan broj pritužbi građana. Na osnovu obraćanja građana u 2018 su formirana 52 predmeta (55 % ukupnog broja predmeta) a u 2017, po istoj osnovi je formirano 29 predmeta (48 % ukupnog broja predmeta). Povećalo se i obraćanje policijskih službenika. U 2018 postupalo se po 4 pritužbe a u 2017 po pritužbi jednog bivšeg policijskog službenika koji je angažovanjem Savjeta vraćen u službu. Broj predmeta koji su formirani na osnovu inicijative Savjeta, nevladinih i sindikalnih organizacija ostao je približno isti u odnosu na 2017. godinu. U 2018 na osnovu inicijative člana Savjeta je formirano 25,5 % od ukupnog broja predmeta (2017: 28 %) a na osnovu obraćanja NVO u 2018 je formirano 11,7 % od ukupnog broja predmeta (2017: 11,66 %).

Broj predmeta (pritužbi i inicijativa) u odnosu na 2017. je povećan za preko 55 %. Broj predmeta u 2017 u odnosu na 2016 godinu je bio manji za oko 30 %.

Od ukupnog broja predmeta u radu (94) njih tačno 17 ili 18 % se odnosilo na primjedbe u vezi prekoračenja policijskih ovlašćenja od čega 12 predmeta uključuje i postojanje tjelesnih povreda (13 % od ukupnog broja predmeta), 12 predmeta ili 13 % ukupnog broja predmeta podrazumijeva provjeru postupanja policije u konkretnim slučajevima a 29 predmeta ili 31 % se odnosi na navodnu povredu nekih drugih prava i sloboda pri primjeni policijskih ovlašćenja. Ostali

⁴ Jedan predmet je inicirao član Savjeta advokat Zoran Čelebić a ostale predmete član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković.

se predmeti, njih 36 ili 38,3 % od ukupnog broja predmeta u radu, odnose na pitanja iz policijskog integriteta, poboljšanja primjene policijskih ovlaštenja ili razvoja policijske organizacije. Predmeti u rad Savjeta podrazumijevali su provjeru postupanja policije prema 75 građanina a provjerama je obuhvaćeno postupanje 90 policijskih službenika i starješina.

Povreda ljudskih prava i neprofesionalno postupanje policije utvrđeno je kod 23 predmeta ili 24,5 % od ukupnog broja predmeta (2017: 26,6 %; 2016: 41 %).

Profesionalno i zakonito postupanje policije je konstatovano u 44 predmeta ili 48,8 % od ukupnog broja predmeta (2017: 38,3 %; 2016: 36,2 %).

U dva slučaja (od 4 po kojima je postupano) je utvrđena povreda prava policijskih službenika i iste su otklonjene.

Ostali predmeti su zaključeni preporukama i odgovarajućim zaključcima (bez izdavanja ocjene).

Ovi podaci ukazuju da se iz godine u godinu smanjuje neprofesionalno postupanje policije i povreda ljudskih prava građana pri primjeni policijskih ovlaštenja.

Obustavljen je rad u 1 predmetu (1 %) zbog dalje nesaradnje podnosioca pritužbe a jedan predmet je, zbog nenadležnosti, dostavljen na dalje postupanje MUP Crne Gore. Ukupno je 10 predmeta, ili 10,6 %, prenijeto u rad u 2019. godinu (2018: prenijeto iz 2017 ukupno 15 predmeta ili 25 %; 2017: prenijeto, iz 2016, 11 predmeta ili 13,2 % od ukupnog broja predmeta na kojima je rađeno u toj godini).

U 2018. godini Savjet je izdao ukupno 41 preporuku od kojih je njih 12 uvaženo ili je na njih pozitivno odgovoreno (29 % od ukupnog broja izdatih preporuka) što je značajno manje nego 2017 (54 %). Od ukupnog broja izdatih preporuka njih 6 ili 15 % se odnosilo na prijem građana na neposredan razgovor i te preporuke su sve uvažene i realizovane. Ova vrsta preporuka čini i polovinu ukupno uvaženih preporuka.

U 2018. izdato je mnogo veći broj pohvala prema policijskim službenicima nego ranije. Izdate je ukupno 15 pohvala što je 16 % od ukupnog broja predmeta na kojima je Savjet radio (2017: 4 pohvale ili 6,66 % ukupnog broja predmeta na kojima je Savjet radio). Najčešće su pohvaljeni policijski službenici iz CB Budva (tri puta) i Odjeljenja bezbjednosti (OB) Tivat (dva puta). Pohvale zbog primjene policijskih ovlaštenja upućene su i službenicima policije u CB Herceg Novi, CB Berane, CB Bijelo Polje i OB Kotor a dva puta je prozvan CB Pljevlja zbog neadekvatnog postupanja i neprimjerenog odnosa prema građanskoj kontroli policije. Više puta su pohvaljeni ukupni pristupi MUP Crne Gore i Uprave policije.

Ovlašćeno službeno lice u vršenju poslova unutrašnje kontrole policije u 2018, kao ni 2017, iako to predviđa Zakon o unutrašnjim poslovima, nije posturalo na osnovu analize ocjena i preporuka Savjeta.

Savjet je u 2018. zbog ukupnog rada na svim predmetima sa podnosiocima pritužbi (NVO, građani i bivši policijski službenici) i sa partnerskim državnim agencijama (prvenstveno Uprava policije i organizacione jedinice policije, MUP kao i drugi organi izvršne vlasti, organi lokalne samouprave i drugi) organizovao ili učestvovao na 30 različitih, dominantno konsultativnih, sastanaka. Savjet je u 2018 posjetio dvije (2) organizacione jedinice policije - Odjeljenje bezbjednosti Tivat i sjedište Posebne jedinice policije. Savjet je uzeo učešće i u 12 aktivnosti drugih subjekata - sastanci, paneli, predavanja, istraživanja, radionice, konferencije, publikacije - koje su preduzele i sprovele uglavnom NVO i međunarodne agencije.

ZABRANA ZLOSTAVLJANJA I POSTUPANJE POLICIJE

Službenici policije koji ne djeluju sa integritetom ne mogu računati na povjerenje zajednice u čijoj su službi. Na to ukazuje i izvještaj Komiteta Savjeta Evrope za sprječavanje mučenja i nečovječnih ili ponižavajućih kazni i postupak (CPT) objavljen 2019.⁵ MUP Crne Gore je konačno propisao da se na uniformi i opremi službenika SAJ i PJP mora naći odgovarajuća identifikacija - natpis sačinjen od slovne i brojne kombinacije koja će omogućiti kasniju identifikaciju službenika. Napokon se odustaje od prakse nemoguće identifikacije maskiranih policijskih službenika uz odgovoran odnos prema međunarodnim i domaćim preporukama.⁶ Vše pojedinačnih primjera govori da su policajci, u postupcima izvan policije, priznali zlostavljanje građana. To kompromituje odgovornost, istrage i sankcije unutar Policije. Kod disciplinskih postupaka prema određenim starješinama prepoznate su namjere da se relativizuju događaji i obesmisli svrha disciplinske odgovornosti. Savjet za građansku kontrolu rada policije ne može komentarisati procedure i postupke koji se sprovode izvan policijske organizacije ali je na osnovu dugogodišnje prakse i posvećenog rada prepoznao, i često ga ističe, problem nekažnjivosti za zlostavljanje građana bez obzira da li se radi o mučenju, nečovječnom i ponižavajućem postupanju i kažnjavanju.

Barski policajac priznao da je zlostavljao građanina A.M. iz Podgorice

Osnovni sud u Baru, postupajući po dopisu načelnika Istražnog zatvora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija Ministarstva pravde u Podgorici, prosljeđio je molbu pritvorenog lica A.M, članu Savjeta za građansku kontrolu policije mr Aleksandru Saši Zekoviću, da ga posjeti, kako bi ga upoznao sa njegovim slučajem i fotodokumentacijom ukazao na zlostavljanje i torturu koju je, kako je

5 Pogledati: <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/anti-torture-committee-publishes-report-on-periodic-visit-to-montenegro-focusing-on-police-prisons-psychiatry-and-social-welfare-establishments>; Komentar crnogorskog Savjeta za kontrolu policije dostupan ovdje: <http://kontrolapolicije.me/blog/saop%C5%A1tenje-savjeta-za-gra%C4%91ansku-kontrolu-rada-policije-povodom-izvje%C5%A1taja-cpt>

6 Povodom značajnog broja predmeta, naročito iz oktobra 2015, koji su prilično uznemirili javnost, Savjet je zatražio usvajanje jasnih propisa i instrukcija kako bi svi policijski službenici bili označeni na vidljiv način koji će omogućiti nesmetanu i neupitnu, trenutnu ili kasniju, identifikaciju.

naveo, doživio od policijskih službenika. Podnosilac pritužbe je naknadno dostavio obraćanje u kojem je konkretizovao svoje primjedbe. Naveo je da se 12. aprila 2017. godine sa drugom E.M. kretao iz pravca Bara prema Podgorici. Naveo je i da se njegova djevojka bavi pjevanjem u Baru i Ulcinju te da tim povodom povremeno vrijeme borave kod E.M. po nekoliko dana. Kritičnom prilikom, kako je naveo, oko 1,20h po dolasku u mjesto Šušanj, na izlazu iz Bara, zaustavila ih je patrola radi kontrole kod koje nije bilo ništa sporno, te da je odjednom došao interventni vod sa dva vozila. Vikali su na njega, udarili ga u donji dio tijela kao i rukama po glavi od čega je zadobio prelom zuba.

Podnosilac pritužbe je naveo i da je kritičnom prilikom ostao priseban ne izazivajući nikakav incident i da nije pružao nikakav otpor, da je pitao komandira zašto ga tako udara, jer je čuo od kolega da ga oslovljavaju sa komandire Radovane. Pošto su i oni izvršili detaljnu kontrolu vozila i njih dvojice, policijski službenik M.R. i A.H. građanina A.M. su, kako se navodi, grubo i uz psovku ubacili u zadnji dio službenog vozila tj. gepek a vozilo je vozio M.R. dok je iza njega sjedio A.H. Na mjestu gdje su zaustavljeni ostao je E.M. sa još nekoliko policajaca koji su se nakon par minuta uputili za njima, naređujući E.M. da ih vozi do policijske stanice iako ih je ovaj upozorio da nema položen vozački ispit. Podnosilac pritužbe, naveo je i da su mu kritičnom prilikom oduzeli vozilo bez potvrde o oduzimanju i bez usmenog obavještenja. Naveo je i da se u službenoj zabilješci policijskog službenika A.M. navodi da je M. bio predmet kontrole kao bezbjednosno interesantna osoba, te da kod njega (podnosilac dodaje „kod obojice”) nije nađeno ništa od interesa za službu, a to isto je izjavio i R.M. koji još navodi da ga je podnosilac pritužbe vrijeđao, da ga je opomenuo i da je pošto je prestao sa uvredama nesmetano izvršio kontrolu vozila i lica kojom prilikom nije bilo ništa sporno, kako je navedeno u službenoj zabilješci. A.M. je istakao i da je ovom prilikom obavješten da ga vode u policijsku stanicu i da će tamo nastaviti da ga bije. Po dolasku u stanicu oborili su ga na pod hodnika, udarali nogama u rebra i pendrekom po glavi, krvario je i na momenat, kako je naveo, izgubio svijest, a pošto se povratio ugledao je druge policajce koji su mu pomogli da ustane i povelu do bolnice zbog ljekarske pomoći.

Građanin A.M. je istakao da je policijski službenik R.M. prednjačio u zadanju udaraca, potencirajući da ga ovaj vrijeđa i izaziva incident i konstatovao da se u prijavi navodi napad na službeno lice bez osnova, da je kod sudije priveden sa teškim tjelesnim povredama i sproveden u Spuški zatvor gdje boravi već pet mjeseci čekajući presudu. Na pitanje njegovog branioca na suđenju R.M. o razlozima za provođenje A.M. i E.M, ako prilikom kontrole nije rađeno ništa sporno, odgovorio je da je to učinio po naredbi komandira Đ, navodeći da je došlo do incidenta na putu do stanice da je A.M. povukao A.H. za okovratnik i nanio mu povredu crvenilo oko vrata, dok se u prijavi pominje da je i davio jednog od njih a M. vukao za košulju, da ga je udario nogom u grudi od kojeg je udarac odletio 2 metra, da se A.M. dao u bjekstvo i dr. Podnosilac je ovom prilikom konstatovao

kao nemoguće da je navedene radnje mogao učiniti sa zadnjeg dijela sjedišta vozila. Dalje je navedeno i da se u prijavi navodi ranija kazna koju je on časno odslužio i platio kao i da je član kriminalne grupe, koju činjenicu je ocijenio neistinitom i obavijestio da će ovim povodom podnijeti posebnu prijavu za uvredu časti, makar i međunarodnom sudu.

Načelnik CB Bar je obavijestio da je, 12. aprila 2017, na magistralnom putu Bar-Sutomore u naselju Šušanj saobraćajna patrola, u sastavu policijski službenici N.F. i S.S, obavljala poslove kontrole saobraćaja, te da je oko 01.10h zaustavila putničko motorno vozilo kojim je upravljao A.M. iz Podgorice, dok se na mjestu suvozača ovom prilikom nalazio E.M. iz Podgorice. Provjera za navedena lica je izvršena putem radio veze i ovom prilikom se došlo do saznanja da se radi o BIL, koja su sklona izvršenju teških krivičnih djela i njihovoj povezanosti sa članovima jedne od organizovanih kriminalnih grupa iz Bara, nakon čega je dežurni starješina CB Bar I.Đ. uputio interventnu grupu u sastavu R.M, S.K. i A.H, kako bi izvršili pregled lica i vozila. Dolaskom na lice mjesta interventna grupa je zatekla navedena lica pored putničkog motornog vozila i izdala jasno naređenje A.M. i E.M da stave ruke na vozilo kako bi pristupili njihovom pregledu. U tom trenutku A.M. obratio policijskom službeniku R.M. povišenim tonom riječima “nećete me pregledati, šta se kurčite, koliko vas je, što ste došli pičke jedne u uniformi” dok je E.M. postupio po izdatom naređenju. Službenik R.M. je potom upozorio lice A.M. na ponašanje, ponovo izdao naređenje da se okrene u pravcu vozila i prestane sa uvredama što je ovaj uvažio i uslijedio je pregled. Potom je A.M. saopšteno da će biti odveden u službene prostorije zbog riječi koje je uputio policijskim službenicima, smješten je u službeno vozilo u zadnjem dijelu službenog vozila „Mitsubishi Pajero” koji, kako je u dopisu Savjetu napomenuto, ima dva reda sjedišta i dio iza zadnje klupe koji se koristi za privođenje lica a nije fizički odvojen i izolovan od ostatka unutrašnjosti vozila. Nakon toga, policijski službenici su se zajedno sa A.M. uputili u pravcu CB Bar a u trenutku kada su vozilom bili nadomak kružnog toka kod mosta rijeke Željeznice A.M. je ničim izazvan udario policijskog službenika A.H. zatvorenom šakom u predjelu glave koji se nalazio na mjestu iza vozača nakon čega ga je uhvatio za okovratnik službene uniforme i pokušao gušenje. Uslijed nastalih okolnosti, policijski službenik R.M. koji je upravljao službenim vozilom isto je zaustavio, izašao iz vozila i otvorio vrata od zadnjeg dijela vozila (gepeka) kako bi otklonio napad na A.H, a u tom trenutku A.M. je desnom nogom udario A.M. u predjelu grudi nakon čega je izašao iz službenog vozila i dao se u bjekstvo. Nakon nekoliko desetina metara policijski službenici su sustigli A.M, lišili ga slobode uz upotrebu sredstava prinude i priveli u službene prostorije. U dopisu dostavljenom Savjetu je napomenuto da policijski službenici koji su postupali u ovom događaju u potpunosti negiraju navode da je u postupanju policije policije u konkretnom slučaju došlo do ugrožavanja ljudskih prava i sloboda podnosioca pritužbe te da ni na koji način nije vršeno nasilje nad ovim licem, i da je fizička snaga upotrebljena u onoj mjeri u kojoj je

bilo potrebno da se lice prilikom bjekstva sustigne, savlada, liši slobode i dovede u CB Bar. Savjetu je ovom prilikom ukazano da je postupanju policije, u konkretnom slučaju, otežavajuću okolnost pri savladavanju otpora A.M. predstavljala činjenica da se radi o licu zavidne fizičke snage koje je sklono izvršenju teških krivičnih djela i prekršaja iz oblasti javnog reda i mira, na šta ukazuju brojne povrede na licu i tijelu policijskog službenika R.M. koji je A.M. sustigao kritičnom prilikom a konstatovane su kroz ljekarski izvještaj.

Shodno odluci Višeg državnog tužilaštva (VDT) u Podgorici koja se odnosi na obavezu da se o događajima u kojima učestvuju pripadnici organizovanih kriminalnih grupa upoznaje VDT u Podgorici, službenici CB Bar su o ovom događaju upoznali VDT u Podgorici, M.J, koja se izjasnila da se u radnjama A.M. stiču elementi bića krivičnog djela „Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti” iz čl.376 st.1, i naložila da joj se osumnjičeni sprovede uz krivičnu prijavu, kako je i učinjeno.

U prilog iznijetom je navedeno i da se A.M. prilikom sprovođenja kod VDT u Podgorici policijskim službenicima koji su ga sprovodili obratio riječima „da će se on obračunati sa R.M. i to rasčistiti na ulični način” a na okolnosti ovoga razgovora postoji i sačinjena je službena zabilješka od strane službenika Ž.J. i R.M, što u konkretnom ukazuje policiji da ovo lice želi opet da napadne i fizički se obračuna sa policijskim službenicima koji su u skadu zakonom i datim ovlašćenjima obavljali poslove iz svoje nadležnosti.

CB Bar u dopisu je naveo da je, imajući u vidu sadržaj pritužbe, dosta iznijetog kontradiktorno sa realnim stanjem stvari te da povrede koje je A.M. zadobio zbog savlađivanja otpora da se liši slobode posle napada na službeno lice i bjekstva iz službenog vozila, ne odgovaraju povredama koje su navedene u predstavci a odnose se na lom zuba koji se nigdje ne pominje u ljekarskom izvještaju koji je sačinjen u noći kritičnog događaja. U prilog iznijetom je navedeno da se u izvještaju ljekara specijaliste, konkretnom prilikom, govori o lakoj tjelesnoj povredi nastaloj kod građanina A.M, zadobijenoj prilikom savlađivanja otpora nakon bjekstva.

Načelnik CB Bar je istakao da su policijski službenici prilikom preduzimanja službenih mjera i radnji u predmetnom događaju postupali u skladu sa zakonskim ovlašćenjima odnoseći se krajnje profesionalno prema podnosiocu pritužbe A.M.

U nastavku obrade slučaja, na zahtjev, otac podnosioca pritužbe Savjetu je dostavio dodatnu dokumentaciju koja uključuje i ljekarske nalaze.

Podnosiocu pritužbe je dostavljen odgovor Uprave policije na upoznavanje i dodatno izjašnjenje.

Na traženje Savjeta, Osnovno državno tužilaštvo (ODT) u Baru u vezi sa predmetnim događajem je informisalo da je ovim povodom formiralo dva predmeta. U predmetu protiv okrivljenog A.M. vođen je krivični postupak zbog krivičnog djela napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz čl.376 st.3 u vezi

st. 2 i 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, i da je u tom postupku imenovani građanin pravosnažno osuđen presudom Osnovnog suda u Baru K.br.82/17, 27.09.2017, na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci, dok je u predmetu poslovne oznake Ktr.br.151/17 (sada Kt.br.40/18), a vezano za postupanje službenika Uprave policije CB u Baru prema A.M. za vrijeme kritičnog događaja, u toku izviđaj protiv R.M, službenika CB Bar, zbog krivičnog djela teška tjelesna povreda iz čl.151 st.1 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Savjet je i ovo obavještenje ODT u Baru prosljedilo građaninu A.M. na upoznavanje, uz zaključak da će nastaviti da prati postupak koji povodom ovog događaja ODT vodi prema policijskom službeniku.

Na interesovanje Savjeta ODT u Baru je informisalo da je u predmetu protiv okrivljenog M.R. službenika Uprave policije CB Bar vođen krivični postupak zbog krivičnih djela teška tjelesna povreda iz čl. 151 st. 1 i zlostavljanja iz čl.166a st. 2 u vezi st 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, izvršenih na štetu M.A. iz Podgorice. U predmetnom krivičnom postupku, kako se navodi, Osnovni sud u Baru je na osnovu sporazuma o priznanju krivice zaključenog sa okrivljenim donio presudu kojom je oglašen krivim zbog izvršenja navedenih krivičnih djela. Ovom presudom izrečena mu je jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 11 mjeseci i istovremeno određeno da se neće izvršiti ukoliko okrivljeni za vrijeme dvije godine ne izvrši novo krivično djelo, a koja presuda još uvijek nije pravosnažna.

Savjet je ocijenio da je i ovo priznanje o zlostavljanju građanina dodatno produbilo krizu disciplinskog sistema unutar MUP-a i kapacitete starješina policije i unutrašnje kontrole policije da objektivno i blagovremeno utvrde osnovanost upotrebe sredstava prinude i prekoračenje ovlašćenja. U CB Bar u relativno kratkom periodu registruju se primjeri prvobitnog osporavanja i kasnijeg priznanja izvršenja krivičnih djela što ukazuje na postojanje prihvaćene prakse zlostavljanja i potpunu kompromitaciju sistema efikasne istrage i sankcionisanja. Savjet ne može komentarisati procedure i postupke koji se sprovode izvan policijske organizacije ali na osnovu dugogodišnje prakse i posvećenog rada prepoznaje problem nekažnjivosti službenih lica za zlostavljanje građana bez obzira da li se radi o mučenju, nečovječnom i ponižavajućem postupanju i kažnjavanju.

Građanski aktivista se žalio na postupanje policije i sredstva prinude: Utvrđeno ugrožavanje ljudskog dostojanstva

Građanin D.S. iz Podgorice obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom ukazujući na, kako je naveo, slučaj nezakonitog postupanja prilikom privođenja i neosnovane primjene mjera fizičke prinude, psihičkog maltretiranja i torture tokom performansa građana pred Ustavnim sudom održanog 21. avgusta 2017. Tokom tog skupa, oko 10 sati obratio mu se inspektor

D.K. sa kojim je imao kraći razgovor, a kasnije popodne je obaviješten da je policija dolazila na njegovu adresu radi uručenja određenog poziva. Nakon toga, podnosilac pritužbe je pozvao inspektora V.O, čiji broj je imao od ranije, predstavio se, prenio mu informaciju koju je dobio od porodice H. i informisao o novoj adresi na koju ga mogu kontaktirati u slučaju bilo kakve potrebe, a o istom je informisao i inspektora Lj.G, sa kojim je ranije imao komunikaciju.

Građanin D.S. saznao je, 24. avgusta 2017, tri dana nakon performansa pred Ustavnim sudom, da je policija dolazila i na adresu njegovih roditelja da ga traži a istovremeno je dobio i telefonski poziv od inspektora D.K. koji je pojašnio da ga je policija tražila na adresi koja im je već bila poznata nakon čega je, na prijedlog D.S, patrola ponovo došla na tu adresu radi uručenja poziva koji je realizovan. Toga dana, kako je naveo, već je imao neodložne obaveze i protest majki korisnica naknada koji je bio zakazan za 13 sati a s obzirom da mu je poziv uručen oko 10 sati, namjeru policijskih službenika, odnosno njihovih starješina je ocijenio kao spriječavanje prisustva protestu ili sa ciljem hapšenja zbog neodazivanja. Naveo je da je tokom protesta majki stajao uz ogradu koja dijeli građane i policiju, neposredno u blizini službenika policije i njihovih starješina koji ga od ranije znaju kao građanskog aktivistu i koji su mu se u više navrata ranije obraćali po imenu i prezimenu. Kada je krenuo sa protesta prema autu, koji je bio parkiran u blizini ulice Slobode da bi se javio u CB Podgorica, dva civila su pošla za njim a on potrčao Ulicom slobode i ušao u zgradu "Vijesti". Odmah za njim, uz ta dva civila, kako je naveo ušlo je pet, šest policajaca u uniformama interventne, bez oznaka sa imenima, ne pokazujući mu legitimacije, ne predstavljajući se, ne saopštavajući zašto su tu i ne pokazujući mu bilo kakav nalog, već samo pokušavajući na silu da ga izvedu riječima "ajde". Odbio je, kako je naveo u pritužbi, da pođe, pružio pasivan otpor, kako je naveo, tražio da se predstave, legitimišu, da mu kažu zašto ga odvode i da mu daju neko rješenje, bilo šta napismeno. Na njegove zahtjeve, kako je naveo, nijesu željeli da odgovore ali nakon nekoliko minuta prepirke, na pitanje zapošljenih u "Vijestima" kazali su da se nije odazvao na "poziv da se dobrovoljno javi u svojstvu građanina". Odgovorio je da odbija da pođe dobrovoljno i da insistira na prethodnim zahtjevima (prilog audio snimak) da bi, kako je naveo, na silu bio izveden iz prostorija „Vijesti“ nakon čega je prestao sa pružanjem pasivnog otpora. Tada, ispred zgrade su bila parkirana dva vozila, puna interventne policije, brojni inspektori, uveli su ga u jedno vozilo gdje su sa njim sjela četvorica službenika policije i započela najužasniju psihičku torturu uz primjenu fizičke sile, daveći ga, udarajući, pljujući, psujući, prijeteći, o čemu, kako je naveo u pritužbi, svjedoči medicinski nalaz Kliničkog centra Crne Gore (u prilogu). Iako je, kako je naveo u pritužbi, odmah po ulasku u auto bio svezan liscama i nije ni pomislio, niti bio u mogućnosti da pruži bilo kakav otpor, tortura je trajala nekoliko minuta dok su bili parkirani pred zgradom „Vijesti“ i nakon toga u toku vožnje prema CB a usput su prisutni službenici, dok su ga davili i tukli, preko radio stanice javljali da pruža otpor, da ih

udara, da je agresivan, sve da bi, donekle, dobili opravdanje za svoje ponašanje a sa druge strane veze je čuo da im starješine odobravaju primjenu sile. U daljem opisu događaja je naveo da je u toku torture policajaca, u jednom trenutku zatražio da mu omoguće jedan telefonski poziv a na pitanje policajca koga želi da pozove odgovorio je da želi da kontaktira ministra unutrašnjih poslova, koji im je dao broj telefona za slučajeve kao što je ovaj, gdje građanski aktivisti Građanska inicijativa „Za nas” mogu biti izloženi torturi policije. Nakon toga, policajci su nastavili psihičko i fizičko zlostavljanje još jačim intenzitetom, poziv ministru mu nijesu omogućili a po dolasku u prostorije CB Podgorica fizička tortura je prestala a nastavljena psihička od službenika u civilu i uniformi, tokom koje mu je priječeno ali i upućeni ponižavajući komentari. Kod sudije za prekršaje, dva službenika interventne jedinice koji su ga tukli i ponižavali, su dali usaglašene izjave da je pružao otpor, da su oni primjenjivali silu u skladu sa zakonom, ne priznajući navode da im je prijetio otkazom preko ministra unutrašnjih poslova. Na sudu je saznao prezimena policajaca koji su ga u vozilu prilikom privođenja tukli, i to: V. kao starješina grupe, B. koji je vozio, M.S. koji je sjedio do njega i M. Fizičko nasilje, kako je naveo, koje su vršili nad njim je bilo smišljeno da mu ne ostanu vidljivi tragovi, a da bude bolno i ponižavajuće a spoljni vidljivi trag jedino je ogrebotina na lijevoj podlaktici, koja je navedena u zapisniku policajaca, zadobijena u podrumu CB Podgorica gdje je, na kratko, odveden prije odvođenja u Sud za prekršaje.

Građanin D.S. je nakon saslušanja kod sudije za prekršaje otišao u Urgentni centar zbog jakih bolova u predjelu vrata, glave i donjeg dijela leđa gdje je ljekar specijalista konstatovao lake tjelesne povrede u predjelu vrata nastale od gušenja podlakticom i nadlakticom, kojima je policajac stezao njegov vrat, sve dok ne bi počeo da gubi svijest i to u više navrata.

Građanin D.S. je konstatovao da se iz prezentovanog činjeničnog i pravnog stanja jasno može zaključiti da su policijski službenici, u nizu situacija, prekoracili službena ovlašćenja, uključujući i nesrazmjernu upotrebu sile, torturu i psihofizičko maltretiranje, i uputio zahtjev da se izvrši detaljna kontrola rada službenih lica i preduzmu odgovarajuće kaznene mjere protiv takvih lica koji narušavaju ugled policije. Istakao je da je tokom 2017. nasilje i tortura od strane policijskih službenika vršena i prema drugim aktivistima Građanske inicijative (GI) „Za nas”, o čemu postoje dokazi a na koje organizacija nije reagovala te da će ubuduće to činiti u cilju zaštite svojih prava ali i ugleda policije.⁷

Upravi policije je informisala da je prethodno upoznata sa sadržinom navoda na osnovu ličnog obraćanja građanina aktom identične sadržine ministru, direktoru Uprave policije, kao i drugim relevantnim institucijama (Ombudsmanu i dr), te da su naložene detaljne provjere po ovom osnovu, izuzeta kompletna dokumentacija i dostavljen odgovor imenovanom. Ovom prilikom, Uprava policije Savjetu je dostavila na uvid i akt nadležnog CB Podgorica, od 9.10.2017, a na

⁷ U prilogu pritužbe podnosilac je dostavio fotografije sa performansa, fotokopiju poziva, fotografije sa protesta majki, audio zapis privođenja, fotografiju privođenja i nalaz ljekara.

osnovu člana 59 stav 3 Zakona o unutrašnjim poslovima i ovlaštenja ministra unutrašnjih poslova datu ocjenu zakonitosti upotrebe sredstava prinude sa pratećom dokumentacijom, kao i oba zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, na uvid i dalju nadležnost.⁸

U odgovoru Uprave policije građaninu D.S. je navedeno da je 21.08.2017, u vremenu od 09,50-10,50h, ispred zgrade Ustavnog suda u Podgorici, organizovan protest na kojem se okupila grupa građana, među kojima su bili aktivisti GI "Za nas" a na kojem je izvršen performans „sahranjivanja” Ustavnog suda. Tom prilikom, kako se navodi građanin D.S. je policijskom službeniku zaduženom za obezbjeđenje objekata saopštio da će biti neposlušan građanin, zapaliti svijeće ispred zgrade Ustavnog suda, zalijepiti plakate i održati govor. Tim povodom, 24. avgusta 2017, građaninu D.S. je uručen poziv da se odmah u svojstvu građanina javi u službene prostorije CB Podgorica, radi davanja obavještenja u vezi sa pomenutim događajem. Navedeno je i da je nesporna činjenica da je imenovani građanin dostavnicu za poziv lično potpisao, te da se poziv smatra uredno uručenim a ovom prilikom, kako se navodi, od strane policijskih službenika lično je upoznat, iako je u pozivu stajalo upozorenje, da će u slučaju ne odazivanja biti prinudno doveden u službene prostorije.

U odgovoru Uprave policije građaninu se navodi i da je građanin D.Š. primječen tokom protesta majki, na skupu u organizaciji Ž.S. 24.08.2017, ispred zgrade Skupštine Crne Gore, od strane pripadnika Interventne jedinice CB Podgorica, koji su po službenoj dužnosti bili upoznati sa činjenicom njegovog neodazivanja na uručen poziv, da je kritičnom prilikom počeo da trči, više puta mu je izdato naređenje da stane o koje se oglušio i nastavio da trči u pravcu parking prostora iza zgrade „Beka” kada je i utrčao u zgradu televizije (TV) „Vijesti”. Policijski službenici su tom prilikom, sa radnicima TV „Vijesti”, ušli u prostorije televizije i građaninu D.S. saopštili razloge zbog kojih mora da pođe sa njima a kako je on to odbio upozorili su ga na upotrebu sredstava prinude. Nakon ponovnog odbijanja, policijski službenici su upotrijebili fizičku snagu, navela je Uprava policije, pri čemu je D.S. pružao otpor a pošto je smješten u službeno vozilo radi privođenja u prostorije CB, nastavio je sa agresivnim ponašanjem, te su se, zbog toga, stekli uslovi za upotrebu sredstava za vezivanje.

U prostorijama CB Podgorica od građanina D.S. je uzeta na Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina izjava na okolnosti protesta održanog 21.08.2017, ispred zgrade Ustavnog suda, a potom podniet Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka. U skraćenom postupku građanin je priveden u Sud za prekršaje u Podgorici, zbog počinjenog prekršaja iz čl 11 Zakona o javnom redu i miru. S tim u vezi, podniet je i Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv D.S, kao organizatora javnog okupljanja, zbog prekršaja iz čl 33 st 3, a u vezi st 1 tač 1 Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama (nepodnošenje pismene prijave za održavanja javnog okupljanja, najkasnije 5 dana prije njegovog održavanja). Uprava policije je konstatovala da su sve mjere i radnje povodom navedenog događaja preduzete profesionalno.

8 Policija je dostavila kompletnu dokumentaciju koja se odnosi na slučaj.

Savjet je odgovor Uprave policije dostavio građaninu na upoznavanje i dodatno izjašnjenje. Ni nakon druge urgencije građanin se nije oglasio.

Savjet je konstatovao da je građanin D.S. uredno primio i potpisao poziv za obavljanje razgovora radi prikupljanja obavještenja. Savjet je konstatovao da je poziv CB Podgorica, koji je građanin dostavio u prilogu, sačinjen profesionalno i da su istom naznačeni svi bitni elementi te da je jasno naveden razlog zašto se građanin poziva. Savjet je konstatovao da je građanin D.S. po pitanju uručivanja poziva odgovorno komunicirao i sarađivao sa policijskim službenicima.

Savjet je konstatovao i da su službenici policije iskazali razumijevanje prema obavezama građanina D.S. i njegovoj, ranije planiranoj, namjeri da učestvuje, tog dana, na javnom okupljanju.

Građanin D.S. je u pritužbi građanskoj kontroli policije, između ostalog, naveo "Kada sam krenuo sa protesta prema autu, koji je bio parkiran u blizini Ulice slobode, da bih se javio u CB Podgorica, dva civila su pošla za mnom. Potrčao sam ulicom Slobode...". Svoje ponašanje građanin D.S. nije pojasnio u postupku građanske kontrole. Savjet konstatuje da konkretni i kasniji postupci građanina D.S. su bez razloga i osnova i Savjet ih ocjenjuje građanski neodgovornim, drskim i protivzakonitim jer nije postupio po izdatim naredbama ovlašćenih policijskih službenika. Savjet je uvjeren da je primjerenim i odgovornim odnosom prema primljenim pozivom za razgovor, korektnom komunikacijom sa policijskim službenicima i uvažavanjem izdatih naredbi građanin D.S. mogao u potpunosti izbjeći sve dalje okolnosti.

Građanin je iznio primjedbu da mu policija nije omogućila da telefonski kontaktira ministra unutrašnjih poslova. S tim u vezi Savjet ukazuje da lice lišeno slobode ima pravo da o lišenju slobode obavijesti člana porodice ili drugo blisko lice, po sopstvenom izboru. Kako građanin dalje nije tražio da o lišenju slobode obavijesti blisku osobu ili pravnog zastupnika Savjet cijeni da u konkretnom nije došlo do povrede građanskih prava i sloboda.

Savjet je konstatovao činjenicu da su određeni policijski službenici, koji su primjenivali ovlašćenja prema građaninu S., postupali i u drugim slučajevima u kojima je Savjet prepoznao neprofesionalno policijsko postupanje i praksu da se prema građanima lišenim slobode neprimjereno postupa u toku njihovog transporta prema službenim prostorijama policije.

Savjet se, u svom radu, koristi tekovinama Evropskog suda za ljudska prava pa, shodno tome, nasilno držanje lica na ulici, u vozilu ili na drugom mjestu predstavlja lišenje slobode. Svako lice koje je lišeno slobode uživa punu zaštitu od mjera i djelovanja koje povrijeđuju njegovo dostojanstvo i integritet.

Razmotrena je priložena medicinska dokumentacija. Savjet je konstatovao da se pojedinačno i zbirno radi o lakim tjelesnim povredama koje su razmotrene i u kontekstu broja policijskih službenika koji su, kritičnom prilikom, primjenivali policijska ovlašćenja.

Imajući u vidu sve okolnosti i iznijeto Savjet ocjenjuje da je u konkretnoj situaciji primijenja prinuda nije bila strogo nužna zbog drskog ponašanja

građanina D.S. čime je došlo do određenog ugrožavanja poštovanja ljudskog dostojanstva.

Građanin D.K. iz Herceg Novog žalio se zbog postupanja službenika SAJ prema njegovoj porodici

Građanin D.K. obratio se građanskoj kontroli policije pritužbom na postupanje policije. Naveo je da je 21.09.2017, u ranim jutarnjim satima, u njegovu kuću upala policija, bez ikakvog objašnjenja i uz povike “Ruke u vis!”, “Uza zid!” i “Ne mrdaj!”. Saopštio je da je to za njegovu porodicu bio strašan šok. Naveo je da je od službenika policije zatražio objašnjenje, međutim pripadnici SAJ-a su nastavili vikati i upadati u spavaće sobe gdje su bili njegovi sinovi od 25 i 22 godine. Zatekli su ih u krevetima i počeli udarati pesnicama i nogama, zatim su ih oborili sa kreveta i vukli do hodnika, svo vrijeme psujući i udarajući ih čizmama po tijelu i glavi. Za sve to vrijeme njegova supruga je plakala, doživjela je šok i počela da se koči, a kćerka je gledajući sve to vrištala od straha za braćom i majkom. Kada je povikao da prestanu i pitao ko je glavni, jedan od inspektora je rekao da je on i da je to uobičajna procedura koja se sprovodi kod pretresa stanova po nalogu suda te da imaju pravo da zovu advokata. Ovom prilikom građanin D.K. ga je, kako je naveo, zamolio da pozove Hitnu medicinsku pomoć (HMP) zbog supruge koja inače uzima terapiju za hipertenziju što je ovaj i učinio. U nastavku se navodi da su pripadnici policije i dalje tukli njegove sinove, iako oni nijesu pružali nikakav otpor a mlađem sinu su stavili lisice na ruke i naredili mu da uđe u sobu da se obuče što je i uradio, da bi trojica policajaca ušla za njim i nastavili da ga tuku. Supruga i podnosilac pritužbe su sve vidjeli i čuli i u šoku ih molili da prestanu. Tortura je kako se navodi trajala desetak minuta i tek onda je inspektor, na insistiranje građanina D.K. izvadio Naredbu od Osnovnog suda za pretres stana i ponovio da imaju pravo na advokata što je podnosilac pritužbe odbio i zatražio da izvrše pretres i prestanu da tuku djecu. Inpektor mu je tada zatražio da obezbijedi dva svjedoka da bi otpočeli pretres stana, što je on i učinio, a u međuvremenu je njegova kćerka bosa sišla na ulicu kako bi sačekala HMP radi majke. U pritužbi je dalje navedeno da je pretres trajao oko sat i po, da su zapisnik potpisali inspektori i dva svjedoka iz komšiluka, koji su takođe doživjeli veliku neprijatnost, da su mlađega sina sa lisicama sprovedi u CB Herceg Novi kao najvećeg kriminalca, iako ništa u kući nije pronađeno. D.K. je ovom prilikom napomenuo da niko iz njegove familije nema nikakve prijave, niti ikakva krivična djela na teretu, da nikada nijesu došli u sukob sa zakonom, a kritičnom prilikom su tretirani kao najgori kriminalci. Naveo je da se njegova supruga i on nikada nijesu osjećali tako poniženo i bespomoćno kao tada, zbog činjenice da nijesu mogli da zaštite svoju djecu u sopstvenoj kući, kao i to da oni nijesu mogli

poći ni u školu ni za radnim obavezama, a sve zbog lažne dojave da mlađi sin posjeduje oružje. Nakon otprilike četiri sata provedena u prostorijama CB Herceg Novi mlađi sin je pušten kući bez razumnog objašnjenja za sve što se izdešavalo toga jutra.⁹

Upravi policije je informisala Savjet da su policijski službenici CB Herceg Novi, u saradnji sa policijskim službenicima Specijalne antiterorističke jedinice (SAJ), postupajući po naredbi Sudije za istragu Osnovnog suda u Herceg Novom, 21.09.2017, izvršili pretres stana i drugih prostorija, koje koristi lice B.K, zbog postojanja osnova sumnje da imenovani posjeduje i drži vatreno oružje u ilegalnom posjedu i da će se preduzimanjem radnje pretresa pronaći tragovi krivičnog djela nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz čl. 403. KZCG ili predmeti važni za vođenje krivičnog postupka. Navedenog dana u 06,25 sati, započet je pretres stana i prostorija B.K, uz prethodno preduzete radnje policijskih službenika SAJ iz Podgorice, koji su obezbijedili lice mjesta, shodno svojim ovlaštenjima, omogućivši na taj način policijskim službenicima CB Herceg Novi da nesmetano uđu u stan. Nakon toga, policijski službenici CB Herceg Novi su saopštili D.K, ocu B.K, razloge ulaska u stan, sadržaj naredbe kao i prava građanina na angažovanje advokata, što je isti odbio, a zatim predali naredbu za pretres i u prisustvu svjedoka započeli službenu radnju shodno naredbi. Tom prilikom je izvršen pretres sprata kuće u kojem živi i koji koristi B.K. kao i motorno vozilo, koje se nalazilo parkirano u garaži kuće. Tokom samog pretresa, majci B.K, M.K. je pozlilo, nakon čega je na lice mjesta, na poziv policijskih službenika CB Herceg Novi, izašla dežurna ekipa Zavoda za HMP iz Herceg Novog, ukazala pomoć u stanu a zatim napuštali lice mjesta, dok je M.K. ostala da prisustvuje daljoj radnji pretresa. Postupanje po naredbi Sudije za istragu za pretres stana, drugih prostorija i vozila koje koristi B.K. završeno je u 07,20 sati, uz sačinjen Zapisnik o pretresanju, koji je potpisan od strane policijskih službenika koji su preduzimali radnju pretresa, svjedoka, kao i B.K, koji nijesu imali primjedbi na rad policijskih službenika. Tom prilikom je konstatovano da nijesu pronađeni ni oduzeti predmeti koji su u vezi sa svrhom pretresanja. B.K. je po završetku službene radnje, doveden u službene prostorije CB Herceg Novi, radi davanja obavještenja, u vremenskom periodu od 07,30 do 12,15 sati, kada je i napustio prostorije CB Herceg Novi, što je i konstatovano u Dnevniku događaja CB Herceg Novi za 21.09.2017. Uprava policije je napomenula da radnju pretresa i ostale preduzete policijske aktivnosti nije pratila upotreba sredstava prinude. Savjet je ocijenio da su policijski službenici postupali zakonito i profesionalno.

9 U prilogu pritužbe podnosilac pritužbe je dostavio: Poziv JZU ZHMP od 21.09.2017; Uput za bolničko liječenje B.K, od 21.09.2017; Izvještaj ljekara jedinice za HMP u Herceg Novom za B.K. od 21.09.2017; Izvještaj ljekara specijaliste Bolnice Meljine za G.K. od 21.09.2017 i Izvještaj ljekara ZHMP u Herceg Novom za G.K od 21.09.2017; Dokumentacija Savjeta

Građanka T.T. iz Podgorice imala primjedbe na postupanje dvojice službenika CB Podgorica

Građanka T.T. iz Podgorice građanskoj kontroli policije je iznijela primjedu na postupanje policijskih službenika CB Podgorica Đ.P. i D.D. Navela je da je, 17. oktobra 2017, napadnuta od strane M.B. i to dok je kod nje u stanu boravio 14-godišnji sin kojem je pomogala u školskim obavezama. Pola sata nakon tog događaja, pošto se postarala za dijete, otišla je u CB Podgorica radi podnošenja prijave, gdje su već nalazili pomenuti M.B. i njegova supruga N.B, koji su dali iskaz da ih je napala građanka T.T. Jedan od dokaza za neistinitost njihovih navoda, navela je podnositeljka, je činjenica da je građanka N.B. mnogo krupnija i mlađa žena od nje kao i da je njen suprug pred sudijom za prekršaje sebe opisivao kao veoma snažnog i korpulentnog muškarca koji se bavi mnogim borilačkim sportovima. Nakon podnošenja prijava pušteni su kućama a kako su B. svojoj stigli prije podnosteljke pritužbe, njoj je prilikom pokušaja da zatvori vrata od svog stana M.B. “hitro, nepozvan i nenajavljen upao, verbalno prijetio i vrijeđao je”. Građanka T.T. je pozvala policiju u dva navrata ali, pošto policija nije htjela da izađe na lice mjesta, ona je ponovo otišla u CB Podgorica radi podnošenja prijave protiv M.B. Ovom prilikom kako je navela, policijski službenici su je odveli u jednu kancelariju u prizemlju gdje je čekala dok se nije pojavio Đ.P, a potom i M.B. Građanka je navela da je policijski službenik Đ.P. bio veoma agresivan i ljut i tražio je od nje, kako je navela, da se sa M.B. pomiri što je odbila i tražila da se od nje uzme izjava povodom napada. Tada je Đ.P. rekao da će je pritvoriti zbog čega je opet zatražila da podnese prijavu što joj je i omogućeno. Istakla je da je policijski službenik prilikom uzimanja prijave bio veoma ljut, vikao na nju i prijetio da će prekinuti sa uzimanjem izjava. Nakon toga je prema navodima, sada u trećoj kancelariji, čekala pola sata tokom kojih joj je D.D. saopštio da će je “odvesti u pritvor” i da sačeka da on pripremi dokumentaciju, nakon čega je u pritvor odvedena, ali bez uručivanja rješenja o zadržavanju, već je samo dobila Informaciju o pravima za zadržano lice, a nije joj rečeno zašto je odvođe. Mnogo kasnije, kada je njen advokat kopirao spise predmeta kod sudije za prekršaje, uočili su službenu zabilješku policije, u kojoj se navodi da je zadržana zbog člana 10 Zakona o javnom redu i miru iako je jasno, na osnovu podnijetih prijava i satnice na njima te samih službenih zabilješki CB Podgorica, da to nikako ne može biti razlog i da je, kako je navela, zadržana nakon što je prijavila građanina M.B. zbog neovlašćenog upada u njen stan, vrijeđanja i prijetnji. Građanka je navela da je prijavu za narušavanje nepovredivosti stana, službenik D.D, kao obrađivač, odbio i da nema bilo kakvo saznanje da je po ovoj prijavi vršena bilo kakva istraga jer nije bila kontaktirana ni od policije ni od tužilaštva, što je bilo neophodno, posebno što je policija u pisanom odgovoru dostavljenom advokatu tek nakon više urgencija, uputila da M.B. za ovo krivično djelo goni po privatnoj tužbi. Podnositeljka pritužbe je navela i da je ona uvažen državni službenik sa

više od 20 godina radnog iskustva i veoma rijetkim kvalifikacijama, zapošljena, između ostalog, i na direktnom upravljanju i implementaciji fondova Evropske unije, angažovana u procesu pregovaranja kao član radne grupe za poglavlje koje se tiče temeljnih prava i sudski tumač za kineski jezik. Podnositeljka pritužbe je navela da je postupanje M.B. za nju bilo dramatično iskustvo, preciznije tortura, da je tokom pritvora doživjela kolaps, odvedena je u Urgentni centar gdje je više sati primala terapiju, te da se Savjetu obraća sa očekivanjem da pruži objektivniju, racionalniju i sveobuhvatniju perspektivu gledanja i tumačenja opisanih događaja i ponašanja, i u nadi da će odgovorne osobe iz policije biti adekvatno kažnjene a njena prijava na kraju procesuirana.¹⁰

Uprava policije je informisala da je u službene prostorije CB Podgorica, 17. oktobra 2017 u 20,11h pristupila N.B. iz Podgorice i podnijela pismenu prijavu protiv komšinice T.T. zbog fizičkog napada, da je Osnovna državna tužiteljka u Podgorici B.M. ovim povodom upoznata sa prijavom i da se izjasnila da u navodima imenovane nema elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti. Istog dana u 20,55h u prostorije CB Podgorica pristupila je i građanka T.T. i podnijela pismenu prijavu protiv M.B. zbog fizičkog napada i drskog ponašanja te da je upoznata ista Osnovna državna tužiteljka B.M, koja se takođe izjasnila da u navodima građanke T.T. nema elemenata krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti. Nakon podnošenja navedenih prijava policijski službenici su T.T. i M.B. upozorili na dalje ponašanje, nakon čega su pušteni kući, a istog dana T.T. je u 23,52h pristupila u CB Podgorica i podnijela pismenu prijavu protiv M.B. zbog vrijeđanja i prijetnji u njenom stanu. Sa prijavom je upoznata ODT u Podgorici B.M, koja se izjasnila da u navodima nema elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti a po zaprimljenoj prijavi, po pozivu, u prostorije CB Podgorica pristupio je i M.B. Savjet je informisan da obzirom da su M.B. i T.T i nakon prethodnog upozorenja nastavili sa vršenjem prekršaja, 18. oktobra 2017 u 00,30h, na osnovu čl. 166 st. I Zakona o prekršajima slobode je lišen M.B. zbog počinjenih prekršaja iz čl. 10 i čl. 7 Zakona o javnom redu i miru, na štetu T.T, kao i T.T zbog počinjenog prekršaja iz čl. 10 Zakona o javnom redu i miru, na štetu N.B. O lišenju slobode je, 18. oktobra 2017. u 08,30h, obaviještena sudija za prekršaje u Podgorici N.K, koja je zatražila da joj se imenovana lica sprovedu istog dana u 12,15h na dalju nadležnost i postupanje. U zaključnici odgovora koji je Uprava policije dostavila Savjetu ovim povodom stoji da je sa navodima T.T, od 17. oktobra 2017, upoznat i pomoćnik komandira za prekršajnu preventivu CB Podgorica, SP za JRM, koji se izjasnio da u navodima prijave nema elemenata prekršaja, obzirom da nema javnog mjesta te da se oštećenog po članu 111 Zakona o prekršajima ustupe podaci za pokretanje prekršajnog postupka.

Savjet je sa odgovorima Policije upoznao podnositeljku pritužbe i ocijenio da je postupanje policijskih službenika CB Podgorica u konkretnom slučaju bilo profesionalno i odgovorno.

¹⁰ Podnositeljka pritužbe u prilogu obraćanja Savjetu je dostavila kopiju dvije prijave koje je podnijela CB Podgorica, službene zabilješke CB Podgorica i odgovor CB Podgorica na prijavu protiv M.B.

Neprofesionalno i bahato postupanje policijskih službenika u centru Podgorice: Policajci priznali zlostavljanje

Gradani su, 19. februara 2018, Savjetu za građansku kontrolu rada policije dostavili snimak na kojem je vidljivo kako i na koji način policijski službenici postupaju prema dvojici mladića, 17. februara 2018, u centru Podgorice, kod ugostiteljskog objekta "Bajica".

Savjet je, pošto se upoznao sa snimkom, sa oznakom hitno, od direktora Uprave policije zatražio da naloži provjeru, utvrdi identitet postupajućih policijskih službenika, razloge za intervenciju prema građanima sa pojašnjenjem zašto je moralo doći i do upotrebe fizičke sile, na dati način kada, bar u tom, dokumentovanom, trenutku, nijesu pružali otpor te da povratno informiše o svim preduzetim radnjama u vezi sa utvrđivanjem odgovornosti. Savjet je zatražio i da direktor Uprave policije informiše da li je tražena i pružena medicinska pomoć mladićima koji su iste noći i zadržani u prostorijama za boravak zadržanih lica u Centru bezbjednosti (CB) Podgorica. Prema navodima, koji su pruženi Savjetu, S.N, jednog od mladića, prema njegovom iskazu službenici su tukli i u vozilu tzv. "marica" prilikom prevoza u CB Podgorica.

Građanska kontrola policije je snimak dostavila, na upoznavanje i dalje postupanje, i načelniku CB Podgorica.

Upoznata je i Unutrašnja kontrola policije uz ocjenu da "bez obzira na razloge intervencije policijskih službenika Savjet cijeni da je vidljivo policijsko postupanje, u smislu upotrebe sile, neosnovano i neprofesionalno" pa je shodno izdatoj ocjeni i dostavljenom snimku zatraženo dalje postupanje ovog Odjeljenja Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) Crne Gore, a shodno zakonom definisanog odnosa unutrašnje i građanske kontrole policije.

Savjet je dodaj razmatrao na posebnoj, vanredno sazvanoj, sjednici. Savjet je posebno, kao pozitivnu, istikao činjenicu da su se istog dana javno oglasili Ministar unutrašnjih poslova i direktor Uprave policije i osudili događaj koji je ozbiljno narušio ugled ukupne Policije. Građanska kontrola policije posebno je pozdravila činjenicu što je direktor Uprave policije najoštrije osudio neprofesionalno postupanje policijskih službenika prikazanih na snimku te najavio da će konkretno ponašanje biti najstrožije sankcionisano.

Savjet je konstatovao da je načelnik CB Podgorica postupio starešinski odgovorno i odlučno. Realizovao je sve instrukcije koje je primio od direktora Uprave policije. Blagovremeno je, odmah po saznanju za incident, obavijestio nadležnog državnog tužioca. Načelnik CB Podgorica je protiv odgovornih policijskih službenika Interventne jedinice Stanice policije za javni red i mir CB Podgorica, disciplinskom tužiocu MUP, podnio prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka, zbog teže povrede službene dužnosti iz člana 83 stav 1 tačka 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima - zloupotreba položaja ili prekoračenje ovlašćenja. Shodno toj radnji policijski službenici, koji su bili akteri događaja, su

pod suspenzijom. Smijenjen je i vođa Interventne jedinice CB Podgorica zbog objektivne odgovornosti. Savjet ocjenjuje da je ta odluka, u situaciji, kompromitovanog policijskog postupanja i činjenice da je javnost s pravom uznemirena a povjerenje u policiju narušeno, osnovana, logična i potrebna i pored činjenice da je Savjet upoznat da se radi o starješini koji je profesionalno obavljao povjerene poslove.

Pet policijskih službenika su pokušali da prikriju predmetni događaj falsifikujući službenu ispravu ali i činjenice u vezi sa istim. Da nije postojao snimak njihovo kompromitovano i izrazito neprofesionalno postupanje ostalo bi nepoznato i starješinama i policijskoj organizaciji u cjelini. To je ukazalo i na činjenicu da je neophodno dodatno ojačati nadzor na radom interventnih jedinica u svim centrima bezbjednosti, unaprijediti integritet u jedinicama i podržati izgradnju profesionalnog autoriteta, odgovornosti i prihvatanja starješina tih jedinica. U vezi ovih mjera Savjet je insistirao na konkretnim i efikasnim aktivnostima Uprave policije kako bi se u buduće preduprijedili slični događaji.

Policijski službenici u konkretnom slučaju nijesu sačinili, što su bili dužni, izvještaj u upotrebi sredstava prinude. Nakon svega, to je njihov dodatno ozbiljan profesionalni propust.

Savjet je konstatovao činjenicu da ni jedan osumnjičeni službenik ali ni jedan drugi policijski službenik nije imao lični, moralni i profesionalni motiv da reaguje i prijavi sopstveno i postupanje kolega koji su kritičnog događaja neprimjereno postupali. Ta činjenica treba da zabrine. To ukazuje na zatvorenost policijske organizacije, na stanje i kvalitet policijske kulture.

Savjet je ocijenio da predmetni događaj treba i mora biti odlučujući trenutak da se započne proces razgradnje negativnog nasljeđa i prakse. Suštinski je potrebno uspostavljanje nove policijske kulture koja ne dozvoljava i netoleriške zloupotrebe i nedopustivu, protivzakonitu, solidarnost, odsustvo odgovornosti i ograničavanje, bilo koje vrste, nadzora i istraga.

Kritični događaj od 17.02.2018. godine, i snimak koji ga prati, predstavlja ozbiljan indikator i za Ministra prosvjete u Vladi Crne Gore da pojačanu profesionalnu i nadzornu pažnju posveti policijskom obrazovanju, unaprijeđenju upisne politike na JU Viša stručna škola "Policijska akademija" i naročito segmentu podrške i jačanja psihološkog statusa polaznika Akademije.

Savjet je upoznat da su policijski službenici - akteri događaja - po nalogu državnog tužioca u Osnovnom državnom tužilaštvu (ODT) u Podgorici, su lišeni slobode zbog privođenja u svojstvu osumnjičenih, zbog osnova sumnje da su izvršili krivično djelo - zlostavljenje, na štetu tri građanina i falsifikovanje službene isprave. Njima je, nakon saslušanja u ODT u Podgorici određeno zadržavanje.

Cijeneci da je riječ o teškoj diskreditaciji Policije Savjet je ocijenio da su policijski službenici akteri - događaja od 17.02.2018. - svojim neprofesionalnim i bahatim postupanjem trajno se disreditovali za dalje obavljanje, odgovornog i u javnom interesu uspostavljenog, policijskog posla.

Predmetni slučaj, konstatovao je Savjet, je “crvena linija” koja ne smije biti pređena. Zato je Savjet saopštio da očekuje da Ministar i direktor Uprave policije ostanu dosljedni javno iznijetim stavovima.

Savjet je najavio praćenje događaja kako se ne bi dogodilo, usljed eventualne smanjenje pažnje javnosti, da s protokom vremena, ista lica, akteri ovog slučaja, budu ponovo u prilici da noseći uniformu policijskog službenika, sa obilježjima države Crne Gore, svojim neprimjerenim ponašanjem ponovo naruše ugled policijske organizacije.

Savjet je sa usvojenim ocjenama, zaključcima i preporukama i neposredno upoznao Ministra unutrašnjih poslova kojem su predložene i druge mjere, aktivnosti i prijedlozi u vezi sa policijskim integritetom.

Rad na predmetu je nastavljen shodno odluci Savjeta sa vanredne sjednici da nastavi da prati predmetni događaj kako se ne bi dogodilo, usljed eventualne smanjenje pažnje javnosti, da s protokom vremena, ista lica, akteri ovog slučaja, budu ponovo u prilici da noseći uniformu policijskog službenika, sa obilježjima države Crne Gore, svojim neprimjerenim ponašanjem ponovo naruše ugled policijske organizacije.

U kontekstu interesovanja Savjeta u pogledu privremenog udaljenja sa rada pripadnika Interventne jedinice CB Podgorica, koji su kritičnom prilikom prekoračili službena ovlašćenja, Uprava policije je obavijestila da je nadležni Direktor MUP-a dostavio rješenja o privremenom udaljenju sa rada F.S, V.M, S.M. i M.V. Kako ovim obavještenjem nije obuhvaćeno i lice M.B. Savjet se dodatno interesovao za njegovu suspenziju. Savjetu je, nakon toga, pojašnjeno da je M.B. policijski pripravnik. Savjet je nakon toga zatražio dokumentaciju koja prati angažovanje pripravnika M.B. Uprava policije je, na traženje Savjeta, dostavila Odluku o izboru i Rješenje o zasnivanju radnog odnosa na određeno vrijeme u svojstvu pripravnika za M.B. U kontekstu iznijetog, i imajući u vodu činjenicu da radni odnos za M.B. na određeno lice u svojstvu pripravnika ističe 18.12.2018 godine Savjet reaffirmiše svoje očekivanje da menadžment policije pokaže da je trajno usmjeren na punu zaštitu i obezbeđenje integriteta Policije.

Savjet je na osnovu pruženih obavještenja Uprave policije konstatovao da je disciplinski postupak protiv policijskih službenika (četvorica njih imaju zasnovan radni odnos na neodređeno vrijeme), i policajca pripravnika (koji je angažovan na određeno vrijeme) i dalje u toku.

Savjet je nastavio da prati status policijskih službenika iz ovog incidenta u policijskoj organizaciji.

V.d. direktora Uprave policije je, na traženje Savjeta, povodom teksta objavljenog u medijima pod naslovom „M.R. ponovo zadužio policijsku uniformu” od 18. maja 2018. godine, informisao da je nakon postupanja pripadnika Interventne jedinice 17. februara 2018. godine, tadašnji direktor Uprave policije, bivšem načelniku CB Podgorica naložio da se zbog objektivne odgovornosti smijeni vođa Interventne jedinice CB Podgorica M.R., kako je i učinjeno. U oba-

vještenju dostavljenom Savjetu se dalje navodi da u postupku utvrđivanja pojedinačne odgovornosti u vezi sa predmetnim slučajem Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP nije utvrdilo odgovornost M.R., te da imajući u vidu iznijeto kao i činjenicu da je imenovani policijski službenik postavljen za vođu Interventne jedinice tri mjeseca prije navedenog događaja, a radi se o starješini koji profesionalno obavlja povjerene poslove, menadžment Uprave policije je donio odluku za njegovo ponovno angažovanje na navedenim poslovima.

Generalni direktor Direktorata za poslove nadzora MUP uz podsjećanje da su povodom predmetnog slučaja, shodno članu 108 Zakona o unutrašnjim poslovima sa rada privremeno udaljena četiri policijska službenika: S.F., V.M., M.S., i M.V., dok M.B. nije mogao biti privremeno udaljen sa rada jer kao pripravnik nema ista prava i obaveze kao policijski službenici, shodno Zakonu o unutrašnjim poslovima. Članom 118 stav I Zakona o državnim službenicima i namještenicima jasno je definisan pojam pripravnika te da podrazumijeva lice koje prvi put zasniva radni odnos u državnom organu u određenom nivou kvalifikacije obrazovanja, radi osposobljavanja za samostalno vršenje poslova, kao i da je članom 48 stav 2 tačka 4 navedenog zakona, propisano da se radni odnos može zasnovati na određeno vrijeme radi obuke pripravnika, za vrijeme trajanja pripravničkog staža. M.B. je, kako je navedeno, zasnovao radni odnos u MUP - Upravi policije u svojstvu pripravnika, od dana 18.12.2017. godine na 12 mjeseci, u skladu sa članom 86 stav I Zakona o unutrašnjim poslovima i shodno čl. 118 i 119 Zakona o državnim službenicima i namještenicima. Naveo je da su odredbom člana 24 Zakona o unutrašnjim poslovima propisani uslovi za primjenu policijskih ovlašćenja, tj. ko ih može primjenjivati u skladu sa zakonom a to su isključivo policijski službenici koji zvanje stiču na temelju člana 85 istog zakona, te da Zakonom o unutrašnjim poslovima nije definisan, niti je obuhvaćen status policijskog pripravnika. Shodno navedenom, Generalni direktor Direktorata za poslove nadzora MUP je istakao da M.B. u momentu spornog događaja nije bio policijski službenik, i nije mogao primjenjivati policijska ovlašćenja shodno Zakonu o unutrašnjim poslovima i Zakonu o državnim službenicima i namještenicima, da je radni odnos zasnovao u svojstvu pripravnika radi osposobljavanja za samostalno vršenje poslova, odnosno obuke, usljed čega ne može biti privremeno udaljen sa rada, niti mu se može izreći neka od disciplinskih mjera, jer bi na taj način imenovanom bilo uskraćeno pravo na stručno usavršavanje. Ovom prilikom, Savjet je obavješten da je M.B. nakon spornog događaja, od strane neposrednog starješine upućen u drugu organizacionu jedinicu, kako bi u civilu nastavio obuku, shodno kvalifikacijama, radi osposobljavanja za dalji samostalan rad.

Savjet je nastavio da prati status službenika iz ovog incidenta u policijskoj organizaciji kao i za dosadašnje troškove odbrane policijskih službenika i pripravnika. Saznao je da je disciplinski postupak pred Odsjekom za utvrđivanje teže povrede službene dužnosti MUP i dalje u toku kao i krivični postupak pred

Osnovnim sudom u Podgorici gdje je zakazan glavni pretres. Novi direktor Uprave policije, dr Veselin Veljović, je Savjetu pružio u najkraćem roku sve odgovore na sva pitanja za koja je nadležna policija. Savjet je konstatovao da M.B. nakon isteka pripravničkog staža nije zasnovao radni odnos u Upravi policije i ocijenio da ta odluka predstavlja odgovoran odnos prema ranijim ocjenama i zaključcima građanske kontrole policije o zaštiti i obezbjeđenju integriteta Policije.

Na interesovanje Savjeta ODT u Podgorici je obavijestilo da je povodom događaja u Njegoševoj ulici u Podgorici u kojem su prilikom vršenja policijske intervencije povrijeđeni građani B.J, N.S. i D.M, ovo Tužilaštvo okončalo rad na načini što je nakon sprovedenog izviđaja Osnovnom sudu u Podgorici podnijelo optužni predlog, 25.09.2018, protiv službenika V.M, M.V, F.S, S.M, službenika i M.B, policijskog pripravnika, jer su kao saizvršioци izvršili tri krivična djela zlostavljanje iz čl.166a st 2 u vezi čl. 23 st 2 Krivičnog zakonika Crne Gore. Savjet je informisan da je glavni pretres odložen zato što je odbrana inicirala pokretanje postupka pregovaranja radi eventualnog zaključenja sporazuma o priznanju krivice. Trojica službenika M.V, S.F. i M.S. osuđeni su na po dva i po mjeseca zatvora dok V.M. i M.B. nijesu prihvatili pregovore i nagodbu sa tužiocem i njima će se suditi u odvojenom postupku.

Savjet je javno iskazao zabrinutost zbog statusa disciplinskog postupka.¹¹ Pozvao je ministra unutrašnjih poslova da provjeri da li je posrijedi neosnovano odugovlačenje postupka.¹²

Neprijemljeno postupanje službenika Interventne jedinice CB Podgorica

Građani su Savjetu za građansku kontrolu rada policije dostavili dva snimka na kojima je dokumentovano postupanje policije u centru Podgorice, ispred ugostiteljskog objekta "Zeppelin". Savjet je odmah dostavio Upravi policije snimke na upoznavanje i dalje postupanje.

Prvi postupak, guranje građanina, bez razloga, je na prvoj munuti, pa zatim na samom kraju, nakon minutaže 1.30 na dalje, udaranje drugog građanina kojeg službenici odvođe jer je lišen slobode. Na drugom snimku, a Policija je pozvana da dodatno provjeri, Savjet nije registrovao nepravilnosti. Snimci dostupni na <http://kontrolapolicije.me/blog/pojavili-se-i-novi-snimci-navodnog-neprofesionalnog-postupanja>

Savjet za građansku kontrolu rada policije je preporučio direktoru Uprave policije da službenici policije posjete objekat i kroz ljubazan i povjerljiv razgovor sa menadžmentom i osobljem pokušaju doći do bližih podataka i posebno da zatraže pomoć i pozovu kako bi se ostvarila saradnja sa svim građanima koji

11 <https://www.vijesti.me/vijesti/crna-hronika/cuvaju-batinase-od-kazni?fbclid=IwAR1junaj5N-GSIEeCvRZnDKS9fkMrNI8HOVrWgz9oMH6wVct5IHbAB2IVEI>

12 Savjet je i ranije više puta ukazao da aktivnosti koje preduzima nadležni tužilac nemaju veze, ne utiču niti osporavaju potrebu i obavezu da se utvrdi identitet, pokrene i sprovede disciplinski postupak.

žele ukazati na eventualno neprofesionalno postupanje. U tom kontekstu Savjet je podsjetio još jednom na, pozitivno ocijenjen, javni poziv tadašnjeg direktora Uprave policije građanima: “Ujedno koristim priliku da pozovem građane da policiji prijave svaki eventualni vid prekoračenja ovlaštenja od strane policijskih službenika jer policija prije svega služi građanima i zadatak joj je da preduzima aktivnosti u interesu građana. Saradnjom sa građanima jačamo međusobno povjerenje i doprinosimo identifikovanju pojedinačnih slučajeva neprofesionalnog ponašanja i njihovom iskorjenjivanju, što sveukupno doprinosi očuvanju ne samo imidža policijske organizacije već i bezbjednosti u cjelini”.¹³

Savjet je pozvao direktora Uprave policije da se sa snimkom upozna i nadležni tužilac.

Uprava policije se javno oglasila i saopštila da su građani sa snimka, V.Đ. i F.N, vrijeđali i psovali policijske službenike i zato su prema njima primijenjena sredstva prinude. Na snimku se vidi jedna radnja prilikom primjene sredstava prinude koja nije primjerena i zato će prema tom policijskom službeniku biti preduzete zakonom propisane mjere i radnje, najavljeno je iz Uprave policije.¹⁴

Savjet je konstatovao da je Uprava policije saopštila identitet građana ali ne i postupajućeg policijskog službenika. Građanska kontrola policije ocjenjuje da je to propust i potvrda neravnopravnog tretmana.

Građani V.Đ. i F.N., koji su prema saznanjima Savjeta, strani državljani, za Televiziju “Vijesti” su saopštili da su bili žrtve zlostavljanja. Navedeno je da je F.N. u jednom trenutku udaralo deset policijskih službenika. “Izašao sam napolje i ruke u džepove sam imao. I na mene je skočilo deseterica. Bili su me (tukli) sve do marice”, rekao je V.Đ. za TV “Vijesti”. “Pitali su me zašto dižem ruke, da li im prijetim. Počeli su da me udaraju. Rekli su mi da ne smijem da kažem da me policija bila već da sam pao. Kad budeš išao kod doktora ako kažeš policija te izbila imaćeš problema” saopštio je za TV “Vijesti” građanin F.N.¹⁵

Uprava policije u odgovoru na dopis Savjeta informisala je da su, kritičnom prilikom, shodno Planu CB Podgorica o izvođenju operativne akcije „Racija”, službenici Interventne jedinice Stanice policije (SP) za Javni red i mir CB Podgorica i Posebne jedinice policije, preduzimali službene mjere i radnje na realizaciji konkretnih aktivnosti, na više lokacija na području Podgorice. Prilikom preduzimanja policijskih mjera i radnji u lokalnu „Zeppelin”, u ulici Njegoševoj, pronađeno je odbačeno vatreno oružje, kao i izvjesna količina narkotika. Uprava policije je dalje obavijestila da su po završetku službene radnje, ispred lokala “Zeppelin”, službenike CB Podgorica, ometali i omalovažavali građana V.Đ. i F.N., koji su tom prilikom lišeni slobode od strane službenika Interventne jedinice CB

13 Kompletan izjava tadašnjeg direktora Uprave policije: <http://www.mup.gov.me/upravapolicije/vijesti/181891/Izjava-direktora-Uprave-policije-Slavka-Stojanovica-povodom-snimka-na-kojem-je-prikazano-prekoracenje-ovlascenja-policijskih-slu.html>

14 Integralno saopštenje Uprave policije: <http://www.mup.gov.me/vijesti/182091/Dva-gradanina-sa-snimka-lisena-slobode-jer-su-prethodno-vrijedala-i-psovala-policijske-službenike-zbog-neprofesionalne-radnje-sa.html>

15 Više informacija: <http://www.vijesti.me/vijesti/policija-vrijedali-i-psovali-nase-službenike-977098>

Podgorica, upotrebom fizičke snage i sredstava za vezivanje. Protiv njih je podniet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog počinjenog prekršaja iz člana 11 Zakona o Javnom redu i miru - ometanje ili omalovažavanje službenog lica a pored ostalih mjera i radnji vezano za konkretan događaj službenici SP za javni red i mir CB Podgorica su obavili razgovor sa A.Lj. vlasnikom lokala „Zeppelin” i istom predočili da će, uvažavajući naredbu Osnovnog suda u Podgorici, izuzeti uređaj za snimanje video zapisa. Uprava policije je navela da je, takođe, postupajući po zahtjevu državnog tužioca u Podgorici, pored video snimka, tužilaštvu dostavljena prikupljena dokumentacija, kao i spisak policijskih službenika koji su učestvovali u akciji „Racija”, na ocjenu i dalje odlučivanje.

Savjet nije bio zadovoljan pruženim odgovorom u vezi postupanja policijskih službenika ispred ugostiteljskog objekta “Zeppelin” u Podgorici ocjenjujući da se odgovor u bitnom razlikuje od javnog saopštenja Uprave policije tim povodom.

U Savjetu je i diskutovana mogućnost da li iza ćutanja Uprave policije, u vezi sa identitetom policijskih službenika, stoji namjera određenih starješinskih struktura da se ta lica ne dovedu javno u vezu i sa drugim javno problematizovanim postupanjima policije.

Savjet se ponovo obratio vd direktora Uprave policije ističući da ne vjeruje da je posrijedi relativizacija događaja. Nema potrebe da se Savjetu po koji zna koji put ponavljaju činjenice za koje i ne pokazuje interesovanje niti je Savjet na bilo koji način osporio aktivnosti policije u vezi sa podnošenjem prekršajnih prijava protiv građana. Uprava policije je javno saopštila, po dostavljenom snimku, da je registrovano neprofesionalno postupanje policijskog službenika i da će isti adekvatno biti procesuiran. Od tada se Savjet interesuje za identitet tog službenika i informaciju o pokretanju disciplinskog postupka. Te aktivnosti su od strane Uprave policije i javno najavljene.

Savjet je Upravi policije jasno ukazao da aktivnosti koje preduzima nadležni tužilac nemaju veze, ne utiču niti osporavaju potrebu i obavezu da se utvrdi identitet i pokrene disciplinski postupak.

Savjet je ponovo uputio zahtjev vd direktoru da se odmah saopšti identitet policijskih službenika koji su neprofesionalno postupali prema građanina (onako kako je i prepoznato na snimku) a nadležnom starješini da inicira odgovarajući disciplinski postupak. Pošto je policijska administracija izbjegla da se izjasni, Savjet je odlučio da resornog ministra upozna sa konkretnim postupkom građanske kontrole policije uz očekivanje da će ministar unutrašnjih poslova, kao podršku ukupnim reformskim naporima koje čini, a što Savjet u cjelini uvažava i podržava, osigurati da Policija u potpunosti učestvuje u konkretnom postupku. Savjet je konstatovao zabrinutost što Uprava policije opet nije u stanju da efikasno istraži incident, utvrdi identitet službenika koji neprofesionalno postupaju prema građanima i sankcioniše ih. Savjet je podsjetio na svoje ranije stanovište da je suštinski potrebno uspostavljanje nove policijske kulture koja ne dozvolja-

va i netoleriše zloupotrebe i nedopustivu, protivzakonitu, solidarnost, odsustvo odgovornosti i ograničavanje, bilo koje vrste, nadzora i istraga.

Savjet je konačno ocjenio da su dvojica službenika Interventne jedinice Stanice policije (SP) za Javni red i mir CB Podgorica, nepoznatog identiteta a čije su radnje dokumentovane na snimku, neprimjereno i neprofesionalno postupali prema građanima.

Direktorat za poslove nadzora MUP obratio se za dodatno izjašnjenje CB Podgorica. Iz CB Podgorica je saopšteno da nijesu uspjeli identifikovati policijskog službenika koji je neprofesionalno postupao prema građanima ispred ugostiteljskog objekta „Zeppelin“, kao i da su kritičnom prilikom bili angažovani policijski službenici Intervente jedinice CB Podgorica, tokom sprovođenja službene radnje „Racija“, T.M, M.Z, S.L, K.V, J.L, M.D, S.D, Š.D, Ć.S, Š.A, V.R, M.Ž, R.D, Đ.V, K.G, M.V. i S.L, kao i službenici Posebne jedinice policije J.N, Š.A, J.Ž. i T.M, koji su negirali povezanost sa konkretnim događajem. Informacijom se u nastavku podsjeća da je sa događajem upoznat ODT u Podgorici, kod kojeg su policijski službenici dali izjave na okolnosti konkretnog događaja, dok je na okolnosti utvrđivanja odgovornosti policijskih službenika CB Podgorica uzeto 17 izjava iz kojih nije bilo moguće utvrditi odgovornost određenog službenika, kao ni uvidom u video zapis.

Savjet je blagovremeno prema javnosti iskazao svoju zabrinutost što Uprava policije opet ne želi da efikasno istraži incident, utvrdi identitet službenika koji neprofesionalno postupaju prema građanima i sankcioniše ih čak i kad se radi o postupku koji ne predstavlja ozbiljniju povredu dužnosti. Savjet je, jula 2018, ocjenio da takav pristup Uprave policije onemogućava reformu i šteti ugledu Policije.

Ponovljen je zahtjev prema tadašnjem v.d. direktora Uprave Policije da naloži iniciranje disciplinskog postupka protiv službenika koji su neprofesionalno postupali prema građanina što je i prepoznato na video snimku. Vršilac dužnosti direktora Uprave policije je ignorisao i nije odgovorio na dopise iz građanske kontrole policije. Savjet je takvo postupanje ocijenio neprihvatljivim i neprofesionalnim.

Godinu dana od incidenta Savjet se interesovao kod ODT u Podgorici za status predmeta. ODT je obavjestilo da je sproveden postupak izviđaja, izvršen pretres prostorija ugostiteljskog objekta „Zepellin“ kojom prilikom je izuzet uređaj - digitalni video rekorder i adapter i određeno vještačenje - forenzička analiza sadržaja uređaja a državni tužilac je saslušao 24 lica u svojstvu svjedoka. Pribavljena je i medicinska dokumentacija izdata na ime građana F.N i V.Đ. i određeno vještačenje po sudskom vještaku medicinske struke. U postupku izviđaja prikupljeni su podaci od Suda za prekršaje u Podgorici, a koji se odnose na kritični događaj, te pribavljena dokumentacija od Uprave policije CB Podgorica sačinjena u vezi postupanja policijskih službenika u noći između 26. i 27. januara 2018.godine. Analizom prikupljenih činjenica i podataka u ODT je ocijenjeno

da ne postoji osnovana sumnja da je neko lice izvršilo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, te da u predmetnoj krivično pravnoj stvari nije pokrenut krivični postupak.

Savjet je konstatovao da ni nakon godinu dana od registrovanog incidenta Uprava policije nije utvrdila identitet dvojice policijskih službenika koji su neprimjereno postupali prema građanima. Iako je Uprava policije javno najavila adekvatno procesuiranje neprofesionalnog postupanja takva aktivnost je konačno izostala. Savjet je cijenio važnim da se u MUP Crne Gore potvrde odgovarajući kapaciteti internih provjera i disciplinske odgovornosti cijeneći da je interes Policije i javnosti da se utvrdi identitet dvojice policijskih službenika i isti bar opomenu zbog neprimjerenog ponašanja prema građanima.¹⁶

Kontraproaktivno okupljanje policijskog sindikata

Ispred Osnovnog suda u Podgorici, 23. februara 2018, nekoliko desetina pripadnika policije je okupljanjem pružilo podršku svojim kolegama uhapšenim zbog prebijanja trojice Podgoričana.¹⁷

Iz Sindikata Uprave policije (SUP), u saopštenju dostavljenom Savjetu za građansku kontrolu rada policije, su objasnili da “nije tačna informacija da se radilo o okupljanju „nekoliko desetina policajaca”, kao što nije tačna informacija da su predstavnici sindikata, svojim prisustvom iskazivali podršku kolegama zbog prekoračenja policijskih ovlašćenja kako su interpretirali pojedini mediji”. Naime, pojašnjeno je da je “tačno da se samoinicijativno okupio jedan broj članova Sindikata Uprave policije a što je naša obaveza prema svojem članstvu i obaveza pružanja pravne i druge pomoći čak i u ovako nezahvalnim situacijama. Među okupljenim licima su, prije svega bile porodice osumnjičenih, aktivni i penzionisani članovi Sindikata”.

U nastavku saopštenja kaže se “Sindikat naravno osuđuje svaki oblik nasilja pa i kada je, nažalost, rezultat nezakonitog policijskog postupanja”. “Postupanje službenika Interventne jedinice, 17.02.2018, jeste događaj koji je izazvao reakciju i negodovanje cjelokupne javnosti, a koji je bacio mrlju na kompletan rad policije” navedeno je iz policijskog sindikata i dodato da smatraju “da se kroz postupke pojedinih službenika ne mogu donositi generalni stavovi kada je rad policije u pitanju” navedno je u saopštenju SUP.

Zanimljiva je i konstatacija policijskog sindikata da “obzirom na slučaj postupanja policijskih službenika, 17.02.2018, kompletni policijski sastav trpi medijski progon od strane pojedinaca, raznih institucija, političkih partija i odre-

16 <https://www.vijesti.me/vijesti/crna-hronika/uniforma-opet-jaca-od-pravde-nema-odgovornih-policajaca-za-udaranje-gradana>

17 Više o protestu saznati preko ovih linkova: <http://www.vijesti.me/vijesti/policajci-daju-podrsku-kolegama-batinasima-radovic-treba-ih-procesuirati-977012>; <http://www.mup.gov.me/vijesti/182089/Upravi-policije-nije-bilo-prijavljeno-okupljanje-clanova-Sindikata-Uprave-policije-ispred-Osnovnog-suda-u-Podgorici-u-pitanju-sp.html>

denog broja medijskih kuća. Saopšteno je da ne žele da umanje “njihovu eventualnu odgovornost, već žele da nadležne institucije odrade svoj posao i utvrde činjenično stanje bez bilo kakvih pritisaka javnosti i pojedinaca”.

Na samom kraju saopštenja, kako je navedeno, Sindikat policije je iskoristio priliku da obavijeste cjelokupnu javnost da su ih kolege, protiv kojih je pokrenut postupak, zamolile da, u njihovo ime iskažu žaljenje zbog njihovog postupanja te da su oni spremni da ponesu ličnu odgovornost potpuno svjesni posljedica koje su rezultat njihovog neprofesionalizma. Saopšteno je da se isti izvinjavaju oštećenima u konkretnom slučaju, njihovim porodicama i građanima.

Iako do izražaja dolaze određeni neodgovarajući kapaciteti policijskog sindikata građanska kontrola policije je podržala njegovu aktivnosti koja se odnosi na upućivanje izvinjenja oštećenim građanima i javnosti. Takav postupak je upravo sugerisala građanska kontrola policije na odgovarajućem starješinskom nivou.

Član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković je povodom sindikalnog protesta nezavisnom dnevniku “Vijesti” ovo izjavio: “Protest aktivnih i penzionisanih policajaca, iza kojeg je na određeni način stao i Sindikat Uprave policije, je kontraproduktivan po reforme koje se sprovode u policiji. To je svojevrsni auto gol koji šteti aktuelnim naporima MUP Crne Gore da se unaprijedi profesionalna odgovornost i kredibilitet policije. Zbog svoje brojnosti, skup čak nije poslao ni političku poruku, koju je možda neko, planirajući ga, očekivao. Svjesno ili nenamjerno, svejedno, učinjena je dodatna šteta koja direktno podriva javne istupe direktora policije i ministra unutrašnjih poslova. Okupljanje je osnažilo sumnju o jedinstvenoj posvećenosti svih u policiji prema profesionalnim vrijednosti i osnovnim ljudskim pravima. Sindikalno okupljanje u potpunosti je potvrdilo ocjene građanske kontrole policije u vezi sa stanjem u policiji. Savjet je konstatovao činjenicu da ni jedan osumnjičeni službenik ali ni jedan drugi policijski službenik nije imao lični, moralni i profesionalni motiv da reaguje i prijavi sopstveno i postupanje kolega koji su kritičnog događaja neprimjereno postupali. Ta činjenica zabrinjava. To ukazuje na zatvorenost policijske organizacije, na stanje i kvalitet policijske kulture. Posljednji događaj treba postati odlučujući trenutak da se započne proces razgradnje negativnog nasljeđa i prakse. Suštinski je potrebno uspostavljanje nove policijske kulture koja ne dozvoljava i netoleriše zloupotrebe i nedopustivu, protivzakonitu, solidarnost, odsustvo odgovornosti i ograničavanje, bilo koje vrste, nadzora i istraga”.

Propusti u postupanju načelnika cetinjske policije

Građani Cetinja kojima je Savjet garantovao zaštitu identiteta su, 21. februara 2018, dostavili snimak na kojem je dokumentovano neprofesionalno postupanje službenika Odjeljenja bezbjednosti (OB) Cetinje.

Na inicijativu svog predsjednika Savjet je u vezi sa postupanjem policije na Cetinju formirao poseban predmet, imajući u vidu, pored snimka, i navode članova porodice L. sa Cetinja a povodom hapšenja S.L. sa Cetinja.

Od direktora Uprave policije službeno je zatražena informacija o rezultatu izvršenih provjera i preduzetim radnjama u vezi sa utvrđenom odgovornošću.

Pri gotovo samom isteku dana, 23. februara 2018, javno se oglasila Uprava policije. Saopšteno je da je direktor Uprave policije naložio načelniku CB Podgorica hitno utvrđivanje odgovornosti načelnika OB Cetinje, Mi.V. (policija je objavila puni identitet), zbog nezakonite upotrebe sredstava prinude i neblagovremenog dostavljanja izvještaja o upotrebi sredstava prinude.

“Naime, načelnik CB Podgorica je 22. februara direktora Uprave policije obavijestio usmeno, a potom 23. februara odnosno danas pismeno aktom koji je zaveden u djelovodniku Uprave policije o tome da je načelnik OB Cetinje 20. februara ove godine oko 6h u Cetinju upotrijebio sredstva prinude – fizičku snagu prema M.I. iz Cetinja, o čemu je sačinio i dostavio nadređenom starješini, načelniku CB Podgorica, izvještaj o upotrebi sredstava prinude. Nakon uvida u dostavljene spise predmeta, načelnik CB Podgorica je, u skladu sa zakonom, sačinio mišljenje o opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude i izvještaj o okolnostima upotrebe sredstava prinude i tom prilikom konstatovao da su sredstva prinude u konkretnom slučaju upotrijebljena suprotno odredbama čl. 24 st. 2,3 i 5, čl. 26, čl. 53, čl. 57 st. 2,3,4 i 5 i čl. 59 st. 1 Zakona o unutrašnjim poslovima. Shodno tome, direktor Uprave policije je načelniku CB Podgorica naložio da odmah preduzme mjere za utvrđivanje odgovornosti policijskog službenika – načelnika OB Cetinje, zbog počinjene povrede službene dužnosti – nezakonite upotrebe sredstava prinude kao i neblagovremenog dostavljanja izvještaja o upotrebi sredstava prinude” navedeno je u javnom saopštenju policije.

Građanin, M.I, prema kojem je i primijenjena sila, nezavisnom dnevniku “Vijesti” je ispričao da je nakon prebijanja od strane policijskih službenika ostavljen tako na snijegu, pored automobila, i da je sat vremena kasnije uhašen u svojoj kući. Građanin je ovom mediju ispričao da mu je policajac P, sve vrijeme dok je ležao u snijegu, na ulici, držao nogu na ramenima. “Načelnik je držao pištolj uperen u mene. Nisam znao što me snašlo. Da sam se opirao, pa da kažeš, samo su me odjednom uhvatili, nasrnuli na mene i vikali. Načelnik me tukao i vikao: ‘špijunčino jedna, umjesto nama da javljaš, ti javljaš kriminalcima i sakrivaš ih’. Prvo su me tu prebili, iscijepali su mi jaknu, pa me načelnik išklepao u stanici istog dana”, kazao je M.I. ND “Vijesti”.

Savjet za građansku kontrolu rada policije je podržao i pozdravio javni istup Uprave policije povodom provjera izvršenih na Cetinju a u vezi sa primjedbama, koje prati i video snimak, na postupanje načelnika i dvojice službenika OB Cetinje. Građanska kontrola policije cijeni da je izuzetno važno i korisno, po kredibilitet policije, što se Uprava policije oglasila prije nego je i taj snimak javno objavljen.

Savjet je od direktora Uprave policije zatražio ove informacije (1) od kada Mi.V. obavlja dužnost načelnika OB Cetinje, (2) koje je poslove i zadatke isti obavljao prije imenovanja za načelnika OB, (3) Kako prvi starješina crnogorske policije tumači i ocjenjuje konkretni postupak načelnika OB Cetinje, (4) da li je načelnik OB Cetinje, do daljnjeg suspendovan, udaljen iz policijske organizacije, (5) ko trenutno vrši dužnost načelnika OB Cetinje i (6) da li je, povodom predmetnog događaja, cijenjena odgovornost službenika P. i da li, i iz kojih razloga jeste, bilo potrebno da se na taj način od strane ovog službenika primjenjuje sila (noga na ramenima) te da građanin toliko dugo boravi ležeći na snijegu.

Uprava policije je informisala Savjet da je protiv rukovodioca OB Cetinje, Mi.V, koji tu dužnost obavlja od 25.12.2017, podnesen prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka za težu povredu službene dužnosti. Savjet je obaviješten da će se suspenzija načelnika OB Cetinje razmatrati nakon pokretanja disciplinskog postupka od strane disciplinskog tužioca MUP-a.

Direktor policije je, na interesovanje Savjeta, upoznao Savjet da je Mi.V. u prethodnom periodu obavljao ove dužnosti: komandir u Sektoru za obezbjeđenje ličnosti i objekata, zamjenik i komandir u OB Kotor, komandant Posebne jedinice policije, rukovodilac OB Danilovgrad i CB Herceg Novi. Završio je Srednju školu unutrašnjih poslova i Policijsku akademiju u Beogradu. Iz uprave policije je konstatovana da je Mi.V. sve povjerene poslova obavljao profesionalno i odgovorno i da se radi o nagrađivanom starješini.

Savjet je ocjenio da je postupak višeg policijskog inspektora I klase, Mi.V, neprofesiolan i suprotan standardima. Građanski nadzor policije dodatno je zabrinula činjenica da je riječ o policijskom starješini, rukovodiocu OB Cetinje, koji bi morao poštovati i primjenjivati najviše etičke vrijednosti i biti svjestan svih imperativa policijskog rada. Imajući u vidu konkretni slučaj, Savjet je podsjetio i ukazao da se policijski poslovi obavljaju sa ciljem da se osigura jednaka zaštita bezbjednosti, prava i sloboda, primijeni zakon i obezbijedi vladavina prava. Takav pristup, odnosno zakonito i profesionalno obavljanje policijskih poslova, u bitnom definiše ukupan kredibilitet policije i povjerenje javnosti u njen rad.

Savjet je konstatovao i pozdravio činjenicu da su, u konkretnoj situaciji, CB Podgorica, Uprava policije i Ministarstvo unutrašnjih poslova, blagovremenom reakcijom, demonstrirali snažnu posvećenost vladavini prava i zaštiti integriteta Policije. Savjet ocjenjuje, imajući u vidu rad na ovom i drugim aktuelnim slučajevima, da su u MUP pokrenute ozbiljne reforme pa postupanje, drugačije u odnosu na raniju praksu, treba javno prepoznati, ohrabriti i podržati. Savjet je ocjenio da radnje i mjere koje su preduzete u Upravi policije i MUP doprinose kvalitetnijoj policijskoj praksi zasnovanoj na poštovanju ljudskih prava i sloboda i vladavini prava.

Prepoznata namjera da se policijski starješina oslobodi odgovornosti

Na osnovu prijave građana da policijski službenik Mi.V. koristi službeni automobil, Savjet je kod Uprave policije iskazao interesovanje da li je protiv imenovanog pokrenut disciplinski postupak i ukoliko jeste za rezultate istog. Ovom prilikom zatražene su i informacije koje tretiraju privremeno udaljenje sa rada Mi.V, te da li je Etički odbor razmatrao ovo pitanje i ukoliko jeste na koji način je odlučio. S tim u vezi, Uprava policije je u odgovoru navela da je protiv rukovodioca OB Cetinje, Odsjeku za utvrđivanje teže povrede službene dužnosti MUP-a, upućen prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka za težu povredu službene dužnosti, te da će se nakon što Disciplinska komisija donese Zaključak o pokretanju postupka protiv policijskog službenika Mi.V. razmotriti dalje postupanje u skladu sa zakonom.

Savjet se u kontinuitetu interesovao za status ovog, ali i sličnih i povezanih predmeta, cijeneći da su oni ključni za potvrdu policijskog integriteta i za pružanje, stvarne i istinske, podrške, iz policijske organizacije, reformskim naporima Ministra unutrašnjih poslova, Mevludina Nuhodžića, koje ovaj Savjet u potpunosti prepoznao i snažno, više puta, podržao. Upravo u tom kontekstu za Savjet je odgovor direktora Uprave policije bio neodgovarajući i neprihvatljiv. Više je razloga: Savjetu se ponavljaju, iz dopisa u dopis, određene, već poznate, činjenice bez spremnosti da se zatraže i ponude nova saznanja a koja su primarno u interesu starješine policijske organizacije; Savjet je uvjeren da je u profesionalnom interesu direktora Uprave policije, prije bilo kog drugog, da bude blagovremeno obaviješten o razlozima zašto se unutar istog organa u sklopu kojeg je i Uprava policije (MUP), već mjesecima, bez obrazloženja, odugovlači i ne donosi zaključak o pokretanju disciplinskog postupka protiv Mi.V. Za Savjet je bilo interesantno zašto v.d. direktora Uprave policije ne interesuju razlozi zašto se, u profesionalnom smislu, predmet protiv M.V. ne tretira isto kao i slučaj policijskih službenika M.V, M.S, V.M i S.F. i zašto bi se, iz bilo kojeg razloga, tolerisalo neravnopravno tretiranje policijskih službenika.

Savjet za građansku kontrolu rada policije je saopštio da osnovano sumnja da je u pitanju odugovlačenje postupka kako bi se Mi.V, nakon krivične, eventualno oslobodio i svake disciplinske odgovornosti. Osnovanost ove sumnje potvrđuju službene radnje, i datumi kada su iste preduzimane, u slučaju grupe policijskih službenika (M.V. i ostali) - misli se na konsultovanje državnog tužioca, upućivanje predloga za pokretanje disciplinskog postupka, donošenje zaključka o pokretanju istog i rješenja o suspenziji - u odnosu na one, sa datumima, kada je riječ o slučaju Mi.V. Disciplinski tužilac se u prvom slučaju gotovo istog dana izjasnio o pokretanju disciplinskog postupka (21. i 22. 02. 2018) a Savjet se od 14.03. 2018 interesuje, bez uspjeha, zašto se Disciplinski tužilac MUP ne izjašnjava o predlogu za pokretanje postupka u slučaju Mi.V.

Savjet je u obraćanju v.d. direktora Uprave policije saopštio i da vjeruje da na ove okolnosti ne utiče njegova eventualna privatna povezanost sa poro-

dicom V. i da ta relacija neće i ne može proizvesti bilo kakvo povoljnije tretiranje istog u odnosu na inicirani postupak. Konačno direktor policije je pozvan da sa više inicijative, dakle proaktivnije, i neposredno iskaže interesovanje kod nadležnih u MUP Crne Gore kako bi se saznalo sve oko činjenica na koje je ukazao Savjet.

Savjet je i Direktorat MUP za poslove nadzora upoznao da se već mjesecima, bez uspjeha, interesuje za ishod iniciranog disciplinskog postupka protiv Mi.V., rukovodioca OB Cetinje. Nadležni Disciplinski tužilac MUP Crne Gore mjesecima nije donio zaključak o pokretanju postupka zbog teže povrede službene dužnosti. Imajući u vidu kako su u Upravi policije i MUP Crne Gore postupili u slučaju policijskih službenika M.V. i ostalih, posebno imajući kada su datirane preduzete radnje, Savjet je konstatovao da se, iz nepoznatih razloga, pristupa relativizaciji događaja i podnijetog predloga, sprovodi višemjesečna opstrukcija postupka i da je posrijedi, očigledan, različit tretman policijskih službenika. Savjet je pozvao generalnog direktora direktora za poslove nadzora da se zainteresuje iz kojih razloga se Disciplinski tužilac ne izjašnjava u konkretnom slučaju te da provjeri da li u konkretnom slučaju postaji namjera da se Mi.V. oslobodi (nesporne, dokumentovane) odgovornosti.

U odgovoru koji je ovim povodom dostavljen Savjetu je navedeno da u disciplinskom postupku utvrđeno je da imenovani policijski službenik, rukovodilac OB Cetinje, nije počinio težu povredu službene dužnosti iz člana 83 stav 1 tačka 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vršenje službene obaveze). U obrazloženju rješenja dostavljenom Savjetu predstavljeni su razlozi koji su rukovodili članove Disciplinske komisije da predlože da se Mi.V. slobodi disciplinske odgovornosti koja mu se stavlja na teret. Savjet je ovim dopisom, takođe, upućen da se na sajtu MUP u dijelu "Disciplinska Komisija - Pokrenuti disciplinski postupci", nalaze redovno ažurirane informacije o pokrenutim disciplinskim postupcima. U prilogu dopisa Savjetu dostavljene su kopije Zaključka Direktorata za poslove nadzora MUP-a od 25.04.2018. godine i Rješenja ministra kojim se Mi.V. oslobađa disciplinske odgovornosti od 16.05.2018. godine.

U odgovoru koji je ovim povodom Savjetu dostavljen 31. jula 2018, se navodi da je protiv Mi.V. Zaključkom za pokretanje disciplinskog postupka od 25.04.2018. godine, disciplinski tužilac MUP, pokrenuo disciplinski postupak i koji je okončan oslobađajućim rješenjem. Naime, nakon sprovedenog disciplinskog postupka, održane rasprave, 14.05.2018.godine i sprovedenog dokaznog postupka, na prijedlog vijeća Disciplinske komisije, Ministar unutrašnjih poslova je donio Rješenje, 16.05.2018, kojim se policijski službenik Mi.V. oslobađa disciplinske odgovornosti. U disciplinskom postupku utvrđeno je da imenovani policijski službenik, rukovodilac OB Cetinje, nije počinio težu povredu službene dužnosti iz člana 83 stav 1 tačka 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vršenje

službene obaveze). U obrazloženju rješenja dostavljenom Savjetu predstavljeni su razlozi koji su rukovodili članove Disciplinske komisije da predlože da se M.V. slobodi disciplinske odgovornosti koja mu se stavlja na teret: u svojoj kancelariji kao i u kancelariji njegove sekretarice ne posjeduju štampač i kompjuter zbog čega nije mogao u zakonsku roku dostaviti izvještaj o upotrebi sredstva prinude ali je o svemu blagovremeno usmeno upoznao načelnika CB Podgorica, izvještaj je otkucio kada mu je postao dostupan prvi slobodan kompjuter, upotreba sredstava prinude nikakvu posljedicu po državu, po organ, ni prema licu prema kojem je primijenjena jer nije imalo crvenilo niti je zadobilo povredu. Takođe, u izjašnjenju ODT na Cetinju konstatovano da u postupanju Mi.V. nema elementa krivičnog djela, niti prekršaja, te da je lice u odnosu na koje je primijenjena fizička snaga oglašeno krivim za počinjeni prekršaj iz člana 11 stav 1 Zakona o javnom redu i miru.

Savjet je istim dopisom upućen (!) da se na sajtu MUP-a, u dijelu "Disciplinska Komisija - Pokrenuti disciplinski postupci", nalaze redovno ažurirane informacije o pokrenutim disciplinskim postupcima. Ovaj dio odgovora iz MUP Crne Gore Savjet je primio s naročitom zabrinutošću. Od kraja februara do kraja jula tekuće godine Savjet je sa Upravom policije i MUP intenzivno komunicirao povodom ovog slučaja. Usvojena su i službenim putem dostavljena dva zaključka. Povodom njihove realizacije upućeno je više interesovanja odnosno službenih urgencija. Savjet i MUP Crne Gore imaju definisan oblik komunikacije. Shodno tome, resorni ministar je odredio i najbližeg saradnika za kontakt osobu sa Savjetom koja je zadužena da prati i izvještava o odnosu prema izdatim ocjenama, zaključcima i preporukama građanske kontrole policije. Za Savjet je neprihvatljivo da se o važnim činjenicama informiše na način koji je drugačiji od službenog i definisanog i koji je presedan, izuzetak, u odnosu na kompletnu dosadašnju praksu. Zato je Savjet i iznenađen obavještenjem, od 31. jula 2018 godine, da je disciplinski postupak pokrenut krajem aprila i okončan u prvoj polovini maja 2018. godine. Savjet konstatuje da takav podatak Savjetu nije pružio ni raniji v.d. direktora Uprave policije iako su i njemu, ako ne i na drugačiji način, navodno, svi ti podaci bili dostupni na sajtu MUP-a. Naprotiv, tadašnji v.d. direktora Uprave policije je saopštio da mu nije poznato zašto Disciplinski tužilac nije donio zaključak o pokretanju disciplinskog postupka a na sve ostale dopise Savjeta konstatuje se neblagovremeno odgovaranje ili ćutanje administracije.

Savjet je blagovremeno prepoznao namjeru i riješenost da se Mi.V. oslobodi odgovornosti.

U skladu sa svojim mandatom Savjet je pokazao punu posvećenost i priličnu kondiciju da slučaj, zbog interesa javnosti, isprati do kraja. Savjet ne isključuje mogućnost da je usljed konstruktivnog pritiska građanske kontrole policije i očekivanja profesionalne i demokratske javnosti, iznenađujuće saopšteno da je disciplinski postupak protiv Mi.V. sproveden i okončan.

Na osnovu dostupnih činjenica i ostvarene komunikacije sa Upravom policije i MUP Crne Gore Savjet nije siguran u suštinski, objektivni, karakter disciplinskog postupka koji je, prema navodima, sproveden i okončan oslobađajućom odlukom.

Savjet je iskazao očekivanje da se bez odlaganja stvore svi potrebni tehnički uslovi - misli se na nabavku kompjuterske opreme - za efikasan i profesionalan rad rukovodioca OB Cetinje kao i da komunikacija MUP Crne Gore sa Savjetom bude ažurnija i redovnja i zasnovana na povjerenju i partnerstvu.

Građanin prijetio samozapaljenjem ukoliko se ne utvrdi istina o postupanju policije

Građanin M.S. iz Nikšića je kontaktirao Savjet na društvenoj mreži "Facebook" i ukazao na prekoračenje ovlašćenja od strane dvojice službenika Odjeljenja bezbjednosti (OB) Plužine. Pružene su mu instrukcije kako da podnese regularnu pritužbu na postupanje službenika policije što je i učinio uz dostavljanje medicinske dokumentacije, fotografije tijela sa povredama i dokumentaciju koja potvrđuje da je službenike policije, G.V. i S.J. prijavio i u OB Plužine. U prijavi podnijetoj policiji je naglasio da je prilikom privođenja zbog narušavanja javnog reda i mira, maltretiran od strane dvojice policijskih službenika. Dan kasnije građanin M.S. je obavijestio Savjet da su službenici policije kod sudije za prekršaje izjavili "da su ga priveli bez sredstava prinude jer nije pružao nikakav otpor i da je mirno pošao sa njima". Građanin tvrdi da postoje snimci maltretiranja sa autobuske stanice u Plužinama koje sada pokušavaju prikriti navodima da je kamera u kvaru. Građanin M.S. je obavijestio Savjet da mu je, navodno načelnik OB "obećao da će pronaći snimak" pošto je danas, 28.02.2018, sa kantom beznina došao ispred Stanice policije sa namjerom da se samozapali u znak protesta zbog prekoračenja ovlašćenja.¹⁸

Uprava policije u odgovoru na inicijalni dopis, vezano za prekoračenje ovlašćenja prema građaninu M.S, informisala je Savjet da je 21.02.2018. godine oko 16 sati u prostorije dežurne službe OB Plužine od strane policijskih službenika V.G. i J..S. privedeno lice S.M. jer je u ugostiteljskom objektu na autobuskoj stanici u Plužinama narušio javni red i mir na način što je ovim službenicima uputio više riječi pogrdne i uvrjedljive sadržine, a u prostorijama dežurne službe takvo ponašanje i nastavio. Ovom prilikom policijski službenik V.G. je bio radno angažovan na poslovima kontrole i regulisanja saobraćaja, dok policijski službenik J.S. kritičnom prilikom nije bio na dužnosti. Uz konsultaciju sa dežurnim

¹⁸ U vezi sa ovim predmetom Savjetu su se obratili glavni i odgovorni urednik i novinar nezavisnog dnevnika "Vijesti" dostavljajući reagovanje Uprave policije, Tima za odnose sa javnošću, na tekst koji je objavljen u ovom u mediju 1. marta 2018. godine a odnosi se na navode građanina M.S. iz Nikšića da je navodno maltretiran od strane policijskih službenika OB Plužine. Više informacija o konkretnom slučaju predstavljeno je, u knjizi, u narednom slučaju.

sudijom Suda za prekršaje Podgorica - Odjeljenje u Nikšiću, S.M. je lišen slobode dok je sudija naložio da se imenovani privede uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog počinjenog prekršaja iz člana 11 Zakona o javnom redu i miru - ometanje i omalovažavanje službenog lica u vršenju poslova iz njegove nadležnosti. Prilikom preduzimanja mjere lišenja slobode prema S.M, odnosno formiranja spisa predmeta vezano za lišenje slobode lica, imenovani je odbio da potpiše bilo koji od obrazaca predviđenih za lica koja se lišavaju slobode, kao i da se neko od članova porodice obavijesti o istom, a ovom prilikom se i nedolično ponašao. Pored uvrjedljivih riječi koje je upućivao policijskim službenicima građanin je i urinirao u pritvorskoj prostoriji. Takođe, S.M. je odbio da prije sprovođenja nadležnom Sudu preuzme stvari i predmete koji su mu privremeno oduzeti prilikom lišenja slobode, već je to učinio naknadno, o čemu je sačinjena službena zabilješka.

Uprava policije je napomenula da se prema zapažanju policijskih službenika V.G. i J.S. građanin S.M. nalazio u vidno alkoholisanom stanju, što nije utvrđeno jer je imenovani odbio da se podvrgne alkotestiranju. U prostorijama OB Plužine M.S. nije izjavio da je zadobio bilo kakve povrede, niti da je potrebno da mu se omogući kontakt sa nekim da bi se pobrinuo o životinjama o kojima se stara, već je prilikom sprovođenja Sudu za prekršaje, u neposrednoj blizini Nikšića rekao komandiru Đ.M. da mu se čini da ga je neko udario dok su ga dovodili u Stanicu policije, što je i ponovio prilikom pretresa kod sudije za prekršaje, a gdje je takođe ponovio uvrede na račun policijskih službenika i iznio tvrdnje da je privođen autom okolnim ulicama, da je konstantno tučen prilikom privoda, da mu službenici nijesu dozvolili da pozove nekog da se pobrine za njegovu stoku i sl.

Uprava policije je konstatovala da činjenično stanje u odnosu na iznijeto glasi da je građanin S.M. priveden pješke od ugostiteljskog objekta na autobuskoj stanici do Stanice policije, koja se nalazi u neposrednoj blizini mjesta događaja na udaljenosti od oko 50 metara te da su u odnosu na navode o maltretiranju i zadobijanju tjelesnih povreda policijski službenici preduzeli sve zakonom propisane mjere u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja, to jeste izuzeli snimke sa objekata u neposrednoj blizini lica mjesta i iste dostavili nadležnom tužiocu koji će izvršiti pregled cjelokupnog materijala. Ovom prilikom je napomenuto da je veći dio prostora od autobuske stanice u Plužinama do službenih prostorija OB Plužine „pokriven” video nadzorom.

Iz Uprave policije su naveli da je, 22.02.2018.godine u večernjim satima, građanin S.M. komandiru Đ. putem aplikacije Viber poslao fotografije sa povredama koje je navodno zadobio tokom intervencije policijskih službenika koji ga je, s tim u vezi, informisao o načinu podnošenja prigovora na postupanje policijskih službenika.

Dana 26.02.2018.godine građanina S.M. je, na njegov zahtjev, u službenim prostorijama primio načelnik OB Plužine V.V. sa komandrom Đ.M., kojom

prilikom je imenovani izjavio da su mu policijski službenici prilikom privoda nani-jeli povrede, da je spreman da razgovara sa policajcima i da im sve oprost, ali da mu plate kaznu koju će mu izreći Sud za prekršaje i dostavio ljekarsko uvjerenje, i naveo da će se zapaliti ispred zgrade policije ukoliko mu ne izađu u susret.

Načelnik OB Plužine mu je rekao da ponovo dođe naredni dan kada će ga obavijestiti o mjerama i radnjama koje je sproveo u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja vezano za događaj od 21.02.2018.godine. U hronologiji daljih događaja stoji da je dana 27.02.2018.godine prilikom obavljanja razgovora, građanin S.M. od načelnika V. zatražio da mu policijski službenici, kao vansudsko poravnanje na ime pretrpjelog bola plate iznos od 2.000 € ili će u protivnom podnijeti prijavu, te je S.M. odmah upućen u Dežurnu službu radi podnošenja prijave kako je i uradio.

O podnijetoj prijavi obaviješten je državni tužilac Osnovnog državnog tužilaštva (ODT) u Nikšiću V.S. koja je naložila da se na okolnosti prijave prikupe dodatna obavještenja i da joj se predmet dostavi na ocjenu i mišljenje. Postupajući po nalogu državnog tužioca službenici OB Plužine su na okolnosti prijave M.S. prikupili potrebnu dokumentaciju, i to: uzeli izjave u vidu Zapisnika o obavještenju prikupljenom od policijskih službenika i građana - svjedoka događaja od 21.02.2018. godine koji su negirali navode S, izuzeli video zapise sa nadzor-nih kamera ugostiteljskog objekta na autobuskoj stanici i sa zgrade OB Plužine, sačinili službene zabilješke o preduzetim radnjama prema građaninu i obavlje-nim razgovorima sa njim, i uz prijavu S.M. podnijetu protiv policijskih službenika, ljekarski izvještaj na ime S.M. i predmet formiran u prekršajnom postupku protiv M.S. dostavili ODT u Nikšiću na dalju nadležnost. Savjet se kod ODT u Nikšiću interesovao za status predmeta formiranog na osnovu prijave građanina da su službenici OB Plužine prekoračili ovlašćenja i povrijedili ga.

Savjet je odgovor Uprave policije dostavio građaninu M.S. na upoznavanje i izjašnjenje. I pored brojnih urgencija Savjeta prema podnosiocu pritužbe, pisanim i telefonskim putem, građanin M.S. nije nastavio komunikaciju sa građanskom kontrolom policijom.

Savjet je na osnovu dostupnih saznanja i izjašnjenja odlučio da, do dalj-njeg, zaključi rad na predmetu uz konstataciju da su policijski službenici V.G. i J..S. kritičnog dana profesionalno i zakonito postupali.

Po zaključenju rada na predmetu Osnovno državno tužilaštvo u Nikšiću obavijestilo je Savjet da su u dosadašnjem toku izviđajnih radnji saslušani prijavljeni V.G. i J.S, te svjedok M.V, kao i podnosilac prijave S.M, dok je dana 24.05.2018. godine postupajući tužilac donio naredbu za sudsko medicinsko vještačenje kojom je od dr N.R. zatraženo da se, na osnovu raspoloživih dokaza, izjasni o prirodi i vrsti tjelesne povrede kod oštećenog S.M, a posebno na okol-nost da li je povreda desnog uva mogla nastati u vrijeme i na način kako je on predstavio prilikom saslušanja kod tužioca, koji nalaz i mišljenje, neophodani za razjašnjenje predmetne krivičnopravne stvari, ovo tužilaštvo čeka. I odgovor ODT u Nikšiću Savjet je prosljedio građaninu M.S. na upoznavanje.

Prekomjerna upotreba sile prema građaninu Nemanji Rončeviću

Građanka Tamara Rončević iz Podgorice, obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom i ukazala na postupanje službenika Interventnog voda CB Podgorica prema njenom sinu Nemanji (26), 1. i 2. marta 2018. godine. Ona je saopštila da osuđuje postupak kako njenog sina tako i pripadnika Interventnog voda kritičnom prilikom i podsjetila da je to uradila i javno putem medija.¹⁹

Građanka Rončević u pritužbi je navela da je Uprava policije povodom slučaja Nemanje Rončevića izdala javno saopštenje u kojem se ne navode sve bitne činjenice u vezi sa njegovim ponašanjem i postupanjem policije s tim u vezi, kao i da osuđuje njegovo ponašanje jer je iskazao nepoštovanje prema službenom licu. Navela je i da ih on bez obzira na postupke pojedinih službenika policije nije smio vrijeđati, iako razumije da je na taj način pokušao da brani narušeno dostojanstvo i integritet, kao i da dio činjenica, koje Uprava policije nije saopštila prvi put (misli se na prvo javno saopštenje Uprave policije) saopštava tek naknadno nakon reagovanja porodice.

Građanka Rončević je Savjetu ukazala na dva link-a - saopštenja Uprave policije, u cilju cjelovitog uvida, a Savjetu je postavila i ova pitanja: Zašto Uprava policije već u prvom saopštenju nije navela da je njenog sina greškom privela dovodeći ga u vezi sa krađom u obližnjoj kladionici jer se on na licu mjesta nije ponašao neprimjereno prema policiji, i zaključila da razlog za njegovo odvođenje sa lica mjesta nije bilo neprimjereno ponašanje jer je on bez otpora lišen slobode i sproveden u službene prostorije. Tokom boravka u CB Podgorica, kako je navela, Nemanja je ispitan na okolnosti određenih krađa a ne zbog napada na službeno lice. Dodala je i da je Uprava policije izdala i dodatno saopštenje kojim je obavijestila da je lišila slobode stvarnog izvršioca krađe u kladionici a da to nije njen sin i ne pominje ga ni kao izvršioca ili suizvršioca bilo kojeg krivičnog djela. Drugo pitanje podnositeljke pritužbe se odnosilo na razloge zašto Uprava policija, zbog svoje sigurnosti i zaštite, istog dana kada je obavijestila da je njen sin imao neprimjereno ponašanje prema službenicima Interventnog voda i da je zbog toga podnijeta prijava protiv njega, u svom saopštenju nije navela da su kod istog konstatovane brojne povrede koje su nastale bilo gdje drugo samo ne i u policiji ili što nije navedeno da se prilikom postupanja policije isti više puta samopovrijedio. Navedeno je ocijenila kao bitan propust policije jer ne vidi opravdan razlog da policija ne obavijesti javnost o okolnostima događaja i svim činjenicama u vezi njegovog postupanja prema policiji ali i policije prema njemu uz konstataciju njegovih povreda.

Podnositeljka pritužbe je naglasila da je Nemanja prvobitno lišen slobode zbog saznanja policije da je izvršeno razbojništvo u kladionici "Vulkano" iako sa tim krivičnim djelom nije imao nikakve veze što su potvrdili svjedoci, te da

¹⁹ Građani Rončević su zahtijevali da se u postupku, zaključcima i publikacijama građanske kontrole policije navedu punim identitetom.

umjesto da se na licu mjesta provjere svi podaci, on je sa lica mjesta, gdje inače boravi svakodnevno, bez razloga, lišen slobode u teškom alkoholisanom stanju, sa 1,56 promila alkohola u krvi. Dalje se navodi da tada dolazi do podatka, koji je saopštila Policija, da je kod istog izvršeno alkotestiranje, što je redovno sprovedeno, i što podržava, ali Uprava policije dalje saopštava da je Nemanja odbio pregled i ljekarsku intervenciju. Građanka Rončević je pitala kao majka, roditelj, kako je njen sin mogao biti u stanju da dozvoli vađenje krvi, a nije bio u stanju ili je odbio ljekarsku pomoć, te da ukoliko se vidjelo da je toliko krvarenje u pitanju zašto bi se uopšte u takvom stanju, bez razuma i svijesti, on i pitao za neku dozvolu da mu se pruži potrebna pomoć.

Majka je postavila pitanje šta da se desilo nešto ozbiljnije, tragičnije, da li bi objašnjenje isto bilo da je odbio ljekarsku pomoć. Iznijela je ocjenu, kao roditelj i građanka, da je od trenutka kada je Nemanja lišen slobode za njega u tako teškom stanju kompletnu odgovornost preuzela država Crna Gora odnosno, u njeno ime, službenici Interventnog voda koji su učeni i osposobljeni da zakonito i razumno postupaju. Njen sin, kako u opisu stoji, je visok 173 cm, težak svega 57 kilograma a prema njemu su postupala petorica službenika policije, te se zapitala zar je on stvarno kao takav mogao da ugrozi toliko osposobljenih profesionalaca i umjesto da se omogući hitno triježenje u odgovarajućoj ustanovi, pa i uz policijski nadzor, prema Nemanji se, bez opravdanog razloga, primijenila prekomjerna sila. Omalovažavanje službenih lica, što Nemanja ne spori da je uradio, ne može biti opravdanje da ga tuku ocijenila je podnisteljka pritužbe jer su postupajući bili dužni da se po zakonu suzdrže od prekomjerne sile ali i da ga za svaku izgovorenu riječ ili postupak procesuiraju. Da su tako uradili, on bi bio danas bez povreda. Navela je da će se i javno izviniti u ime sina kao i da će on uraditi isto za svaku nepristojnu riječ koju je izgovorio prema službenicima policije, iako je dobar dio tih vulgarnosti motivisan, što ne opravdava, postupanjem policije prema njemu.

Podnositeljka pritužbe je dalje navela da je kritičnom prilikom prema njenom sinu primijenjena prekomjerna sila na način što je njegov boravak u stanici policije završen frakturom nosa i lakšim povredama glave, nogu od koljena do pete i sa više tragova, od upotrebe pendreka, po leđima, a ujutro mu je saopšteno "da je sam od sebe pao i razbio (sломio) nos".

U saopštenju su, nakon par dana, kazali da je udario u vrata od vozila, kombija, kojim su ga transportovali a svjedoci tvrde da je bez otpora i bez neprijemljenog ponašanja uveden u vozilo na lice mjesta ispred zgrade. Građanka je konstatovala da ako policija i kaže istinu da se Nemanja udario u vrata od policijskog kombija, to je moralo biti nakon izlaska iz vozila pri ulasku u CB Podgorica, dok on tvrdi da je tučen već u tom vozilu. Navela je da su službenici policije njegovim lišenjem slobode preuzeli odgovornost za njegovo zdravlje i bezbjednost, te da je bilo dovoljno da se potrude i omoguće mu da bezbjedno izađe iz vozila, a kao majka i građanka je utvrdila da su bili dužni da ga spriječe ako je

imao namjeru da se samopovrijedi. Ukoliko to nijesu željeli ili nisu mogli da osiguraju njegovu bezbjednost onda ga nisu trebali ni hapsiti jer njenom sinu, niti bilo kome u takvom stanju, nije bilo mjesto u stanici policije već u zdravstvenoj ustanovi. Šta im je on takav u tom stanju uopšte mogao biti koristan, šta i koja je radnja smisljena, kakvo uzimanje izjave, bilo šta, od lica koje je u teškom alkoholisanom stanju, zapitala se podnositeljka pritužbe, kao i zašto nije sproveden na liječenje – triježnjenje, blokadu, uz policijski nadzor, nakon čega je mogao biti koristan za preduzimanje radnji i postupanje policije.

Na kraju obraćanja Savjetu podnositeljka pritužbe je naglasila da njen sin Nemanja do sada nije imao prekršajnu i krivičnu odgovornosti, da se kritične noći jeste napio, što ne spada u ispravno ponašanje, te da umjesto da kao roditelji budu u takvim situacijama sigurni u Policiju oni im predaju isprebijano dijete. U prilogu pritužbe građanka je dostavila prateću ljekarsku dokumentaciju i fotografije.

Savjet je predmetni slučaj uzeo u razmatranje i na istom radio u kolegijumu u sastavu dr Vladimir Dobričanin i mr Aleksandar Saša Zeković. Od Uprave policije Savjet je zatražio da informiše o slučaju i što je prije moguće dostavi kopiju spisa predmeta koji se odnosi na kompletno postupanje policijskih službenika prema građaninu Rončeviću, a posebno za dokumentaciju koja prati njegovo zadržavanje u CB Podgorica i izvještaj o upotrebi sredstava prinude.

Savjet je građanku Rončević obavijestio da je njena pritužba uzeta u rad, da je Upravi policije upućen dopis sa konkretnim pitanjima i zahtjevom za dostavljanje kopije spisa koji prate zadržavanje te upotrebu sredstava prinude. Od građanina Nemanje Rončevića Savjet je dodatno zatražio da se izjasni da li mu je obezbijeden pristup advokatu tokom mjere zadržavanja u službenim prostorijama CB Podgorica.

Iz krivične prijave, koja je podnijeta Osnovnom državnim tužilaštvu u Podgorici, Savjet je zaključio da postoje i primjedbe na odnos policijskih službenika CB Podgorica tokom pregleda građanina Nemanje Rončevića u Kliničkom centru Crne Gore. Naime u krivičnoj prijavi navedeno je ovo, citiramo: “Nakon toga je pušten na slobodu (misli se na Nemanju) i sa mnom je pošao u Klinički centar gdje je proveo, bez prekida, od 14 sati do skoro 20 sati. Preglede su pratili dvoje službenika policije, od kojih je jedna žena, i kojima je tokom pregleda prestala smjena. Policajka je sve telefonom prenosila nekome zbog čega sam joj prišla, dohvatila za rame da bi se ista okrenula i pitala sam je “Kome vi to sve prenosite u vezi pregleda jer sam vas čula”. Kazala je da ona tako diktira zapisnik. Rekla sam joj “Znam da tako ne radite zapisnik (jer su je jednom odvezli i dovezli baš zbog zapisnika djevojke iz pokušaja suicida) ali se ona okrenula i otišla.” Savjet je građane pozvao da preciziraju navode, u zajedničkoj potpisanoj izjavi, u smislu da pojasne na koji su način službenici policije dobijali informacije o zdravstvenom stanju Nemanje Rončevića i za tok obavljenih pregleda. Dodatno, Savjet je zamolio da preciziraju koje je podatke policijska službenica diktirala

putem telefona te da li istu mogu preciznije opisati. Savjet cijeni, imajući u vidu standarde CPT Savjeta Evrope, da je Uprava policije, pošto je Nemanja Rončević, odlukom tužioca pušten na slobodu, za sve njegove povrede, jedino mogla i trebala saznati zvaničnim putem, od tužioca u postupku.

Kako je Savjet odlučio da sagleda i pitanje eventualne povrede privatnosti pregleda pozvao je građane da razmotre mogućnost da Savjetu daju saglasnost kako bi o događaju upoznali zaštitnika prava pacijenata Kliničkog centra Crne Gore a kod Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore inicirali da ispita praksu privatnosti pregleda u vezi sa situacijom koju je opisana u krivičnoj prijavi.

Rončevići su dostavili Savjetu odgovore na tražena pitanja. Nemanja Rončević je naglasio da ne može da se sjeti da li mu je ponuđen advokat, ali kod tužioca jeste što nije prihvatio smatrajući da nije neophodno za davanje date izjave a majka Tamara tvrdi da porodica nije obaviještena o Nemanjinom zadržavanju. Rončevići su zatražili od građanske kontrole policije da reaguje kako bi se popravila praksa u CB Podgorica o obavještanju bližnjih da je član njihove porodice zadržan i potrebe da im se saopšte relevantne činjenice o zadržavanju. Građani su dali saglasnost da se Savjet obrati sa inicijativom da institucija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore ispita praksu poštovanja prava pacijenata u vezi sa pitanjima u kojima se pregledi i komunikacija između ljekara i pacijenata sprovodi ne samo u vidnom već i slušnom prisustvu policijskih službenika.

Rončevići su detaljno opisali boravak u Kliničkom centru Crne Gore i način na koji su tekli pregledi. Na osnovu njihovih iskaza konstatuje se da su policijski službenici uglavnom prisustvovali svim obavljenim pregledima. Prisustvo policijskog službenika je detaljno opisano i konstatuje se da je isti prisustvovao pri neposrednim razgovorima ljekara sa pacijentom čime je bio u prilici da čuje povjerljive i lične informacije koje se odnose na stanje njegovog zdravlja i dijagnostičke i terapijske procedure.

Kroz rad na predmetu Savjet je registrovao i određene činjenice koje jasno ukazuju na kršenje standarda o privatnosti zdravstvenog pregleda u Kliničkom centru Crne Gore što je provjereno i upoređeno sa drugim sličnim situacijama. Iz tih razloga Savjet je odlučio da se obrati i direktorki Kliničkog centra Crne Gore (KCCG) ukazujući na ovu situaciju. Saopšteno je uvjerenje da posrijedi nije loša namjera ljekara i osoblja KCCG već da se prije radi o naslijeđenoj ranijoj praksi, nedostatku jasnih instrukcija od menadžmenta javne zdravstvene ustanove i nepoznavanju relevantnih standarda (u vezi sa policijskim postupanjem) s tim u vezi. Savjet za građansku kontrolu rada policije zato je uputio preporuku da direktno, ili preko zaštitnika prava pacijenata, prema svim jedinicima Kliničkog centra i svim zdravstvenim radnicima izda se jasna instrukcija kako bi se obustavili dosadašnji negativni primjeri i uspostavila praksa punog poštovanja standarda o privatnosti zdravstvenog pregleda što podrazumijeva, ovo je poseb-

no naglašeno, da se zdravstveni pregledi izvode tako ih ne mogu čuti niti vidjeti policijski službenici. Ukoliko kod ljekara postoji strah da ga pacijent može napasti prisustvo policijskog službenika se može tolerisati, konstatovano je iz Savjeta. Za Savjet, slučaj Rončević je dodatno interesantan, i upozoravajući, jer se ne radi o licu lišenom slobode već o licu kojem je ukinuto zadržavanje nakon čega je, usljed povreda nastalih, prema navodima, u policijskom pritvoru, zatražio usluge u KCCG. Savjet je ocijenio važnim i smislenim da se u KCCG razmotri mogućnost da se građani Rončević, uz prisustvo zaštitnika prava pacijenata, neposredno kontaktiraju i uz ukazivanje na uspostavljanje nove, bolje, prakse pruži odgovarajuće izvinjenje što može biti cjelishodnije i efikasnije od vođenja postupka.

Na osnovu upućenih preporuka građanske kontrole JZU "Klinički centar Crne Gore", u cilju razmatranja mogućnosti da se građani Rončević, vezano za predmetni slučaj, neposredno kontaktiraju i uz ukazivanje na uspostavljanje nove, bolje prakse njima pruži odgovarajuće izvinjenje, direktorica Zorica Kovačević je informisala Savjet da su unutar ustanove obavljani razgovori u cilju poboljšanja aspekta koji se odnosi na privatnost i povjerljivost. Ovom prilikom, Savjet je obaviješten i da su, povodom predmetnog slučaja, u više navrata nastojali da stupe u kontakt sa porodicom Rončević kako bi obavili razgovor i uputili izvinjenje u kojem pravcu JZU Klinički centar i dalje ostaje otvoren za saradnju. Savjet je u potpunosti zadovoljan odnosom i postupanjem JZU Klinički centar po ovom pitanju. Spisi predmeta po ovom pitanju dostupni su na linku uz napomenu da su građani Rončevići obavijestili Savjet da u postupku građanske kontrole policije i kasnijem izvještavanju žele da budu tretirani pod punim identitetom.²⁰

Obrađivač, član Savjeta, dr Vladimir Dobričanin, izvršio je razmatranje tjelesnih povreda za lice Nemanja Rončević, na osnovu dostavljene medicinske dokumentacije i drugih podataka u spisima predmeta. Povredu je klasifikovao kao laku tjelesnu povredu jer nema dislokacije u prelomu nosnih kostiju odnosno ORL specijalista je samo pod "suspektnim" opisao prelom što znači da nije ni on siguran da isti postoji. U pogledu klasifikacije i nastanka povrede obrađivač predmeta se izjasnio za navedeno sa objašnjenjem da se pod oruđem podrazumijeva neka tupina uključujući i šaka (pesnica) koja je i najvjerovatniji uzrok nastanka povreda. Obrađivač predmeta je bio mišljenja da nijesu potrebni dodatni pregledi za dalje postupanje ovog Savjeta. Savjet je građaninu dostavio na upoznavanje i eventualno dodatno izjašnjenje izvršeno razmatranje tjelesnih povreda.

Uprava policije, nakon urgencije, informisala je Savjet o postupanju prema građaninu Nemanji Rončeviću u vezi sa predmetnim događajem, i to da je Dežurnoj službi CB Podgorica, 1.03.2018, oko 21,45 sati, prijavljeno da su tri nepoznata lica uz prijetnju, otuđila novac od radnice kladionice „Volkano“ u Moskovskj ulici u Podgorici, nakon čega se Interventna grupa CB Podgorica uputila na mjesto događaja gdje je na izlasku iz prostorija kladionice primijećeno

20 http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/Izvjestaji/Dokument_27.03.2018.pdf

sumnjivo muško lice u pokušaju da se udalji sa lica mjesta. Rončević se uočivši policijske službenike vratio u prostorije kladionice gdje se nalazila radnica N.V, koja je informisala da je ovo lice jedno od tri koja su joj uz prijatnju otuđila novac. Kako bi utvrdili identitet, policijski službenici su pristupili službenoj radnji legitimisanja građanina Rončevića što je ovaj ometao odbijajući predaju ličnih dokumenta na uvid, ponašajući se grubo i uz upućivanje uvreda policijskim službenicima, a odbio je i da postupi po naređenju policijskih službenika da ustane sa stolice gdje je sjedio, u cilju izvršenja službene radnje pregleda nastavljajući da upućuje uvrijedljive i prijetee riječi. Obzirom da je građanin Rončević ovom prilikom pokazivao i znake agresije, u cilju spriječavanja eventualnog napada i vršenja službene radnje privođenja i utvrđivanja identiteta kao i zbog ometanja, omalovažavanja i prijatnji, prema njemu su upotrebljana sredstva prinude fizička snaga, a s obzirom da se i opirao i pružao jak aktivan otpor, upotrijebljena su i sredstva za vezivanje. Uprava policije ovim putem, takođe je informisala Savjet da je, prilikom dovođenja do službenog vozila Rončević odbijao da uđe, otimajući se i pokušavajući da se oslobodi iz zahvata policijskih službenika, i tom prilikom udario glavom o vrata službenog vozila i zadobio povredu u predjelu nosa u vidu oguljotine, kao i da je nastavio sa uvredama i prijatnjama prema policijskim službenicima. Dolaskom u prostorije CB Podgorica, građanin je pregledan od strane osoblja HMP, a potom prebačen do prostorija Urgentnog centra, gdje je odbio pružanje medicinske pomoći, što je i konstatovano u izvještaju ljekara, a alkotest je pokazao da je kritičnom prilikom imao 1,56 g/kg alkohola u organizmu. Građanin Rončević je u prostorijama CB Podgorica, kako je navedeno, nastavio sa drskim ponašanjem, vrijeđajući policijske službenike, nazivajući ih špijunima i prijeteći im, a o svemu navedenom postoje i video zapisi.

Na kraju odgovora Uprave policije se navodi i da su o primijenjenim sredstvima prinude, policijski službenici podnijeli Izvještaj o upotrebi sredstava prinude, za koja je utvrđeno da su primijenjena u skladu sa zakonom i ovlašćenjima policijskih službenika, kao i da je o svemu upoznat ODT u Podgrići, koji je naložio da se građanin Rončević liši slobode zbog postojanja osnova sumnje da je izvršio KD iz čl 376 KZ CG - Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti i koji je, uz krivičnu prijavu, sproveden kod ODT u Podgrići 2.03.2018. godine.

Odgovor Uprave policije je prosiljeđen građanima Rončević na upoznavanje sa sadržinom i izjašnjenje.

Savjet je konstatovao da ishod policijskih aktivnosti i javna saopštenja Uprave policije građanina Rončevića ne dovode u vezu sa izvršenjem krivičnog djela krađa već mu je na teret stavljeno krivično djelo Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti.

Savjet je ocjenio da u Upravi policije, prilikom kreiranja javnog saopštenja, napravljen propust jer u istom nisu navedene sve činjenice vezane i relevantne za primjenu policijskih ovlašćenja prema građaninu Rončeviću kritičnom prilikom.

Uvažavajući navode građanke Tamare Rončević Savjet je pozvao rukovodioca CB Podgorica da osigura popravljane prakse u CB Podgorica o obavještanju bližnjih da je član njihove porodice zadržan i potrebe da im se saopšte relevantne činjenice o zadržavanju. Savjet očekuje povratno obavještenje o izdatoj preporuci.

Savjet je konstatovao da se uprava JZU “Klinički centar Crne Gore” odgovorno odnijela prema izdatim preporukama u vezi sa negativnom praksom da policijski službenici prisustvuju i prate zdravstvene preglede i da im postaju poznati podaci o zdravlju pacijenata. Savjet s tim u vezi poziva v.d. direktora Uprave policije da kroz instrukcioni telegram prema svim centrima i odjeljenjima bezbjednosti naloži puno poštovanje privatnosti zdravstvenog pregleda u svim zdravstvenim ustanovama Crne Gore što podrazumijeva da se zdravstveni pregledi izvode tako da ih ne mogu čuti niti vidjeti policijski službenici. Prisustvo policijskog službenika moguće je na osnovu zahtjeva ljekara ukoliko kod ljekara postoji strah da ga pacijent može napasti što treba da bude dokumentovano odgovarajućom službenom zabilješkom. Savjet je pozvao v.d. direktora Uprave policije da se instrukcioni telegram prema organizacionim jedinicima policije izda odmah po prijemu ovog zaključka i da primjerak istog, u razumnom roku, bude dostavljen i Savjetu.

Savjet je konačno ocjenio da službenici CB Podgorica nijesu profesionalno postupili prema građaninu Rončeviću. Kod istog je došlo do određenih povreda za koje je Savjet ocjenio da su nastale usljed neminovne odgovornosti postupajućih policijskih službenika. Broj policijskih službenika je bio očigledno veći i oni su morali biti u stanju da obezbijede profesionalnu primjenu policijskih ovlašćenja što podrazumijeva da se sudrže od prekomjerne upotrebe sile jer je građanin Rončević bio sam i on nije mogao predstavljati nikakavu opasnost za njih odnosno kroz odgovarajuću i potpunu profesionalnu primjenu policijskih ovlašćenja spriječe njegovo eventualno samopovređivanje.

I ovaj slučaj je ukazao da se prema građanima lišenim slobode neprikladno postupa u toku prevoza do prostorija policije. Svako lice koje je lišeno slobode uživa punu zaštitu od mjera i djelovanja koje povređuju njegovo dostojanstvo i integritet. Slične ocjene potvrđuju se i u izvještaju Komiteta Savjeta Evrope za sprječavanje mučenja i nečovječnih ili ponižavajućih kazni i postupak (CPT). Preporučeno je vlastima da se prevoz u policijskom vozilu sprovodi na human, bezbjedan i siguran način.

Preporuka MUP Crne Gore: Uspostaviti poseban program koji osigurava efikasniju zaštitu ljudskih prava građana i policijskog integriteta

Savjet za građansku kontrolu rada policije, postupajući po sopstvenoj inicijativi, usvojio je poziv i preporuku Ministarstvu unutrašnjih poslova (MUP) Crne

Gore da se razmotri uspostavljanje posebnog programa za takozvana pravedna i prijateljska poravnanja iz kojeg bi se osigurala brža i kvalitetnija zaštita ljudskih prava građana ali i policijskog integriteta.

Savjet je, usvajajući preporuku, ocijenio da bi to mogla da bude i konkretna aktivna mjera za ispravljanje povreda ljudskih prava i zaštitu i dalji razvoj policijskog integriteta.

Poznato je da je naknada štete regulisana zakonom ali je na Savjetu za građansku kontrolu rada policije često diskutovano koliko je važno da se posljedice kompromitovanog policijskog postupanja što prije zaustave i otklone kako po integritet građanina tako i Policije u cjelini.

Postupci u kojima žrtve pokušavaju ostvariti pravo na materijalnu odštetu i moralnu rehabilitaciju traju godinama. U toj borbi za svoja prava žrtve se ponovo viktimizuju, a samo pravo obesmišljava i često odlukom suda bude i uskraćeno. Sve to vrijeme ti predmeti su i javno eksponirani što kontinuirano podsjeća javnost na problematizovane policijske operacije i aktivnosti.

Kroz uspostavljanje programa, rezervisanja određenog novčanog iznosa u državnom budžetu, pozicija MUP Crne Gore, pomoglo bi da se ne vode dugotrajni sudski postupci, koji i povećavaju troškove kako za žrtvu tako i za državu, a reakcija Vlade bila bi brža i djelotvornija a sporazum između MUP Crne Gore i građanina, kojem je policija povrijedila prava i slobode, zaključivao bi se na osnovu prethodnog mišljenja i nalaza nadzornih tijela MUP Crne Gore, Savjeta za građansku kontrolu rada policije i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Ukoliko ponuđena naknada za građanina nije zadovoljavajuća preostaje mu zaštita prava sudskim putem.

Program je važan zbog građana koji nijesu u prilici, iz različitih razloga i barijera da pokrenu postupak (siromaštvo i socijalni status, nepoznavanje pravnih procedura i sistema, strah od policijskih službenika koji su i dalje u aktivnoj službi, nedovoljno povjerenje u dostupnost pravde, ...). Program osim što suštinski i na vrijeme čuva i štiti policijski integritet i potvrđuje riješenost Države da efikasno štiti ljudska prava i slobode i otklanja posljedice povreda nastalih postupanjem policije on je i u ekonomskom interesu jer je razumljivo da će one, izvan sudskog postupka, biti značajno niže i skromnije a na osnovu saglasnosti i zaključenog sporazuma predstavljaće pravednu satisfakciju za povrede i pretrpljene patnje.

Pravni osnov za obeštećenja postoji kroz naša ustavna i zakonska rješenja jer je odgovornost državnih organa za štetne posljedice nastale tokom vršenja svojih javnih funkcija. Slična rješenja u sistemu već na određeni način postoje. Recimo, građani koji su neosnovano lišeni slobode prije sudske zaštite svojih prava imaju mogućnost tj. pokušavaju da zakluče odgovarajući sporazum sa Ministarstvom pravde, pa u tom kontekstu, po istom principu, korisno bi bilo istu praksu uspostaviti i za MUP.

Savjet je odlučio da sa usvojenim pozivom i preporukom MUP Crne Gore upozna i Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, predsjednicu

Vrhovnog suda Crne Gore i Predsjednika Crne Gore. Odbor za ljudska prava i slobode obavijestio je Savjet da su se članovi ovog tijela Skupštine, na sjednici 15. maja 2018, upoznali Preporukom upućenoj MUP kojom sugeriše razmatranje uspostavljanje posebnog programa za takozvana pravedna i prijateljska poravnanja iz kojeg bi se osigurala brža i kvalitetnija zaštita ljudskih prava građana, ali i policijskog integriteta.

Pljevlja: Poboljšana komunikacija građanina i Policije

Građanin H.H. uputio je pritužbu zbog provjere postupanja policije i tužilaštva iz ranijeg perioda, navodeći da je maltretiran, da se osjeća ugroženo i da mu je kvalitet života zbog postupanja policije doveden u pitanje. Građanin je naveo da na njegove prijave niko ne reaguje. Pojasnio je i situaciju zbog koje je završio u policiji i sa krivičnom prijavom te da je protestovao ispred zgrade policije kako bi ga priveli. Savjet je pozvao građanina da u cilju konkretizacije iznijetih navoda i ukazivanja Savjetu na potencijalna prekoračenja ovlašćenja službenika policije, a u cilju pokretanja postupka ocjene primjene policijskih ovlašćenja, izvrši dopunu svoje pritužbe.

Građanin H.H. je informisao da je na osnovu lažne prijave policije napadnut zbog čega je protestovao ispred zgrade policije. Policijski službenici su ga pozvali na informativni razgovor. Prema navodima ušao je u zgradu gdje ga je inspektor H.C. uhvatio za ruke i pesnicom udario u glavu od čega podnosilac pritužbe iznosi da misli da je dobio povredu, nakon čega su ga odveli u samicu gdje je, prema navodima, proveo nekoliko sati. Potom je policijskim vozilom prevezen u bolnicu a tokom vožnje je, kako navodi, dobio udarac u stomak i u nogu da bi potom bio pušten kući. Ovim povodom protiv građanina je podnijeta prekršajna prijava. Građanin H.H. je naveo da se u večernjim satima, uslijed jakih bolova, obratio ljekaru. Urađen je snimak glave koji, kako je naveo, konstatuje povredu i modricu u predjelu arkade.

Uprava policije je informisala da je u kontekstu slučaja iznijetog u pritužbi CB Pljevlja podnio krivičnu prijavu, zbog krivičnog djela Ugrožavanje sigurnosti iz člana 168 stav I Krivičnog zakonika Crne Gore, jer je, 13.09.2017, u ulici Vuka Kneževića u Pljevljima H.H. prijetio M.R. iz Pljevalja. Osnovni sud u Pljevljima u predmetu protiv građanina H.H. donio je presudu kojom ga je oglasio krivim i izrekao uslovnu osudu, na način da mu utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 6 mjeseci i istovremeno određuje da se ona neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od dvije godine po pravnosnažnosti presude ne izvrši novo krivično djelo. U odgovoru je takođe navedeno da je imenovani, 15.02.2018, u ulici III Sandžačke u Pljevljima, omalovažavao policijske službenike Stanice policije CB Pljevlja C.H, B.V, M.G, N.I, S.R, Z.G. i K.M. Policija je navela da prilikom upotrebe sredstava prinude građanin H.H. nije zadobio povrede, što je konstatovano i ljekarskim iz-

vještajem. Uprava policije je informisala da je Sudu za prekršaje u Bijelom Polju, Odjeljenje u Pljevljima, podnijet, 15.02.2018, zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv H.H. zbog prekršaja iz člana 11 stav I Zakona o javnom redu i miru, koji ga je na temelju navedenog propisa, rješenjem osudio na novčanu kaznu od 360 eura, koje je pravosnažno.

Odgovor Uprave policije proslijeđen je građaninu H.H. na upoznavanje sa sadržinom i izjašnjenje, koji je isti ocijenio lažnim navodeći da su ga kritičnom prilikom udarili prije nego je poveden kod ljekara mada mu tada nijesu rekli gdje ga vode. U pogledu slučaja koji vodi inspektor L. u zapisniku koji dostavlja stoji da je neko drugo lice (ime) prijavilo slučaj a on kaže da je pogriješio kompjuter. Slučaj nikad nije procesuiran kao ni onaj od 1.06.2018 jer ovaj ima rodake u policiji od kojih je jedan ranije pomenuti M.P, kao ni slučaj kada su mu gađali psa. Građanin H.H. u obraćanju je naveo i imena službenika i rukovodilaca CB Pljevlja koji su, kako navodi, radili nedjela prema njemu počev od maltretiranja do udaranja.

Savjet je, preko svog člana, dr Vladimira Dobričanina, pažljivo pregledao kompletnu medicinsku dokumentaciju. Na osnovu raspoložive medicinske dokumentacije ocjenjeno je da ista nije precizna i jasna u smislu evidentiranja povrede i dijagnoze, te je Savjet, s tim u vezi, donio odluku da uputi preporuku ministru zdravlja da prema svim zdravstvenim ustanovama uputi obavezujuću instrukciju kojom nalaže detaljno opisivanje nastalih povreda u skladu sa medicinskom naukom i praksom.

Savjet je, imajući u vidu pozitivna iskustva iz Podgorice, Tivta, Nikšića i Bara, uputio načelniku CB Pljevlja preporuku da građanina H.H. pozove na neposredan razgovor kako bi sa njim lično prodiskutovali sve okolnosti u vezi sa postupanjem policije u predmetnom slučaju ali i u vezi sa njegovim ponašanjem prema policijskim službenicima. Akcenat aktivnosti koji je Savjet ovom prilikom preporučio tretirao je izgrađivanje budućeg odnosa koji treba biti zasnovan na poštovanju, uvažavanju i međusobnom povjerenju, u cilju uspostavljanja korektnog odnosa između građanina i lokalne Policije. U ovom slučaju Savjet je cijenio da Policija treba da uradi sve što je moguće da to toga i dođe, kao i da ukoliko građani, iz različitih razloga ili okolnosti, ne žele ili nijesu u stanju da tome na isti način pristupe, navedeno više nije odgovornost Policije i ovog Savjeta.

Savjet je informisan da je načelnik CB Pljevlja, odmah pošto je i izdata, realizovao preporuku Savjeta pa je građanin H.H. primljen na neposredan razgovor. Uprava policije je obavijestila Savjet da je protiv imenovanog građanina u proteklom periodu podnijeto više prekršajnih i krivičnih prijava, uslijed čega je više puta kažnjavan odnosno osuđivan. Tokom neposrednog razgovora je ukazano da od policije, kao i svaki drugi građanin, ima puno uvažavanje, te da se po njegovim prijavama profesionalno i blagovremeno postupa, odnosno da se sa istima upoznaje nadležno tužilaštvo. Ovom prilikom, kako je navedeno, građaninu H.H. je preporučeno da u budućoj komunikaciji ima direktan kontakt

sa slubenikom CB Pljevlja, koji mu je predložen. Savjet je obavještenje Uprave policije dostavilo građanu H.H. na upoznavanje sa sadržinom.

Savjet je inenzivnu pažnju posveti o ovom slučaju iskoristivši svoj autoritet i kapacitete za uspostavljanjem kvalitetnije komunikacije građana i lokalne policije, i u tom svijetlu konstatovao da je načelnik CB Pljevlja u potpunosti uvažio preporuku građanske kontrole i primio na neposredan razgovor podnosioca pritužbe. Savjet je podržao rješenje predloženo od strane CB kako bi se uspostavila efikasnija komunikacija sa građaninom H.H. Savjet je odlučio da prati dalju komunikaciju i očekuje izgradnju međusobnog povjerenja i uvažavanja između građanina H.H. i Policije.

Senzibilisan odnos načelnika CB Bijelo Polje

Građanin K.I. uputio je pritužbu Savjetu za građansku kontrolu rada policije kojom je ukazao na postupanje pripadnika Interventne jedinice Bijelo Polje I.Š, S.N, R.M. i S.J, posebno na događaj od 9. marta 2018. godine kada su ga u svojstvu učesnika u saobraćaju zaustavili na ulazu u Bijelo Polje, naredili da izađe iz vozila, stavi ruke na vozilo i raširi noge. Kazao im je da ima problem sa kukovima i da noge ne može više raširiti nakon čega je primio udarce, bez ikakvog razloga. Odveden je u Stanicu policije gdje je dao izjavu i inspektor mu je, kako navodi, rekao da ide a nakon deset minuta mu je rečeno da se vrati jer su nešto zaboravili, kako je i postupio i odveden je kod sudije za prekršaje. U daljem opisu događaja građanin K.I. navodi da su kod sudije policijski službenici izmislili da ih je tokom kritičnog događaja vrijeđao te da su se osjetili ugroženo, što kako je naveo ne predstavlja istinu i ponavlja se više puta, a zbog čega je platio novčanu kaznu u iznosu od 650 eura. Dalje navodi da mu je istog dana sudija izrekao kazunu od 45 dana zatvora, i to 30 dana za omalovažavanje a 15 za osjećaj ugroženosti, da mu nijesu dozvolili advokata niti da ode kući jer živi sam kako bi isključio grijanje i ostale električne aparate. Iz Suda su ga, kako je naveo, smjestili u zatvor na izdržavanje kazne odakle je angažovao advokata koji je uložio žalbu na Rješenje, i isto je ukinuto a on poslije šest dana pušten na slobodu. Podnosilac pritužbe građanin K.I. u svom obraćanju Savjetu je istakao da je invalid 100% od 2010. godine, profesor biologije po struci te da se starješinama policijskih službenika Centra bezbjednosti Bijelo Polje i ranije obraćao ali da maltretiranje ne prestaje, bez njemu poznatog razloga. Cijeni da mu je, ovakvim postupanjem policije, život ugrožen. U prilogu pritužbe građanin je Savjetu dostavio kopiju Rješenja Fonda PIO o priznanju prava na srazmjernu invalidsku penziju po osnovu potpunog gubitka radne sposobnosti i Izvještaja ljekara specijaliste Specijalističke ambuante Ortopeda JZU Opšta bolnica Berane od 04.04.2018. godine.

Uprava policije ovim povodom je obavijestila da je nakon prikupljenih obavještenja protiv K.I. podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka

nadležnom sudu za prekršaje u Bijelom Polju iz razloga što je na javnom mjestu ometao i omalovažavao policijske službenike CB Bijelo Polje I.Š, N.S, R.M. i J.S. koji su na osnovu zakona vršili javna ovlašćenja u vezi sa obavljanjem poslova iz svoje nadležnosti kontrole vozila i lica, obraćajući im se riječima: „Šta ‘ oćete vi od mene, nemoj slučajno da me udarate kao vaše kolege što su, nemoj da se brukate, brukate policiju Crne Gore, smradovi jedni, fukare jedne, ko ste vi bre, sve ovo su krivi policajci Š, Š. i L., džukele jedne“ čineći time prekršaj iz člana 11 st. I Zakona o javnom redu i miru. Dodali su da je građanin nakon opisanog događaja prijetio službeniku I.Š. riječima „Zapamtit ćete me ti i Š, ja vam se kunem“, čime je učinio prekršaj iz člana 8 Zakona o javnom redu i miru, što je kod oštećenog Š. izazvalo osjećaj ugroženosti. Nakon saslušavanja svih svjedoka, oštećenih policijskih službenika, predsjednik suda A.B. je, shodno Zakonu, utvrdio da je K.I. kriv i izrekao jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 45 dana, uz uvažavanje svih otežavajućih okolnosti na strani okrivljenog koji je višestruki specijalni povratnik u vršenju prekršaja po osnovu Zakona o JRM-u i ZOBS-a na putevima. Sud za prekršaje u Bijelom Polju je građanina uputio prije pravosnažnosti na izdržavanje zatvorske kazne, a Viši sud za prekršaje je uvažio žalbe okrivljenog, ukinuo rješenje prvostepenog suda i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, navodeći da je prvostepeni sud propustio da navedeni razlog i osnov za izvršenje prije pravosnažnosti precizno i detaljno obrazloži u pogledu čega interesi bezbjednosti zahtijevaju izvršenje rješenja prije pravosnažnosti i navođenje konkretnih činjenica i okolnosti koje ukazuju na primjenu navedenog osnova. Savjet je obaviješten da je postupak žalbi pred nadležnim sudom u toku, kao i da je u svom rješenju predsjednik suda konstatovao da su predmetni prekršaji jedni od najtežih prekršaja iz oblasti javnog reda i mira, a da interesi bezbjednosti posebno zahtijevaju ovakvu vrstu sankcija, jer se radi o povratniku. Iz Policije su saopštili da je okrivljenog na glavnom pretresu sudija opominjao za drsko i neprimjereno ponašanje zbog prekidanja postupka saslušanja oštećenih galamom, vikom i upadanjem oštećenima u riječ, pokazujući time drskost i upornost.

Uprava policije je napomenula da je 6.04.2016.godine, komandir CB obavio razgovor sa građaninom K.I. i građankom K.A. na okolnosti više njenih prijavi da je imenovani često prati, uznemirava telefonskim putem, vrijeđa i prijeti izazivajući time kod nje strah i psihičko uznemirenje, da su do tada 4 predmeta procesuirana Sudu za prekršaje, od kojih je jedan okončan i K.I. kažnjen novčanom kaznom a drugi postupak je u toku, kao i da su dva predmeta kod nadležnog tužioca na ocjeni a jedan je upućen na privatnu tužbu. Komandir CB je građanina K.I. uz obrazloženje upozorio na nedopuštenost ovakvog ponašanja i obavijestio da će nadležne insitucije s tim u vezi preduzeti sve mjere i radnje iz svoje nadležnosti. Uprava policije je iznijela mišljenje da upornost građanina K.I zabrinjava, posebno imajući u vidu izjavu koju je dao da se osjeća slobodno i da će svakodnevno dolaziti u Bijelo Polje iz Petnjice i da navodno K.A.

slučajno srijeće na ulici, iz čega se neminovno stiče utisak da K.I. građanku K.A. prati na poslu, tokom pauze i na putu do kuće, uz često pozivanje telefonskim putem a koje činjenice potvrđuje i ishod prvog predmeta u ovom slučaju, kojim je K.I. oglašen krivim i kažnjen.

U izjašnjenju na odgovore iz Uprave policije građanin K.I. je sve navode ocijenio neistinitim. Istakao je da ne predstavlja samo problem, kako je naveo, maltretiranje od 09.03.2018. godine već činjenica da što se takav odnos prema njemu ponavlja dvije godine, tokom kojih je zaustavljen 12 puta, od čega osam puta pretresan i javno maltretiran na ulici od strane policajaca: Š.I, R.M, N.S. i J.S, ranije od L.V. i Š.E, bio zatvoren 12 časova bez ikakvog razloga, uz neistinite tvrdnje policije da ih je vrijeđao. Građanin je iznio i podatke o zdravstvenom stanju drugih osoba što za postupak nije relevantno.

Shodno intenciji da svakodnevno doprinosi boljem razumijevanju policijskih poslova i profesije u javnosti i stalnom jačanju povjerenja između zajednice i Policije, upućena je preporuka načelniku CB Bijelo Polje da primi na razgovor građanina K.I. kako bi se kod istog na dalje otklonio strah od postupanja policijskih službenika i uspostavio međusobni odnos zasnovan na povjerenju i uvažavanju. Savjet je iskazao vjeru u odgovoran i profesionalan pristup rukovodioca Centra M.B. ukazavši na važnost da se na dalje otklone posljedice ovog slučaja i ispred CB pokažu poštovanje i razumijevanje prema građaninu, osobi sa invaliditetom i pripadniku manjine, te snaženje povjerenja zajednice u Upravu policije i MUP Crne Gore u cjelini.

Načelnik CB Bijelo Polje je primio građanina K.I. pri čemu je obavljen razgovor o postupanju policijskih službenika prema njemu. Građanin K.I. je u nekim od slučajeva zadržao stav da ga određeni policijski službenici na ličnoj osnovi „maltretiraju“, izražavajući mišljenje iz pritužbe upućene Savjetu. Na kraju razgovora nakon razmijenjenih činjenica i mišljenja utisak je da je građanin K.I. u manjoj mjeri prihvatio stavove načelnika i činjenično stanje, a građaninu je ovom prilikom saopšteno da eventualne primjedbe na rad policije može uputiti direktno načelniku CB Bijelo Polje te da će iste biti odmah tretirane. Savjet je odgovor Uprave policije prosljedio građaninu na upoznavanje sa sadržinom i izjašnjenje.

Na osnovu intenzivnog rada po pritužbi Savjet je konstatovao da su policijski službenici CB Bijelo Polje postupali profesionalno a da je rukovodilac CB Bijelo Polje uvažio preporuke građanske kontrole policije i doprinio boljem razumijevanju građanina i Policije.

Advokat postavio suštinska pitanja o odnosu države prema građanskom nadzoru policije

Slučaj podgoričkog advokata N.A. Savjet je razmatrao 2017. godine. i tom prilikom utvrdio ozbiljnu povredu prava. O slučaju i zaključcima građanske

kontrole policije pisali smo u knjizi “Građanski nadzor i jačanje integriteta crnogorske policije”.²¹

Nakon toga sdvokat N.A. je informisao Savjet da se, 25.12.2017, obratio predsjedniku Osnovnog suda u Podgorici sa zahtjevom da informiše u pisanoj formi da li je državni tužilac Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici V.R. ili bilo koje drugo lice ovog tužilaštva, ili policijski inspektor G.M. ili bilo koje drugo lice iz Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije, tražilo prethodno ili bilo kada odluku vijeća nadležnog Osnovnog suda u Podgorici za njegovu lišenje slobode za krivična djela u vezi sa vršenjem advokatske djelatnosti ili lišenje slobode uopšte, i ako jesu da li je to ovaj sud odobrio, a sve na osnovu ili sa pozivom na član 23 stav I Zakona o advokaturi.

Predsjednik suda mu je odgovorio da je na temelju uvida u upisnik „Kv” referata krivične pisamice, kao i pretrage kroz PRIS nije našao ovakav zahtjev.

Naglasio je da iz navedenog odgovora Osnovnog suda u Podgorici jasno da je od strane Uprave policije ili konkretnije inspektora Uprave policije M.G., a po nalogu državnog tužioca Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici V.R. lišen slobode dana 13 .09.2017. godine kao advokat u vezi sa vršenjem advokatske djelatnosti i to samo na osnovu službene zabilješke imenovanog inspektora Uprave policije, i bez prava djelotvornog pravnog lijeka u odnosu na istu i lišenje slobode iz iste i bez odluke vijeća Osnovnog suda u Podgorici kao nadležnog suda koju nisu tražili, što je suprotno članu 23 stav I Zakona o advokaturi (“Službeni list Republike Crne Gore”, br. 079/06 od 26.12.2006, Službeni list Crne Gore”, br. 073/10 od 10.12.2010, 022/17 od 03.04.2017).

Zbog svega navedenog advokat A.N. je podnio pritužbu MUP Crne Gore, Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije, 06.11.2017, koje je dostavilo odgovor kojim obavještava da u sprovedenom postupku unutrašnje kontrole nijesu utvrđene činjenice i dokazi koji bi nesporno ukazali da u radnjama i postupanju policijskog službenika M.G. i drugih policijskih službenika ima elemenata disciplinske odgovornosti. Podnosilac pritužbe dalje je informisao da je ovom prilikom obaviješten da su spisi predmeta dostavljeni Osnovnom državnom tužiocu u Podgorici na dalje postupanje, a od čega po njemu nema ništa jer je u pitanju uobičajena poštapalica kada neko želi da se zaštiti i izbjegne preduzimanje bilo kakvih radnji. Pri svemu tome, isti se u svom dopisu nijesu ni okrenuli na dokazane činjenice da je priveden sa pozivom u kome je naveden nepostojeći rok „odmah“, netačno navođenje osnovnog propisa na osnovu koga navedeni policajci preduzimaju svoje radnje i sve druge brojne nezakonitosti koje je više puta isticao kao i na Zaključak Savjeta za građansku kontrolu rada policije koji bi trebalo da ih obavezuje, makar u stručnom smislu. Imajući u vidu iznijeto, advokat N.A. se zapitao čemu služe zaključci Savjeta za građansku kontrolu rada policije i samo tijelo, kada se na iste ne okreće ni Uprava policije, niti MUP

21 strane 85-95, autori A.S.Zeković i Z.Bačović, Savjet za građanku kontrolu rada policije, podgorica 2018, dostupno na: <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/library/files/GRA%C4%90ANSKI%20NADZOR%20I%20JA%C4%8CANJE%20INTEGRITETA%20CRNOGORSKE%20POLICIJE.pdf>

CG, već naprotiv Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije donosi odluke ili dopise koji su direktno u suprotnosti sa zaključcima Savjeta za građansku kontrolu rada policije i to sve bez ikakvog obrazloženja ili pojašnjenja. Ovom prilikom je istakao da smatra da su ovakvim postupanjem i ovakvom odlukom MUP CG - Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije povrijeđena njegova zakonska prava i Savjetu predložio da u tom smislu sprovedete postupak i izjasni se na dopis Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije.²²

Konstatovano je da su raniji zaključci Savjeta uredno dostavljeni MUP Crne Gore i da bilo za očekivati da na osnovu istih svoje aktivnosti preduzme Unutrašnja kontrola policije. Međutim praksa potvrđuje da u stvarnosti kontrolne funkcije MUP-a nad postupanjem policijskih službenika ne funkcionišu uvijek i u potpunosti i da je i dalje neodgovarajući odnos nadležnih organa prema ocjenama Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Autori knjige, uz saglasnost Savjeta, su odlučili da javno objave i predstave dopis advokata N.A. jer je to možda i nadjelotvornija evaluacija efekata rada uspostavljenog građanskog nadzora policije u našoj zemlji.

Pokušaj instrumentalizacije građanskog nadzora policije

Građanin Z.T. iz Podgorice obratio se Savjetu pritužbom na rad službenika policije povodom hapšenja, od 6. aprila 2017, kada je sa R.M. iz Bosne i Hercegovine (BiH), lišen slobode zbog posjedovanja veće količine narkotika. Imao je primjedbu zato što je njegov prijatelj R.M. iste večeri, nakon privođenja u stanicu policije, pušten na slobodu jer sjutra dan, kada ga je kod tužioca označio kao organizatora svega, on nije više bio dostupan. Građanin Z.T. je svoje navode predstavio i javno. Naveo je da je R.M. navodno “osuđivani kriminalac” u BiH za organizovani kriminal o čemu je dokumentaciju predao predsjedniku Višeg suda. Od Savjeta je zatražio da identifikuje saradnike iz policije i pronađe R.M. koji zajedno kriminalno djeluju. “U današnje vrijeme kad su svaki dan ubistva u Crnoj Gori, a neko se nađe da pusti osuđivanog kriminalca da pođe iz policije bez provjere, u pitanju je teško krivično djelo” naveo je građanin Z.T.

Savjet je pozvao Upravu policije da se izjasni o primjedbama građanina ali i da detaljno informiše o događaju.

Uprava policije je navela da su službenici Centra bezbjednosti (CB) Podgorica po naredbi sudije za istragu Višeg suda u Podgorici u mjestu Lijeva Rijeka, Podgorica, izvršili pretres i da je službenom zabilježkom postupajućih službenika konstatovano da su na licu mjesta zatekli Z.T. sa medicinskim rukavicama na rukama i jednim PVC pakovanjem opojne droge “marihuana“. Službenici CB Podgorica su pretresom pronašli više komada municije različitog kalibra, lovačku

²² Podnosilac dopisa je Savjetu dostavio: Pritužbu od 06.11.2017. broj 40-086/17-71265/1; Dopis Predsjednika Osnovnog suda u Podgorici, Su I br.2/18 od 17.01.2018. i Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije 40 broj: 086/17-81225/1 od 19.12.2017; Dokumentacija Savjeta.

pušku i jednu vagu za precizno mjerenje. Pretragom terena na kojem se nalazi kuća su pronađena 22 pakovanja marihuane, neto mase 17547,14 grama, o čemu je sačinjen izvještaj u Forenzičkom centru u Danilovgradu.

Policija je obavijestila da je kritičnom prilikom u kući zatečen i R.M. iz Gračanice, BiH. Nakon završenog pretresa građanin Z.T. je bez primjedbi potpisao zapisnik o pretresu i potvrde o oduzimanju navedenih predmeta a to su učinili i prisutni svjedoci. Nakon toga ova lica su dovedena u službene prostorije CB Podgorica i predata službenicima Grupe za suzbijanje droge na dalju nadležnost. Policija je navela da su “u neformalnom razgovoru” sa Z.T, policijski službenici saznali da je R.M. njegov dugogodišnji prijatelj i da je boravio kod njega u posjeti.

O događaju je obaviješten Vrhovni državni tužilac, koji se, tom prilikom, izjasnio da se Z.T. liši slobode, a da se od R.M. uzme zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina na okolnosti njegovog dolaska u Crnu Goru. Na zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, R.M. se tada izjasnio da nema nikakvih dodirnih tačaka sa predmetima i stvarima koje su pronađene pretresom kuće Z.T. u Lijevoj Rijeci. Sa obavještenjem je upoznat Vrhovni državni tužilac koji se izjasnio da u predmetnom slučaju nema elemenata za zadržavanje R.M.

Policija je precizirala da je građanin Z.T. imao status lica lišenog slobode, zbog krivičnog djela iz člana 300 KZ CG i od njega nije bilo moguće zakonski uzeti zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, a o toku pretresa kako i stoji u službenoj zabilješci službenika CB Podgorica, od samog početka bio je upoznat VDT iz Podgorice, sa svim detaljima toka i preduzimanju svih radnji, nakon čega se izjasnio da Z.T. ima status lica lišenog slobode, a R.M. status građanina.

Uprava policije je informisala da su službenici Grupe za suzbijanje droge Podgorica 07.04.2017. godine, u saradnji sa službenicima CB Podgorica - Stanice policije za javni red i mir, Vrhovnom državnom tužilaštvu u Podgorici, podnijeli krivičnu prijavu Ku. Broj 257/2017, uz koju je Z.T. priveden Vrhovnom državnom tužiocu, zbog sumnje da je izvršio krivično djelo iz člana 300 KZ CG i krivičnog djela 403 KZ CG.

Savjet je odgovor Uprave policije dostavio podnosiocu pritužbe građaninu Z.T. na upoznavanje i izjašnjenje.

Na osnovu detaljnog odgovora Uprave policije Savjet je konstatovao da su policijski službenici CB Podgorica profesionalno postupali poštujući i naredbe nadležnog tužioca. Diskutujući slučaj Savjet je primjetio jednu simptomatičnu činjenicu, koja se sastoji u očiglednom utisku koji se stiče pažljivim čitanjem pritužbe, da je njenom podnosiocu u cijeloj stvari očito važnije to što nije zadržan i uhapšen njegov dugogodišnji prijatelj, koji mu je došao u posjetu, nego činjenica što je i sam lišen slobode na osnovu neospornih dokaza o izvršenom krivičnom djelu. Savjet je jedinstveno bio opredjeljenja da takav pristup navodi

na pomisao da podnosilac pritužbe moguće pokušava instrumentalizovati građansku kontrolu policije u namjeri da pravnim i medijskim manipulacijama izdejtvuje određeni rezultat u krivičnom postupku koji će se protiv njega voditi ili u nekom sličnom cilju. Konačno, Savjet je ocjenio da su službenici CB Podgorica i Uprave policije u cjelini postupali savjesno i profesionalno.

Policajci priznali da su zlostavljali građane Ulcinja

Savjet za građansku kontrolu rada policije je upoznat da su trojica službenika Uprave policije sa Osnovnom državnim tužilaštvom u Ulcinju zaključili sporazum o priznanju krivice zbog neprofesionalnog postupanja prema desetak građana Ulcinja prilikom racije interventnog voda dana 17. juna 2017. godine. Osnovni sud u Ulcinju donio je, 7. marta 2018, Rješenje kojim je usvojio sporazum o priznanju krivice koji je zaključen između tužilaštva i tri okrivljena policijska službenika V. B. R. M. i Z. P. U rješenju je navedeno da je V.B. priznao da je počinio sedam krivičnih djela zlostavljanje, M. R. da je priznao da je počinio četiri krivična djela zlostavljanje i Z.P. jedno krivično djelo zlostavljanje. Na ovo rješenje advokat oštećenih uložio je žalbu.

Savjet je pozvao v.d. direktora Uprave policije da Savjetu pruži informaciju o punom identitetu policijskih službenika, provjeri da li je protiv njih svojevremeno vođen postupak pred Unutrašnjom kontrolom policije odnosno disciplinski postupak te koji je bio ishod tih postupaka te da li su policijski službenici pred svojim neposrednim starješinama i direktorom Uprave policije, odmah nakon sprovedene racije, priznali izvršenje ovih krivičnih djela. Savjet je zatražio da mu se dostave na uvid službene izjave imenovanih policijskih službenika koje su date neposredno nakon događaja od 17. juna 2017. godine.

Uprava policije, na traženje Savjeta, informisala je da je, u kontekstu pitanja zaključenja sporazuma o priznanju krivice za policijske službenike V.B, R.M. i Z.P. za postupanje prilikom policijske intervencije u više objekata na teritoriji Opštine Ulcinj u cilju pronalaska lica koja su ranije napala policijskog službenika OB Ulcinj M.J. i protiv kojih je podnijeta krivična prijava za krivično djelo - napad na službeno lice u vršenju službene radnje iz čl 376 kao i prekršajne prijave za ometanje i omalovažavanje službenog lica iz čl 11, Osnovni sud u Ulcinju, 07.03.2018, donio rješenje kojim usvaja sporazum između Tužilaštva i imenovanih policijskih službenika. Ovom prilikom Savjetu je napomenuto da rukovodiocu CB Bar do dana upućivanja dopisa Savjetu predmetna odluka Suda kojom su navedeni službenici pravosnažno oglašeni krivim nije dostavljena, te da će se eventualna disciplinska odgovornost policijskih službenika preispitati po pribavljanju ovog akta i shodno njegovoj sadržini. U dopisu Uprave policije je navedeno i da CB Bar kao i pripadajuće OB Ulcinj nijesu ignorisali predmetni događaj u kojem su učestvovali policijski službenici, nego su postupajući

po prijavi građana prikupili obaveštenja i o događaju blagovremeno obavijestili nadležnog ODT.

U kontekstu pitanja Savjeta o pokretanju postupka i eventualnom ishodu istog pred Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu policije, Uprava policije je informisala da su odmah po saznanju ušli u postupak obavještanja nadležnog Tužilaštva i shodno tome i postupak za utvrđivanje eventualne odgovornosti policijskih službenika, te da će nakon dobijanja odluke nadležnog Suda i shodno njenoj sadržini, nastaviti i ispitivanje odgovornosti u postupanju službenika CB Bar.

Uprava policije je, na traženje Savjeta, dostavila originalne izjave odnosno službene zabilješke policijskih službenika, podnijete nadležnom starješini odmah po kritičnom događaju. Kako se navodi, neposredno po završetku aktivnosti na teritoriji opštine Ulcinj sastavljena je sva neophodna službena dokumentacija u vezi sa predmetim događajem i Savjetu za građansku kontrolu rada policije proslijedena na uvid. Nakon podnošenja pritužbi od lica koja su se nalazila na mjestima i bila predmet kontrole, u cilju pronalaska lica koja su učestvovala u napadu na policijskog službenika J.M, uzete su izjave od policijskih službenika koji su kritičnom prilikom bili angažovani.

Direktor Uprave policije je informisao da će Uprava policije nakon konačne odluke suda preispitati odgovornost policijskih službenika. U prilogu dopisa dostavljenom Savjetu dostavljena je kompletna tražena dokumentacija.

Pri radu na predmetu Savjet je naročito pažnju posvetio činjenici da su određeni policijski službenici priznali izvršenje više krivičnih djela a da to nije navodno bilo poznato pretpostavljenima u policijskoj organizaciji.

Savjet je posebno zabrinula činjenica da prekoračenje policijskih ovlašćenja nije provjereno i razmatrano u samom Ministarstvu unutrašnjih poslova (MUP) nego se nepotrebno čekao, i dalje se čeka, ishod postupaka pred drugim državnim organima. Savjet je konstatovao da nadležni starješina, u konkretnom slučaju, nije podnio prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv odgovornih policijskih službenika.

Savjet je ocijenio da nije dovoljno što je sa događajem upoznat nadležni tužilac već da su do izražaja morali i trebali doći unutrašnji kapaciteti MUP-a. Savjet je više puta, pozivajući se i na relevantnu međunarodnu praksu, ukazao da aktivnosti koje preduzima tužilaštvo na bilo koji način ne predstavljaju smetnju da se konkretnim događajem zanimaju unutrašnja kontrola policije i interni disciplinski tužilac.

Činjenica da je upotreba sredstava prinude u Upravi policije ocijenjena opravdanom a policijski službenici tek kasnije u postupku su priznali izvršenje više krivičnih djela ozbiljno je narušila kredibilitet Uprave policije i MUP Crne Gore.

Savjet nije isključio mogućnost da je od početka postajala jasna namjera da se policijski službenici, iz određenih razloga, oslobode svake vrste odgovor-

nosti na što ukazuje više činjenica, uključujući i podatak da su kazne, koje su bile predviđene osporenim sporazumom, bile uslovne i nijesu odgovarale svrsi izricanja krivičnih sankcija i interesima pravičnosti.

Za Savjet i dalje je ostala nesporna činjenica da su trojica službenika CB Bar priznali izvršenje više krivičnih djela. To moraju uzeti u obzir odgovorni u Upravi policije. Ukoliko je nastupila zastara i postoje druga ograničenja za udaljenje iz policijske organizacije Savjet očekuje da Uprava policije to i saopšti javnosti uključujući i profesionalni stav u odnosu na činjenice da su policijski službenici prvobitno negirali a kasnije priznali izvršenje više krivičnih djela, da je izostalo njihovo privremeno udaljenje iz službe i da je izostalo interno utvrđivanje odgovornosti kako konkretnih službenika tako i njihovih starješina.

Savjet je ocjenio neophodnim da direktor Uprave policije pristupi snažnijim i energičnijim mjerama i aktivnostima za uspostavljanje i poboljšanje odgovornosti na svim nivoima u policijskoj organizaciji.

Pažnji preporučujemo slučaj “Barski policajac priznao da je zlostavljao građanina A.M. iz Podgorice” jer se policijski službenik R.M. iz ovog pominje i u tom slučaju u kontekstu priznanja zlostavljanja građanina.

Policajci pravosnažno oslobođeni optužbi da su zlostavljali građanina

U okviru programa praćanja realizacije svojih zaključaka i ocjena Savjet se kod Osnovnog državnog tužilaštva (ODT) na Cetinju interesovao za status predmeta koji je formiran po prijavi građanina D.B. iz Bijelog Polja protiv službenika OB Cetinje R.R. i K.V. Savjet je ovaj predmet zaključio 2016 godine a predstavljen je u knjizi “Odgovornost i integritet: Pregled građanskog nadzora policije u Crnoj Gori”²³ kao i u knjizi “Građanski nadzor i jačanje integriteta crnogorske policije”.²⁴ ODT je, na zahtjev Savjeta, informisalo da je Osnovni sud u Cetinju okrivljene policijske službenike R.R. i K.V. oslobodio od optužbe za krivično djelo zlostavljanje iz člana 166 stav 2 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, te da je ovo tužilaštvo, s tim u vezi, izjavilo žalbu Višem sudu u Podgorici ali je i ona odbijena kao neosnovana.

Spriječena krađa: Službenici CB Podgorica profesionalno postupali a službenik D.Đ. pohvaljen

NVO “Ruka ruci” zatražila je da Savjet za građansku kontrolu rada policije pokrene postupak ocjene primjene policijskih ovlašćenja zbog navoda da

23 Slučaj “Građaninu D.B. iz Bijelog Polja povrijeđeno dostojanstvo i integritet”, strane 30-33, autori A.S.Zeković i Z.Bačović, Savjet za građansku kontrolu rada policije ; http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/library/files/savjeti_knjiga.pdf

24 strane 147-48; <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/library/files/GRA%C4%90ANSKI%20NADZOR%20I%20JA%C4%8CANJE%20INTEGRITETA%20CRNOGORSKE%20POLICIJE.pdf>

je građanin A.J. navodno prebijen u policiji.²⁵ Od v.d. direktora Uprave policije zatražena je informacija.

Prema pisanju dnevnih novina "Dan", od 8. jula 2018, građanin A.J. prijavio je, po privođenju u Istražni zatvor Podgorica, da je brutalno pretučen u policiji. Nadležne službe Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, shodno propisima, preduzele su sve mjere i radnje iz svoje nadležnosti u pogledu prijema pritvorenog lica, obavljenog zdravstvenog pregleda i njegovog upućivanja u Klinički centar radi ukazivanja dalje ljekarske pomoći, a u vezi sa predmetnim događajem je obaviješteno nadležno državno tužilaštvo.

Vršilac dužnosti direktora Uprave policije prosljedio je Savjetu Informaciju nadležnog CB Podgorica u vezi postupanja po prijavi G.N. iz Podgorice, a povodom pokušaja krađe dva bicikla iz dvorišta porodične kuće, u kojoj se navodi da je, 25. juna 2018, D.Đ. obavjestio Dežurnu službu da je na označenoj adresi zadržao NN lice koje je pokušalo da iz dvorišta kuće njegovog komšije G.N. otuđi dva bicikla. Povodom predmetnog događaja na lice mjesta je upućena patrola policije koja je prilikom dolaska zatekla D.Đ, zapošljen u Upravi policije kao policijski službenik – DKP, i zadržano lice koje kod sebe nije imalo lične isprave a predstavilo se kao M.A. O predmetnom događaju upoznat je državni tužilac u Podgorici koji je naložio da se od zatečenih lica prikupe obavještenja na Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, a da se lice koje je zatečeno prilikom pokušaja otuđenja dva bicikla, nakon prikupljanja obavještenja, liši slobode zbog KD krađa iz čl. 239 KZCG. U službenim prostorijama CB Podgorica, izvršene su dodatne provjere na osnovu kojih je utvrđen pravi identitet lica koje se prethodno predstavilo kao M.A. i utvrđeno da se radi o licu J.A. Po nalogu tužioca u Podgorici, u vezi sa predmetnim događajem prikupljena su obavještenja od D.Đ. i G.N. Uprava policije je navela da od trenutka preuzimanja sa lica mjesta i dovođenja u prostorije CB Podgorica kao i tokom kriminalističke obrade nad licem A.J. policijski službenici nijesu upotrebljavana sredstva prinude i imenovani povrede nije mogao zadobiti na bilo koji način, kako je i konstatovano u službenoj zabilješci o lišenju slobode. Dana 25.06.2018. godine protiv A.J. podniet je Poseban izvještaj i sproveden je kod državnog tužioca u Podgorici radi saslušanja, zbog postojanja osnova sumnje da je izvršio krivično djelo krađa iz čl.239 KZCG. U zaključnici dostavljene informacije se napominje da je policijska patrola prilikom dovođenja J.A. u CB Podgorica predala i službenu zabilješku u kojoj je konstatovano da je imenovani, kada je od D.Đ. preuzet sa lica mjesta događaja, imao nekoliko vidnih povreda po rukama i nogama i to u vidu ogrebotina te je u takvom stanju i predat policijskim službenicima Kriminalističke policije CB Podgorica radi preduzimanja daljih službenih radnji. Savjet je odgovor prosljedio podnosiocu pritužbe, NVO "Ruka ruci", na upoznavanje sa sadržinom i izjašnjenje. Iz ove NVO su obavijestili da zahvaljuju Savjetu na ažurnom i profesionalnom odnosu.

25 <http://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Hronika&clanak=653641&datum=2018-07-08>

Savjet je konstatovao da su policijski službenici CB Podgorica, koji su postupali nakon obavještanja dežurne službe o krađi, svoja ovlaštenja primjenili profesionalno i zakonito. Savjet je pohvalio istup policijskog službenika D.Đ. koji je kritičnom prilikom, na lice mjesta, blagovremeno i profesionalno reagovao u skladu sa etičkim i profesionalnim načelima crnogorske policije.

Pripadnici Interventne jedinice upozoreni zbog ponašanja prema građaninu

Savjetu za građansku kontrolu rada policije obratio se građanin Z.R. iz Bara zbog postupanja tamošnjih policijskih službenika prema njemu. Saopštio je da je 9. septembra 2018, pri povrtaku s posla, oko 22.30h, zaustavljen na motoru skuter od strane Interventnog voda u Makedonskom naselju u Baru. Savjetu je saopštio da su ga policijski službenici pitali “da li je imao problema sa zakonom” na šta je odgovor da nije. Nakon toga su uzeli dokumenta na provjeru. Kaže da su ga četvorica službenika “opkolila” a nakon toga su sproveli radnje pretresa njega lično, torbice i motora. Saopštio je da su mu se obraćali bez dužnog poštovanja (na “ti”). Kaže da je uredno postupao po svemu što su naredili (pokazivanje i otvaranje stvari) i ljubazno odgovarao na sva postavljena pitanja. Kada je prošla provjera vratili su mu lična dokumenta i kazali “To je to, stavi kacigu i vozi”. Građanin Z.R. je saopštio da se tokom primjene policijskih ovlaštenja osjećao poniženo pri čemu nije sporio potrebu da službenici obave svoje poslove ali vjeruje da se to može i treba uraditi sa više kulture i pažnje.

Cijeneći da građanin nije podnio konvencionalnu pritužbu na postupanje već upit građanskom nadzoru o postupanju policije Savjet je o događaju upoznao načelnika CB Bar i sugerisao da bez obzira na osnovanost navoda, kao starješina CB, svim policijskim službenicima opet ukaže (podsjeti) na važnost i potrebu zdrave i kvalitetne komunikacije sa građanima, komunikacije koja se temelji na povjerenju i međusobnom uvažavanju. Savjet je preporučio da se građanin i neposredno kontaktira, nakon odgovarajuće provjere, i da se razmotri mogućnost da mu određeni starješina odlučno saopšti da je pristup Policije Crne Gore da sa građanima komunicira sa dužnim poštovanjem pri čemu se obostrano poštuje dostojanstvo i integritet kako građanina ali tako i postupajućeg policijskog službenika.

Građanin Z.R. iskazao je zadovoljstvo i zahvalnost brzom reakcijom građanske kontrole policije i istakao da podržava policiju da kvalitetno radi svoj redovni posao uz primjeren odnos sa građanstvom. Savjet je sa slučajem upoznao i direktora Uprave policije.

Uprava policije je informisala Savjet da je, ovim povodom, komandir Stаницe policije CB Bar P.B, telefonskim putem, obavio razgovor sa građaninom R. i saopštio mu, između ostalog, da će obaviti razgovor sa policijskim službenicima koji su kritičnom prilikom vršili kontrolu i upozoriti ih na ponašanje i komunika-

ciju sa građanima prilikom preduzimanja službenih mjera i radnji. U razgovoru policijski službenik B. je R. takođe saopštio da mu stoji na raspolaganju ukoliko bude imao bilo kakvih primjedbi na rad policijskih službenika CB Bar. Policijski službenici Interventne jedinice Bar su od svog neposrednog starješine upozoreni na svoje ponašanje, kao i da policijska ovlašćenja u pogledu obavljanja policijskih poslova vrse striktno u okvirima pozitivnih propisa nacionalnog zakonodavstva i ratifikovanih međunarodnih ugovora, a naročito im je naglašeno da prilikom primjene policijskih ovlašćenja pokažu visok stepen poštovanja ljudskih prava i sloboda, kao i poštovanje dostojanstva lica prema kojima primjenjuju ovlašćenja. Uprava policije je zahvalila građaninu na ukazanom povjerenju i saradnji.

Provjereni medijski navodi: Policajci profesionalno postupili u selu Gornja Brezna

Na sopstvenu inicijativu Savjet je od direktora Policije zatražio informaciju o postupanju službenika policije prema građaninu M.R. iz pivskog sela Brezna, opština Plužine, i pravni osnov za uključenje Policije u isti.

Savjetu je odgovoreno da je 12.12.2018 u 12,27h OB Plužine, telefonskim putem, preko CB Nikšić, zaprimilo prijavu V.R. da su radnici Crnogorskog elektroprenosnog sistema (CGES) uzurpirali i da neovlašćeno izvode radove na njenom imanju u mjestu Gornja Brezna, opština Plužine. Po zaprimljenoj prijavi policijski službenici su izašli na lice mjesta gdje su zatekli V.R. i njenog brata M.R. koji su ponovili navode uz sprječavanje izvođenja radova. Tu je bio i predstavnik CGES-a koji je posjedovao pravosnažno rješenje Osnovnog suda u Nikšiću, kojim se određuje privremena mjera i nalaže licu M.R. da odmah omogući radnicima izvođača i podizvođača, predlagača obezbjeđenja CGES, pristup označenim katastarskim parcelama, radi izvođenja neophodnih radova na završetku dalekovoda 400KV Lastva - Pljevlja i izvođenja elektromontažnih radova, pod prijetnjom prinudnog izvršenja. Predstavnik CGES posjedovao i rješenje kojim se odbija prigovor protivnika predlagača izjavljen protiv rješenja Osnovnog suda u Nikšiću. O navedenom događaju sa lica mjesta obaviješten je državni tužilac u Nikšiću, koji je naložio da se R. M. i V. privedu u OB Plužine, od njih prikupe obavještenja u svojstvu građana i predmet sa kompletnom dokumentacijom prosljedi tužiocu, na ocjenu i mišljenje. Tom prilikom, R.M. se metalnim lancem i katancem vezao za ogradu u cilju sprječavanja privođenja, a nakon što su radnici na izvođenju radova na dalekovodu toga dana završili radove, M. i V. R., su sa policijskim službenicima, dobrovoljno pošli u službene prostorije Policije bez upotrebe bilo kakvih sredstava prinude. Službenici OB Plužine su ove građane poslije uzetih izjava vratili do njihove porodične kuće u selu. Savjet je konstatovao da su službenici OB Plužine postupili zakonito i nastavio je da prati postupanje i u 2019.

PROVJERA NAČINA VRŠENJA POLICIJSKIH POSLOVA I PRIMJENE POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA

Pritužba građanina H.S: Kompromitacija Policije u Ulcinju

Građanin H.S. iz Ulcinja, izvršni direktor privrednog društva D.O.O. „As Company“, uputio je pritužbu Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na postupanje službenika Odjeljenja bezbjednosti (OB) Ulcinj, u vezi slučaja, koji je prijavio policiji 7.03.2018, da su mu nepoznata lica nasilno upala u objekat u sastavu benzinske pumpe „Castelana“ u Ulcinju. S tim u vezi, Uprava policije (mu) je potvrdila da su navedno djelo počinila lica V.A, I.M. sa radnicima i društvom za obezbjeđenje „Sistem Security“ iz Podgorice.

Podnosilac pritužbe je naveo da ga je policijski inspektor pozvao radi uzimanja izjave i pojasnio da su gore imenovana lica prethodne noći zaposjela objekat te zabranila njemu i radnicima ulazak i rad u objektu. Naveo je da navedeno stanje traje još uvijek pri čemu mu se nanosi materijalna šteta. Podnosilac pritužbe je precizirao u pritužbi da je predmetni objekat uzeo pod zakup od d.o.o. „Castelana“ te da u kontekstu iseljenja iz istog pred sudom nije pokrenut postupak, niti da postoji sudska odluka ili odluka upravnog organa s tim u vezi. Konstatovao je da policija umjesto da štiti imovinu građana tako što će nasilnike i izvršioce krivičnih djela samovlašća koje se goni po službenoj dužnosti iz čl. 384 st.I i 2 u vezi stav 5 KZCG, obzirom da se radi o imovini na štetu pravnog lica a ne građanina, izbaciti iz nasilno zaposjednutog lokala i omogućiti oštećenom da radi, ovim licima je svojim nečinjenjem direktno omogućila da sama, umjesto suda kao nadležnog organa, ostvaruju prava za koje smatraju da pripadaju preduzeću “Castellana”.

Podnosilac pritužbe je pitao Savjet kakva je to sigurnost građana, i istakao da je navedeno ponašanje nezakonito i suprotno propisima iz razloga što je policija, u konkretnom slučaju, trebala da udalji nasilnike, zaštiti imovinu oštećenog i stvari koje se nalaze unutar, i da odmah pronađe izvršioce i po osnovu zaštite imovine pokrene prekršajne postupke jer društvo za obezbjeđenje lica, bez odluke suda ili izvršitelja, nasilno ne može obezbjeđivati provalnike na osnovu ugovora.

Uprava policije je informisala da je u prostorije dežurne službe OB Ulcinj, 17.03.2018.godine, oko 07,30 časova, pristupio građanin S.H. sa prijavom da su

ga tog jutra pozvali radnici u kafe baru u sastavu benzinske pumpe "Castellana", da ispred navedenog objekta stoje dva radnika obezbjeđenja koja nikome ne dozvoljavaju ulazak u objekat, kao i da na objektu nema brave. U prijavi je navedeno da građanin sa vlasnikom firme Castellana V.A. iz Podgorice ima spor od poodavno, da mu je prije dvadesetak dana zamijenjena brava na ulaznim vratima, ali da je on postavio novu i nastavio sa radom. Imenovani građanin je u prostorije dežurne službe OB Ulcinj ponovo pristupio sa prijavom da su nepoznata lica ušla u kafe bar u sastavu benzinske pumpe "Castellana", koji je u njegovom zakupu te da uzimaju inventar, i informisao da se u istom nalaze stvari i novac u vrijednosti od 8.300 eura i ručni sat Hublot, i na navedene okolnosti dao novu izjavu.

Uprava policije je informisala da je o navedenim događajima upoznat nadležni državni tužilac u Osnovnom državnom tužilaštvu (ODT), koji je naložio da se izađe na lice mjesta, fotografiše unutrašnjosti stvari i prikupe potrebna obavještenja, a da će se naknadno izjasniti o događaju. Po zaprimanju prijave obaviještena je uviđajna ekipa u sastavu službenika Stanice kriminalističke policije OB Ulcinj, koji su postupili po prijavi i izašli na lice mjesta, nakon čega je građanin S.H. pozvan na razgovor, kojom prilikom je i od istog uzet zapisnik o obavještenju prikupljenom od građana.

Uprava policije je navela da je povodom navedene prijave u službene prostorije OB Ulcinj pozvano deset lica od kojih su uzeti zapisnici o prikupljanju potrebnih obavještenja od građana, a nakon uzetih izjava i prikupljene dokumentacije povodom obje prijave, svi spisi su dostavljeni nadležnom ODT u Ulcinju, koji je na temelju uvida informisao da se radi o imovinskom sporu, da se stranke upoznaju da svoja prava ostvare privatnom tužbom kod nadležnog suda te da u počinjenim radnjama nema elemenata krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti.

Uprava policije je pojasnila da je ODT u Ulcinju pružilo obavještenje da u izjavama konobara ima kontradiktornosti o postojanju novca u unutrašnjosti lokala, kao i na okolnost da je potpuno nelogično da građanin H.S. u lokalu, koji u tom momentu nije pod njegovom kontrolom, zadnjih petnaestak dana, uslijed neposjedovanja ključa od vrata kojima se iz minimarketa ulazi u njegov lokal, neobezbijedeno ostavi novac u iznosu od 8.300 eura i vrijedan sat, kao i da je tužioca u izrečenom stavu opredjelila i kontrola od strane neutralnog lica tj. radnika obezbeđenja koji je uredno vodio zapisnik. Odgovor Policije je prosljeđen građaninu na upoznavanje i izjašnjenje.

Punomoćnik podnoca pritužbe, advokat D.H, u kontekstu izjašnjenja na odgovor Uprave policije je informisao da policija u konkrentom događaju nije mogla stati na stranu zakupodavca d.o.o. „Castelana“ i njenog direktora A.V. obzirom da je ugovor o zakupu sa privrednim društvom „AS COMPANY“ d.o.o. na snazi, tako da je isključivo u nadležnosti suda njegov potencijalni raskid ili nalog za iseljenje a ne da to čini zakupodavac nasilnim putem sa preduzećem

za obezbjeđenje ličnosti. Kao drugo je navedeno da nasilni upad u objekat i mje-njanje brave i ulazak u objekat u 3 sata ujutro čime se prekida rad ugostiteljskog zakupljenog objekta, predstavlja stvar narušavanja reda i oblik samovlašća koje je policija dužna da spriječi i takve nasilne akte onemogućiti. Kao treće se navodi da ako bi se takvo ponašanje primijenilo onda bi svako mogao angažovati preduzeće za obezbjeđenje i istjerati iz stanova ljude - stanare iz cijelog bloka u Podgorici a policija bi samo došla i rekla istjeranim stanarima da oni a ne nasilnici svoja prava ostvaruju preko suda, što je protivno obavezi policije da štiti ličnu i imovinsku sigurnost iz člana 10 stav 1 tačka 1 i 2 Zakona o unutrašnjim poslovima. U izjašnjenju punomoćnika građanina je navedeno da je jasno da je došlo do prikrivanja propusta policije u primjeni citiranog propisa jer je nedovoljna zaštita uzimanjem izjava, koja čak nije ni uzeta od V.A. koji je pobjegao, a policija ga dugo nije mogla pronaći a koji se uzgred tog dana vozio po Ulcinju, nego je bilo neophodno spriječiti nasilni ulazak bez sudske odluke i bez postupka izvršenja u objekat koji je pun stvari i opreme H.S. vlasnika „AS Company“, što policija nije uradila, već je dala legalnost nasilju i omogućila nečinjenjem V.A. da nasilno zaposjedne objekat lomljenjem brava i još uz nezakonitu asistenciju preduzeća za obezbjeđenje, te je pozivanje na stav ODT-a bez značaja i bez pravnog osnova, jer ove policijske poslove vrši isključivo policija i rukovodi bez bilo koje nadležnosti u tome ODT-u u postupak zaštite imovinske sigurnosti građana. Punomoćnik podnosioca pritužbe je iznio mišljenje da je u predmetnom postupanju došlo do protivpravnog postupanja policije u kritičnom događaju.

Savjet je konstatovao da u odgovoru Uprave policije nije priložena dokumentacija koja potvrđuje da su građanin A.V. i angažovani službenici privatnog obezbjeđenja postupali na osnovu pravosnažne sudske presude ili po drugoj izvršnoj ispravi niti je jasno ukazano, u odgovoru Uprave policije, da su policijski službenici jasno i nedvosmileno utvrdili da one postoje i da su ostvarili uvid u u iste.

Na temelju raspoložive dokumentacione osnove Savjet za građansku kontrolu rada policije je ocjenio da su postupanjem službenika Uprave policije - OB Ulcinj, povrijeđena prava na štetu građanina H.S. iz Ulcinja koji se, u konkretnoj stvari, opravdano obratio policiji za zaštitu prepoznajući je za faktor lične i imovinske sigurnosti.

Savjet je ocjenio da su službenici OB Ulcinj u konkretnoj situaciji postupali neprofesionalno i neblagovremeno doprinoseći utisku o postojanju kompromitacije Policije i njenom radu suprotnom utvrđenoj zakonskoj misiji i vrijednostima.

Savjet je podsjetio i ukazao da Policija, kao javna služba i servis građana, u ostvarivanju njihovih prava, u ime države, dužna da postupa profesionalno, zakonito i odgovorno. Policijski službenici se pridržavaju standarda policijskog postupanja i služe svim građanima, bez pristrasnosti bilo koje vrste, uz puno poštovanje zakonitosti i suzbijanja nezakonitosti, poštovanja ljudskih prava i oba-

vezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprostavljanje svakom obliku korupcije.

Savjet je pozvao MUP Crne Gore da prema starješinama svih organizacionim jedinicama Uprave policije pruži odgovarajuće instrukcije i sprovede dodatno obrazovanje za policijske službenike kako bi se osiguralo jasno i efikasno zakonito i osnovano postupanje Policije u svim sličnim budućim situacijama.

Tuča navijača u Podgorici: Neadekvatna priprema i reakcija Policije

Mediji su izvijestili da se u Podgorici, između domaćih i gostujućih navijača, iz Mađarske, a povodom utakmice između ženskih rukometnih klubova (ŽRK) "Budućnost" i "Ferencvárosi" dogodila tuča iz koje je više osoba izašlo povrijeđeno. Mediji su objavili da je navodno povrijeđeno najmanje osam navijača gostujućeg tima, da su trojica zadobila teže povrede nosa i lobanje a kako je nezvanično saopšteno i da su u incidentu povrijeđena dva navijača rukmetnog kluba „Budućnost“.

Građanska kontrola policije je, po sopstevnoj inicijativi, zatražila detaljnu informaciju o incidentu i podatke o radnjama u vezi sa identifikacijom i procesuiranjem aktera incidenta.

Uprava policije je obavjestila da je na dan odigravanja utakmice, 24.02.2018, oko 17 časova, Stanica policije za dežurstvo CB Podgorica obaviještena da je došlo do narušavanja javnog reda i mira (JRM) tučom u ul. Jovana Tomaševića, te da je izlaskom na lice mjesta konstatovano da je više nepoznatih (NN) lica napalo pet navijača ŽRK „Ferencvaroš“ kojom prilikom je jedan navijač zadobio lake tjelesne povrede a drugi teže. Ovom prilikom od navijača koji je zadobio teže tjelesne povrede otuđen je ranac u kome su se nalazili izvjesna količina novca i lična dokumenta, a o svim preduzetim mjerama i radnjama upoznat je nadležni tužilac, koji se nije izjasnio o kvalifikaciji događaja, već je naložio prikupljanje dodatnih obavještenja. Dolaskom na lice mjesta policijski službenici nijesu zatekli lica koja su fizički nasrnula na pomenutu navijačku grupaciju iz Mađarske, a povrijeđena lica su transportovana u KC radi ukazivanja ljekarske pomoći. Službenici CB Podgorica putem NCB Interpol ostvariće saradnju sa policijskim službenicima iz Mađarske, navedeno je u dopisu direktora Uprave policije, kako bi se od povrijeđenog navijača prikupila obavještenja na okolnosti događaja, na osnovu čega bi nadležni tužilac kvalifikovao događaj, a sve u cilju utvrđivanja identiteta aktera događaja.

Savjet je obavješten da je istog dana, oko 18 časova, Stanica policije (SP) za dežurstvo CB Podgorica obaviještena da je u Bulevaru Stanka Dragojevića, u blizini mosta Blaža Jovanovića, došlo do narušavanja JRM tučom, te da je izlaskom na lice mjesta konstatovano da je više NN lica napalo četiri navijača ŽRK "Ferencvaroš", kojom prilikom su dva navijača zadobila lake tjelesne povrede dok je jedan navijač zadobio teže. Policijski službenici nijesu zatekli lica

koja su napala navijače iz Mađarske, a povrijeđena lica su transportovana radi ukazivanja ljekarske pomoći. O svim preduzetim mjerama i radnjama upoznat je nadležni tužilac koji se, dana 25.02.2018, izjasnio da se u konkretnom slučaju radi o krivičnom djelu Nasilničko ponašanje iz čl. 399 KZCG u sticaju sa KD Teška tjelesna povreda iz čl. 151 KZCG, a u cilju utvrđivanja identiteta aktera događaja se preduzimaju mjere i radnje.

Direktor Uprave policije je naveo da službenici CB Podgorica, SP za JRM preduzimaju mjere i radnje u cilju identifikacija lica koja su fizički nasrnula na navijače ŽRK „Ferencvaroš”, a obavljaju se i razgovori sa eventualnim očevidcima, izuzimaju video zapisi koji su eventualno zabilježili događaje na osnovu čega bi se identifikovala lica koja su učestvovala u fizičkom napadu na navijače ŽRK “Ferencvárosi”. Kako bi se upotpunilo postupanje po prethodno navedenim događajima pratiće se i objave na društvenim mrežama navijačkih grupacija u Crnoj Gori, u slučaju eventualnog objavljivanja obilježja oduzetih od mađarskih navijača.

Savjet je izvještaj Uprave policije proslijedio Ambasadi Republike Mađarske na upoznavanje sa sadržinom, uz zamolnicu da isti, saglasno mogućnostima, dostavi upravi i navijačima rukomentnog kluba “Ferencvárosi” na upoznavanje i izjašnjenje.

Po isteku dva mjeseca od prvobitnog odgovora, Savjet se kod Uprave policije interesovao za nove činjenice u rasvjetljavanju napada na mađarske navijače. Uprava policije je informisala da službenici CB Podgorica, SP za JRM i dalje preduzimaju mjere i radnje u cilju identifikacija lica koja su fizički nasrnula na navijače ŽRK „Ferencvaroš”, i da se operativne mjere sprovode u kontinuitetu. I sa ovim odgovorom je poznata Ambasada Republike Mađarske u Crnoj Gori uz molbu da se dostavi upravi i navijačima “Ferencvárosi”.

Savjet je kopiju cjelokupnog predmeta proslijedio ministru sporta u Vladi Crne Gore uz konstataciju da nasilje na i u vezi sa sportskim dešavanjima postaje zabrinjavajuće, a posebno činjenica da nema napretka u istrazi ovog slučaja i što događaji, ovakve vrste, ostaju nerasvjetljeni. Savjet je, uzimajući u obzir i svoje ranije tekovine u vezi sa tematikom nasilja na sportskim priredbama, iskazao interesovanje za uspostavljanje bliže komunikacije i saradnje sa Ministarstvom sporta na iznjetu temu i inicirao neposredne konsultacije.

Imajući u vidu da su se istog dana dogodila dva događaja navijačkog nasilja u centru Glavnog grada (ulica Jovana Tomaševića i bulevar Stanka Dragojevića) za Savjet je neprihvatljivo i neadekvatno da se profesionalno govori o incidentima. Riječ je o predvidivim događanjima do kojih je došlo i zbog neadekvatne pripreme i reakcije policije pri čemu se, posebno, moralo uraditi puno više da se ne dogodi drugi događaj. Savjet konstatuje da još uvijek nema napretka u identifikaciji i procesuiranju lica koja su navijačima nanijeli teške tjelesne povrede i zato očekuje od CB Podgorica bolje i konkretnije rezultate.

Trojica Pljevljaka se žalila na postupanje policije

Građanin M.M. iz Pljevalja obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije zbog, kako je naveo, neprofesionalnog i nekorektnog odnosa policijskih službenika prema njemu, propusta u postupku te nepostupanja i neobavještanja o ishodu podnijete prijave. Građanin M.M. je naveo da je, 28.11.2017, u prostorijama CB Pljevlja podnio prijavu protiv M.D, zbog počinjenog krivičnog djela lažno prijavljivanje te da je izjavu na date okolnosti dao policijskom službeniku V.G. U prijavi je naveo da smatra da ga je građanin M.D. konkretnim činjenjem namjerno i ciljano prijavio i osumnjičio za podmetanje požara na njegovom vozilu, sa isključivim i jedinim ciljem da ga izloži maltretiranju, u smislu davanja izjava vezanih za predmetni slučaj, pozivanjem u policiju ili sa možda nekim drugim njemu poznatim motivom i planom. U detaljnoj pritužbi, u kojoj su iznijeti i brojni podaci vezani za građanina M.D. koji se svode na to da je riječ o smišljenoj namjeri da obmane organe gonjenja i javnost, građanin M.M. je zahtijevao pisani odgovor od Uprave policije i ODT. Više se puta neposredno interesovao za ishod podnijete prijave ali bez uspjeha zbog čega se i obratio građanskoj kontroli policije. Građanin je u svojoj pritužbi istakao da mu je potpuno nejasno i nepoznato da li su službenici CB Pljevlja postupali po navedenoj prijavi, da li su preduzimali bilo kakve mjere i radnje iz svoje nadležnosti, da li su o podnijetoj prijavi obavijestili ODT u Pljevljima, kao ni to da li se državni tužilac ovim povodom izjasnio, da li je protiv prijavljenog naložio pokretanje izviđajnih i istražnih radnji zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio krivično djelo za koje je on podnio krivičnu prijavu u redovnom postupku kod CB Pljevlja a koje se goni po službenoj dužnosti. Naveo je da ima nezvanične informacije da je po njegovoj krivičnoj prijavi „slučaj arhiviran“ a da Policija i Tužilaštvo prijavljenog građanina nijesu saslušali. Građanin je postupak Policije ocijenio neozbiljnim, neodgovornim i protivzakonitim, podsjećajući na obavezu uzimanja izjave od prijavljenog, kako bi dobio priliku da odbaci ili prizna iznijete optužbe.²⁶

Građani Pljevalja M.M, B.R. i Lj.L, dostavili su Savjetu i dopunu dokumentacije ukazujući na radnje službenika policije i to, kako su naveli, neprofesionalnog i nekorektnog odnosa, nesavjesnog i nepristrasnog obavljanja službene dužnosti, kršenja pravila i površnog vođenja postupka, kršenja osnovnih ljudskih prava i sloboda, nepostupanja i neobavještanja o ishodu postupka, maltretiranja i povrede prava na privatnost, uznemiravanja, povreda časti i ugleda pojedinca i nanošenja štete. Oni su ukazali da su ponašanje i aktivnosti službenika policije još jedna u nizu nezakonitih radnji i odluka sprovedenih s namjerom da se skretanjem istrage u pogrešnom pravcu i saslušavanjem određenih građana fingira istraga, te da se ne provjeravanjem i prećutkivanjem veoma bitnih činjenica u konkretnom slučaju, od sudskog procesuiranja zaštititi stvarni počinitelj podmetanja požara pod vozilo građanina M.D. Građanin M.M. je detaljno

²⁶ Podnosilac pritužbe u prilogu je dostavio kopiju zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina od 28. 11. 2017; Dokumentacija Savjeta

nabrojao i opisao sve svoje dolaske, po pozivu, u službene prostorije CB Pljevlja cijeneći da je postupanje policijskog službenika Ž.G. neprofesionalno i nikako ne može prihvatiti kao nesporazum, već kao namjeru maltretiranja i uznemiravanja te da ga, do obraćanja Savjetu, niko nije obavijestio o ishodu pozivanja, davanja izjave policijskim službenicima, poligrafskog testiranja, čime su, kako navodi, prekršeni zakonski propisi sa svjesnim ciljem i motivom da se osumnjičeni i pozivani na razgovore i poligrafsko testiranje izlože maltretiranju i šikaniranju, diskreditaciji, i javnosti predstave kao osobe koje su sklone vršenju krivičnih djela i baci sumnja javnosti na njih.

Nakon saznanja iz medija da se oko ovog slučaja u javnosti plasiraju grube neistine i obmanjuje javnost, te da se u tu obmanu uključuju i pojedini novinari sa očigledno poručenim tekstovima, pojedine NVO i Sindikat, te da se na krajnje drzak način zloupotrebljava povjerenje javnosti, podnosioci su kako navode krenuli u istraživanje kako se ovaj postupak ne bi sveo na „farsu“. Istakli su da su nakon dva mjeseca intezivnog istraživanja i prikupljanja podataka došli do vrlo zanimljivih činjenica i dokaza te da kako građani i zainteresovana javnost imaju pravo na potpunu i pravovremenu informaciju, na ovaj način žele Policiji, Savjetu za građansku kontrolu rada policije, Tužilaštvu i javnosti skrenuti pažnju na propuste i informacije koje su u konkretnom slučaju namjerno ili slučajno zanemarene, a smatraju ih veoma bitnim za rasvjetljavanje ovog slučaja i demistifikaciju pokušaja manipulacije istinom i činjenicama.

U svom grupnom obraćanju Savjetu trojica građana su naveli niz informacija, za građanina M.D, među kojima ima i onih koje su nerelevantne za postupak građanske kontrole policije i ocjenu primjene policijskih ovlašćenja, pa ih zato Savjet nije objavio.

Građani su u pritužbi postavili pitanje zašto policijski službenici koji su vodili pomenute istražne i izvidajne radnje i aktivnosti nijesu ni pokušali da provjere iskaze M.D. koje im je pružio, kao i putem medija tokom trajanja istrage, a za koje se ispostavilo da su netačni što upućuje da se radi o smišljenom pritisku na Policiju i plasiranju neistina od strane M.D. U obraćanju Savjetu se navodi i upit zašto je pokušano da se u postupku sprovedenih izvidajnih i istražnih radnji napravi „dribling“ te su policijski službenici Ž.G, B.A i I.P, na „informativne razgovore“, „prikupljanje“, „davanje obavještenja od građanina“ i poligrafsko testiranje, pozivali građane bez kriminalnog dosijeea ili kriminalne prošlosti, te što je onda osnov za sumnju i koji je ozbiljan motiv da se ovi ljudi pozivaju i ispituju i pritom troše ogromna novčana sredstva države (građana) i zaključili da su ovakvim ponašanjem, neprofesionalnim odnosom i aktivnostima izložili neprijatnostima i maltretiranju građane koji nemaju nikave veze sa pomenutim događajem, što se istragom nesumnjivo i utvrdilo. Oni su na ovaj način povrijedili osnovna ljudska prava i slobode ljudi koje su pozivali na razgovore, na način što su ih pored izlaganja neprijatnostima izvrgli sumnjama javnosti da su bili učesnici pomenutih kriminalnih aktivnosti, koja u maloj sredini, kao što su

Pljevlja šire i stvaraju intrige, različite verzije događaja i nagađanja na štetu tih ljudi. Iste nijesu obavijestili, a bili su u zakonskoj obavezi, da mogu na osnovu važećih zakonskih propisa odbiti poligrafsko testiranje, već su im samo ponudili na potpisivanje izjavu da su „upoznati sa svrhom i načinom testiranja putem poligrafa“, te da dobrovoljno pristaju na poligrafsko testiranje. Građani, podnosioci pritužbe, smatrali su da su pomenuti policijski službenici rješavanju ovog slučaja prišli potpuno amaterski i neprofesionalno, laički, bez bilo kakve strategije i bez unaprijed osmišljene tehničko-taktičke i operativne logike rasvjetljavanja slučaja i da su u fokusu njihovih službenih radnji trojica uglednih građanskih aktivista.

U odgovoru Uprava policije je navedeno da je građanin M.M, 28.11.2018. godine u 08,40 h, dolaskom u službene prostorije CB Pljevlja obavijestio da je M.D. iz Pljevalja počinio krivično djelo - Lažno prijavljivanje iz čl.388 KZ CG te je na osnovu čl. 257. st.2. ZKP-a, prikupljeno obavještenje i o istom sačinjen Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina. U odgovoru je navedeno da su na osnovu čl.256 st.3 ZKP-a, prijava M.M. kao i Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, 28.11.2017, dostavljeni ODT u Pljevljima na dalju nadležnost te da je ODT Pljevlja, aktom od 25.12.2017, shodno čl, 271 ZKP-a, obavijestilo CB Pljevlja da je državna tužiteljka odbacila krivičnu prijavu M.M. zbog nepostojanja osnovane sumnja da je prijavljeni izvršio prijavljeno krivičnog djelo, niti drugo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti.

Savjet je građaninu M.M. dostavio na upoznavanje odgovor Uprave policije a kod CB Pljevlja se povodom navoda trojice građana, interesovao za informacije vezane za pozivanje ovih građana na informativne razgovore u smislu da li su dobili pisane pozive sa jasnom naznakom razloga pozivanja i informacije vezane za sprovedene radnje poligrafskog testiranja sa posebnim naglaskom da li su policijski službenici imenovanim građanima naveli sve zakonske mogućnosti u vezi te radnje kao i mogućnoist da istu mogu i da odbiju.

I pored više urgencija i stalnog interesovanja Savjeta, načelnik CB Pljevlja nije obezbijedio tražene odgovore a koji u bitnom pomažu razumijevanje postupanja policije. Za Savjet takav odnos i pristup u CB Pljevlja je neprihvatljiv, neprofesionalan i potpuno izvan konteksta uspostavljenog partnerstva između Savjeta i MUP Crne Gore. Na osnovu iznijetog, Savjet je odlučio da uvaži primjedbe građana M.M, B.R. i Lj.L. ocjenjujući da policijski službenici prema njima nijesu postupili savjesno i profesionalno te da je došlo do povrede prava.

Savjet je ocjenio da su policijski službenici CB Pljevlja, kroz rad na ovom i povezanom predmetu, pokazali prilično odsustvo profesionalnosti i potrebnog i očekivanog senzibiliteta i povjerenja u postupanju pa se stiče utisak da je postojala namjera da se dodatno pogoršaju međuljudski odnosi između građana i kompromituje građanska kontrola policije.

Savjet je konstatovao da u svojoj dosadašnjoj praksi (osnovan je 2005) nije registrovao sličnu nesaradnju jednog centra bezbjednosti kako je to, u ovom i povezanom slučaju, pokazao CB Pljevlja. Savjet je pozvao v.d. direktora Upra-

ve policije i Ministra unutrašnjih poslova da se odgovorno postave prema toj činjenici i odlučno doprinesu uvažavanju građana Crne Gore u ime kojih Savjet obavlja svoju zakonsku obavezu.

Građanin tvrdi da ga je policajac maltretirao zbog prekinute poslovne saradnje

Građanin R.K. iz Podgorice obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom na policijskog službenika Š.I. koji je, prema navodima, u ugostiteljskom objektu „Kula“ na Starom aerodromu, čiji je vlasnik podnosilac pritužbe, određeno vrijeme, radio poslove obezbjeđenja ali da je usljed smanjenja posla morao prekinuti dalju saradnju. To se, prema navodima podnosioca pritužbe, nije „dopalo“ policijskom službeniku Š.I. pa je zato prijetio njegovoj supruzi i saopštio joj „da kad već on ne može da radi, onda neće ni oni“. Dodao je, da se januara 2018, policijski službenik Š.I. u lokal „Kula“ neprimjereno ponašao, uz konzimiranje alkohola, vrijeđao njegovu suprugu koja se za pomoć obratila Stanici policije Konik odakle su na lice mjesta poslali policijskog službenika B.P. sa kolegom. Nakon uvida u nastalu situaciju u lokal, B.P. je zamolio da ne podnose prijavu jer je u pitanju njihov kolega kome će ukazati na ponašanje, kako su i postupili. U pritužbi su naveli da je policijski službenik Š.I. 2.02.2018. godine u 00,15h, došao u lokal „Kula“ sa pripadnicima Interventne jedinice i Komunalne policije, podsjetivši ih na riječi „Da će im zatvoriti lokal“, nakon čega „Kula“ nije radila do dobijanja rješenja o produženju radnog vremena do 18.04.2018. godine. Podnosilac pritužbe je ukazao i na događaj, od 21/22.04.2018, kada je lokal, nenadano i bez poziva, oko ponoći ponovo posjetio policijski službenik Š.I. u pratnji tri vozila Interventne jedinice. Podnosilac pritužbe mu je pokazao rješenje o produženju radnog vremena i pitao za razlog posjete. Tada je njegov sin B.K, koji u lokal radi kao konobar, obavijestio se u lokal u pominje oružje nakon čega su pripadnici policije izvršili pretres, ali isto nije nađeno.

Građanin K.R. je naveo da policijski službenik Š.I. vršeći policijski posao zloupotrebljava svoja ovlaštenja i svoje lične interese stavlja ispred javnog interesa i ugleda Policije. Istovremeno, građanin je pohvalio komunikaciju i saradnju koju ima sa službenicima Stanice policije Konik. Podnosilac pritužbe je naveo i određene dodatne podatke, lične i osjetljive, odnosno saznanja u vezi sa policijskim službenikom Š.I. sa kojima je Savjet upoznao tadašnjeg direktora Uprave policije i ista nije naveo u zaključenju zbog zaštite prava tog službenika policije.

Uprava policije je informisala Savjet da je u cilju provjere tačnosti navoda iz pritužbe uzeta izjava od policijskih službenika I.Š. i P.B. U svojoj izjavi I.Š. je negirao da je bio angažovan na poslovima obezbjeđenja u lokal „Kula“, da ima bilo kakve lične ili druge probleme sa vlasnicima i porodicom K. i da jedini razlog za podnošenje pritužbe vidi u njegovom profesionalnom postupanju. Na-

veo je da vlasnik ugostiteljskog objekta više puta nije poštovao opštinsku odluku o radu, o čemu je on kao ovlašćeni policijski službenik bio dužan da upozna Komunalnu policiju i istoj sa kolegama pruži asistenciju kako bi lokal završio sa radom, te da nikada nije uputio bilo kakve prijetnje K.R. ili njegovoj supruzi, jer za tim nije imao razloga, jer službene radnje obavlja strogo profesionalno. Uprava policije je informisala da je od policijskog službenika P.B. uzeta izjava, u kojoj je naveo da su policijski službenici dolaskom u lokal zatekli službenika policije I.Š. kako sa društvom sjedi, da pri tom nije bio agresivan niti upućivao bilo kakve prijetnje, da je mirno sjedio i pio piće, te da je nakon što su mu saopštili da na zahtjev gospođe V.K. mora da napusti lokal, zajedno sa društvom, to i učinio. Nakon toga policijski službenik P.B. je upoznao gđu V.K. na mogućnost podnošenja prijave za navedeni događaj, što je ona odbila.

Uprava policije je informisala da je pritužba zajedno sa izjavama policijskih službenika proslijeđena Etičkom odboru radi ocjene da li je policijski službenik prekršio Etički kodeks.

Savjet je podnosiocu pritužbe, građaninu K.R, dostavio na upoznavanje i izjašnjenje odgovor Uprave policije ali on to nije učinio ni nakon više urgencija. Usljed činjenice da je podnosilac pritužbe iznenada prekinuo komunikaciju koja je bila neophodna za utvrđivanje daljih činjenica i na osnovu raspoložive dokumentacije Savjet nije mogao izdati ocjenu o neprofesionalnom postupanju.

Savjet je ukazao na činjenicu da policijski službenik Š.I. nije saopštio da li je bio tako građanski savjestan i profesionalan i u slučaju drugih ugostiteljskih objekata kod kojih je, slučajno ili na drugi način, primjetio da ne poštuju pozitivne propise u vezi radnog vremena. Bez obzira da li je imao određene lične razloge, u odnosu na podnosioca pritužbe, Savjet podržava i ohrabruje svakog policijskog službenika da doprinose primjeni zakona.

Konačno, Savjet je podsjetio da u kontinuitetu ukazuje da je neprihvatljivo da se policijski službenici bave, direktno ili prikriveno (kroz tuđi identitet) poslovima privatnog obezbjeđenja. Zato je direktoru Uprave policije preporučeno da naloži ozbiljne aktivnosti koje mogu rezultirati terenskim provjerama i potpunim suzbijanjem ove pojave za koju je Savjet svjestan da postoji.

Kvalitet pruženih informacija Uprave policije nije zadovoljavajući

Savjet za građansku kontrolu rada policije obratio se Ministarstvu unutrašnjih poslova (MUP) - Direktoratu za poslove nadzora iskazujući nezadovoljstvo kvalitetom i sadržem pruženih odgovora od strane Uprave policije u vezi dvije teme, za koje su posebnim dopisima, tražene detaljne informacije o postupanju policije za period januar - oktobar 2017. godine. Savjet je dobio statistiku koja je za razmatranje ovih tema, i upoređenje sa ranijim godinama, sasvim neupotrijebljiva i beskorisna.

S tim u vezi Savjet je prema MUP Crne Gore usvojio ovu konstataciju i preporuku: Savjet je konstatovao da je od Uprave policije dobio nepotpun i nedovoljno profesionalan izvještaj, pri čemu su vidljivi propusti obrađivača predmeta u Upravi policije. Izvještaj za period januar - oktobar 2017. je mnogo ispod uobičajenog kvaliteta koji je Uprava policija za potrebe građanske kontrole policije kreirala ranijih godina a koje je Savjet za građansku kontrolu rada policije pohvalio i javno objavio. Dostava izvještaja takode je učinjena na nedovoljno profesionalan i korektan način sa namjerom da se, kroz prikrivanje stvarnog datuma slanja dokumenta, dovede u pitanje međusobno povjerenje uspostavljeno između Savjeta i MUP. Savjet poziva Generalnog direktora Direktorata za nadzor MUP Crne Gore da obrađivača predmeta pozove na odgovornost kako bi se blagovremeno skrenula potrebna pažnja u vezi sa unaprijeđenjem lične i profesionalne odgovornosti te osigurao i očuvao potreban kvalitet u radu MUP Crne Gore.

U vezi odgovora Uprave policije koja se odnosi na pitanja zaštite od nasilja u porodici a koji je dostupan na ovom [linku](#) od MUP Crne Gore je traženo kompletiranje podataka, sa jasnim pregledom preduzetih policijskih ovlašćenja po organizacionim jedinicima policije (CB/OB) a kako je tražila građanska kontrola policije.

Odgovor Uprave policije na interesovanje Savjeta u vezi sa zaštitom i zakonitim postupanjem prema životinjama, spriječavanjem organizovanja borbi pasa i kladenja i saradnja sa NVO koje se bave zaštitom životinja dostupan je na ovom [linku](#).

Po prijemu zbirne informacije o kretanju problematike nasilja u porodici na području nadležnosti CB Podgorica, sredinom februara 2018, Savjet je istu dostavio MUP Crne Gore, cijeneći da je ista pregledna, precizna i jasna za korišćenje, objektivno sagledavanje problematike i upoređenje sa ranijim godinama. U vezi sa već izdatom ocjenom o dostavljanju informacija neodgovarajućeg kvaliteta Savjet je dodatno preporučio da se za službenicu Uprave policije, koja je ranije obrađivala predmet, organizuje odgovarajući interni trening u CB Podgorica.

U vezi ovog slučaja, obrađivačica predmeta u Upravi policije je obavila konsultaciju sa članom Savjeta koji, u ime Savjeta koordinira program "Zaštita od nasilja u porodici". Istim povodom održana je i konsultacija predsjednika Savjeta i rukovodioca Odjeljenja Uprave policije za planiranje i razvoj. Konstatovano je da će ubuduće biti dostavljeni odgovarajući podaci.

Generalni direktor Direktorata za poslove nadzora u MUP, u kontekstu ocjene da je izvještaj koji je Uprava policije dostavila Savjetu nepotpun i nedovoljno profesionalan a u kojem su vidljivi propusti obrađivača, obavijestio je građansku kontrolu policije da se Direktorat za poslove nadzora, oim povodom, obratio organizacionoj jedinici Uprave policije - Odjeljenju za analitiku, unapređenje rada i razvoja policije, i od iste dobio odgovor da će upućene primjedbe

Savjeta u pogledu kvaliteta dostavljenog Izvještaja biti jedna od osnova za otklanjanje nedostataka i unaprjeđenje profesionalnog rada, odnosa i saradnje sa građanskom kontrolom. Ovom prilikom je napomenuo i da će Direktorata za poslove nadzora, iz djelokruga svojih nadležnosti, pratiti rad svih organizacionih jedinica Uprave policije sa akcentom na značaj saradnje sa Savjetom te da će kao jedan od prioriteta u radu biti pitanje preciznosti i jasnosti obrađenih podataka a sve u cilju dalje izgradnje međusobnog povjerenja. Generalni direktor Direktorata za poslove nadzora je naveo da će MUP u narednom periodu, sa uvažavanjem i sprovođenjem preporuka Savjeta dati doprinos daljoj izgradnji dobre saradnje koja je uspostavljena u cilju unaprjeđenja transparentnosti, zakonitosti i kvaliteta rada Uprave policije.

Dostupnost CB Berane: Izdata preporuka Upravi policije

Savjet za građansku kontrolu rada policije kontaktiralo je desetak građana_ki koji_e su ukazali_e da ne mogu putem elektronske pošte ostvariti kontakt sa CB Berane. Građani su kazali da im nijesu uspjeli brojni pokušaji da se obrate imenovanom CB već im se poruka, iz njima nepoznatog razloga, vraća. S tim u vezi Savjet direktoru Uprave policije uputio preporuku da naloži odgovorajućoj službi da provjeri validnost adrese: pjberane.rukovodilac@policija.me te da pristupe otkanjanju uočenog kvara kako bi email redovno funkcionisao ili da se otvori i javno objavi nova adresa za kontraktiranje CB Berane. Na zvaničnom sajtu Uprave policije javno je objavljena navedena adresa kao kontakt za CB Berane. Savjet je u izdatoj preporuci ocijenio da dostupnost Uprave policije odnosno CB Berane treba redovno osigurati i preko elektronske(ih) adrese(a) koje treba ažurno provjeravati i uredno odgovarati odnosno komunicirati sa građanima.

Na preporuku je odgovorio generalni direktor Direktorata za poslove nadzora, doc.dr Danilo Čupić, koji je informisao da je adresa na koju je ukazano kreirana sa štamparskom greškom “tj. nepostajanjem slova “i” u riječi “rukovodilac” pa je nadležna Služba za informaciono komunikacione tehnologije, informacionu bezbjednost i sisteme tehničkog nadzora izvršila ispravku i adresa je sada operativna i usklađena sa sajtom Uprave policije. Iz Direktorata je naglašeno da će u budućem periodu blagovremeno provjeravati email adrese svih organizacionih jedinica MUP - Uprave policije i redovno ažurirati na sajtu.

Savjet je konstatovao da je uvažena izdata preporuka i otklonjen tehnički nedostatak koji je onemogućio komunikaciju zainteresovane javnosti sa CB Berane. Savjet je iznaneđen neodgovornim odnosom nadležnih da je toliko dug period tolerisano postojanje netačne i neoperativne email adrese a koja je pritom i javno naznačena za poslovni kontakt sa načelnikom CB Berane.

Naknadno, i direktor Uprave policije je obavijestio Savjet da je povodom preporuke građanske kontrole za provjeru validnosti zvanične adrese elektron-

ske pošte CB Berane utvrđeno postojanje tehničkog problema slanja elektronske pošte. Direktor Uprave policije je naveo i da je u komunikaciji sa nadležnom službom MUP za informacione tehnologije kvar pronađen, tehnički problem otklonjen te da je navedena e-mail adresa u funkciji i aktivna.

Nerasvijetljeno paljenje vozila uglednog advokata

Savjet za građansku kontrolu rada policije osudio je paljenje vozila advokata V.M. ocjenjujući da to predstavlja napad na njega lično i advokatsku profesiju u cjelini. Od Uprave policije je zatražena informacija o incidentu kao i provjeru bezbjednosnih rizika za advokata M.

Građanska kontrola policije posebno cijeni doprinos advokata M. zaštiti prava građana od prekoračenja policijskih ovlašćenja i torture 2015 i njegovo javno stajalište o realizovanim posjetama građanske kontrole policije pritvorenim licima 2016. godine i objavljenom izvještaju Savjeta s tim u vez.

Direktor Uprave policije informisao je Savjet da su građani, 26.02.2018, u 19,30 sati, obavijestili je Dežurna služba CB Podgorica da je došlo do požara na vozilu u bul. Sv. Petra Cetinjskog. Prilikom uviđaja konstatovano je da je do požara došlo na vozilu V.M. koje se nalazilo parkirano na parking prostoru sa dvorišne strane zgrade. Uviđaju su prisustvovali sudski vještak za požare i eksplozije N.M. i državna tužiteljka u ODT B.M. Direktor Uprave policije je informisao da su, prilikom preduzimanja uviđajnih radnji i mjera od strane policijskih službenika, na licu mjesta izuzeti relevantni tragovi koji će biti predmet vjestačenja i daljih postupanja u vezi sa događajem.

Direktor policije je takode obavijestio da je, u službenim prostorijama CB Podgorica, u svojstvu građanina dao obavještenje na zapisnik V.M., vlasnik oštećenog vozila, koji je naveo da nema konkretnih saznanja ko bi mogao biti eventualni izvršilac ili nalogodavac podmetanja požara na njegovom vozilu. Direktor Uprave policije je obavijestio Savjet da je advokat M. naveo "da jedini motiv za ovaj vid napada na njega i njegovu imovinu može biti isključivo vezan za njegovu profesionalnu aktivnost, a nikako za privatni život, ističući da ne brine za svoju bezbjednost i bezbjednost svoje imovine i da se ne osjeća ugroženim. Uprava policije je konstatovala da službenici CB Podgorica preduzimaju intezivne mjere i radnje u cilju rasvjetljavanja ovog događaja.

Nerasvijetljeno bacanje bombe na objekat "Čokolada"

Savjet građansku kontrolu rada policije se, iz medija, upoznao o bacanju bombe na ugostiteljski objekat "Čokolada" u Podgorici. Od Uprave policije je zatražena informacija o incidentu i preduzetim radnjama kao i za komentar

medijskih navoda da su stvarni vlasnici objekta određeni policijski službenici. Bez obzira koliko je jednostavno ili nije, dokazati stvarno ili prikriveno vlasništvo Savjet je zatražio od direktora Uprave policije starješinski odgovor, nevezano za konkretni slučaj, da li je prihvatljivo i dozvoljeno da službenici Uprave policije budu zapravo stvarni vlasnici ugostiteljskih objekata.²⁷

Uprava policije je informisala da je Stanica za dežurstvo CB Podgorica. 27.02.2018.godine u 04,55 časova, obaviještena da je došlo do aktiviranja eksplozivne naprave na vratima ovog ugostiteljskog objekta u ul. Stanka Dragojevića br. 8, te da su odmah po saznanju za navedeni događaj na lice mjesta upućeni nadležni službenici, koji su po odobrenju postupajućeg Osnovnog državnog tužioca i u prisustvu sudskog vještaka izvršili uvidajne mjere i radnje. Ovom prilikom sa lica mjesta izuzeti su materijalni tragovi koji će biti predmet daljih vještačenja u Forenzičkom centru u Danilovgradu. Prilikom vršenja uvidaja utvrđeno je da je odgovorno lice i jedan od vlasnika objekta „Čokolada” G.R, od kojeg je prikupljeno obavještenje u svojstvu građanina u vezi sa predmetnim događajem, pri čemu nije izrazio sumnju zbog čega je aktivirana eksplozivna naprava na vratima objekta. Takođe je naveo da je vlasnik 50 % firme „Sors PG”, koja je osnovana u oktobru 2017. godine, dok su vlasnici drugog dijela firme u ravnopravnom postotku: Đ.N, Č.M. i V.I, da je izvršni direktor firme J.Đ. a da je on u firmi u svojstvu odgovornog lica. U nastavku odgovora Uprave policije je navedeno da službenici CB Podgorica, u vezi sa predmetnim događajem, preduzimaju intezivne mjere i radnje iz njihove nadležnosti u cilju identifikovanja i pronalaska lica koje je aktiviralo eksplozivnu napravu na vratima ovog ugostiteljskog objekta, kao i da je od imenovanih suvlasnica firme, takođe, prikupljeno obavještenje na date okolnosti, u kojem nijesu izrazile sumnju šta bi mogao biti motiv napada na njihovu imovinu. Gore navedeni podaci o vlasništvu su, kako se navodi u odgovoru Uprave policije, utvrđeni na osnovu izjave odgovornog lica i osnivača firme kao i iz dokumentacije priložene od strane G.R, rješenja Poreske uprave o osnivanju DOO „Sors PG”. U kontekstu starješinskog stava o tome da li je dozvoljeno i prihvatljivo da policijski službenici budu stvarni vlasnici ugostiteljskih objekata, Uprava policije je obavjestila Savjet da su pitanja koja se tiču zabrane samostalnog obavljanja privredne ili druge djelatnosti regulisana Zakonom o unutrašnjim poslovima, pri čemu vlasništvo u pravnom licu ovog tipa nije u suprotnosti sa istim.

Savjet je konstatovao da je Uprava policije dostavila traženi odgovor i zaključio dalji rad na ovom predmetu, te da će obradu slučaja nastaviti ukoliko se pojave nove okolnosti.

Građanin se žalio na svog stanodavca, Policija profesionalno postupala

Građanin S.Z. obratio se građanskoj kontroli policije ukazujući na slučaj u kojem je građanki D. dao 120 eura za stanarinu koji mu nije vratila iako nije sta-

27 <http://www.vijesti.me/vijesti/eksplozivom-na-cokoladu-upozorenje-za-vlasnike-iz-interpola-977575>

novao u njenom stanu. Građanin je informisao Savjet da je o predmetnom događaju obavijestio policiju koja je građanku posjetila ali mu novac nije vraćen. U prilogu pritužbe građanin je Savjetu dostavio izjavu koju je dao policiji ovim povodom. U cilju pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet se obratio podnosiocu pritužbe da istu dopuni u smislu iznošenja konkretnih primjedbi na postupanje policije vezano za prijavu protiv imenovane građanke. Kako građanin Z.S. pritužbu nije dopunio u onom smislu kako ga je uputio Savjet, pritužba nije mogla biti uzeta u rad.

Građanin Z.S. se kasnije ponovo obratio Savjetu ukazujući na svoj slučaj, te je donijeta odluka da se Upravi policije CB Podgorica uputi zahtjev da informiše o preduzetim radnjama povodom iznijetog događaja.

Uprava policije je navela da je imenovani građanin, 5.02.2018, podnio pismenu prijavu u kojoj je naveo da je izvjesnoj D. u ul. Studentska br.32 u Podgorici na ime stanarine dao 120 eura ali da u iznajmljenoj sobi nije boravio a kako mu građanka D. novac nije vratila Z.S. je o tome obavijestio policiju. Uprava policije je ovim povodom obavijestila da su po predmetnoj prijavi postupali službenici CB Podgorica, Stanice policije za javni red i mir te da je utvrđeno da je vlasnik stana Đ.D. gdje je i nastanjena. U zaključnici odgovora se navodi da je o predmetnom događaju obaviješten ODT u Podgorici koji se izjasnio da u predmetnom događaju nema elemenata KD za koje se goni po službenoj dužnosti, već se za isto preuzima po privatnoj tužbi, o čemu je upoznat građanin Z.S. kome su policijski službenici ustupili podatke radi podnošenja privatne tužbe. Savjet je konstatovao da su policijski službenici postupili profesionalno i zakonito i da je građanin upućen da zaštitu svojih prava ostvari kroz parnični postupak.

U Budvi pretučeni studenti iz RH: Zakazalo privatno obezbjeđenje, Policija profesionalna i efikasna

Na inicijativu svog člana Savjet je provjerio primjenu policijskih ovlaštenja povodom događaja u Budvi, 5. maj 2018, kada su teško povrijeđeni studenti iz Republike Hrvatske (RH), učesnici manifestacije "Turizmijada".

Od direktora Uprave policije službeno je zatražena informacija o radnjama koje je policija preduzela. Policija je obavijestila Savjet da u dijelu dopisa koji se odnosi na informaciju da li je bilo propusta radnika obezbjeđenja diskoteke, zaštitarske firme „BB Security” iz Budve, te zašto nijesu zadržali lica do dolaska patrole, Uprava policije je naglasila da postupanje, kontrolu rada i nadzor zaštitarskih firmi, shodno Zakonu o zaštiti lica i imovine, vrši Direktorat za poslove nadzora, odnosno Direkcija za nadzor u oblasti zaštite lica i imovine i detektivskih djelatnosti MUP.

Što se tiče postupanja službenika CB Budva oni su, 5. maja 2018, nakon primljenog obavještenja telefonskim putem od strane B.Ž, šefa obezbjeđenja

zaštitarske firme, "BB Security" u 04,15h, izašli na lice mjesta i ispred diskoteke kod ulaza zatekli lica A.B i T.N, koji su naveli da su u diskoteci "Budva" napadnuti od strane tri nepoznata muškarca i tom prilikom zadobili povrede, da se sukob nastavio ispred diskoteke i da su im tom prilikom pomenuta lica otuđila novac u visini 200 eura, jedan ručni sat koji su skinuli sa ruke A.B. a potom se udaljila u nepoznatom pravcu. Nakon prikupljenih obavještenja, službenici CB Budva preduzeli su sve mjere i radnje u cilju pronalaska i identifikovanja počinitelaca ovog krivičnog djela, tako da su u 14,55h u službene prostorije dovedena lica Z.A, Đ.S. i Đ.R, svi iz Nikšića. Nakon prikupljenih obavještenja od navedenih lica o predmetnom događaju je upoznat Osnovni državni tužilac u Kotoru, Ž.P, koji je naložio da se protiv Z.A. podnese krivična prijava za krivična djela - Teška tjelesna povreda, Nasilničko ponašanje i Teška krađa na naročito drzak način, odnosno da se protiv Đ.S. i Đ.R. podnese krivična prijava za krivična djela Učestvovanje u tuči, Nasilničko ponašanje i Teška krađa na naročito drzak način, kao i da se zadržana lica uz krivičnu prijavu sprovedu na dalju nadležnost 6. maja 2018. godine u 08,45h.

V.d. direktora Uprave policije je istakao da su, cijeneći navedeno, službenici CB Budva u konkretnom predmetnom događaju na rasvjetljavanju i otkrivanju počinitelaca navedenih krivičnih djela postupali brzo, efikasno i profesionalno, što je rezultiralo rasvjetljavanjem i njihovim procesuiranjem.

Savjet je konstatovao da su u konkretnom slučaju policijski službenici CB Budva postupili profesionalno, blagovremeno i uspješno. Takav profesionalni pristup konkretnom događaju doprinosi da se turisti u Budvi osjećaju sigurno i zaštićeno, a Crna Gora prepoznata kao sigurna turistička destinacija.

Savjet je iskazao mišljenje, na osnovu informacija dostupnih iz Uprave policije, da su postupajući radnici obezbjeđenja sa više pažnje, profesionalne odgovornosti i senzibiliteta trebali pristupiti konkretnom incidentu i da su, kroz blagovremenu i efikasnu primjenu svojih ovlašćenja, naročito kroz adekvatnu procjenu rizika i blagovremeno pozivanje policije, identifikaciju i zadržavanje istih do dolaska policije, mogli spriječiti dalje posljedice i ugrožavanje bezbjednosti i integriteta građana, A.B i T.N, državljana RH.

Savjet je pozvao MUP Crne Gore, Direktorat za poslove nadzora, da intenzivira i razmotri dodatne mogućnosti unaprijeđenja nadzora nad sprovođenjem zakonskih propisa u vezi sa zaštitom imovine i lica.

Savjet je sa zaključkom, pored redovnih adresa, direktor Uprave policije i Ministar unutrašnjih poslova, upoznao Ambasadu RH u Crnoj Gori i predsjednika Opštine Budva.

Savjet je pozvao generalnog direktora Direktorata za poslove nadzora MUP Crne Gore da odgovornom licu u zaštitarskoj agenciji "BB Sekjuri" dostavi kopiju ovog zaključka na upoznavanje a i cilju nastavka jačanja kapaciteta angažovanog osoblja.

Osuđeniци ukazali na subjektivno i nezakonito miješanje Policije

Nekoliko građana koji su na izdražavanju zatvorske kazne - T.M, Č.I, Z.A, S.Lj, M.M, M.Dž, K.I. i B.S - obratili su se građanskoj kontroli rada policije zbog više uzastopno dobijenih negativnih mišljenja Uprave policije vezano za korišćenje povoljnosti koje žele ostvariti. Istakli su da po izlasku na poluotvoreno odjeljenje zatvora osuđena lica stiču mogućnost korišćenja povoljnosti i to: četiri vikenda, jednom sedam dana i godišnji odmor, o čemu odluku donosi Uprava zatvora na temelju mišljenja policije tj. bezbjendosne procjene sa terena. Imajući u vidu da je Uprava policije za ova lica dala više uzastopnih negativnih mišljenja, uputili su Savjetu određena pitanja i konstatacije. Naime, cijene da su negativna mišljenja zasnovana na subjektivnom mišljenju policije, da je odluka samovoljna te da su u saznanju da se policijski službenici nisu pojavljivali na terenu, da su pojedini od osuđenih lica promijenili mjesto prebivališta, da je jednom od njih Ombudsman dokazao kršenje ljudskih prava te je policija, s tim u vezi, postupajući po preporuci opet sačinila negativan odgvoor navodeći drugi razlog. Zapitali su da li policijski službenici na terenu anketiraju mještane ili rade po slovu zakona tj. nekom pravilu, te da li oni kao osuđena lica predstavljaju prijetnju nekome ili se, preko policije, prijeti njima. Šta da rade kad odsluže kazne? Interesovali su se i da li Uprava policije traži mišljenje od sektora za tretman o njihovom vladanju i ponašanju u zatvoru, i konstotovali da samim dolaskom na poluotvoreno odjeljenje iza njih stoji apsolvirani pozitivni tretman, i da su na osnovu vladanja i nauke poput psihologije, pedagogije, krimonologije, sociologije, stekli pravo izalska jer su prošli sve klasifikacione grupe. Postavili su i pitanje da li policija u ovim slučajevima priznaje nauku te da li je ovo „team work“ u smislu resocijalizacije zatvorenih lica.

Ovim povodom, Savjet je, u kontekstu korišćenja povoljnosti osuđenih lica u ZIKS-u, infomisan da Uprava policije - Sektor kriminalističke policije postupa po zahtjevima ove ustanove u dijelu da li osuđena lica mogu da koriste jedan od oblika odmora u mjestu prebivališta sa aspekta rehabilitacije osuđenih lica, te da, s tim u vezi, centri i odjeljenja bezbjednosti vrše terenske i operativne provjere da li osuđenom licu prijeti opasnost od osvete članova oštećene porodice ili kriminalnih grupa i drugih lica. Nakon izvršenih bezbjendosnih provjera ZIKS se obavještava o ishodu. U zaključnici odgovora dostavljenog Savjetu se navodi da se, ukoliko se po osnovu navedenih provjera utvrdi da je osuđenom licu ugrožena lična ili druga bezbjednost ili može bezbjedno koristiti odmor, o iznijetom obavještava ZIKS, koji donosi odluku da li osuđeno lice može koristiti jedan od oblika odmora u mjestu prebivališta ili na drugom mjestu. Odgovor Uprave policije Savjet je prosiljedio podnosiocima pritužbe na upoznavanje sa sadržinom i izjašnjenje, međutim odgovora nije bilo.

Na temelju raspoložive dokumentacione osnove Savjet za građansku kontrolu rada policije nije mogao utvrditi da Uprava policije - Sektor kriminalni-

stičke policije neprofesionalno postupa i da daje negativna mišljenja osuđenim lica iz zatvora koja su zasnovana na subjektivnom mišljenju Policije. Ukoliko se pojave nove okolnosti, Savjet će slučaj ponovo otvoriti.

Građanin prijavio neprijatnost u Upravi za nekretnine: Provjereno postupanje policije

Građanin N.P, ljekar Kliničkog centra Crne Gore, obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije zbog neprijatnosti u Upravi za nekretnine koje je prijavio Policiji i zatražio da Savjet provjeri postupanje Policije tim povodom. Građanin je saopštio da je doživio neprijatnost, nasilničko ponašanje i uvrede od strane zapošljenih u ovoj ustanovi a koje je prijavio CB Podgorica. Očekivao je sankcije prema nasilnicima pogotovo što je tokom događaja i prijetnji koje mu je ovom prilikom uputio zapošljeni u Upravi za nekretnine R.Š, bio prisutan službenik policije P.R. Kako je dalje naveo, u MUP-u mu je rečeno da za pokretanje krivičnog ili prekršajnog postupka nema osnova i uputili su ga na podnošenje privatne tužbe protiv lica koja su ga napala. Povodom iznijetih navoda, građanin N.P. je od Savjeta zatražio da preispita da li je policija preduzela sve mjere u cilju pružanja zaštite njemu kao građaninu napadnutom u državnoj ustanovi od strane zapošljenog. Uz pritužbu je dostavio kopije dvije prijave CB Podgorica.

Savjet je od CB Podgorica zatražio da obezbijedi i dostavi pisano izjašnjenje policijskog službenika R.P. u odnosu na događaj od 13. juna 2018. kada je prisustvovao konfliktu između građanina i radnika obezbjeđenja u podgoričkoj filijali Uprave za nekretnine zbog čega je građanin P. podnio prijavu 14. juna 2018. godine u CB Podgorici tražeći da se nasilna lica upozore i izvinu. CB Podgorica je ovim putem i pozvan da Savjetu dostavi detaljnu informaciju o službenim mjerama i radnjama preduzetim povodom prijave (2) građanina N.P. od 14.tj. 20.06.2018.

Od Uprave za nekretnine Savjet je zatražio da razmotri mogućnost da kroz komunikaciju sa menadžmentom angažovane zaštitarske agencije osigura, s punom sigurnošću, zaštitarska lica koja su profesionalna, u komunikaciji pristojna i naučena su da poštuju integritet građana koji su korisnici Uprave za nekretnine, i pozvao da razmotri mogućnost da se menadžmentu angažovane zaštitarske agencije sugeriše da lica iz incidenta premjeste na druge zadatke. O iznijetom Savjet je od Uprave za nekretnine zatražio povratnu informaciju.

Takođe, u cilju pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet je uputio i obraćanje generalnom direktoru Direktorata za poslove nadzora MUP na temelju zaključka da je, povodom iznijetog događaja, važno inicirati provjeru primjene ovlašćenja i postupanja radnika obezbjeđenja dana 13. i 20. juna 2018. u filijali Podgorica Uprave za nekretnine, i u iznijetom kontekstu inicirao da se izvrši generalni nadzor i nadzor za ovaj slučaj.

Uprava policije Savjetu je prosljedila informaciju komandira Stanice policije za javni red i mir o postupanju policijskih službenika kritičnom prilikom u kojoj je navedeno da je 14.06.2018 u 12,18h, u CB Podgorica, pristupio P.N. i podnio prijavu protiv sužbenika obezbjeđenja Uprave za nekretnine u Podgorici, jer mu nijesu omogućili ulazak u prostorije pravne službe ove ustanove, 13.06.2018 u 09,45h. Po navedenoj prijavi su postupali službenici CB Podgorica, SP za JRM i istog dana upoznali ODT u Podgorici M.B. koja se izjasnila da u navodima prijave nema elemenata KD, a dalje, postupajući po navedenoj prijavi, službenici SP za JRM u prostorije CB Podgorica pozvali su radnike obezbjeđenja sa kojima su obavili razgovor i upozorili ih saglasno zahtjevu podnosioca prijave. Navedeno je da je, 20.06.2018, građanin N.P. telefonom pozvao Dežurnu službu CB Podgorica u 09,30h i prijavio vrijeđanje od strane zapošljenog u Upravi za nekretnine te da je nakon zaprimanja informacije o događaju Dežurna služba na lice mjesta uputila policijskog službenika R.P. Dolaskom ispred prostorija Uprave za nekretnine navedenom policijskom službeniku se obratio oštećeni P.N. i prijavio da je doživio neprijatnost od strane zapošljenog iz te ustanove a nakon obavljenog razgovora policijski službenik uputio je P.N. u prostorije CB Podgorica, radi podnošenja pismene prijave, a potom i identifikovao prijavljenog Š.R. iz Podgorice. Navedeno je da je istog dana u 10,46h u CB Podgorica pristupio P.N. i podnio prijavu protiv NN lica zaposljenog u Upravi za nekretnine u Podgorici zbog drskog ponašanja i vrijeđanja, te da su postupajući po navedenoj prijavi službenici SP za JRM identifikovali lice Š.R. i svjedoka B.N, i pozvali ih u CB Podgorica, prikupili obavještenja u vezi navoda iz prijave. Ovom prilikom imenovani su izjavili da su zapošljeni kao službenici Uprave za nekretnine, a ne kao službenici obezbjeđenja i negirali navode iznijete u prijavi, a nakon što je P.N. podnio prijavu, i identifikacije lica, upoznata je ODT u Podgorici R.V., koja se izjasnila da u navodima prijave nema elemenata KD koje se goni po službenoj dužnosti. Sa navedenom prijavom upoznat je pomoćnik komandira u SP za JRM za prekršajnu preventivu koji se izjasnio da P.N. u zakonskom roku obavijeste i upute na mogućnost podnošenja privatne tužbe nadležnom sudu u Podgorici.

Direktor Direktorata za nazor MUP Savjetu za građansku kontrolu rada policije prosljedio je dopis ovlašćenog službenog lica MUP-a V.R. o izvršenom nadzoru privrednog društva „NGS Security“, sa kopijom sačinjenog zapisnika za ovu priliku i Službene zabilješka A.M, rukovodioca službe obezbjeđenja, povodom predmetnog slučaja. U predmetnom zapisniku, između ostalog, se navodi da je nadzor izvršen dana 02.08.2018.godine u vezi postupanja zaštitara D.Z. na okolnosti događaja od 13. tj.19. juna 2018. godine u Upravi za nekretnine-Filijala Podgorica, kojom prilikom je konstatovano da imenovani zaštitar D.Z posjeduje dozvolu za vršenje poslova zaštite, da dana 13.06.2018. nije primjenio ovlašćenja iz člana 37 stav 1 tačka 4-8 Zakona o zaštiti lica i imovine, te da samim tim odgovorno lice Z.S. nije dostavio izvještaj o primjeni ovlašćenja iz člana 54 Zakona. U kontekstu iznjetog slučaja Z.S. je informisao da posjeduje službe-

nu zabilješku šefa obezbjeđenja M.A vezano za predmetni događaj kao i da je Uprava za nekretnine pokrivena video nadzorom te da je cijeli događaj snimljen i dostupan na uvid. U službenoj zabilješci šefa obezbjeđenja privrednog društva „NGS Security“ dostavljenoj Savjetu na uvid, nakon opisa toka događaja, se navodi da je 20.06.2018. postupajući zaštitar D.Z. pozvan u CB Podgorica na razgovor kod inspektora na razgovor, kojem se odazvao, i nakon kojeg je inspektor predložio građaninu N.P., podnosiocu pritužbe Savjetu, da prijavu povuče što je on i učinio, i izvinuo se D.Z., čime je inspektor S.J. zaključio da je događaj završen. Video zapis toka događaja je, kako se navodi, snimljen i nalazi se kod Direktora Uprave za nekretnine D.K.

Uprava za nekretnine je obavijestila da ovaj organ, na godišnjem nivou, u Podgorici ima u radu oko 15.000 predmeta upravnog postupka a šalterski službenici izdaju oko 50.000 listova nepokretnosti i kopija planova, da je na temelju podataka koje su koristili i za potrebe obezbjeđenja parking prostora u okviru objekta, takođe godišnje, izuzeno visok priliv stranaka i kreće se oko 70.000 zainteresovanih građana za usluge ove Uprave. Građanska kontrola policije je obavještena da obezbjeđenje objekta Uprave za nekretnine vrše ista lica već duži vremenski period, od kojih jedan službenik već 6 godina a drugi 4 godine, na osnovu čega je menadžent Uprave, poštujući izjavu građanina N.P. i službenika obezbeđenja, obavio razgovor na predmetnu temu i, s tim u vezi, upozorio ove službenike na profesionalan odnos prema strankama, uzimajući u obzir da je za vrijeme njihovog angažovanja u Upravi ovo prva prijava na rad ovih lica. Takođe, iskazano je žaljenje, ovom prilikom, što građanin N.P. povodom predmetnog slučaja, nije iskoristio pravo prijema kod direktora Uprave za nekretnine, koji svakodnevno radi sa strankama kako bi u direktnom razgovoru otklonili nesuglasice navedene iz prijave. Od strane službenika obezbjeđenja, kako se navodi, dobili su informaciju da su dali izjavu u CB Podgorica, i Savjetu uputili molbu da im kopiju iste, ukoliko je u prilici, prosljedi na upoznavanje sa sadržinom. U zaključnici obraćanja Savjetu, Uprava za nekretnine uputila je izvinjenje građaninu N.P. i poziv da se za sve buduće eventualne nesuglasice obrati Kabinetu direktora Uprave lično ili putem kontakt telefona koji je dostavljen.

Savjet je od CB Podgorica zatražio, na uvid i upoznavanje sa sadržinom, kopije izjava postupajućih službenika obezbjeđenja u Upravi za nekretnine kritičnom prilikom, a građaninu N.P. odgovor Uprave za nekretnine prislijedio na upoznavanje sa sadržinom uz konstataciju da je građanska kontrola zadovoljna odnosom direktora ove Uprave prema predmetnom slučaju i molbu da uvaži i postupi po sugestiji iz dopisa. Ovom prilikom Savjet se zahvalio direktoru Uprave za nekretnine na dostavljenom odgovoru uz ocjenu da se radi o pristupu koji je izuzetno profesionalan, prema građanima otvoren, korektan i sa poštovanjem što, u cjelini, potvrđuje izuzetno kvalitetan rad Uprave.

Načelnik CB Podgorica proslijedio je izjave službenika Uprave za nekretnine Š.R. iz Podgorice i radnika obezbjeđenja u ovoj zgradi B.N., takođe, iz Pod-

gorice, date 23.tj.24.juna 2018. godine na okolnosti predmetnog događaja. U Zapisniku o obavještenju prikupljenom od građanina, Š.R. na pitanje policijskog službenika šta ima da izjavi u vezi prijave P.N. koja mu je saopštena navodi da se 20.06.2018 nalazio na radnom mjestu u Upravi za nekretnine kada je negdje oko 10.00h izašao iz kancelarije i uputio se ka prijavnici kako bi preuzeo stvari. Dolaskom na prijavnici je primijetio službenike obezbjeđenja B.N. i D.Z. koji su imali probleme sa strankom koja je galamila i nepristojno se ponašala. Prišao je, obratio se stranci i pitao zašto dira i maltretilira zapošljene, rekao da može i njega prijaviti u policiju pri čemu je kazao svoje ime. Dalji kontakt sa ovom strankom, kako je naveo, nije imao. Nakon izvjesnog vremena stigla je patrola policije i obavila razgovor sa njima nakon čega se građanin P.N. udaljio iz Uprave za nekretnine. U svojoj izjavi Š.R. navodi da nije tačno da je vrijeđao podnosioca pritužbe niti ga pozivao na fizički kontakt. U Zapisniku o obavještenju prikupljenom od građanina, B.N. na pitanje policijskog službenika šta ima da izjavi u vezi prijave P.N. koja mu je saopštena navodi da se, 20.06.2018, nalazio na radnom mjestu u Upravi za nekretnine, gdje je zapošljen kao radnik obezbjeđenja, zajedno sa kolegom Z.D. te da je negdje oko 9.30 časova na prijavnici došla stranka P.N. sa kojim su prethodnih dana imali raspravu oko ulaska u zgradu Uprave za nekretnine, i informisali ga da u kancelarije ne može da uđe dok puštanje stranke ne omogući službenik ovog organa. Nakon toga građanin je počeo da galami, upozorili su ga na ponašanje, kako se navodi u izjavi, i uputili na šalter da riješi probleme, što on nije prihvatio. U jednom trenutku, kako se navodi, na prijavnici je došao službenik Uprave Š.R. i koliko se B.N. sjeća, upozorio je i on N.P. da ne galami u holu. Nakon izvjesnog vremena P. je izašao iz hola, a odmah zatim došla je patrola policije kojima su opisali događaj. S tim u vezi policija je upozorila P., a njima uzela podatke. U pogledu navoda da se Š.R. drsko ponašao prema građaninu N.P., B.N. je izjavio da su netačni.

Odgovor Uprave policije – CB Podgorica Savjet je prosljedio podnosiocu pritužbe, građaninu N.P. na upoznavanje i izjašnjenje. Imenovani građanin je povratno informisao Savjet da je od direktora Uprave za nekretnine primio lično izvinjenje pisanim putem i s tim u vezi uputio riječi zahvalnosti Savjetu na preduzetom povodom njegovog slučaja.

Savjet je konstatovao da su policijski službenici CB Podgorica u komunikaciji sa Savjetom i povodom prijave građanina N.P. profesionalno postupili.

Krađa bicikla u Podgorici: Provjera postupanja policije

Mediji su, 19. novembra 2018, izvijestili da je u zgradi “Nikić”, u centru Podgorice, građaninu otuđeno vrijedno biciklo što je dokumentovano i na video snimku. U tekstu je navedeno da je o krađi blagovremeno obaviještena Policija. Pateći komentare i stavove građana na internetskim na portalima Savjet je odlučio da isprati postupanje Policije.

Savjet je, po soipstevnoj inicijativi, od direktora Uprave policije zatražio da detaljno informiše o preduzetim radnjama Policije uz pitanje, razmišljajući o brznoj identifikaciji izvršioca krađe, da li je pristupljeno izuzimanju tragova sa ulaznih vrata (stakla) s obzirom da lice koje je otuđilo biciklo, prilikom iznošenja istog, prstima dva puta dohvatio staklo od ulaznih vrata a koje se inače, pri redovnom korišćenju, rijetko može i treba dohvatiti. Više o krađi bicikla na ovom linku: <http://www.vijesti.me/vijesti/cetiri-sata-proveo-u-ulazu-i-ukrao-bicikl-vrije-dan-oko-2500-eura-1013100>.

Uprava policije je navela da je povodom objave u medijima u službene prosotorije CB Podgorica pristupio D.M. iz Podgorice i podnio pisanu prijavu na okolnosti da je u toku noći 18/19.11.2018 od strane NN lica, otuđeno njegovo električno biciklo marke „Swaxonite X Toure 2“, crne boje, koje je stajalo ispred ulaznih vrata stana oštećenog, tačnije na šestom spratu stambene zgrade u ulici Kralja Nikole. Po izjavi oštećenog, nevedeno biciklo je kupljeno prije dvije godine kada je plaćeno oko 2.500 eura. Službenici za suzbijanje krađa i teških krađa, postupajući po predmetnoj prijavi, izašli na lice mjesta i izuzeli video zapis sa kamera koje pokrivaju unutrašnjost ulaza. Preduzimajući mjere i radnje iz svoje nadležnosti, policijski službenici CB Podgorica su, na osnovu video zapisa, identifikovali lice B.A. koji je 06.12.2018. godine lišen slobode i priveden državnom tužiocu na dalju nadležnost i postupanje, zbog postojanja osnova sumnje da je izvršio sedam krivičnih djela iz člana 239 KZCG, na štetu više lica iz Podgorice. U odgovoru direktora Uprave policije je navedeno sa službenici Jedinice za suzbijanje krađa i teških krađa preduzimaju intenzivne mjere i radnje na pronalasku bicikla otuđenog na štetu građanina D.M. iz Podgorice.

Savjet je nastavio rad na predmetu interesujući se za tretman i postupanje policijskih službenika prema građaninu B.A. koji je priznao da je otuđio više bicikala i drugih predmeta. Odgovor Policije je potvrdio da su službenici CB Podgorica profesionalno postupali i da je B.A. bez pritiska priznao da je izvršilac više krađa. Taj podatak je značio Savjetu zbog sigurnosti da prema pripadniku manjine i marginalizovane grupe nije vršena određena prisila u cilju priznanja izvršenja krivičnog djela.

Savjet je zatražio i informaciju da li su službenici CB Podgorica utvrdili identitet lica sa kojim je B.A. razmjenjivao otuđena bicikla za narkotike. U svojoj izjavi B.A. je naveo da je biciklo, ukradeno u zgradi “Nikić”, u centru grada, kao i sva prethodna, razmjenio za narkotike, na lokaciji kod sportskog aerodroma na Koniku, sa osobom za koju je naveo da se zove “Crni”. Odgovor Savjetu nije pružen do zaključenja predmeta.

Savjet je konstatovao da je B.A. priznao da je, zbog nabavke narkotika, u periodu od 15. novembra do 5. decembra 2018. godine otuđio, između ostalog, 8 bicikala koja je sva razmjenio za drogu. Uhapšen je 5. decembra 2018. Dao se u bjekstvo kada je primijetio da ga prati policijsko vozilo. Odbacio je ukradeno biciklo i pokušao da se sakrije ispod kombija kada je i lišen slobode. Savjet

pohvaljuje konkretnu aktivnost policijskih službenika CB Podgorica - Vladimira Mijovića, Velibora Markovića i Dejana Filipovića - koji su prepoznali operativni interes i sproveli uspješnu intervenciju.

Predsjednik Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, posjetio je Jedinicu za suzbijanje krađa i teških krađa u CB Podgorica i razgovarao o pitanjima vezanim za predmete koji su u radu građanske kontrole policije.

Savjetu je poznato da je u 2018 policiji prijavljeno otuđenje oko stotinu bicikala. Od toga je nadležni tužilac kvalifikovao 16 teških krađa, 10 krađa a po 74 prijave je konstatovano sitno djelo krađe jer vrijednost je ispod 150 eura. Tridesetak ovih krađa je uspješno rasvijetljeno. U 2017 godini prijavljeno je da su otuđena 72 bicikla. Tužilaštvo je kvalifikovalo 10 teških krađa, dvije krađe a ostalo su sitna djela krađe. Procjene su Savjeta i Policije da se značajan broj otuđenja bicikala ne prijavljuje. Savjet poziva građane da prijave svaku krađu a sačuvani račun odnosno deklaracija, koja sadrži i serijski broj bicikla, i te kako može pomoći prepoznavanje. Prilikom posjete Stanici kriminalističke policije za suzbijanje imovinskog kriminaliteta Savjet je ustanovio da se u skladištu nalazi dvadesetak bicikala čiji vlasnik nije pronađen. Upućujemo građane koji imaju sačuvanu dokumentaciju, bez obzira da li su blagovremeno prijavili krađu, da se konsultuju sa policijom.

Savjet je preporučio Upravi policije da inovira internetski sajt sa korisnim preventivnim i praktičnim savjetima prema građanima kako bi se zaštitili od krađa kao i da se fotografije pronađenih predmeta takođe javno predstavljaju. Savjet je odlučio da u 2019 nastavi da prati problematiku krađa u kojima su izvršioi krivičnih djela zavisnici i pripadnici marginalizovanih grupa.

Krađa protivpožarnih cijeva u Podgorici: Provjera postupanja policije

Grupa građana, stanara u naselju „City kvart“ u Podgorici obavijestila je Savjet da su Policiji preko agencije koja održava ulaz podnijeli prijavu zbog krađe protivpožarnih crijeva ali da im nijesu poznate radnje koje su preduzete s tim u vezi.

Uprava policije je pružila detaljan odgovor iz kojeg se konstatuje da je blagovremeno kontaktiran državni tužilac koji se izjasnio da se radi o krivičnom djelu krađa iz člana 239 KZ CG. Od upravnika ulaza prikupljeno je odgovarajuće obavještenje a u cilju pronalaska otuđenih predmeta, u više navrata, izvršen je obilazak pijaca i otpada sekundarnih sirovina. Od više lica, zbog osnova sumnje da su učestvovala u izvršenju drugih krivičnih djela iz oblasti imovinskog kriminaliteta, zatražene informacije i na okolnosti ove krađe. Uprave policije je navela da policijski službenici CB Podgorica, odnosno Jedinice za suzbijanje krađa i teških krađa, preduzimaju intenzivne mjere i radnje u cilju pronalaska počinioca krivičnog djela. Savjet je odlučio da se na ovu problematiku osvrne kroz izdavanje

posebne preporuke kako bi se ostvario dobar kontakt Policije i građana odnosno skupština etažnih vlasnika i agencija koje brinu o stambenim zgradama.

Provjerena pritužba građanke: Policija u Tivtu profesionalno postupala

Građanka S.M. iz Tivta obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije i ukazala da nije dobila odgovor i povratnu informaciju povodom prijave koju je ranije podnijela OB Tivat o čemu su, 2012, pisale i dnevne novine “Dan”.

Savjet je od Policije zatražio informaciju o postupanju po predmetnoj prijavi i uz dostavljeni prilog, tekst iz dnevnog lista “Dan” koji sadrži i fotografiju originalne prijave iz 2012. godine.

Direktor Policije dostavio je detaljan odgovor u kojem su navedene sve radnje i aktivnosti koje su službenici policije preduzeli povodom prijave građanke S.M, od 21. jula 2012 godine. Savjetu je dostavljena kopija spisa predmeta uz napomenu da se za ishod svoje prijave građanka S.M. treba obratiti ODT u Kotoru. Savjet je konstatovao da je direktor Policije naložio i sproveo, u najkraćem roku, provjeru navoda i da je u prilogu odgovora dostavio kompletnu dokumentaciju koja potvrđuje profesionalno i savjesno postupanje Policije. Savjet je građanki S.M. dostavio odgovor Uprave policije na upoznavanje, konstatovao da je obezbijeden traženi odgovor i uputio je da se za ishod prijave, podnijete 2012, interesuje u nadležnom tužilaštvu.

Građani prijavili alkoholisanog policajca u uniformi

Građani su preko društvene mreže “Facebook” dostavili fotografije uniformisanog policijskog službenika koji je, 14. decembra 2018, konzumirao više čaša alkoholnog pića (pivo sa rakijom) u ugostiteljskom objektu “Muštuluk”, u centru Podgorice.

Savjet je blagovremeno upoznao direktora Policije sa obavještenjem građana, dostavio fotografiju, i pozvao da se policijskom službeniku, preko stariješine, skrene pažnja na ponašanje uz apel da na dalje povede računa o svom ponašanju i ugledu i ne dozvoli da bude predmet negativne pažnje.

OSNOVNE MEDIJSKE SLOBODE I POSTUPANJE POLICIJE

Policijski službenici treba da se suzdrže pritiska na rad novinara i njihovu sposobnost da štite povjerljivost izvora.

Prekoračenje ovlašćenja i povreda profesionalnih prava novinara

Savjet za građansku kontrolu rada policije, postupajući po inicijativi svog člana mr Aleksandra Saše Zekovića, pokrenuo je postupak ocjene primjene policijskih ovlašćenja povodom pozivanja novinara “Vijesti” na informativni razgovor u vezi sa objavljivanjem teksta o predaju tri lica.²⁸ U inicijativi upućenoj Savjetu se navodi da je lokalna policija pozvala dvoje novinara na razgovor iako prethodno niko od pomenutih u tekstu nije na bilo koji način demantovao sadržaj istog, te da se Uprava policije povodom okolnosti nakon kojih je nastao tekst nije oglašavala. Od Uprave policije je zatražena informacija o motivu i opravdanosti pozivanja novinara na razgovor povodom objavljenog teksta.

Uprava policije je informisala da je Odjeljenje bezbjednosti (OB) Ulcinj uputio telegram, 10. jula 2017, Centru bezbjednosti (CB) Podgorica, sa zahtjevom da se od novinarkе „Vijesti” J.J. uzme izjava na okolnosti objavljivanja teksta pod nazivom “Gužva u ulcinjskom tužilaštvu: advokati jači od policije, spriječili hapšenje”, 8. jula 2017. Postupajući po telegramu, vođa bezbjednosnog sektora je, 11. jula 2017, telefonskim putem pozvao novinarku J.J., upoznao je sa razlogom pozivanja i dogovorio vrijeme javljanja u prostorije CB Podgorica. Postupajući po dogovoru novinarka J.J. je istog dana u 9 sati pristupila u CB Podgorica. Pošto je upoznata sa svojim pravima dobrovoljno je dala izjavu na zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina. Novinarka je prema navodima policije u izjavi navela da duži niz godina radi za dnevnik “Vijesti” gdje piše tekstove za sve rubrike, a primarno za “Hroniku” te da je sa kolegom S.A. napisala tekst o incidentu koji se dogodio u prostorijama ulcinjskog tužilaštva, 7. jula 2017,

28 <http://www.vijesti.me/vijesti/guzva-u-ulcinjskom-tuzilastvu-advokati-jaci-od-policije-sprijecili-hapsenje-945713>; <http://www.vijesti.me/vijesti/policija-saslusavala-novinare-vijesti-pitali-ih-za-izvore-946258>; <http://www.vijesti.me/vijesti/radulovic-novinare-saslusavaju-samo-u-nedemokratskim-rezimima-946260>

tokom predaje tri lica iz Bara, za koje je postojala osnovana sumnja da su izvršili krivično djelo iznuda. U izjavi je navela da se prilikom ovog događaja nije nalazila u Ulcinju, već na poslu u Podgorici i da je informaciju o ovom događaju dobila o strane njoj poznatih lica, ali nije željela saopštiti njihova imena, pozivajući se na odredbu čl. 21 st.3 Zakona o medijima. Nakon uzimanje izjave na zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina imenovana je napuštala prostorije CB Podgorica a službenici Stanice policije za javni red i mir su spise predmeta istog dana dostavili OB Ulcinj.

U svom izjašnjenju na odgovor policije novinarka J.J. je informisala da direktor Uprave policije u obavještenju dostavljenom Savjetu naveo da je ona bila pozvana na informativni razgovor, dobrovoljno dala izjavu i bila obaviještena o razlozima pozivanja ali da je tačno da je inspektor B. pozvao telefonom da dođe u CB i da izjavu, obaviještavajući je pri tom da će je privesti ukoliko ne dođe, što je i učinila, te da osim što je inspektor tom prilikom bio veoma ljubazan, ništa drugo u tom postupku nije doživjela kao profesionalan rad policije, naprotiv - osjećala se, kako je navela, veoma nelagodno i poniženo, što pokazuje da načelnici, po čijem nalogu je i pokrenuto ispitivanje, nesmetano mogu da zloupotrebjavaju položaj i privode svakoga ko ne misli, ne piše ili ne priča onako kako njima odgovara. U ovom slučaju su to, kako je navela, bili njen kolega, S.A, i ona kojoj je policija prilikom uzimanja izjave tražila da oda izvor informacije, iako domaći propisi i međunarodni standardi garantuju zaštitu izvora. Novinarka J.J. je ovom prilikom konstatovala i da je policija saslušanjem povrijedila njeno pravo na slobodu izražavanja, garantovano članom 10 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda kojim je propisano da "Svako ima pravo na slobodu izražavanja, te da ovo pravo uključuje slobodu posjedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice". U izjašnjenju je konstatovala činjenicu da je Crna Gora ratifikovala Konvenciju Savjeta Evrope o ljudskim pravima pa očekuje da je državni organi, što uključuje i policiju, poštuju.

Novinarka J.J. je konstatovala da je, uprkos svemu iznijetom, policija pokušala da iznudi informaciju od nje i prekoračenjem svojih ovlašćenja pokuša da kompromituje njene izvore, radi obračuna, jer je objelodanjeno da njihovi službenici nijesu profesionalno postupali u konkretnom slučaju. Zbog svega navedenog, novinarka smatra da se radi o pritisku na njen rad i pokušaju zastrašivanja, ali i kompromitovanja izvora, koje takođe ima i u Upravi policije, te da pretpostavlja da su ovim htjeli da je predstave kao neprofesionalca koji odaje svoje izvore, odnosno kao osobu u koju ne treba imati povjerenja.

Na bazi utvrđenih činjenica i uvidom u obezbijedene dokaze Savjet je zaključio da je Uprava policija, tj. postupajući policijski službenici u predmetnom slučaju, izvršili pritisak na novinarku J.J. i sposobnost novinara da štiti povjerljivost izvora pa su time prekoračili službena ovlašćenja iz razloga što je : (1) Zakonom o krivičnom postupku propisano da se kao svjedok u krivičnom postuku

ne može saslušati “lice koje bi svojim iskazom povrijedilo dužnost čuvanja profesionalne tajne (vjerski ispovjednik, advokat, zdravstveni radnik i drugi zaposleni u zdravstvu, novinar, kao i druga lica), osim ako je oslobođeno te dužnosti posebnim propisom ili izjavom lica u čiju je korist ustanovljeno čuvanje tajne”; (2) Zakonom o medijima propisano da “novinar i druga lica koja se, u toku prikupljanja, uredničke obrade ili objavljivanja programskog sadržaj, upoznaju sa informacijama koje bi mogle da ukažu, na identitet izvora nijesu dužni zakonodavnoj, sudskoj ili izvršnoj vlasti ili bilo kom drugom fizičkom ili pravnom licu otkriti izvor informacije koji želi ostati nepoznat”; (3) Član 10 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda propisano da “Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu posjedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice”; (5) Evropski sud za ljudska prava, u presudi “Ressiot i drugi protiv Francuske” utvrdio da je “zaštita novinarskih izvora jedan od kamena temeljca slobode medija”. Sud je takođe utvrdio i da pravo novinara da sakriju izvore nije puka privilegija, već sastavni dio prava na informisanje. Savjet je posebno ukazao da Uprava policije u svim narednim slučajevima, sa posebnom pažnjom treba da cijeni navedene činjenice, domaće i međunarodne standarde i propise, te ne bi bilo kojom sličnom radnjom ugrozili nesmetan rad novinara, posebno u dijelu pritiska na iste u otkrivanju izvora ili drugih radnji kojima se povrijeđuju lična i profesionalna prava novinara.

Paljenje vozila i nesigurnost novinara: CB Pljevlja nije saradivao sa građanskom kontrolom policije

Građanskoj kontroli policije pritužbom se obratila predsjednica Sindikata medija Crne Gore, Marijana Camović, zbog primjene policijskih ovlašćenja nakon paljenja motornog vozila novinara M.D, dopisnika “Večernjih novosti”, 11. oktobra 2017. u Pljevljima.

Sindikata medija Crne Gore (SMCG) je informisao Savjet da do trenutka kada je M.D. obaviješten o rezultatu nalaza vještaka, koji je potvrdio da je vozilo namjerno zapaljeno, 17. novembra 2017, nijedno lice nije saslušano niti preduzeta i jedna radnja iz nadležnosti policije koja bi vodila rasvjetljavanju ovog događaja. Napomenula je i da je novinar M.D. ovim povodom pokazao punu spremnost za saradnju sa policijom, dao izjavu ali da duže od mjesec dana ništa nije uzeto u obzir od onoga o čemu je informisao nadležne u policiji poput dostave imena lica s kojima je bio u sporu i slično. S iznjetim u vezi, SMCG, reprezentativna sindikalna organizacija koja okuplja više stotina zapošljenih u crnogorskim medijima, zatražila je od Savjeta da, u skladu sa nadležnostima, ispita da li su službenici policije u ovom slučaju uradili sve što je u njihovoj moći u cilju rasvjetljavanja događaja, i ako nijesu zbog čega je došlo do tih propusta.

Savjet se obratio Upravi policije kako bi dostavila informacije o slučaju uz istovremeno upućivanje Preporuke da načelnik CB Pljevlja i rukovodilac Stanice kriminalističke policije odmah neposredno prime novinara i od istog uzmu u obzir sva njegova saznanja koja je sa njima u mogućnosti podijeliti, te da povratno informišu o preduzetim radnjama.

Istim povodom Savjetu za građansku kontrolu policije obratio se i direktor Istraživačkog centra Mreže za afirmaciju nevladinog sektora (MANS), D.M, radi pokretanja postupka ocjene primjene policijskih ovlaštenja u cilju zaštite ljudskih prava i sloboda. Ovom prilikom je obavijestio da je ovu NVO putem e-maila kontaktirao M.D, dopisnik "Večernjih novosti" iz Pljevalja, kako bi informisao o podmetanju požara pod njegov automobil, što je on shvatio kao prijetnju i pokušaj zastrašivanja, s obzirom na posao kojim se bavi. Iz MANS-a su podsjetili da je uloga novinara i te kako bitna u otkrivanju i izvještavanju o brojnim anomalijama u našem društvu, te da su upravo zbog toga izloženi konstantnim prijetnjama, uvredama, zastrašivanju ali i zlostavljanju i omalovažavanju, te da je nezamislivo da reakcija nadležnih institucija, a prije svega Uprave policije, ne bude blagovremena ili da čak izostane. MANS je zamolio Savjet da preduzme sve neophodne mjere iz svoje nadležnosti, ispita postupanje policije u konkretnom slučaju, i na taj način doprinesete rješavanju ovog slučaja u što kraćem roku, te pronalasku počinioca ovog krivičnog djela.²⁹

Uprava policije je informisala da je povodom predmetnog događaja, M.D, novinar „Večernjih novosti“, 12.10.2017 u 13,44 sati, pristupio u CB Pljevlja i podnio prijavu da je prethodnog dana, oko 19 sati u ul. Radničkoj u Pljevljima, u dvorištu porodične kuće, došlo do samozapaljenja privatnog motornog vozila (PMV) marke „Ford Focus“, kao i da je tek naknadno, tj.13.10.2017, u Zapisniku o obavještenju prikupljenom od građanina M.D. ukazao na određene moguće motive i eventualne izvršioce. Od tada službenici CB Pljevlja i Sektora kriminalističke policije preduzimaju i preduzeli su sve neophodne operativne i istražne mjere i radnje u cilju rasvijetljavanja navedenog događaja. Direktor Uprave policije je istakao da u ovakvim slučajevima koji su veoma složeni i kompleksni za dokazivanje, postoje određene procedure, mjere i radnje koje se preduzimaju odmah nakon samog uviđaja, što u ovom slučaju nije bilo moguće, a ostale planski, blagovremeno i utvrđenim redosljedom. Uprava policije je navela da iako je nadležni tužilac ovo dijelo kvalifikovao kao KD iz čl.253 st.1 KZCG – Uništenje i oštećenje tuđe stvari, koje se goni po privatnoj tužbi, službenici CB Pljevlja i Sektora kriministističke policije, kao i postupajući tužilac, ovaj predmet smatraju prioritetom u svom radu.

SMCG naknadno je prenio obavještenje novinara M.D, da su ga službenici policije postupajući po nalogu Savjeta umjesto provjere preduzetih radnji zapravo pristupili iznuđivanuu žrtve. Naime, on je kako je naveo podvrgnut viščasovnom poligrafskom ispitivanju a tokom nekoliko saslušanja koja su uslijedila, nakon što se Savjet zainteresovao za ovaj slučaj, M.D. je stekao utisak da

29 Savjet je redovno informisao SMCG i NVO "Mans" o statusu predmeta.

se policija bavi njegovim privatnim životom, a ne rješavanjem slučaja paljenja auta i (ne)postupanjem službenika policije s tim u vezi. SMCG je ovom prolikom saopštio da se M.D. zbog svega toga osjeća nelagodno jer nema utisak da se dešavaju stvari koje vode ka tome da se utvrdi ko je i zbog čega zapalio njegov automobil. Savjetu je upućena molba da ispita predmetni slučaj i obavijesti SMCG da li je takav odnos prema ljudima koji prijavljuju krivična djela i koji su pretpjeli štetu u skladu sa pravilima i da li predstavlja standardno i prihvatljivo ponašanje službenika policije. Istaknuto je da je novinar M.D. i dalje spreman na punu saradnju sa policijom i tužilaštvom, te da nije namjera podnošenja pritužbe prozivanje službenika policije već pribavljanje objašnjenja.

Uprava policije, u kontekstu primjene izdate Preporuke Savjeta, podsjetila je da je M.D. ličnim prisustvom, 12.10.2017, u 13,44 sati, u CB Pljevlja prijavio da je prethodnog dana oko 19 sati u Pljevljima u ulici Radničkoj, došlo do samozapaljenja njegovog PMV, parkiranog ispred kuće i obavijestio Službu zaštite i spašavanja opštine Pljevlja, koji su izašli na lice mjesta, požar lokalizovali, a da policiju iz razloga zbunjenosti nije pozvao, već je to učinio nakon sugestije iz redakcije "Večernjih novosti", gdje je zapošljen kao novinar. Policijski službenici CB Pljevlja su, 13.10.2017, u prisustvu vještaka za požare i eksplozije R.P. iz Podgorice a po nalogu Državne tužiteljke u Pljevljima B.G. izvršili uviđaj. Sa lica mjesta kriminalistički tehničari su, po zahtjevu vještaka, izuzeli tragove požara radi vještačenja u Forenzičkom centru, a nakon dobijanja navedenih rezultata Državna tužiteljka se izjasnila da se radi o krivičnom djelu Uništenje i oštećenje tuđe stvari iz čl. 253 .st. I. KZ CG, koje se goni po privatnoj tužbi. Uprava policije je navela da je u cilju rasvjetljavanja ovog krivičnog djela, više puta obavljen razgovor sa M.D. te da je ovaj organ postupajući po preporuci Savjeta, 01.12.2017, i to načelnik Stanice kriminalističke policije, obavio razgovor sa M.D, koji je policijskom službeniku ukazao na moguće motive i izvršioca ovog krivičnog djela. Navedeno je da se sva saznanja, na koja je ukazao M.D, od strane policijskih službenika provjeravaju i preduzimaju sve aktivnosti u koordinaciji sa i po nalogu državne tužiteljke u Pljevljima koja rukovodi u ovom predmetu, da je aktivnost policijskih službenika usmjerena na preduzimanje mjera, samoinicijativno ili po zahtjevu Državne tužiteljke, a sve mjere i radnje koje službenici kriminalističke policije preduzimaju shodno odredbama čl. 257. st.2. ZKP-a.

Direktor Uprave policije je posebno istakao da otežavajuću okolnost u otkrivanju ovog krivičnog djela predstavlja činjenica da na licu mjesta, nijesu pronađeni materijalni tragovi koji bi ukazivali na direktnog izvršioca ovog krivičnog djela i naveo da se postupanje policijskih službenika obavlja sa ciljem i na način da se svakom građaninu omogućiti jednaka zaštita bezbjednosti, prava i sloboda i primijeni zakon te da je rad službenika CB Pljevlja i dalje usmjeren na rasvjetljavanje ovog krivičnog djela.

Savjet je načelniku CB Pljevlja uputio dopis kojim je podsjetio na upućenu preporuku i istakao da je za očekivati da građanin M.D, u vezi sa predmetnim

slučajem, ima puno povjerenje u postupanje policije i, na osnovu njenog poziva, podijeli sve informacije, uključujući i najmanje sumnje, a koje bi policiji mogle pomoći da ostvari uspjeh na slučaju. Ovom prilikom Savjet je načelniku CB Pljevlja ukazao i da je kroz komunikaciju sa novinarom M.D. i Sindikatом medija, koji su podnijeli pritužbu ovom Savjetu zbog praćenja primjene policijskih ovlaštenja, podržao istog u pravcu izgradnje povjerenja prema policijskoj organizaciji i uspostavljanja povjerljive i obostrano korisne komunikacije koja je prvenstveno u cilju primjene zakona i zaštite bezbjednosti građanina. Za Savjet je neprihvatljivo da zbog odsustva potrebnog i očekivanog senzibiliteta u postupanju policijskih službenika građanin M.D, koji obavlja društveno odgovoran posao, u čitavoj situaciji bude izložen dodatnom pritisku i prijetnjama i da se suočava sa mogućnošću krivičnog progona samo zato što je saradivao sa policijom i informacijama joj pomogao da ispuni svoju zakonsku funkciju. Ovom prilikom, Savjet je istakao očekivanje i pozvao CB Pljevlja da učine sve što je potrebno kako bi se sa građaninom M.D. uspostavila i održavala komunikacija zasnovana na povjerenju i profesionalnom postupanju.

Iz SMCG je Savjetu dostavljena dopuna pritužbe odnosno odgovor na dostavljanju dokumentaciju. U pogledu Zapisnika o obavještenju prikupljenom od novinara M.D, 12.10.2017, između ostalog, je istaknuto da su se, 13.10.2017, ispred porodične kuće novinara M.D. pojavili inspektori CB Pljevlja Ž.G. i V.G, da je sa njima došao R.P, vještak za požare i eksplozije iz Podgorice i krim tehničar CB Pljevlja. Osim njih uviđaju na licu mjesta prisustvovao je i policajac koji se u tom trenutku zatekao na mjestu obezbeđenja lica mjesta i brat novinara M.D. Tokom uviđaja koji je trajao oko dva sata izuzeti su uzorci sa lica mjesta, detaljno preledano lice mjesta i automobil i sve fotografisano a inspektor Ž.G. je tom prilikom uglavnom razgovarao sa oštećenim M.D. ali uglavnom na navode da li će imenovani ponoviti sve što je prethodni dan izjavio u policiji. Dok je drugi inspektor, V.G, odvojeno razgovarao sa bratom novinara inspektor Ž.G. je M.D. rekao da je prethodni dan telefonom pozvao osobu u vezi sa kojom je prilikom prijave kazao da je od ranije u sukobu i da je ta osoba saopštila da je Pljevlja napustila dva sata prije nego što se nemio događaj desio, 11.10.2017, kazavši da za to ima alibi, naveli su iz sindikata. Dana 16.11. 2017. godine novinara D.M. telefonom je pozvao inspektor Ž.G, saopštio mu da je stigao nalaz vještaka za požare i eksplozije, R.P. iz Podgorice, i pozvao ga da dođe kako bi mu saopštio šta je vještak utvrdio jer to ne može da učini putem telefona. U CB Pljevlja je M.D. prezentovan izvještaj u kome je vještak konstatovao da je požar pod njegovo vozilo namjerno podmetnut i na zahtjev mu je data kopija predmetnog dokumenta. U vezi sa nalazom sudskog vještaka iz sindikata je navedeno da je prilikom boravka u CB Pljevlja, 16.11.2017, M.D. od inspektora Ž.G. saznao da do tog dana još niko nije saslušan niti su preduzimane neke druge radnje. Takođe policija do tada nije saslušala, niti uzela izjavu bilo koga iz komšiluka na činjenicu da se požar desio oko 19 sati, i da bi neko ipak mogao

imati saznanja ko se to veće ili prethodnih dana kretao oko kuće i u neposrednoj blizini i da li je neko primjetio nešto sumnjivo. U dopisu se navodi i da su iz policije povodom predmetnog slučaja mogli saslušati nekoliko najkarakterističnijih osoba koje su mogle biti pomenute u nekim od tekstova novinara M.D. i istragu usmjeriti u tom pravcu ali im je, kako se navodi, bilo dovoljno pominjanje samo jedne osobe na čemu se sve i završilo. Dana 21.11.2017 M.D. je pozvan u ODT u Pljevljima gdje je saslušan od strane zamjenice ODT-a Pljevlja, B.G. a u vezi slučaja požara, skoro 40 dana od pomenutog događaja, a saslušanje je uslijedilo nakon javnog istupa SMCG i "Akcije za ljudska prava" koji su zatražili da se ODT Pljevlja aktivno uključi u rasvjetljavanje napada na imovinu novinara. Tom prilikom ODT nije obavijestilo M.D. kako je kvalifikovalo to dijelo, niti je to urađeno kasnije. U vezi sa zapisnikom o saslušanju M.D. u ODT-u, od 21.11.2017, iz sindikata je navedeno da je na insistiranje M.D. 21.11.2017, u ODT-u Pljevlja uručena kopija nalaza Forenzičkog centra, koji je vještačio uzorke u kojem je konstatovano da se u uzorcima sa lica mjesta nalazi benzin te da kako je automobil koji je izgorio u požaru, kao pogonsko gorivo koristio dizel, navedeno predstavlja još jedan dokaz koji upotpunjuje nalaz vještaka za požare i potvrđuje da je automobil novinara namjerno poliven benzinom i zapaljen. U vezi sa izvještajem o hemijskom vještačenju Forenzičkog centra, 9.11.2017, a koji je M.D. uručen 21.11.2017, navodi se da je nakon saslušanja u ODT o događaju podmetanja požara pod automobil novinara obaviještena Komisija koja se bavi istragama napada na novinare i medije kao i Savjet za građansku kontrolu rada policije te da je 28.11.2017. od strane inspektora Ž.G. novinaru M.D. na kućnu adresu, uručen poziv da se 29.11.2017. u 11 sati i 30 minuta javi u CB Pljevlja radi davanja obaveštenja u vezi požara na PMV. U vezi sa prilogom, poziv CB Pljevlja, novinar M.D. je naveo da se 29.11.2017. oko 11,15 sati, nalazio ispred CB Pljevlja gdje je imao namjeru da se odazove pozivu koji mi je uručen prethodnog dana kada ga je telefonom pozvao inspektor Ž.G. i kazao mu da ipak dođe u 13 sati, kako je i postupio gdje je ispred kancelarija Kriminalističke policije po vrlo hladnom vremenu čekao oko četrdesetak minuta kada mu je načelnik kriminalističke policije Pljevlja M.B. kazao da ipak dođe u 15 sati, što mu je djelovalo kao maltretiranje ali je uvažio zahtjev. U 15,10 sati u prostorijama CB Pljevlja saslušali su ga, kako navodi, iz sjedišta Uprave policije, inspektor B.A. i I.P. šef Odsjeka za požare i eksplozije, kojom prilikom mu je rečeno da ga inspektori saslušavaju na osnovu prijave koju je SMCG uputio građanskoj kontroli policije. Ovom prilikom M.D. je i poligrafski ispitivan, saslušanje je trajalo više od dva sata i nije vođen bilo kakav zapisnik. Tokom saslušanja kako je novinar naveo imao je utisak kao da ga inspektori isljeđuju, odnosno saslušavaju u svojstvu osumnjičenog a ne na osnovu prijave Građanskoj kontroli policije na činjenice da li je policija prethodno preduzela sve radnje iz svoje nadležnosti na rasvjetljavanju podmetanja požara pod njegov automobil. Na momente mu je izledalo kao neobavezno ćaskanje ali kad, kako je naveo, sagleda stvari zaključuje da njih niti je toliko interesovao

požar na automobilu, ni sumnje koje je iznio u vezi određene osobe, niti da li je policija sve preduzela povodom predmetnog slučaja već da kopaju po njegovom privatnom životu. Na poligrafu mu je, kako je naveo, postavljeno dvadesetak pitanja a samo su dva bila u vezi požara na vozilu dok su ostala (pored dva kontrolna i očigledna) bila u vezi privatnog života ali i pitanja tipa da li se drogira, da li je učestvovao u prevoženju droge, da li u njegovoj kući ima droge, ili nela-galnog oružja, da li je potpisivao tekstove drugim imenom ili se neko potpisivao umjesto njega, da li je počinio neko krivično djelo i slično. Tom prilikom, novinar M.D. je izrazio punu saradnju sa policijom odgovarajući čak na lična i privatna pitanja, koja nijesu imala nikakve veze sa požarom na automobilu, jer nije imao šta da krije a poligrafsko ispitivanje mu je djelovalo kao da je i sam osumnjičen za nešto ili da pokušavaju iskopati nešto iz njegovog privatnog života ili možda kao vid pritiska ili osвете zbog prijave Građanskoj kontroli policije. Više od sat vremena je, kako navodi, ispitivan a da pritom nije vođen bilo kakav zapisnik a nakon toga više od sat vremena i na poligrafu a ista pitanja su mu ponavljana pet puta, uključujući i igru sa kartama. Naveo je i da je ovo već četvrti put da ga saslušavaju te da mu je bilo čudno što se ponovo potezalo pitanje o samozapa-ljenju auta iako je vještak nedvosmisleno rekao da je požar namjerno podmetnut i Forenzički centar je potvrdio da u je u uzorcima sa lica mjesta nađen benzin iako je auto kao gorivo koristilo dizel.

Nakon saslušanja načelnik krim. policije mu je kazao da je Savjet za građansku kontrolu policije tražio da ga na razgovor primi načelnik CB Pljevlja i nač. krim. Policije Pljevlja i obavjestio ga s tim u vezi da će ga narednih dana pozvati na razgovor sa čim se novinar M.D. složio.

Nakon saslušanja u policiji, 29.11.2017, oko 18 sati, vraćajući se kući u neposrednoj blizini, u neosvijetljenom dijelu na 30-50 metara od njegovog dvorišta, primijetio je osobu kako čuči ili sjedi sa cigaretom u ruci ili ustima, okrenutu licem u pravcu njegove kuće, a nakon što ni on ni brat nijesu mogli prepoznati lice, iako u tom naselju poznaju skoro sve ljude, i pošto je osoba otišla u naselje a zatim se ubrzo vratila sve je prijavio policiji. Dalje, u pogledu priloga br.6 Izjave policiji, od 29.11.2017, nakon što je primijećena nepoznata osoba u blizini kuće, novinar M.D. navodi navodi da je, 1.12.2017, na poziv načelnika Kriminalističke policije u Pljevljima otišao na sastanak koji je trajao oko dva sata kojom prilikom nije vođen zapisnik već je načelnik povremeno bilježio u rokovnik, što je predstavljalo njegovo šesto saslušanje nakon podmetanja požara pod automobil. Načelnik M.B. mu je tom prilikom kazao da se nepotrebno digla prašina oko ovog slučaja i da je policija preduzela sve iz svoje nadležnosti kako bi se rasvijetlio ovaj događaj. Tek tog 01.12. 2017. godine načelnik kriminalističke policije ga je, kako navodi, sveobuhvatno saslušao i napravio uži spisak ljudi koji bi imali motive da podmetnu požar ili su na neki način bili u sukobu sa novinarom uz obećanje da će ih saslušati.

Novinar M.D. je istakao, u vezi sa dostavljenim odgovorom Uprave poli-cije, "ostao zapanjen činjenicom da je navedeno nekoliko netačnih navoda", da

nije tačno da je 12.10. 2017. došao u policiju i prijavio da je došlo do samozapaljenja vozila te da je tako smatrao ne bi dolazio u policiju da slučaj prijavi kao i da je prilikom dolaska u policiju kazao da je 11.10.2017. godine oko 19 časova došlo do požara na njegovom privatnom automobilu i da traži da se izvrši uviđaj od strane policije (u prilog toj činjenici govori Prilog br.1, odnosno zapisnik sačinjen dana 12.10.2017. godine sa prvog pojavljivanja u policiji u vezi požara). Novinar M.D. je naveo da direktor Uprave policije u dopisu tvrdi da je tek naknadno, 13.10.2017, u Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina ukazao na moguće motive i izvršioce što nije tačno jer zapisnik, od 13.10.2017, ne postoji i on nije potpisao. Napomenuo je da je tog dana, 13.10.2017, vještak za požare R.P. izvršio uviđaj na licu mjesta kojem su prisustvovali inspektori Ž.G. i V.G. i da su tog dana razgovarali sa njim i njegovim bratom bez vođenja zapisnika. Takođe, kako je naveo, 13.10.2017, inspektor Ž.G. mu je saopštio da je telefonom pozivao osobu na koju je prethodnog dana ukazao a koja je obavijestila da je istog dana prije nego se desio požar napustila Pljevlja, što potvrđuje prilog br.1. Takođe, tek tada je iz dopisa direktora Uprave policije saznao da je nadležni ODT ovo djelo kvalifikovao kao krivično djelo iz č.253 stav 1. KZCG –Uništenje i oštećenje tuđe stvari, koje se goni po privatnoj tužbi. Novinar M.D. je ovom prilikom istakao da ga ODT prije ovoga nije obavijestilo u pogledu kvalifikacije djela kao i da su ga činjenice koje je naveo direktor Uprave policije posebno zabrinule iz razloga ponovnih navoda o samozapaljenu vozila iako je vještak utvrdio suprotno. Onog trenutka, kako je naveo, kada je posumnjao da mu je auto namjerno zapaljeno, čemu je u prilog govorilo sve ono što se moglo vidjeti oko auta (način na koji je gorjelo), konsultacije sa stručnim licima, sagledavanje činjenica da je sve oko auta provjerio i da je bilo ispravno prije samog požara i, na kraju, konsultacije sa kolegama odlučio da ode u policiju, prijavi slučaj i zatraži da se izvrši uviđaj. Policija je vodila istragu u tom pravcu provjeravajući, kako je naveo, njega, da li je došlo do samozapaljenja ili je možda sam zapalio svoje auto smarajući ga i iscrpljujući tim detaljima i po dva sata a nikako nije pokušavala da istragu usmjeri u nekom pravcu ko bi najviše imao interesa da to učini. Dana 18.12.2017. u ranim jutarnjim satima na vratima porodične kuće su se pojavili inspektori, Ž.G. i V.G, i saopštili da žele da saslušaju njegovog oca, skoro nepokretnog uslijed operacije kuka ali i drugih zdravstvenih problema, u vezi slučaja požara, kao i njegovu sestru a zatražili su i broj telefona brata kazavši da će ga pozvati radi saslušanja iako su sa njim razgovarali prilikom uviđaja, 13.10.2017. godine. Novinar M.D je informisao Savjet da njegovog brata nijesu pozvali na razgovor do 22.12.2017. i konstatovao da su takvo ponašanje inspektora i dodatna saslušanja porodice, koja ne idu u prilog iskrenom pokušaju da se rasvijetli podmetanje požara pod automobile, djelovala najblaže rečeno čudno i u njemu izazvala i osjećaj da se na njega i porodicu vrši pritisak jer su saslušavani više puta i višesatno, dok su osobe za koje je izrazio sumnju da bi imale motiv za podmetanje požara saslušavane samo površno. Dana 18.12.2017. go-

dine novinara je telefonom pozvala zamjenica ODT-a Pljevlja i obavijestila da se sutradan, 19.12.2017, u 10 sati, javi u ODT Pljevlja kako je i učinio i tek tada mu saopštila da će ga saslušati u svojstvu osumnjičenog za krivično djelo lažno prijavljivanje iz člana 388 stav 1 KZCG. Tom prilikom mu je predloženo da ga ODT mora saslušati nakon što je pljevaljskoj policiji osoba za koju je ranije na zapisnik kazao da je u sukobu podnijela krivičnu prijavu, da uviđa da tu nema bića krivičnog djela ali da ga saglasno propisima mora saslušati. U pojašnjenju Savjetu novinar M.D. je naveo i da je dana 28.11.2017. godine, samo dan prije nego što je saslušan i poligrafski ispitivan, a dva mjeseca od požara na automobilu, M.M. (osoba za koju je prilikom prijave 12.10.2017. godine na pitanje inspektora da li je sa nekim u sukobu na zapisnik saopštio da je u sukobu sa M.M. objasnio razlog a da tom prilikom nije ni jednom riječju rekao da je on zapalio automobil) je došao u prostorije CB Pljevlja i protiv njega podnio lažnu prijavu za krivično djelo lažno prijavljivanje iako je tada bio potpuno svjestan da M.D. to djelo nije počinio. S tim u vezi, novinar M.D. dodaje da sumnja da je prijava podnijeta na temelju obavještenja inspektora građaninu M.M., 12.10. 2017, da ga je označio kao nekog ko ima veze sa paljenjem automobila ili je to namjerno učinio kako bi izvršio vid pritiska ili mu na taj način uputio verbalne prijetnje jer iz prethodno navedenog ali i zapisnika, od 12.10. 2017, ne postoji nikakav razlog za krivičnu prijavu što su mu inspektori mogli predložiti i prilikom podnošenja prijave. Ako su inspektori saopštili ove navode imenovanom, a da pri tom od njega nijesu uzeli izjavu više od mjesec dana od podmetanja požara, na takav način su ga doveli u opasnost, navodi M.D. i ističe i to su i podnosilac i inspektor, ovom prilikom, bili svjesni da je ista podnijeta bez osnova. Naveo je i da mu je u krivičnoj prijavi upućeno niz uvreda i kleveta te da je kao žrtva napada na imovinu postao i dvostruka žrtva jer se sad na njega vrši pritisak i kroz lažne prijave i kao nejasno istakao kako je policija uopšte mogla da procesuirati krivičnu prijavu prema Tužilaštvu iako je bilo sasvim jasno da je ista netačna i zlonamjerna i neki vid osвете zbog prethodnog pominjanja podnosioca u zapisniku. Kao interesantno je naveo i činjenicu da je prijava podnijeta 28.10.2017. godine samo dan prije nego što je u policiji saslušan i poligrafski ispitivan i sumnjivo što je podnijeta dva mjeseca od podmetanja požara pod automobil a sve nakon što je upućen zahtjev Savjetu za građansku kontrolu policije.

Novinar M.D. je naveo i da su konstantno usmjeravanje istrage prema njemu i njegovoj porodici, konstantna višestruka i viščasovna saslušanja kod njega izazvala sumnju da nema dobre volje koja bi išla u pravcu rješavanja ovog krivičnog djela već da se istraga usmjerava u drugom pravcu ili da djeluje kao pokušaj da se ovo krivično djelo zataška a istovremeno vrši pritisak na njega da o svemu ćuti i da slučaj ne provlači kroz medije.

U vezi Zapisnika o saslušanju u ODT u Pljevljima, obavljenog 19.12.2017, M.D. je informisao da je prilikom pitanja koje je uputio ODT da li ima pomaka u istrazi u vezi namjernog paljenja njegovog automobila ona kazala da nema

nekim novih saznanja, da su saslušane određene osobe te da ga je navedenom prilikom zaprepastila činjenica da mu je saopštila da se on navodno nezainteresovano ponašao prilikom gašenja automobila i da se to nekako drugačije gleda. Ova izjava, kako je naveo, ne zna od koga je potekla ali je u potpunostim izmišljena i netačna i kako je istakao sumnja zlonamjerno dogovorena i sračunata kako bi se tok istrage pokušao usmjeriti u nekom drugom pravcu, a ne ka rasvijetljenju napada na njegovu imovinu. Istakao je i da sumnja da se ovo namjerno radi nakon prijave Savjetu za građansku kontrolu rada policije, zbog javnog istupa u medijima ali i zbog činjenice da je napad na novinare veliki teret za samu državu u procesu pristupanja EU i državu koja teži demokratskom uređenju. M.D. je ponovo istakao da se od samog početka nemilog događaja pokušavala provući teza o samozapaljenju vozila, na kojoj se uporno istrajavalo, a nakon što je vještak utvrdio da je požar namjerno podmetnut istraga pokušava skrenuti u nekom drugom pravcu pa i u smjeru da sam je on sam, pred kućom zapalio svoj automobil iako je očigledno da za to nikakav interes niti korist nije imao već jedino štetu.

Savjet se obratio načelniku CB Pljevlja sa zahtjevom da detaljno predstave sve preduzete radnje sa objašnjenjem istih i uz poseban osvrt na pojašnjenje potrebe za saslušanje kompletne jedne porodice. Ovom prilikom, Savjet je iskazao interesovanje i za pitanje zašto policija barata terminom “samozapaljenje PMV” kada joj je poznat nalaz vještaka odgovarajuće struke i dostupni su joj uredno potpisani zapisnici od strane građanina. Savjet je formirao poseban izvještaj o ovom slučaju sa kojim, 2.03.2018, neposredno upoznao Ministra unutrašnjih poslova. Savjet je imajući u vidu da se u tri navrata obratio rukovodiocu CB Pljevlja tražeći relevantne informacije za obradu i zaključenje predmeta, i na iste nije dobijen odgovor, konstatovao da CB Pljevlja u radu na ovom slučaju nije ostvario očekivanu i potrebnu saradnju, u skladu sa odredbom člana 112 Zakona o unutrašnjim poslovima. S tim u vezi Savjet je ocijenio da je takav pristup CB Pljevlja doprinio pojačanom osjećaju nesigurnosti kod novinara M.D. a što je Savjet pokušao preduprijediti i spriječiti kroz intenzivan i pažljiv rad na predmetu. Uzimajući u obzir sve okolnosti i pitanja koja je Savjet blagovremeno ukazao, konstatovano je da policijski poslovi, u konkretnom slučaju, nijesu obavljani sa definisanom i očekivanom profesionalnošću, i bez rezultata su u pogledu zaštite bezbjednosti i imovine novinara M.D. i pronalaženja učinioca predmetnog krivičnog djela te njihovog procesuiranja pred nadležne državne organe.

ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA, PRIVATNOSTI I PRETPOSTAVKE NEVINOSTI I POSTUPANJE POLICIJE

Utvrđena povreda prava: Policija da prekinu praksu javnog objavljivanja snimaka policijskih operacija

Građanin V.P. obratio se Savjetu i zatražio provjeru primjene policijskih ovlaštenja pri hapšenju njegovog sinovca N.P, 16. maja 2018, u Baru. Građanin V.P. je u pritužbi naveo da je policijska akcija u Baru nastavak događaja (“osveta”) iz Berana, od 5. novembra 2007, kada je neobilježeno policijsko vozilo prepriječilo u zamračenoj ulici u Beranama koja je samo to veče bila zamračena, put vozilu u kome su se tada nalazili N.P. Z.V. i maloljetni Z.V. Prema navodima iz pritužbe, iz auta su sa fantomkama preko glave izašla trojica policajaca i bez upozorenja pucali na mladiće koji su se povlačili prema zgradi policije, jer nisu znali ko ih je napao. Prema navodima na njih je ispaljeno više od stotinu metaka. Kako je podnosilac pritužbe detaljno podsjetio na taj događaj, Savjet je ocijenio da iznijeti opis nije relevantan za konkretni postupak po aktuelnoj pritužbi.³⁰

Savjet se Upravi policije da detaljno informiše o radnjama koje je, 16. maja 2018, preduzela prema građaninu N.P.

Podnosiocu pritužbe, građaninu V.P, Savjet je ukazao da je mandat građanske kontrole rada policije definisan Zakonom o unutrašnjim poslovima te da ovo tijelo nema bilo kakve ingerencije u odnosu rad pravosuđa, bilo suda bilo državnih tužilaca. U odnosu na primjedbe koje je V.P. saopštio na postupanje policije prema N.P. a koje podnosilac pritužbe nije prvobitno detaljno argumentovao na bilo koji način već iznio mišljenje (saznanje) „da je došlo do navodnog prekoračenja ovlaštenja sa elementima poniženja“, Savjet je obavijestio da je od Uprave policije ipak zatražio detaljnu informaciju o primjeni policijskih ovlaštenja povodom navedenog događaja, sa kojom će građanina upoznati po prijemu odgovora a podnosioca pritužbe pozvao, u dva navrata, da konkretizuje svoje primjedbe na rad policije.

U prvom dopuni svoje predstavke građanin V.P. Savjetu je opet ukazao na događaj iz 2007, uključujući i raspečaćivanje mjesta događaja, iznoseći sumnju

³⁰ Savjet podsjeća da je ovaj događaj razmatrao 2007. godine i da je isti predstavljen u izvještaju “Građanska kontrola policije u Crnoj Gori”, strane 113-115, na ovom linku: <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/library/files/Gra%C4%91anska%20kontrola%20rada%20policije%20u%20Crnoj%20Gori.pdf>

da je događaj u Baru “podmetačina policije, solidarnost beranskih i barskih policajaca, osveta za događanja iz novembra mjeseca 2007. i nedovršeni posao likvidacije”. Kroz drugu dopunu pritužbe građanin V.P. je konkretizovao svoje promjedbe tako što je ukazao na postojanje video snimka na kojem je javno prikazano hapšenje njegovog sinovca N.P. i prekoračenje ovlašćenja policije. V.P. u svom obraćanju Savjetu je ponovo ukazao na vezu između pokušaja ubistva N.P. njegovog druga V.Z. i maloljetnog V. 2007. godine od strane maskiranih beranskih policajaca i kontinuiranog policijskog terora vezano za kršenje ljudskih prava 16. maja ove godine. Iznio je stav da smatra da je u nadležnosti Savjeta da porazgovara sa osuđenikom D.Ž. koji se nalazi u Spužu i koji je tek nakon pritvaranja priznao određene opstrukcije i činjenice.³¹ Nakon razmatranja pristiglih dopuna pritužbe Savjet je od građanina V.P. zatražio da dostavi snimak događaja što je građanin V.P. i učinio. Snimak policijske akcije je dostupan na ovom linku: <https://youtu.be/xxJ0tvaoJGA>

Savjet je pozvao direktora Uprave policije da dostavi i stručno i profesionalno objašnjenje potrebe i razloga da se snimljeno hapšenje javno objavi a naročito momenta kada se broje novčanice i postavljaju na leđa uhapšenog lica, a Savjet uputi na utemeljenje navedenog postupanja Uprave policije.

Uprava policije, do zaključenja predmeta, nije odgovorila na zahtjev da detaljno informiše o radnjama koje je, 16. maja 2018, preduzela prema građaninu N.P. (dopis Savjeta broj 47/2 -18 od 18. jula 2018).

Uprava policije djelimično je, odgovorila na zahtjev da dostavi profesionalno objašnjenje potrebe i razloga da se snimljeno hapšenje javno objavi a naročito momenta kada se broje novčanice i postavljaju na leđa uhapšenog lica. Savjet je zatražio od direktora Uprave policije i da uputi na pravni osnov za navedeno postupanje Uprave policije (dopis Savjeta broj 47/7-18 od 25. jula 2018). Naime, Uprava policije u odgovoru Savjetu je informisala “da snimanje policijskih akcija nije zakonom zabranjeno, te se, samim tim, isto može izvršiti kad god je riječ o akciji ovog tipa izvedenoj pod takvim okolnostima da sami čin snimanja akcije ne ugrožava njenu efikasnost. Pored ovoga, navodi se u dopisu direktora Uprave policije, “ni objavljivanje snimka nije eksplicitno zabranjeno te je Uprava policije mišljenja da takvi snimci mogu služiti samo kao dokaz transparentnosti i zakonitosti rada policijske organizacije”. S iznijetim u vezi, Uprava policije je navela “da brojanje novčanica na licu mjesta predstavlja samo fiksiranje materijalnog dokaza da je novac u tačno određenom iznosu i oduzet od ovih lica te da potiče iz krivičnog djela zbog kojeg su i lišeni slobode” (dopis Uprave policije zavodni broj 47/9 -18 od 10. avgusta 2018).

31 Građanin V.P. kroz dopunu pritužbe, Savjetu je opet ukazao na navodnu vezu ranijih dešavanja sa posljednjim hapšenjem njegovog sinovca. Da bi uporedio brutalno hapšenje sinovca, iznio je “da samo treba uzeti u obzir aktuelnu situaciju sa više hiljada pokradenih eksponata iz Narodnog muzeja Crne Gore na Cetinju i zamisliti situaciju eventualnog hapšenja odgovornih i onih koji su prisvojili te eksponate. Zapitao se kako bi bilo da na njihovim leđima nižu eksponate. Konstatovao je da je događaj koji je iznio u svojoj pritužbi režiran u glavama beranskih policajaca u saradnji sa kolegama iz Bara i jednim kolegom koji je prešao iz Berana na rad u Bar, te “da kompromitujućeg materijala na internetu za beransku ekipu ima još, ali da smatra i da je ovo previše”. Dokumentacija Savjeta

Na osnovu pregleda video snimka, koji je Savjet pažljivo razmotrio, konstatovano je da nijesu prepoznati momenti/elementi prekoračenja ovlašćenja u smislu upotrebe prinude kao i da su građani prema kojima su preduzimana policijska ovlašćenja postupali po svim izdatim naredbama pa nije bilo potrebe i osnova da se prema njima primjenjuju sredstva prinude.

U vezi sa pozivom građanina V.P, podnosioca pritužbe, da Savjet obavi razgovor sa bivšim policijskim službenikom D.Ž, koji se nalazi na izdržavanju zatvorske kazne, Savjet će takvu mogućnost kasnije razmotriti, nezavisno od konkretne pritužbe, a u kontekstu svojih programskih aktivnosti u vezi sa unaprijeđenjem policijskog integriteta i prevazilaženja aktuelne policijske kulture.

Savjet je svjestan potrebe i namjere Uprave policije, i Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) Crne Gore u cjelini, da javnost Crne Gore proaktivno i što detaljnije informiše o naporima policijskih službenika u sprovođenju i primjeni zakona i osiguranju bezbjednosti građana. Savjet prema takvom pristupu MUP Crne Gore ima podržavajući odnos. Međutim, primjena policijskih ovlašćenja u svakom trenutku mora biti profesionalna pa i javno objavljivanje snimljenih policijskih akcija mora imati jasno pravno utemeljenje i obrazloženu svrhu. Uprava policije kod građanske kontrole rada policije nije u razumnoj mjeri pojasnila pravni osnov i svrhu odluke da se pojedini segmenti snimljenog hapšenja građanina N.P. javno objave. Uprava policije nije jasno ukazala Savjetu na pozitivni pravni propis koji daje pravo i obavezu Upravi policije da, u svrhu obavještanja javnosti, vrši objavljivanje video snimaka koji su nastali tokom provođenja policijskih akcija (hapšenja, pretresanja i slično). U postupku pred Savjetom nije problematizovana potreba Uprave policije da snima svoje operativne akcije. Naprotiv, snimanje istih može biti višestruko korisno ali u potpunosti preblematizuje njihovo javno objavljivanje, posebno onda kada se istima prikazuje privatni ambijent i postoji mogućnost da dođe do identifikacije lica, kršenja prava na privatnost i pretpostavke nevinosti.

Savjet je ocjenio da javno objavljeni video zapis, u konkretnom slučaju, je nesrazmjeran i prevazilazi nivo, potrebu i kvalitet objektivnog informisanja javnosti o aktivnostima i rezultatima rada Uprave policije. Javno objavljivanje snimljenog hapšenja građanina N.P. predstavlja povredu prava. Objavljivanje konkretnog video zapisa predstavlja kršenje prava na privatnost i pretpostavku nevinosti građanina N.P. koji je lišen slobode a o čijoj će se odgovornosti odlučivati u kasnijim fazama krivičnog postupka čime je afirmisana prezumcija krivice.

Prepoznajući i podržavajući posvećenost ministra unutrašnjih poslova, Mevludina Nuhodžića, u sprovođenju reforme Policije, Savjet ga poziva da neodložno naloži da se unaprijedi, u MUP Crne Gore, profesionalna pažnja u vezi sa zaštitom ličnih podataka građana i njihovog neovlašćenog korišćenja.

Savjet je konačno preporučio Upravi policije i MUP Crne Gore da se bez odlaganja prekine praksa javnog objavljivanja video zapisa policijskih akcija kako bi se obezbijedila zaštita ljudskih prava i osigurao visok stepen zaštite pri-

vatnosti i pretpostavke nevinosti a što je u skladu sa praksom policija država sa tradicijom u demokratiji i demokratskom nadzoru.

Odbor za ljudska prava i slobode informisao je da su se članovi ovog radnog tijela Skupštine Crne Gore na 23. sjednici, održanoj 3. oktobra 2018. godine, upoznali sa Zaključkom Savjeta za građansku kontrolu rada policije po pritužbi građanina V.P, u vezi sa primjenom ovlašćenja službenika policije prema njegovom sinovcu N.P. Odbor je ocijenio da se u svim aktivnostima službenika policije mora voditi računa o zaštiti ljudskih prava i sloboda, a posebno zaštititi privatnosti i prezumpciji nevinosti građana prema kojima se primjenjuju ovlašćenja.

Naknadno, podnosilac pritužbe V.P. je obavijestio Savjet da je Ž.D. na slobodi, godinu i šest mjeseci ranije od predviđenog, da on ne dovodi u vezu priče iz kuloara po kojima je D. uputio pisma na određene adrese i zaprijetio da će ispričati dosta toga i datii imena nalogodavaca zločina iz 2007.godine u slučaju da se njemu nešto dogodi, da je pohranio dokaze na više adresa i iznio da će istina biti objavljena u medijima. Građanin se ovom prilikom zapitao zašto je D. ekspresno pušten na slobodu, ko je izdejstvovao skraćenje kazne za više od godinu dana i zašto se u isto vrijeme vrši teror nad njegovim sinovcem poput upada u porodičnu kuću u 6 sati ujutru prije hapšenja u Baru i maltretiranja maloljetne djece. Istakao je da ne treba zaboraviti ni izjave policajca B. u emisiji „Bez granica“, koji je bio suspendovan, kojima je pozivao tadašnjeg ministra Konjevića da ga primi i da će ispričati sve o tom i drugim slučajevima, rekavši da ima šta da ispriča. Podnosilac pritužbe je ovom prilikom istakao da je u saznanju da će i on biti vraćen na posao i „debelo“ novčano obeštećen za period koji nije radio i zapitao se zašto poslie izjava Ž.D. u novinama „Vijesti“ i policajca B. u emisiji Bez granica, VDT nije hitno reagovao i ispitao obojicu policajaca? Ko je nalogodavac zločina u noći 5 novembra 2007.godine? Načelnik V, komandir V.B, magacioner i policajci koji su učestvovali u pucnjavi su samo puki izvršioc. Dokazana je krivica beranskih policajaca i za tako težak zločin su dobili nagrade u vidu vraćanja na posao i materijalno obeštećenje, napredovanje u službi, slanje na seminare u Švedsku itd. Ne treba zaboraviti i činjenicu, istakao je, da je jedan broj policajaca iz kriminalnog miljea i da je bio hapšen u Danskoj i Njemačkoj zbog trgovine narkoticima i obijanja poker aparata. Građanin V.P. je iznio da je sad uvjereniji da je slučaj u Baru čista montaža njegovom sinovcu i zastrašivanje za slučaj od 5 novembra 2007.godine, da su angažovali momka koji je prevarant i koji bi trebao da odgovara za prethodno uzimanje na prevaran način novca od više građana, kao i da je diskriminatorski odnos tužiteljke prema njegovom sinovcu dokaz da je sve režirano i pripremljeno. U obraćanju Savjetu V.P. je iznio pretpostavku da ovim i prethodnim obraćanjem, sebi ugrožava život, ali da smatra da je obaveza oduprijeti se zlu, posebno ako je ono, kako je naveo, pohrnjeno u državnim organima, gdje se zloupotrebljava položaj i moć sile.

Utvrđena pogrešna i neprimjerena komunikacija Policije sa javnošću

Savjetu za građansku kontrolu rada policije obratili su se glavni i odgovorni urednik i novinar nezavisnog dnevnika "Vijesti" dostavljajući reagovanje Uprave policije, Tima za odnose sa javnošću, na tekst koji je objavljen u ovom u mediju 1. marta 2018. godine a odnosi se na navode građanina M.S. iz Nikšića da je navodno maltretiran od strane policijskih službenika Odjeljenja bezbjednosti (OB) Plužine.³²

Savjet za građansku kontrolu rada policije pažljivo je razmotrio reagovanje Uprave policije u kojem se nalazi dovoljno informacija koje, sa profesionalne i institucionalne pozicije policije, govore o događaju i pojašnjavaju postupanje policije.

Međutim, u istom reagovanju Savjet je prepoznao i određene elemente koji ukazuju na postojanje namjere da se kroz diskreditaciju građanina diskvalifikuje pisanje jednog medija čime istup Uprave policije, sasvim nepotrebno, gubi na neutralnosti i objektivnosti. U reagovanju Uprave policije prepoznaju se i elementi koji ne predstavljaju argumentaciju u vezi navoda u tekstu koji se demantuju već se u reagovanju gubi logična veza sa temom i Uprava policije se bavi ličnošću građanina, njegovim karakterom i osobinama i pri tome iznose i navodna pitanja i događaji, nimalo bezazleni, iz njegovog privatnog života. Takav pristup Uprave policije je pogrešan i neprihvatljiv i neprimjeren za kredibilitet policije ali i za poštovanje osnovnih ljudskih prava.

Savjet je konstatovao da Uprava policije predmetno reagovanje nije objavila na svom zvaničnom sajtu što smatra ispravnim kao i činjenicu da je glavni i odgovorni urednik medija, na čije je pisanje reagovala Uprava policije, Savjetu najavio odbijanje objavljivanje dijela reagovanja u kojem se diskredituje, nevezano za predmetnu temu, sagovornik medija odnosno građanin M.S.

Savjet je podsjetio i na svoje ranije tekovine u vezi sa sličnim neprimjerenim istupom Uprave policije kod slučaja ambasadora Republike Italije kada je Savjet konstatovao "da javnost obavijesti o svom radu i činjenicama do kojih je u tom radu došla, demantuje navode za koje smatra da nijesu tačni i uz to pruži neophodnu dodatnu argumentaciju, Uprava policije je prešla na nivo ličnog i privatnog, ulazeći u procjenu motiva i namjera određenih radnji pojedinaca kao i na lične kvalifikacije". Savjet je tada preporučio Upravi Policije da izvrši procjenu profesionalnog nivoa svog rada u datom slučaju i utvrdi konkretne mjere kako se slične greške ne bi ponavljale u budućnosti. U tom smislu, Savjet je ocijenio, da određeni Pravilnik ili kodeks za komunikaciju sa javnošću i diplomatskim predstavništvima može biti od koristi.³³

32 Građanin M.S. se obratio pritužbom Savjetu zbog čega je građanska kontrola policije pokrenula odgovarajući postupak provjere primjene policijskih ovlašćenja koji je predstavljen u prethodnom slučaju.

33 strane 73-75; <http://www.kontrolapolicije.me/sites/default/files/library/files/Građanska%20kontrola%20rada%20policije%20u%20Crnoj%20Gori.pdf>

Konstatovan nedostatak moralne hrabrosti i integriteta: kroz nepotpune, nerazumljive i nepouz dane iskaze smišljeno se ograničava efikasnost i rezultati unutrašnje kontrole policije

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije je odlučio da pokrene postupak provjere postupanja policijskih službenika u vezi sa činjenicom da je video zapis na kojem se registrovano ubistvo građanina M.K. dospio u javnost.

Savjet je utvrdio da je nesporno da je snimak dokumentovan kamerom sa mobilnog telefona u trenutku kada policijski službenici isti gledaju na originalnom izvoru što potvrđuje zvuk radio veze i najava, tako javno i nesmotreno, službenih radnji koje se trebaju preduzeti, i s tim u vezi konstatovao da izlazak ovako delikatnih podataka van kruga onih koji bi ih jedini smjeli posjedovati i upotrebljavati u jasne svrhe, pokazuje ne samo nedostatak elementarnog profesionalizma u radu, nego i poražavajući nivo svjesnosti da time krše zakonska, profesionalna, pa i načela ljudskosti i humanosti prema žrtvi, njegovoj porodici i cijeloj javnosti. Savjet je od Uprave policije zatražio odgovarajuće podatke i utvrđivanje činjenice kako je video zapis dospio u javnosti, posebno ukazujući i na pitanje bezbjednosne kulture u policijskoj organizaciji.

Uprava policije je informisala Savjet da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije već pokrenulo postupak ispitivanja, te da službenici ovog Odjeljenja preduzimaju odgovarajuće mjere i radnje iz svoje nadležnosti i prikupljaju obavještenja od policijskih službenika Centra bezbjednosti (CB) Podgorica i Sektora kriminalističke policije u sjedištu koji su učestvovali u istrazi i posjedovali snimak ovog ubistva.

Uprava policije je Savjet uputila na Unutrašnju kontrolu rada policije, čiji službenici vrše ispitivanje zakonitosti postupanja policijskih službenika u ovom predmetu, što je "i u njihovoj isključivoj nadležnosti".

Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije, na traženje Savjeta, informisalo je da ova organizaciona jedinica MUP-a, kao poseban kontrolni mehanizam nad radom policije, povodom predmetnog događaja sprovodi postupak unutrašnje kontrole u cilju utvrđivanja okolnosti i činjenica u vezi sa načinom na koji je predmetni snimak objavljen na društvenim mrežama postao dostupan javnosti, i u cilju utvrđivanja dokaza koji bi predstavljali osnov za pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti određenog policijskog službenika zbog objavljivanja predmetnog snimka u javnosti. Navodi se i da je preduzimanje mjera i radnji u okviru zakonom utvrđenih ovlašćenja unutrašnje kontrole policije povodom ovog slučaja u toku, kao i da u kontekstu dostave traženih informacija unutrašnja kontrola policije raspolaže isključivo dokumentacijom koja je nastala u radu ovog Odjeljenja povodom predmetnog slučaja i da, u dosadašnjem toku postupka nije bilo potrebno pribavljati dokumentaciju Uprave policije. U zaključnici odgovora, načelnik Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije

navodi da osim prethodno saopštenih informacija o ovom slučaju, ne raspolažu dokumentacijom Uprave policije koju bi mogao dostaviti Savjetu a koja bi bila od značaja za postupak provjere pred Savjetom za građansku kontrolu rada policije.

Savjet je jednoglasno odlučio da pokrene nezavisni postupak provjere primjene policijskih ovlaštenja u konkretnom slučaju. Shodno članu 112 Zakona o unutrašnjim poslovima Savjet je uputio zahtjev v.d. direktoru Uprave policije da u roku od sedam dana dostavi pisana izjašnjenja svih službenih lica koja su prisustvovala pregledu video snimka (uvidu - kada je i nastao i sporni snimak koji je distribuiran prema javnosti) kao i radnjama, ukoliko su sprovedene različitog dana i datuma, izuzeća video zapisa sa originalnog izvora.

Uprava policije u odgovoru koji je dostavila Savjetu informisala je da je ovlašćeni policijski službenik Stanice kriminalističke policije (SKP) za kriminalističku tehniku i uviđaje CB Podgorica, B.N, koji je izvršio izuzimanje snimka sa lica mjesta ubistva M.K. sačinio službenu zabilješku o svom postupanju ovim povodom, i ista je dostavljena Savjetu. U nastavku odgovora Uprava policije je navela da imajući u vidu rok koji je Savjet postavio za dostavljanje pisanih izjašnjenja svih službenika koji su prisustvovali izuzimanju i pregledu predmetnog video snimka koji je dospio u javnost i činjenicu da se isti trenutno ne nalaze u Podgorici uslijed odsustva po osnovu korišćenja godišnjih odmora, Uprava policije je informisala da nije u mogućnosti dostaviti traženu dokumentaciju. Savjet je obavješten i da su službenici CB Podgorica R.S, A.M. i V.L. dali izjave Odjeljenju za Unutrašnju kontrolu policije, na okolnosti ličnog prisustva prilikom izuzimanja i pregleda spornog video snimka što je trebalo posredno da znači da se Savjet za iste opet obrati Unutrašnjoj kontroli policije.

Nakon ovakvog odgovora i u namjeri da prekine ping pong igru sa građanskim nadzorom policije, Savjet je od Uprave policije zatražio da bez odlaganja dostavi ove podatke: vrijeme otpočinjanja i okončanja godišnjih odmora za imenovane policijske službenike, kao i kada su, uz navođenje datuma, imenovani policijski službenici dali izjave povodom predmetnog slučaja pred Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu policije.

Nakon ovog dopisa, vršilac dužnosti direktora Uprave policije bez daljeg odlaganja dostavio je izjave svih policijskih službenika koje su date u postupku unutrašnje kontrole policije.

Savjet je pažljivo razmotrio dostavljene izjave svih službenika policije.

Na osnovu izjave zaključuje se da je policijski službenik SKP za kriminalističku tehniku i uviđaje CB Podgorica, B.N, 21. maja 2018. oko 20h, obaviješten da je došlo do izvršenja krivičnog djela ubistva ispred ugostiteljskog objekta "Palata", u bulevaru Pera Četkovića i da je potrebno izvršiti izuzimanje snimka sa sistema za video nadzor za kritični događaj. Po dolasku na lice mjesta, kako je naveo, pristupio je sistemu za video nadzor oko 20,20h i uz prisustvo službenika SKP za krvne delikte, V.L, započeo radnju presnimavanja kritičnog događaja na

prenosivu USB memoriju, a presnimavanje je izvršeno u vremenskom periodu 17-19h za datum 21.05.2018. godine. Po izvršenom presnimavanju na prenosivu USB memoriju, snimak sistema za video nadzor je arhiviran na računaru u SKP za kriminalističku tehniku oznake „Krimtehnika 2“, kojem se može pristupiti samo uz pristupnu šifru, a po izvršenom arhiviranju snimak je presnimljen-narezan na jednom CD-u i predat službeniku V.L. dana 22.05.2018 u 01,15h.

Na osnovu izjave zaključuje se da je policijski službenik L.V, 21. maja 2018, bio u Dežurnoj grupi na nivou Krvnih delikata i PEH-a (požari, eksplozije i havarije) koja je bila pripravna na nivou CB Podgorica, od kojih je M.A. bio dežuran, a on i kolega R.V. pripralni. Neđe oko 19 sati pozvao ga je putem telefona R.V. i prenio mu obavještenje od kolege M.A. da se na Starom Aerodromu desila pucnjava te da je potrebno da se uključe u predmet po nalogu neposrednog rukovodioca S.R. koji je bio dežurni starješina za kriminalističku policiju na nivou CB Podgorica. Nekoliko minuta poslije 19 sati L.V. je, kako je naveo, stigao na lice mjesta gdje je dobio konkretne zadatke od šefa S.R. da sa kolegom E.M, koji je već bio u ugostiteljskom objektu “Palata”, obave razgovor sa očevicima događaja i provjere da li objekat ima video nadzor, te da ukoliko ima isti dobiju na uvid u dijelu kritičnog vremena kada se desio predmetni događaj, a sve u cilju istrage i pronalaska izvršioca. Na licu mjesta u tom trenutku se nalazio veći broj službenika CB Podgorica, među kojima i načelnik CB Podgorica, službenici krvnih delikata iz Uprave kriminalističke policije kao i da misli da je bio prisutan i rukovodilac Odsjeka za suzbijanje Opšteg kriminaliteta u Upravi kriminalističke policije R.A. Dalje je naveo da se u lokalu interesovao za menadžera i da je upućen na gospođu koja ga je informisala da se u lokalu nalazi mladić koji može na svom telefonu pustiti snimke sa video nadzora za kritični period, te da se u vezi sa resiverom za nadzor potrebno obratiti određenoj firmi zaduženoj za održavanje video nadzora. Mladić na koga ih je uputila menadžerka lokala, na svom telefonu je pronašao vremenski period kada se desilo krivično djelo i pokazao video snimak policijskim službenicima koji je policijski službenik V.L. presnimio svojim telefonom. Predmetni snimak, kako je naveo, presnimio je po nalogu šefa S.R. u cilju prosljeđivanja tačnih podataka u pogledu garderobe izvršioca, visine i drugih karakteristika poput hoda, a sve u cilju efikasnosti u pronalasku izvršioca i rasvjetljavanja predmetnog krivičnog djela. U tom trenutku sa njim je bio i službenik E.M, ali koliko je njemu poznato on nije presnimavao taj snimak.

Službenik V.L. u svojoj izjavi je ponovio da je presnimavanje telefonom video nadzora bilo u cilju rasvjetljavanja krivičnog djela i činjenica da im tada nije bio dostupan resiver na kojem je sačuvan snimak, te da je isti presnimio dok se nalazio pored jednog od stolova u blizini šanka, a na kojem je lice koje je imalo pristup video nadzoru čijeg se imena nije mogao sjetiti, postavilo telefon sa koga je preuzet. Po završetku snimanja izašao je iz lokala i prišao mjestu gdje se nalazio šef S.R. i o svemu ga obavijestio, tj. da je presnimio snimak za kritično vrijeme i da se nalazi na njegovom telefonu, da se na njemu uočava izvršilac na kome se

mogu vidjeti karakteristike koje mogu pomoći u cilju njegovog otkrivanja. Potom je na zahtjev R.S. snimak proslijedio, putem aplikacije viber, na njegov privatni broj u 19.21h, a snimak je tretirao vrijeme sa početkom u 18.44.01h za dan 21.05.2018. U tom trenutku, kako je naveo, pored njih se nalazio i službenik iz Uprave kriminalističke policije, koji radi po liniji krvnih delikata na teritoriji Crne Gore, B.A, koji je takođe tražio prosljeđivanje predmetnog snimka, a sve u cilju policijske istrage, i V.L. je to i učinio po prethodnom odobrenju šefa S.R slanjem snimka viber aplikacijom na službeni broj, i to odmah ali je zbog lošeg interneta snimak prosljeđen tek u 19.26h. Policijski službenik V.L. je napomenuo u svojoj izjavi da se radi o istom snimku koji je proslijedio šefu S.R. sa svog privatnog broja i ustvrdio da je istog dana ili u naredna dva dana predmetni snimak izbrisao iz telefona te da nikome drugom snimak nije prosljeđivao. U vezi sa iznijetim tj. da je navedeni događaj u kritično vrijeme presnimio na mobilni telefon upoznao je, kako je naveo, i Višu državnu tužiteljku J.M. kod koje se interesovao da li predmetni snimak policija može izuzeti i dobio odgovor da je za navedeno potrebna naredba suda kako bi materijal bio valjan kasnije u sudskom postupku. Iznio je da misli da je narednog dana prosljeđena inicijativa za izdavanje naredbe, gdje je nakon odobrenja tj. izdate naredbe sudije Višeg suda u Podgorici sa resivera presnimljen snimak od strane kriminalističke tehnike CB Podgorica i krvnih delikata koji su vodili zapisnik, za znatno duži vremenski period. Ustvrdio je da ne zna da li je snimak kasnije presnimavan od strane trećih lica, kao i da li se i dalje nalazi na resiveru na kojem je sniman, da nije vidio ali da su mu kolege kazale da je snimak objavljen u medijima, o čemu je upoznao šefa početkom jula, te da ne raspolaže saznanjima ko je isti objavio odnosno proslijedio medijima. Verziju snimka koji je objavljen u medijima prvi put je vidio prilikom davanja izjave u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije, kada mu je i pokazan od strane inspektora Odjeljenja. Zaključio je uporedivši vrijeme sa snimka koji je putem viber aplikacije proslijedio S. i B, da se ne poklapa sa vremenom na snimku koji je njemu pokazan, na viber ikonici koju ima na telefonu, ali pošto je snimak izbrisao nije u mogućnosti otvoriti sadržaj predmetne prepiske. Dodao je da se navedeno može utvrditi na način što se snimak može pogledati kod kolega S.R. i B.A. Na pitanje inspektora Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije, da li je spreman da pođe na poligrafsko testiranje u vezi prosleđivanja, i objavljivanjem predmetnog video snimka u medijima i društvenim mrežama, V.L. je izjavio da jeste pod uslovom da se istom podvrgnu i svi šefovi kriminalističke policije koji su uključeni u rasvjetljavanje krivičnog djela teško ubistvo na štetu K.M.

Policijski službenik M.A. je izjavio da je navedenog dana bio dežurni na nivou Krvnih delikata i PEH-a u grupi koja je bila pripravna na nivou CB Podgorica, dok su R.V. i L.V. bili pripravnici. Putem radio veze, neđe oko 18.45h, Dežurna služba je obavijestila da je došlo do upotrebe vatrenog oružja kojom prilikom je jedno lice smrtno stradalo te da je potrebno da se uputi na lice mjesta. U tome trenutku M.A. se nalazio pored kasarne Masline, i kako je naveo na lice mjesta

stigao je za par minuta, gdje je zatekao svog pretpostavljenog, dežurnog starišinu S.R, i nekoliko kolega koji nijesu bili na dužnosti ali kako stanuju u blizini nakon što su čuli pucnjavu došli su na mjesto događaja. U trenutku kada je M.A. došao na lice mjesta, S.R. je sa prisutnim kolegama pomagao oko unosa lica u jedno vozilo, a nakon toga i u kola Hitne pomoći koja su ubrzo stigla. M.A. je naveo da je u tom trenutku pokušao da dođe do nekih informacija o događaju od novinarka J.J. koja je bila u društvu sa smtno stradalom K.M, ali pošto je bila u jako stresnoj situaciji nije mogla da pruži bliže informacije, zbog čega se sa civilnim vozilom uputio u Urgentni centar. U međuvremenu je davalac izjave upoznao i kolege R. i L. o događaju i pozvao ih da dođu na lice mjesta, nakon čega su otpočeli sa preduzimanjem kriminalističkih mjera i radnji od obezbjeđenja lica mjesta do svih ostalih a u cilju vršenja uviđaja. Kolegu E.M. koji je bio dežurni po liniji rada porodičnog nasilja i maloljetničke delinkvencije uputio je da zadrži lica koja su bila gosti lokala "Palata" na lice mjesta, i da izvrši njihovo popisivanje. Ubrzo je na lice mjesta došao i kolega L. kojeg je uputio da pomogne kolegi E.M. i kontaktira lica u vezi video nadzora koji se nalazi u lokalima, a imajući u vidu da su upoznati da je na drugoj lokaciji došlo do paljenja jednog vozila, tamo je uputio kolegu R. koji se više nije vraćao na lice mjesta kod lokala "Palata". M.A je kazao da je ušao u lokal gdje je za jednim stolom zatekao kolegu L. sa menadžerima lokala, čijih se imena ne sjeća, gdje je menadžer lokala pokazivao video snimak na svom telefonu kolegi L. Tada su mu objasnili da ne postoji resiver na kojem se snima video nadzor, ali da se istome može pristupiti putem mobilnog telefona, i on je tada svojim mobilnim telefonom sa telefona menadžera lokala snimio jedan segment u trajanju od deset sekundi gdje se vidi samo izvršenje krivičnog djela. Da li je kolega L. ili drugi kolega uradio još neki snimak izjavio je da se ne može izjasniti jer to nije vidio, a nakon toga je napustio lokal i ne sjeća se da li je samoinicijativno ili na traženje šefa S.R, njemu putem viber aplikacije proslijedio predmetni snimak, kao i B.A., šefu Grupe za suzbijanje krvnih delikata u Odsjeku za suzbijanje Opšteg kriminaliteta u Upravi kriminalističke policije. Snimak je, kako navodi, proslijedio sa svog privatnog broja, na kom ima instaliranu aplikaciju viber. Ove snimke je proslijedio u 19.23h prema S. a u 19.25h i prema B. Nakon što je na lice mjesta došao kolega K.S, koordinator Jedinice za suzbijanje Krvnih delikata u CB Podgorica, proslijedio je i njemu video snimak u 20.59h. Nakon toga predmetni video snimak nije više nikome prosleđivao, bilo kolegama bilo građanima. Kako je istakao, preuzimanje predmetnog video snimka sa lica mjesta sa telefona menadžera lokala bilo je usmjereno ka preduzimanju svih neophodnih mjera i radnji i u cilju vršenja uviđaja, pri čemu im je video nadzor pomagao u dijelu pronalaženja tragova, davanja kvalitetnog opisa izvršioca krivičnog djela i preduzimanja drugih mjera i radnji. Poslije više od nedelju dana vidio je da je snimak objavljen u nekom od medija - portala, što ga je "zaprepastilo" jer se vidi upravo momenat izvršenja krivičnog djela teško ubistvo na štetu K.M. U tom trenutku nije obratio pažnju o kojem se snimku tačno radi, već je

nakon razgovora sa kolegom V.L, koji mu je rekao da je snimak koji je on snimio na licu mjesta duži, odnosno da traje oko 30-tak sekundi, obratio pažnju na snimak koji je on napravio na licu mjesta i vidio da se najvjerojatnije radi upravo o tom, znači istom, snimku. Policijski službenik M.A. je izjavio da je video snimak, koji mu je pokazao službenik Odjeljenja za unutrašnju kontrole policije, snimak koji je on snimio na licu mjesta i naglasio da isti nije nikome proslijedio izuzev kolegama: šefu Krvnih delikata u CB Podgorica R.S, šefu Grupe za krvne delikte u Odsjeku za suzbijanje Opšteg kriminaliteta u Upravi kriminalističke policije A.B. i koordinatoru jedinice za suzbijanje Krvnih delikata u CB Podgorica K.S, te da ne raspolaže ni saznanjem da li su oni snimak nekome prosledivali, niti kako je snimak dospio u javnost. U vezi sa iznijetim, izjavio je da dozvoljava tehnički uvid u njegov telefon u cilju provjere iznijetih navoda po pitanju manipulisanja video sadržaja, kao i da je spreman sve iznijeto da potvrdi i na poligrafskom testiranju.

Viši policijski inspektor, načelnik Stanice kriminalističke policije za suzbijanje krvnih delikata i nasilja u porodici u CB Podgorica, R.S, na okolnosti objavljivanja video snimka u medijima i na društvenim mrežama u vezi izvršenja krivičnog djela teško ubistvo na štetu K.M. izjavio je da je dana 21.05.2018 godine bio dežurni starješina "Morača 5" na nivou Odjeljenja kriminalističke policije CB Podgorica, kada je oko 18.40h putem radio veze obaviješten da je došlo do upotrebe vatrenog oružja, kojom prilikom je jedno lice povrijeđeno, nakon čega se odmah uputio na lice mjesta i preduzeo mjere i radnje shodno zakonskim propisima. Neđe oko 19.23h, kako je naveo, putem viber aplikacije od strane M.A, inspektora za krvne i seksualne delikte, koji je kritičnom prilikom vršio uviđaj, dobio je video snimak u trajanju od oko 10 sekundi na kome se vidi momenat kada NN maskirano lice, prilazi stolu za kojim je sjedio oštećeni K.M. i ispaljuje više projektila lišavajući ga života. Kolega M.A. mu je snimak dostavio na njegov viber broj, nakon izuzimanja sa nadzornih kamera koje se nalaze u lokalu "Palata" đe se predmetni događaj i desio. R.S. je naveo da je nakon toga, dok se nalazio na vršenju uviđaja, navedeni snimak dalje proslijedio, takođe putem viber aplikacije, načelniku Odjeljenja kriminalističke policije u CB Podgorica, v.d. načelniku CB Podgorica i višoj tržavnoj tužiteljki koja je vodila uviđaj, u vrijeme i na brojeve koji su Savjetu dostavljeni. R.S. je naveo da video snimak nije više nikome dostavljao kako službenicima policije tako ni bilo kome od građana kao i da ne zna na koji način je isti dospio u javnost.

Na osnovu dostupnih izjava policijskih službenika CB Podgorica Savjet je konstatovao:

Policijski službenik B.N, službenik SKP za kriminalističku tehniku i uviđaje CB Podgorica, obaviješten je, oko 20h, da je došlo do izvršenja krivičnog djela ubistva i naloženo mu je izvrši izuzimanje snimka sa sistema za video nadzor za kritični događaj. Oko 20,20 sati, u prisustvu službenika SKP za krvne delikte, V.L, obavio je radnju presnimavanja kritičnog događaja na prenosivu USB memoriju nakon čega je profesionalno snimak arhivirao na računaru u SKP za kriminali-

stičku tehniku koji nosi oznaku „Krimtehnika 2“ a kojem se može pristupiti samo uz pristupnu šifru. Po izvršenom arhiviranju snimak je presnimljen-narezan na jednom CD-u i predat službeniku V.L. Savjet je ocjenio da je iskaz policijskog službenika B.N. bio jasan i razumljiv i da ukazuje na savjesno i profesionalno preduzimanje radnji koje se odnose na izuzimanje i arhiviranje snimka sa sistema za video nadzor.

Policijski službenik V.L. bio je pripravan u Dežurnoj grupi na nivou Krvnih delikata i PEH-a. Na lice mjesta je dobio zadatak da, sa kolegom E.M, obavi razgovor sa očevicima događaja, provjeri da li objekat ima video nadzor, te da isti dobiju na uvid u dijelu kritičnog vremena kada se desio predmetni događaj a u cilju istrage i pronalaska izvršioca. Mladić na koga ga je uputila menadžerka lokala, na svom telefonu je pronašao vremenski period kada se desilo krivično djelo i pokazao video snimak policijskim službenicima koji je policijski službenik V.L. presnimio svojim telefonom po nalogu pretpostavljenog starješine R.S. Službeniku V.L. nije poznato da li je prisutni policijski službenik E.M. presnimio snimak i na svom telefonu. Na zahtjev starješine R.S. proslijedio mu je snimak, putem aplikacije viber, na njegov privatni broj. Po odobrenju R.S. isti snimak je, putem iste aplikacije, proslijedio i na službeni broj B.A, službenika kriminalističke policije. Policijski službenik V.L. je naglasio da nikome drugom snimak nije proslijeđivao. U svojoj izjavi službenik V.L. nije pomenuo da je prisustvovao radnjama izuzimanja snimka sa sistema za video nadzor niti da mu je predat snimak narezan na CD. Snimak koji mu je prikazan od strane Unutrašnje kontrole policije, a koji se pojavio u javnosti, nije onaj koji je on snimio i proslijedio pretpostavljenima. Službenik policije V.L. iskazao je spremnost da bude poligrafski testiran pod uslovom da budu testorani i svi šefovi kriminalističke policije koji su uključeni u rasvjetljavanje ovog ubistva. Savjet iskaz policijskog službenika V.L. prepoznao uglavnom razumljivim i ocijenio da je isti isključivo postupao po datim instrukcijama i nalogima pretpostavljenih.

Policijski službenik M.A. je kritičnog dana bio dežurni na nivou Krvnih delikata i PEH-a u grupi koja je bila pripravna na nivou CB Podgorica. Kada je ušao u lokal “Palata”, zatekao je V.L. sa menadžerima lokala, gdje je menadžer lokala, na svom telefonu, pokazivao video snimak kolegi V.L. Tada je, prema sopstvenom priznanju, svojim mobilnim telefonom sa telefona menadžera lokala snimio jedan segment u trajanju od deset sekundi gdje se vidi samo izvršenje krivičnog djela. Saopštio je da nije vidio da li je V.L. ili neko od drugi od prisutnih kolega uradio još neki snimak. Saopštio je da ne sjeća da li je samoinicijativno ili na njihovo traženje snimak sa svog privatnog broja proslijedio pretpostavljenom S.R. i B.A, šefu Grupe za suzbijanje krvnih delikata u Odsjeku za suzbijanje Opšteg kriminaliteta u Upravi kriminalističke policije. Snimak je, kasnije, proslijedio i kolegi K.S, koordinatore Jedinice za suzbijanje Krvnih delikata u CB Podgorica. Nakon toga, prema navodima, snimak nije više nikome proslijeđivao. Snimak koji je napravio M.A. odgovara snimku koji se pojavio u javnosti. M.A. je dozvolio

tehnički uvid u njegov telefon u cilju provjere iznijetih navoda po pitanju manipulisanja video sadržaja i prihvatio je poligrafsko testiranje.

Načelnik SKP za suzbijanje krvnih delikata i nasilja u porodici u CB Podgorica, R.S, potvrdio je da je snimak dobio, putem viber aplikacije, od kolege M.A. te da je potom, na isti način, snimak dalje proslijedio načelniku Odjeljenja kriminalističke policije u CB Podgorica, v.d. načelniku CB Podgorica i višoj tržavnoj tužiteljki koja je vodila uviđaj. R.S. je naveo da video snimak nije više nikome dostavljao i da ne zna na koji način je isti dospio u javnost. U svojoj izjavi načelnik R.S. nije pomenuo da li je i zašto je snimak, duža verzija, zatražio i dobio i od policijskog službenika V.L.

Savjet je ocijenio nespornim da je snimak koji je dospio u javnost kreirao policijski službenik koji je učestvovao u istražnim radnjama.

Savjetu je ostalo nejasno zašto je većem broju policijskih službenika, a ne samo jednom, naloženo da presnime snimak ubistva sa privatnog telefona građanskog lica i zašto je veći broj policijskih službenika, a ne recimo samo jedan, iz SKP za kriminalističku tehniku, učestvovao u konkretnoj radnji.

Nesporan je neovlašćeni pristup snimku kao i da zaštita tog snimka nije bila odgovarajuća te da je na lice mjesta, odmah po njegovom nastanku, vršena dalja distribucija (prosljeđivanje) što nije opravdano profesionalnim razlozima.

Savjet je prepoznao, i kod ovog slučaja, potrebu da se hitno unaprijedi, u Upravi policije, profesionalna pažnja u vezi sa zaštitom ličnih podataka i njihovog neovlašćenog korišćenja.

Savjet je ocijenio da su iskazi i pojašnjenja policijskih službenika M.A. i R.S. nedovoljno razumljiva i nepotpuna i da se mogu prepoznati i kao pokušaj relativizovanja događaja i odgovornosti i prebacivanja tereta na postupak unutrašnje kontrole policije koji je zapravo na dati način i koncept, već unaprijed, ograničenog rezultata.

Savjet za građansku kontrolu rada policije snažno podržava rad Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) i oštro se protivi svakom namjernom i smišljenom pokušaju diskreditacije ovog, ključnog, nadzornog mehanizma. Kroz odsustvo integriteta, a posebno moralne hrabrosti, te kroz nejasne, netačne, nepotpune i nepouzidane iskaze bitno se ograničava domet unutrašnje kontrole policije i u javnosti stvara slika o njenim nedostacima i ograničenjima.

Savjet je preporučio i očekuje da do izrade odgovarajućeg protokola kojim će se jasno definisati preventivne mjere zaštite protiv neovlašćenog korišćenja podataka v.d. direktor Uprave policije izda jasne i obavezujuće instrukcije kako bi se unaprijedila i prepoznala odgovornost, zaštitio integritet građana i Policije i spriječilo neovlašćeno korišćenje i prosljeđivanje ("curenje") podataka prema javnosti.

Savjet je preporučio da načelnik CB Podgorica, zbog ovog incidenta, porodici oštećenog i javnosti ponudi odgovarajuće izvinjenje.

Ozbiljno i zabrinjavajuće kršenje prava advokata i njegove porodice

Građani N.A. i P.A. obratili su se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom zbog povrede prava za koju su saznali na osnovu dokumenata koje im je izdalo Odjeljenje za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP), i to rješenjima kojima im je odobren pristup informacijama u posjedu MUP - informacija o ličnim podacima. Uz pomenuta rješenja dostavili su podatke da su pristup ličnim podacima za A.N. ostvarili: P.D, Š.B, R.M, Š.M, M.S, V.A, M.M, V.I. (dva puta) i Ž.Z. svi iz osnova Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima i L.V. iz oblasti Zakona o unutrašnjim poslovima. Navedeno je i da su pristup ličnim podacima za P.A. ostvarili: M.S. (dva puta) i J. L.J. M. i to iz osnova Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

Podnosioci pritužbe su naveli da su navedena lica policijski službenici koji su ostvarili uvid u njihove lične podatke u službenoj evidenciji koja se vodi u MUP-u i u Upravi policije. Istakli su, kao zanimljiv, podatak da je uvid u lične podatke N.A. ostvarila M.R, inače tada Viša policijska inspektorka I klase u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije, a sada Glavna policijska inspektorka u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije, kao i dva puta V.I. koja je raspoređena u Odjeljenju za privredni kriminalitet Uprave policije. Te organizacione jedinice policije nemaju nikakve veze sa bezbjednošću saobraćaja na putevima, a obije su ostvarile uvid u lične podatke N.A, navodno iz osnova Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

Podnosioci pritužbe su naveli i da je zanimljivo kako svi navedeni policijski službenici uopšte i mogu imati službenog dodira sa primjenom Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, posebno imajući u vidu činjenicu da A.P. ne posjeduje niti koristi bilo kakvo motorno vozilo, niti ima položen vozački ispit.

U cilju provjere da li se protiv članova ove porodice vodi bilo kakav postupak, a što bi mogao biti osnov za provjere koje vrši Uprava policije, podnosioci pritužbe su Savjetu dostavili uvjerenja da se N.A. i P.A. ne nalaze u evidenciji za krivična djela iz nadležnosti suda i da se protiv njih ne vodi krivični postupak. Zato su naveli da i Uprava policije i MUP moraju imati sve zakonom i drugim propisima utvrđene evidencije u kojima se evidentiraju svi zahtjevi, upisi, predmeti, dokumenta pa i oni koji se tiču zahtjeva u vezi ličnih podataka podnosioca ove pritužbe i razloga za ulazak u iste, zatim koje je službeno lice i iz koje organizacione jedinice koristilo lične podatke, po kom pravnom osnovu, čijem nalogu ili odobrenju i na osnovu kog pravnog akta, u koje svrhe, a sve iz razloga jer po zakonu nijedan državni organ ili ovlašćeno lice iz istog ne smije ulaziti u lične podatke podnosioca pritužbe ili bilo kog drugog lica bez pravnog osnova, odgovarajućeg i propisanog akta i suprotno postupku i utvrđenoj proceduri.

Podnosioci pritužbe su naveli da je, u konkretnom slučaju i na osnovu navedenih dokaza, očito da su gore navedena službena lica Uprave policije i

MUP-a ulazili u njihove lične podatke, sa osnovom pristupa najčešće Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima i Zakona o unutrašnjim poslovima u jednom slučaju, bez pravnog osnova, odgovarajućeg i propisanog akta i suprotno propisanim postupku i proceduri.

Zato se građanka N.A, 14.05.2018, obratila rukovodiocu Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP-a, sa odgovarajućim obavještenjem i zahtjevom da po istome postupi po zakonu, koje se izjasnilo da nije nadležno za postupanje po predmetnom zahtjevu i uputilo na obraćanje nadležnim organima. Podnositeljka pritužbe je istakla da je u ovoj stvari Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije nadležno jer je u pitanju zloupotreba policijskih službenika, bezakonje i mora biti predmet provjere unutrašnje kontrole policije. Građanka N.A. je navela da je na dati način, kao policijski službenik, pokušala prvo da u MUP-u gdje radi, pokrene provjeru navedene stvari te da poslije ovakvog odgovora ona na ovo pitanje više ne može uticati iz kog razloga je i odlučila da poslušava svog pretpostavljenog, načelnika M.A, i sve navedene nezakonitosti prijavi nadležnim organima. Podnosioci pritužbe su pozvali Savjet da provjeri sve navedeno i ustanovi eventualne nezakonitosti i propuste u radu navedenih policijskih službenika i povrede zakona u konkretnom slučaju.

Građani N.A. i P.A, a koje zastupa punomoćnik N.A. izvršili su i dopunu pritužbe. Naveli su da su se obratili Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama (Agencija) ukazujući na nezakonitu obradu podataka od strane službenika MUP i Uprave policije, na osnovu čega je Agencija donijela zapisnik o izvršenom nadzoru, čija kopija je dostavljena Savjetu.

U tom zapisniku je konstatovano da je M.M. vršila obradu ličnih podataka oštećene N.A. elektronskim putem na način što je u log fajl-u IS MUP-a zabilježen njen pristup, 2.06.2016. u određeno vrijeme, da je kao osnov naveden Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima ali ne i član niti broj predmeta (interni broj) po kojem je vršena pretraga, što je, kako stoji, suprotno čl.24 stav 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Kao bitnim su istakli da niko ne spori da je ista ovlašćena da ulazi i obrađuje lične podatke određenih drugih lica, ali ne i svih lica, i to po tačno određenom pravnom osnovu a ne izmišljenom, samo iz zakonskih razloga, o čemu se vodi evidencija bez prava na zloupotrebu. U pogledu traženja imena oca oštećene ovim povodom se navodi da je u pitanju zloupotreba prava policijske službenice da nezakonito upada u lične podatke i iste nezakonito obrađuje. Naime, potpuno je netačno da se imenovana policijska službenica, poučena vjerovatno od drugih lica, poziva na razlog obrade podataka oštećene N.A. kako bi utvrdila ime njenog oca, koji podatak joj je već bio poznat, jer radi u istom odjeljenju i kancelariji sa njom i dolazila je i u kuću njenog oca. Naveli su i da u ovom Odjeljenju, gdje obije rade, postoji i analitičar koji vodi evidenciju o svim podacima vezano za zapošljene, vozila i dr.

U odnosu na S.M. u zapisniku je konstatovano da se još uvijek koristi njegova ID kartica od strane ostalih službenika angažovanih u dežurnoj službi,

iako je na njegovo insistiranje predloženo rukovodiocu Grupe za obezbjeđenje objekata da se ista povuče iz upotrebe, budući da više nije radno angažovan u navedenoj službi, pa se konstatuje da je obrada ličnih podataka za lice A.N. vršena od strane N.N. lica, da se zbog toga ne može utvrditi valjani pravni osnov i svrha obrade ličnih podataka elektronskim putem za ovo lice što je suprotno čl.2 stav 1 i 2, čl.4a stav 3, čl.6, čl.22 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i tačke 9 podtačke 2 i 4 Uputstva o pristupu i kontroli pristupa računarskom sistemu Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave. Ovo posebno imajući u vidu jer je nadzorom, a na osnovu uvida kontrolora u log fajl IS MUP-a utvrđeno da je izvršen pristup ličnim podacima za lice N.A. ID karticom S.M, 13.02.2016. godine u određeno vrijeme, uz navođenje osnova Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima. Konstatovano je da nije naveden bliži član Zakona, niti broj predmeta po kojem je vršena pretraga za ovo lice što je suprotno čl.24 stav 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Na osnovu uvida kontrolora u log fajl IS MUP-a utvrđeno je da je izvršen pristup ličnim podacima za lice P.A. od strane S.M, 9.02.2018. godine i 13.04.2018. godine u u određeno vrijeme, uz osnov Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima, bez navođenja člana Zakona niti broja predmeta. S tim u vezi, a na osnovu navoda iz službene zabilješke S.M. se konstatuje da je obrada ličnih podataka za P.A. u dva navrata vršena od strane N.N. lica, da se zbog toga ne može utvrditi valjani pravni osnov, odnosno svrha obrade što je suprotno čl.2 stav 1 i 2, čl.4a stav 3, čl.6, čl. 10, čl.22 i čl.24 stav 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i tačke 9 podtačke 2 i 4 Uputstva o pristupu i kontroli pristupa računarskom sistemu Ministarstvu unutrašnjih poslova i javne uprave.

Podnosioci pritužbe su pred Savjetom naveli da je iz navedenog jasno da je okrivljeni M.S. znao i namjerno ostavio svoju ID karticu kolegama kako bi je nezakonito koristile, u cilju ulaska u lične podatke oštećenih a vjerovatno i drugih građana i iste nezakonito obrađivali suprotno zakonu, Uputstvu i Ustavu Crne Gore.

U odnosu na A.V. je zapisnički konstatovano da je uvidom u log fajl IS MUP-a utvrđeno da je izvršen pristup za lice N.A. za dan 14.02.2017. godine u određenom vremenu od strane korisnika A.V. te da je kao osnov naveden Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima, da nije naveden bliži član Zakona niti broj predmeta (interni broj) po kojem je vršena pretraga za ovo lice. Utvrđeno činjenično stanje, kako se navodi, nije u saglasnosti sa navodima iz službene zabilješke A.V. "da je u ovom kao i u ostalim slučajevima postupao u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima", te se konstatuje da je obrada ličnih podataka za N.A. elektronskim putem vršena suprotno čl.2 stav 1, čl.4a stav3, čl.6, čl.22 i čl.24 stav 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

U odnosu na Ž.Z. je konstatovano da je obrada - uvid u lične podatke za N.A. vršena elektronskim putem na način što je u log fajl-u IS MUP-a zabilježen pristup od strane Ž.Z. dana 13.09.2017. godine u određeno vrijeme te da je kao

osnov naveden Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima, takođe bez navođenja člana Zakona i broja predmeta.

U odnosu na Š.M. je konstatovano da je obrada-uid u lične podatke za N.A. vršena elektronskim putem na način da je u log fajl-u IS MUP-a zabilježen pristup od strane M.Š, 10.11.2016. godine u određeno vrijeme, te da je kao osnov naveden Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima, bez navođenja člana Zakona, broja predmeta što je suprotno čl.2 stav 1 i 2, čl.4a stav 3, čl.6, čl.10, čl.22 i čl.24 stav 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i tačke 9 podtačke 2 i 4 Uputstva o pristupu i kontroli pristupa računarskom sistemu Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave.

U odnosu na V.I. je konstatovano da je na osnovu uvida u log fajlove IS-a MUP-a zabilježen pristup ličnim podacima N.A. sa ID karticom (Smart kartica) na njeno ime, 12.09.2017. godine u određeno vrijeme i 13.09.2017. godine, da je kao osnov naveden Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima, takođe bez navođenja bližeg člana Zakona i broja predmeta. Punomoćnik podnosilaca pritužbe kao interesantno je naveo navodi da samo za ovu policijsku službenicu izjavu umjesto nje daje dopisom lično E.B, pomoćnik direktora Uprave policije iz Sektora Kriminalističke policije. Kod ove policijske službenice bitno je istaći da razlog za nezakonitu obradu podataka oštećenih, njegovih supruga N.A. i sina P.A, koji je tada imao 21 godinu, ne može i ne smije biti taj što je nezakonito i protivustavno lišen slobode od strane Uprave policije a po nalogu državnog tužioca. Ukazano je da su isti okrivljeni i njihovi šefovi tako upadali u lične podatke i vršili njihovu obradu recimo u najjužoj porodici drugih osumnjičenih, poput ličnih podataka tadašnjeg pomoćnika ministra MUP kada je njegov rođeni brat bio lišen slobode zbog sumnje da je izvršio krivično djelo i u drugim sličnim primjerima i to još sve dodatno nezakonito bez naloga, pravnog osnova ili propisane evidencije, dosta puta pod korisničkim imenima i lozinkama kolega policajaca koji tu više i ne rade ili su odsutni, a sve iz najvjerovatnijeg razloga da se ne bi otkrilo što rade i kakvu nezakonitost čine.

Dokaz navedenom je i izjava okrivljene M.M. koja je navela da je takvu nezakonitost uradila na zahtjev rukovodioca Odjeljenja, a može se dovesti u vezu sa tim što on kao advokat zastupa nezavisan dnevni list Dan i što je, kako navodi, diskriminisan od strane pripadnika ove vlasti zbog zastupanja pomenutog dnevnog lista i opozicionog političkog opredjeljenja, o čemu kao dokaz posjeduje i Mišljenje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore broj 318/17, od 09.05.2018.

Punomoćnik podnosilaca pritužbe je ocijenio izmišljenom informaciju da predmetne podatke obrađuju navodno zbog imena oca N.A, a po priznanju okrivljenih izmišljenom osnovu Zakonu o bezbjednosti saobraćaja na putevima, a njihov rukovodilac E.B. čak jasno u zapisniku priznaje da je to zbog njega protiv koga nemaju dokaz a tužilaštvo nije u stanju ni poslije godinu dana od kako je protivzakonito lišen slobode da podigne optužnicu.

U odnosu na policijske službenike M.M, V.L. i M.Lj.J. konstatovano je da kontrolorima Agencije nijesu dostavljene tražene informacije shodno aktu Odsjeka za nadzor Agencije, Urgencije Odsjeka za nadzor Agencije kao i na osnovu usmenih zahtjeva tokom vršenja nadzora a na tražene činjenice i okolnosti.

U odnosu na okrivljene NN rukovodioce organizacionih jedinica i druga odgovorna službena lica MUP i Uprave policije u kojima rade okrivljeni policijski službenici je jasno da su znali, odobravali čak i naložili da okrivljeni i drugi policijski službenici ulaze i nezakonito obrađuju lične podatke oštećenih, a vjerovatno i drugih građana i to na osnovu ID kartica jednih policijskih službenika datih drugim policijskim službenicima sa drugim korisničkim imenom i lozinkom, odnosno digitalnim sertifikatom, zatim da su omogućili, dozvolili i čak naložili da se koristi mrežni računar sa korisničkim imenom i lozinkom odnosno digitalnim sertifikatom drugog korisnika i to sve suprotno odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i suprotno Uputstvu o pristupu i kontroli pristupa računarskom sistemu Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave. Takođe su bili u obavezi po navedenim propisima da nadgledaju rad korisnika kako bi otkrili eventualne nedopuštene aktivnosti, što nijesu činili ili su isto propustili da urade.

Podnosioci pritužbe su naglasili da je iz predmetnog zapisnika i urgencije Agencije jasno da su službena i odgovorna lica u MUP-u i u Upravi policije opstruirali kontrolu i nadzor Agencije, da se zbog toga više puta nadzor morao prekidati, i da su na kraju zbog toga Agencija i njeni kontrolori od pomenutih rukovodilaca i spriječeni da dobiju sve potrebne službene podatke za policijske službenike M.M, V.L. i M.Lj.J. a sve iz razloga da bi i njih i sebe zaštitili. Iz ovakvog ponašanja službenih i odgovornih lica MUP i Uprave policije, je jasno da se oni ne plaše bilo kakve radnje tužilaštva u dokazivanju njihovih nezakonitosti, kako od tužilaštva pomenute Agencije tako ni bilo kog drugog državnog organa jer se osjećaju zaštićeno i sigurno.

Podnosioci pritužbe su ukazali i da je u pomenutom Zapisniku od strane kontrolora Agencije navedeno da je subjekat nadzora (MUP i Uprava policije) shodno članu 24 stav 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti donio tehničke i kadrovske mjere zaštite elektronske obrade ličnih podataka kroz IS MIP-a, na način da je Uputstvom o pristupu i kontroli pristupa računarskom sistemu Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave propisana procedura korišćenja računara jedinstvenog računarskog sistema MUP-a od strane korisnika (član 1) i da se tačkom 8 ovog Uputstva propisuje da se na aplikaciji korisnik prijavljuje na osnovu jedinstvenog korisničkog imena i lozinke i/ili digitalnog sertifikata i/ili otiska prsta. Tačkom 9 Uputstva propisuje se zabrana na način da korisnik mrežnog računara ne smije: ostaviti uključen računar bez svog nadzora (alineja 1), dati drugom licu svoje korisničko ime i lozinku odnosno digitalni sertifikat (alineja 2), koristiti mrežni računar sa korisničkim imenom i lozinkom odnosno digitalnim sertifikatom drugog korisnika (alineja 4), da je Uputstvom o sigurnosti računarskog Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave utvrđeno da se pod

tačkom 21 propisuje da su administratori dužni da u svojoj oblasti svakodnevno prate rad računarskog sistema i kontrolišu izvještaje, nadgledaju rad korisnika u cilju otkrivanja eventualnih nedopuštenih aktivnosti.

U zapisniku Agencije je konstatovano da se u polje „osnov” upisuje slovo: „p” ili „a” ili „l”, a za koja nije pružen odgovor šta znače.

Savjet za građansku kontrolu rada policije je konstatovao da je u radu imao izuzetno ozbiljan predmet u kojem se prepoznaje kompletna širina i intenzitet problema zaštite ličnih podataka koji su u posjedu Uprave policije i MUP Crne Gore.

Savjet je utvrdio da je postupanje policijskih službenika u konkretnom slučaju bilo neprofesionalno i nezakonito. Ovo posebno imajući u vidu odredbe člana 43 Ustava kojim se jemči zaštita podataka o ličnosti i zabranjuje upotreba podataka o ličnosti van namjene za koju su prikupljeni. Prema članu čl. 9 st. 1 i 9 Zakona o zaštiti podataka lični podaci su sve informacije koje se odnose na fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi; neposredno ili posredno, a naročito pozivanjem na ličnu identifikacionu oznaku ili jednu ili više karakteristika koje su specifične za fizički, fiziološki, mentalni, ekonomski, kulturni ili društveni identitet tog lica, dok je obrada ličnih podataka podrazumijeva radnju kojom se automatski ili na drugi način lični podaci prikupljaju, evidentiraju, snimaju, organizuju, čuvaju, mijenjaju, povlače, koriste, vrši uvid u njih, otkrivaju putem prenosa, objavljuju ili na drugi način čine dostupnim, svrstavaju, kombinuju, blokiraju, brišu, uništavaju, kao i bilo koja druga radnja koja se vrši na ličnim podacima (stav tačka 2 ovog člana Zakona).

Savjet je jasno utvrdio da je podnosiocima pritužbe vršena obrada njihovih ličnih podataka, i to: matični broj, prezime, ime, rođeno prezime, pol, datum rođenja, godina starosti, status- prebivalište, ime oca i majke, opština prebivališta, mjesto prebivališta, adresa, kućni broj, država rođenja, opština- grad rođenja, fotografija, stručna sprema, bračno stanje, datum trenutne adrese, jmb oca i jmb majke. Obradu ličnih podataka podnosioca zahtjeva vršio je rukovalac zbirke ličnih podataka Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore. Shodno članu 4a stav 3 ovog Zakona, MUP CG kao rukovalac mora da obezbijedi, da kad vrši obradu ličnih podataka ili kad se ti podaci obrađuju u njegovo ime, da se ta obrada vrši u skladu sa čl. 2 i 3 ovog Zakona. Inače, članom 2 stav 1 i 2 Zakona o zaštiti podatka o ličnosti, propisano je da se lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način i da se isti ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom, što podrazumijeva obradu ličnih podataka u skladu sa relevantnim zakonskim propisom koji reguliše određenu oblast uzimajući u obzir svrhu za koju su prikupljeni.

Savjet je konstatovao da se shodno principu zakonitosti i pravičnosti i principu ograničenja svrhe, lični podaci se mogu obrađivati na osnovu saglasnosti lica na kojeg se podaci odnose kojom lice nakon što je informisano o na-

mjeni obrade, izražava pristanak da se njegovi lični podaci obrađuju za određenu namjenu ili na osnovu ovlaštenja i nadležnosti koje proizilaze iz zakonom propisanih obaveza, uzimajući u obzir svrhu za koju su obrađeni. Budući da u konkretnom slučaju ne postoji saglasnost podnosioca Zahtjeva za obradu ličnih podataka, relevantne su odredbe člana 10 Zakona, kojima je utvrđeno pravo na obradu ličnih podataka bez saglasnosti lica, na osnovu zakonom propisanih obaveza rukovaoca zbirke ličnih podataka. Takođe, članom 6 Zakona uređeno je da u slučaju kad se namjena ličnih podataka i način njihove obrade propisani zakonom, rukovalac zbirke ličnih podataka određuje se tim zakonom.

Savjet je nedvosmisleno utvrdio, da je za podnosioc pritužbe evidentiran pristup od strane 12 korisnika (policijskih službenika), a da je kao pravni osnov naveden Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima. Takođe, nedvosmisleno je utvrđeno da je za lice N.A, vršena obrada njenih ličnih podataka od strane sljedećih policijskih službenika kao ovlašćenih korisnika Informacionog sistema MUP-a, i to: P. D. (dana 25.04.2016.), Š.B. (25.04.2016.), R. M. (02.06.2016.), Š.M. (10.11.2016.), V.A. (14.02.2017.), V.I. (12.09.2017.) i Ž.Z. (13.09.2017.), na način što je ostvaren pristup u elektronsku bazu podataka koja sadrži gore navedene vrste ličnih podataka, a na osnovu Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, bez navođenja posebnog člana koji propisuje ovlaštenja i nadležnosti postupanja na osnovu kog bi se moglo utvrditi za koju namjenu je izvršen uvid u lične podatke podnosioca zahtjeva, niti navođenja broja predmeta (interni broj) ili naloga na osnovu kog bi se mogla utvrditi svrha obrade ličnih podataka podnosioca zahtjeva, čime se obrada vršila na proizvoljan i nezakonit način, kojim postupanjem je došlo do povrede čl.2 stav 1, čl.6, čl.10 i čl.24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Nadalje, Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti u članu 24 regulišu se mjere zaštite ličnih podataka prilikom obrade, dok je u stavu 3 ovog člana propisano da ako se obrada vrši elektronskim putem, rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da obezbijedi da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani, broj predmeta, vrijeme odjave i prijave sa sistema i po potrebi datum do kad podaci o korisniku nijesu dostupni licu čiji su podaci obrađivani.

Pored navedenog, Savjet je utvrdio da se u aplikativnom rješenju kojim se evidentira pravni osnov obrade kroz padajući meni navodi jedan od sljedeća tri zakona: Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima, Zakon o unutrašnjim poslovima i Zakonik o krivičnom postupku. Kako se pravni osnov obrade može zasnovati isključivo na pojediničnoj normi kojom se propisuje izvršavanje zakonom propisanih obaveza od strane rukovaoca zbirke ličnih podataka, a ne pozivanje na zakonski propis uopšteno, to se mora obezbijediti da se obrada ličnih podataka elektronskim putem vrši na pošten i zakonit način, odnosno na način na koji će se na jasan i nedvosmislen način utvrditi odredba iz jednog od tri navedena zakona koja propisuje namjenu i način obrade ličnih podataka od strane

rukovaoca zbirke ličnih podataka, čime bi se obezbjedilo načelo zakonitosti i načelo svrhovitosti obrade ličnih podataka.

Uzimajući u obzir određene izjave u predmetu Savjet je podsjetio sve policijske službenike na obavezu odbijanja nezakonitih naređenja.

Savjet je ocjenio da je posrijedi zabrinjavajući opseg kršenja ljudskih prava prema kojem se u MUP Crne Gore i Upravi policije iskazuje, u kontinuitetu, neprihvatljiva tolerancija i relativizacija.

Savjet je podsjetio da je tokom 2018, radeći i na drugim predmetima, više puta ukazao na potrebu da se hitno unaprijedi, u Upravi policije, profesionalna pažnja u vezi sa zaštitom ličnih podataka i njihovog neovlašćenog korišćenja.

Savjet je u konkretnom slučaju prepoznao namjeru odgovornih u Upravi policije, da nepotpunim i nerazumljivim iskazima ili odbijanjem pružanja traženih odgovora spriječe utvrđivanje činjenica u vezi sa (ne)poštovanjem ljudskih prava građana čime se značajno ograničavaju rezultati rada drugih državnih organa poput državnog tužilaštva, Agencije za zaštitu ličnih podataka ili nadzora nad radom policije.

Savjet je iskazao zabrinutost zbog mogućnosti postojanja uigrane šeme po kojoj se vrše nezakonitosti i zloupotrebe, onemogućava sankcionisanje istih i sprovode ozbiljna kršenja ljudskih prava. Imajući u vidu odnos Uprave policije prema konkretnom slučaju Savjet je iskazao zabrinutost da se na isti ili sličan način postupa i prema drugim građanima i da u Upravi policije, još uvijek, ne postoji dovoljno ozbiljan i profesionalan nivo svijesti o značaju zaštite ličnih podataka građana. Takav pristup u Upravi policije nanosi štetu Državi Crnoj Gori i podriva njen demokratski kredibilitet.

Savjet je pozvao MUP Crne Gore da bez odlaganja ukloni nepravilnosti u obradi ličnih podataka na način što istima neće pristupati bez navođenja konkretnog zakonskog osnova s upućujućim članom kao pravnim osnovom i brojem predmeta. Savjet je preporučio MUP Crne Gore da obezbjedi tehničke i kadrovske mjere zaštite ličnih podataka u Informacionom sistemu, na način što u istom neće biti moguća obrada bez navođenja konkretnog zakona s upućujućim članom i brojem predmeta za svaki pojedinačan slučaj.

Zbog ozbiljnosti uočenog problema i prepoznatog kršenja ljudskih prava Savjet je sa slučajem upoznao i predsjednika Skupštine Crne Gore, Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore i Savjet Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama. Iz MUP Crne Gore i Uprave policije nije bilo povratnih reakcija i obavještenja u odnosu na zaključak i ocjene građanske kontrole policije. Savjet je od novog direktora Uprave policije zatražio pojašnjenje u dijelu slovnih oznaka "p", "a" i "l" čija je upotreba, bez traženih pojašnjenja, konstatovana u zapisniku Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Iz CB Bar medijima dostavljena fotografija i imena osumnjičenih lica

Savjet za građansku kontrolu rada policije obavijestio je Kabinetu direktora Uprave policije, Tim za odnose sa javnošću, da su mediji objavili informaciju da su službenici Uprave policije CB Bar lišili slobode grupu lica kojima se stavlja na teret izvršenje više krivičnih djela, da osim što su objavljena njihova puna imena (puni identitet), uključuju i starost, objavljene su i njihove jasne fotografije te da je kao izvor (vlasnik) fotografije navedena Uprava policije. Savjet je zatražio da inforimišu o pravnom osnovu za objavu identiteta i pratećih podataka za ova lica kao i fotografiju, i na osnovu kojih je propisa fotografija iz službene dokumentacija CB Bar dostavljena medijima tj. omogućena za distribuciju prema javnosti.

Jedan od linkova na kojima su dostupni sporni podaci a posebno fotografija, jer je naglašen i izvor, je i ovaj: <http://www.vijesti.me/vijesti/bar-uhapse-ni-drzavljeni-kosova-osumnjiceni-za-vise-teskih-krada-981965>

Portparolka Policije je u odgovoru dostavila saopštenje i fotografiju Uprave policije o navedenom događaju, obavještavajući da, saglasno praksi, a što se vidi iz saopštenja i fotografije, Tim za odnose s javnošću Uprave policije nije dao u javnost odnosno medijima nije poslao saopštenje sa bilo kojim ličnim podatkom lica lišenih slobode pa samim tim ni imena i prezimena, a na fotografiji koja je poslata medijima se nalaze otuđeni predmeti a ne lica koja su osumnjičena za ovo krivično djelo.

Savjet je preko svog člana koji je obrađivao predmet ostvario komunikaciju i sa redakcijom medija i da je, od strane urednika, naloženo ukljanjanje fotografije što je ocijenio dobrim jer je medij brzo reagovao i otklonio svoj propust.

Savjet je konstatovao da su izvori medija i novinara nepovredivi, na šta je ukazao i Savjet za građansku kontrolu rada policije kroz usvojeni zaključak u vezi sa postupanjem prema novinarki ND "Vijesti" J.J, ali da prosljeđivanje fotografije iz službenih prostorija CB Bar ukazuje na očigledan i zabrinjavajući nedostatak kapaciteta policijskog službenika/starješine iz CB Bar odnosno nepoznavanja obaveze da je Policija dužna da štiti pravo na privatnost i pravo na pretpostavku nevinosti i da je bilo sasvim nepotrebno da se informacije koje prate uspješno sprovedene aktivnosti, koje su rezultirale razriješenjem više krivičnih djela, dodatno potkrijepljuju fotografijama koje počionice tih djela jasno identifikuju. Inače fotografija lica koja su osumnjičena za krađu su državljani Kosova i fotografisani su u službenoj kancelariji postupajućeg inspektora CB Bar.

Uprava policije, i pored najave, nikada nije obavijestila da li je utvrdila identitet službenika/starješine CB Bar koji je povrijedio prava lica koja se terete za izvršenje više krađa i time narušio ugled Policije iako je smatrao da je na dati način mediju "prodao ekskluzivu".

Policija kršila privatnost zdravstvenog pregleda

Savjet za građansku kontrolu rada policije utvrdio je da su policijski službenici prisustvovali zdravstvenim pregledima građana. Više o tome pogledati u slučaju pod nazivom “Prekomjerna upotreba sile prema građaninu Nemanji Rončeviću”.

BORBA PROTIV NASILJA I PRIMJENA POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA

Savjet je više puta javno podržao ministra unutrašnjih poslova, Mevludina Nuhodžića, prepoznajući da je za razliku od svojih prethodnika koji su se razbacivali sa reformskim najavama, stvarno i realizovao konkretne promjene. Ostvarene su naročite novine i dobri rezultati u oblasti zaštita od nasilja u porodici i nasilja nad ženama. To su prepoznale i specijalizovane NVO. Upravo po tim pitanjima godinama su registrovani ozbiljni propusti u postupanju policije. Trenutno je broj pritužbi zbog primjene policijskih ovlašćenja u navedenim oblastima zanemarljiv. Ministar Nuhodžić je, između ostalog, formirao Operativni tim u kojem se vodi fokusirani nacionalni dijalog o slučajevima nasilja u porodici i nasilja nad ženama tako da se analizira ali i koriguje rad policije.³⁴ To je važno obilježje transparentnosti i odgovornosti crnogorske policije.³⁵

Poboljšanje i razvoj građanskog nadzora: Program “Zaštita od nasilja u porodici”

Savjet za građansku kontrolu rada policije, koristeći poslovničku mogućnost, a na temelju svoje dosadašnje prakse i iskazanih potreba, je pokrenuo realizaciju nekoliko programa u cilju unaprjeđenja građanskog nadzora policije u Crnoj Gori. U sklopu programa “Zaštita od nasilja u porodici” se prati materija nasilja sa akcentom na nasilje u porodici i nasilja nad ženama pa se s pojačanom pažnjom prati policijska praksa i propusti u radu, redovno prikuplja, analizira i predstavlja nacionalna statistika u vezi sa nasiljem u porodici s posebnim akcentom na nasilje nad ženama i djecom, iniciraju odgovarajuće obuke i učešće članova i osoblja Savjeta u edukativnim programima drugih subjekata, priprema “Konferencije slučajeva o zaštiti od nasilja u porodici”, sprovodi evaluacija primjene policijskih ovlašćenja i realizuje učešće Savjeta u Operativnom

34 Tijelo je formirano na osnovu inicijative NVO “Centar za ženska prava”.

35 Ovom rješenju prethodio je lokalni dijalog u okviru CB Podgorica, koji se realizovao kroz mehanizam “Konferencija slučajeva o zaštiti od nasilja u porodici” i koji je rezultirao, između ostalog, i kadrovskim promjenama po liniji rada i pojačanim profesionalnim senzibilitetom. Konferencije su uspostavljene po preporuci Savjeta za građansku kontrolu rada policije na osnovu više pritužbi NVO “Centar za ženska prava”.

timu Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) Crne Gore za borbu protiv nasilja i nasilja nad ženama.

Ukazano na korupciju i pristrasnost policije: Slučaj građanke L.M. iz Ulcinja

Savjetu se obratio direktor Istraživačkog centra nevladine organizacije (NVO) “Mreža za afirmaciju nevladinog sektora” (MANS), D.M, inicijativom za pokretanje postupka kontrole primjene policijskih ovlašćenja. Pojasnio je da je ovu NVO, 7. februara 2018, elektronskim putem, kontaktirala građanka L.M. iz Ulcinja i upoznala sa slučajem koji je prijavila policiji a za koji tvrdi da policija nije postupila zakonito. Podnositeljka je u svom obraćanju navela da su je članovi porodice njenog bivšeg muža, nakon razvoda, nasilnim putem tj. upotrebom fizičke sile razdvojili od maloljetnog djeteta i pored činjenice da joj je Odlukom suda dodijeljeno starateljstvo. Podnositeljka prijave je slučaj nasilnog oduzimanja djeteta i onemogućavanje vršenja roditeljskog prava pokušala prijaviti Odjeljenju bezbjednosti (OB) Ulcinj ali je, kako se navodi, šef kriminalistike A.G. ovim povodom odbio sačiniti pisanu zabilješku o prijavljenom slučaju uz obećanje da će navode iz prijave „istražiti“ i povratno informisati. Iako je od tada proteklo, kako stoji, šest mjeseci podnositeljki nije pruženo bilo kakvo obavještenje, niti je, kako je navela, bilo ko od prijavljenih pozvan u policiju radi davanja iskaza u vezi sa predmetnim slučajem. Podnositeljka prijave je navela da sumnja na korupciju i povezanost policije i advokata u postupku sa članovima porodice njenog bivšeg supruga. NVO “MANS” u inicijativi Savjetu je navela da obzirom na iznijete tvrdnje podnositeljke prijave nedopustivo da službenici policije, prevashodno A.G, uskrate i odbiju da pruže pomoć ženi i majci kojoj je dijete nasilno uzeto i koja trpi maltretiranje od bliskih rođaka njenog bivšeg supruga.

Savjet je predmetni slučaj uzeo u razmatranje i na istom radio u kolegijumu u sastavu advokat Zoran Čelebić i mr Aleksandar Saša Zeković.

Savjet je o slučaju upoznao novouspostavljeni Operativni Tim MUP za borbu protiv nasilja nad ženama uz konstataciju o neprihvatljivosti činjenice da Savjet čeka izjašnjenje Uprave policije duže od tri sedmice. Na jednoj od sjednica Tima je najavljeno da će Savjet odgovor OB Ulcinj dobiti u najkraćem roku što je i realizovano.

Uprava policije je navela da je Dežurnoj službi OB Ulcinj, 03.04.2017 u 15 sati, pristupila građanka L.M. iz Ulcinja, radi prijave da je u porodičnoj kući u Ulcinju, u kojoj živi sa nevjenčanim suprugom S.Š. prije desetak dana fizički napao suprug udarajući je pri tom po glavi i kičmi. Prijavila je da se on trenutno nalazi u Rožajama. U vezi navedene prijave službenici OB Ulcinj su došli do saznanja da se S.Š. ne nalazi u Ulcinju, i to od početka decembra 2016, i s tim u vezi je OB Rožaje upućen telegram radi saslušanja ovog lica, nakog čega je građanka L.M. koja nije imala vidnih povreda niti je dostavila izvještaj ljekara o eventualnim povredama

u vezi navedene prijave, ponovo pozvana radi pojašnjenja navoda. Naime, po pristupanju u službene prostorije, uz prisustvo službenika Centra za socijalni rad Ulcinj, građanka L.M. je izjavila da se događaj koji je prijavila desio u decembru 2016, a ne početkom aprila kako je to navela, nakon čega je kontaktiran Osnovni državni tužilac (ODT) u Ulcinju, koji se izjasnio da u počinjenim radnjama nema elemenata krivičnog djela, a pri tome imenovana nije priložila nikakvu dokumentaciju, niti izvještaj ljekara. Takođe, s obzirom da se događaj desio u decembru 2016, četiri mjeseca prije od momenta podnošenja prijave, istekao je zakonski rok za preduzimanje mjera po prekršaju i nije postojala potreba da se na ove okolnosti saslušaju njen nevjenčani suprug S.Š. Uprava policije, ovom prilikom, je istakla da je u vezi navedene prijave za nasilje u porodici L.M. obavijestila SOS telefon za žene i djecu - žrtve nasilja u Nikšiću, koji su zahtijevali obavještenje o postupanju službenika OB Ulcinj, što je i urađeno dopisom Izvršnoj koordinatorki N.M. u Nikšiću.

U prostorije Dežurne službe OB Ulcinj pristupio je, 5.04.2017, građanin S.Š. sa prijavom da je ispred kuće njegovog oca, koja se nalazi u Donjem Štoju, imao verbalnih problema sa nevjenčanom suprugom L.M. a u zapisniku prikupljenom od građanina se izjasnio da ipak neće podnijeti nikakvu prijavu protiv imenovane, već da će pokrenuti privatnu parnicu u vezi njihovih porodičnih problema, gdje je o događaju obaviješten nadležni ODT u Ulcinju, koji se izjasnio da u počinjenim radnjama imenovanih nema elemenata krivičnog djela a ovom prilikom je i upoznat da građanin odustaje od podnošenja prijave.

Uprava policije je navela da je 18.04.2017, u 10,30 sati, putem telefona Dežurnu službu OB Ulcinj pozvala L.M. iz Ulcinja, koja je prijavila da je sa mobilnog telefona čiji je broj navela pozvao advokat A.Š. iz Rožaja, upućujući joj prijetnje da će protiv nje podnijeti krivične prijave ako ne napusti kuću Z.Š, oca njenog nevjenčanog supruga. Istog dana, advokat A.Š. je saslušan u OB Ulcinj na okolnosti navedene prijave od koga je uzet zapisnik o obavještenju prikupljenim od građana, nakon čega je upoznat nadležni ODT u Ulcinju, koji se izjasnio da u počinjenim radnjama nema elemenata nijednog krivičnog djela, već da se eventualno radi o uznemiravanju, te da se od A.Š. uzme izjava i isti upozori, što je učinjeno i o čemu je sačinjena službena zabilješka.

Potom, 18.05.2017, u službenim prostorijama OB Ulcinj, građanin S.M, otac L.M, podnio je prijavu protiv bivšeg zeta S.Š, da ga je navedenog datuma, u 19,30 sati, pozvao na broj telefona i tom prilikom mu uputio više prijetećih riječi. Povodom navedenog događaja građanin S.Š. iz Rožaja je saslušan, od njega je uzet zapisnik o prikupljanju potrebnih obavještenja od građana, i obaviješten nadležni ODT u Ulcinju, koji se nakon uvida u spise izjasnio da u navedenom događaju nema elemenata krivičnog djela, već eventualno elemenata prekršaja iz Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, nakon čega je, 24.05.2017, Sudu za prekršaje u Budvi, Odjeljenju u Ulcinju podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv građanina S.Š, zbog počinjenog prekršaja iz čl. 36 st. 1 tačka 2 Zakona o zaštiti od nasilja u porodici.

Uprave policije je navela da je šefa SKP OB Ulcinj, 19.05.2017, telefonom pozvao ODT u Ulcinju, V.S, i informisao ga da je u Tužilaštvo pristupila porodica Z.Š, odnosno roditelji S.Š, koji su tražili da uđu u svoju kuću koja se nalazi u naselju Donji Štoj bb, a u kojoj se zaključala L.M, koja im ne dozvoljava ulazak. Ovom prilikom tužilac V.S. je naložio da policijska patrola pođe zajedno sa porodicom Š. kako bi oni u svojstvu vlasnika kuće ušli u objekat i kako bi patrola bila prisutna da ne bi došlo do kakvog fizičkog obračuna. Tada je tužilac naglasio da se Š. omogući da uđu u kuću, ali da nemaju pravo da istjeraju L.M. iz kuće, kao ni što L.M. nema pravo da se zaključava time onemogućavajući ulaz Š. do okončanja sudskog postupka. Dakle, naloženo je patroli policije da bude prisutna kako bi se spriječile eventualne svađe između imenovanih, o čemu je sačinjena službena zabilješka. U vezi navedenog događaja L.M. je po pristupanju Š. zvala Dežurnu službu OB Ulcinj, jer se kako je navela nije osjećala sigurno, a bila je u saznanju da su Š. dolazili dan ranije, 18.05.2017, ali da u kuću nijesu mogli ući jer je ona bila u gradu kod roditelja, a Š. nijesu imali ključ od kuće jer je brava zamijenjena. U vezi sa navedenim događajem saslušani su: L.M, Z.Š, S.Š, M.Š, Mu.Š, radnici obezbjeđenja Top Gard, a svu koordinaciju o postupanju vodio je ODT u Ulcinju. U vezi sa iznijetim, protiv lica: Mu.Š, S.Š i M.Š, 24.05.2017, u Sudu za prekršaje u Budvi, Odjeljenju u Ulcinju podnijet je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka iz člana 36 st. 1 i 2 Zakona o zaštiti od nasilja u porodici.

ODT u Ulcinju je, 13.06.2017, uputio zahtjev za prikupljanje potrebnih obavještenja za lica: M.Š. i S.Š, oba iz Rožaja, a po prijavi L.M. iz Ulcinja, zbog krivičnog djela “oduzimanje maloljetnog lica” iz čl.217 st.1 KZ CG, u kojem se traži prikupljanje obavještenja na sve okolnosti navoda iz krivične prijave od svih prijavljenih, kako je i učinjeno. Nakon prikupljenih izvjava dostavljen je odgovor tužilaštvu, odnosno formirani su spisi predmeta na dalju ocjenu, a tužilaštvo je obavijestilo OB Ulcinj da je krivična prijava L.M. protiv Š. odbačena.

Direktor Uprave policije je napomenuo da su službenici OB Ulcinj postupali po svakoj prijavi, o čemu su obaviještavani nadležni ODT i Centar za socijalni rad u Ulcinju, odnosno da je svaka prijava procesuirana u skladu sa zakonom. U prilogu Savjetu je dostavljena kompletna dokumentacija i spise po prijavama, kako se u tekstu i navodi.

Predmetni odgovor Uprave policije Savjet je proslijedio podnosiocu pri-tužbe NVO “MANS” radi izjašnjenja građanke.

U kontekstu ovog slučaja Savjet se interesovao kod nevladinih organizacija “Sigurna ženska kuća”, “Centar za ženska prava”, “SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica” i “SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić” da li u svom radu imaju slučajeve koji se odnose na postupanje OB Ulcinj kako bi, uz logističku i tehničku podršku MUP i Uprave policije u Ulcinju organizovali “Konferenciju slučajeva o zaštiti od nasilja u porodici”, prvu te vrste u toj opštini.

Savjet je u vezi predmetnog slučaja obavio stručne i povjerljive konsultacije sa specijalizovanim NVO “SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić” i NVO “Centar za ženska prava” i od istih dobio odgovorajuće stručno mišljenje.

Savjet je intenzivno komunicirao sa NVO "MANS" kako bi se obezbjedila neposredna direktna komunikacija sa građankom L.M. Kako to nije bilo moguće Savjet je zatražio od službenika OB Ulcinj da direktno kontaktiraju građanku i prenesu molbu Savjeta da se ostvari direktan međusoban kontakt. Tako je Savjet dobio određeni telefonski kontakt koji, na kraju, ipak nije bio u funkciji.

Takođe, podnosilac pritužbe NVO "MANS" Savjetu je dostavila obavještenje u kojem navodi da u kontekstu izjašnjenja građanke L.M. na odgovor Uprava policije povodom predmetnog slučaja, isti nije uspjela obezbjediti iz razloga što su svi kontakt telefoni imenovane građanke a koji su im poznati van funkcije. U obavještenju se navodi da obzirom na nastale okolnosti tj. nepostojanje mogućnosti za pribavljanje izjašnjenja građanke na dopis Uprave policije ovim povodom, a koje je Savjetu nepohodno za vođenje postupka, ova NVO predlaže zaključenje rada na predmetu do eventualnog stvaranja mogućnosti ostvarenja kontakta sa građankom.

Savjet je odlučio da razmotri i ocijeni raspoložive policijske informacije uz spremnost da ponovo otvori slučaj ukoliko NVO "MANS" osigura redovan kontakt i saglasnost građanke L.M.

Savjet je stekao dojam da se u OB Ulcinj situacija razumjela i profesionalno tretirala više kao porodični konflikt a manje kao nasilje u porodici i partnersko nasilje S.Š. nad L.M, u koje je uključio i svoju užu porodicu i advokata.

Savjet je konstatovao da je u cjelini izostao proaktivan pristup policije i da je izostao standard dužne pažnje u procesuiranju, prevenciji i zaštiti.

Savjet je konstatovao da policijski službenici OB Ulcinj nijesu koristili mogućnost predlaganja mjera koje su mogle biti preduzete u skladu sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici. Usmena upozorenja doprinijela su da se nasilje nad Murić nastavi i oteža situacija u kojoj se našla žrtva.

Pažljiva analiza preduzetih aktivnosti službenika OB Ulcinj ukazuje na složenost i ozbiljnost situacije u kojoj se nalazila građanka L.M. U tom kontekstu je trebalo blagovremeno prepoznati rodno zasnovano nasilje i diskriminaciju. Savjet je primijetio nedostatak razumijevanja konteksta, uzročne veze između nasilja u porodici i struktura moći iz kojih dolazi L.M. Upravo nerazumijevanje tih okolnosti uz krutu, formalnu, primjenu policijskih ovlašćenja, uz često i neprikriveno nepovjerenje prema žrtvi, dovelo je do daljih komplikacija i štete po majku i dijete, koji su ostali bez prava na jednaku zaštitu i na miran i bezbjedan porodični život.

Imajući u vidu brojne registrovane i opisane incidente službenici OB Ulcinj su propustili da preduzmu odgovarajuće mjere i radnje kako bi se sa sigurnošću izvršila razumna procjena stvarnih rizika i zaštitio fizički i psihički integritet građanke L.M. Pitanje bezbjednosti građanke L.M, odnosno fizički i psihički integritet nje i njenog djeteta, ostali su zanemareni činjenjem nadležnog tužilaštva i policijskih službenika u odnosu na imovinska prava.

Savjet je konstatovao da policijski službenici OB Ulcinj nisu zatražili izricanje, ni po jednoj prijavi građanke L.M, zaštitnih mjera u skladu sa Zakonom

o zaštiti od nasilja u porodici: Zabrana približavanja i zabrana uznemiravanja i uhođenja (član 22 i član 23), iako se radilo o nasilju od strane višestrukog povratnika nasilja i njegove porodice. Izostale su i ostale raspoložive zakonske mjere: Policijska naredba o udaljenju iz stana ili drugog prostora za stanovanje (čl 28) i traženje Izricanja zaštitne mjere – Udaljenje iz stana (čl 21) Zakona o zaštiti od nasilja u porodici.

Na osnovu svega iznijetog Savjet je ocjenio da policijski službenici OB Ulcinj u konkretnom slučaju nijesu postupali profesionalno i u skladu sa standardima koji se odnose na zaštitu žrtava nasilja u porodici i pokazali su prilično nerazumijevanje ukupne problematike nasilja u porodici.

Zbog iznijetih konstatacija i ocjena Savjet je pozvao Ministra unutrašnjih poslova da naloži neodložno obrazovanje i dodatnu specijalizaciju službenika OB Ulcinj u vezi sa predmetnom materijom kroz planiranje i realizovanje odgovarajućih treninga i praktičnih tematskih obuka.

Građanka tvrdi da je nezaštićena od nasilja u porodici

Građanka V.P.Š. obratila se građanskoj kontroli policije ukazujući na određene porodične okolnosti uz tvrdnju da nije adekvatno zaštićena od strane policije i pored toga što je, prema navodima, više puta prijavila nasilje u porodici. Građanka V.P.Š. je od građanske kontrole policije zatražila i “savjet da li da napusti i zemlju s obzirom da nijedan državni organ nije nju, njeno dijete i imovinu zaštitio”.

Savjet za građansku kontrolu policije, prepoznajući značaj preventivnog djelovanja, uputio je preporuku načelniku CB Bar da odmah naloži odgovarajućem starješini CB Bar da sa građankom obavi neposredni razgovor kako bi se kvalitetnije razumjele njene primjedbe, detaljnije razumjela situacija u kojoj se građanka nalazi i ista eventualno dodatno uputila i podučila na koji način i kako da komunicira s policijom. Savjet je zatražio povratnu informaciju o izdatoj preporuci te detaljne podatke u vezi svih građankinih ranijih prijava i radnji preduzetih s tim u vezi.

U dopuni pritužbe građanka V.P.Š. je navela da je u vezi sa iznijetim slučajem, policiji najmanje 14 puta prijavila nasilje u porodici u cilju zaštite od rođaka - jetrve i sverkrve, koje je, kako je navela, već 11 godina psihički uznemiravaju, ponižavaju i maltretiraju. U pritužbi je navela da je često bila žrtva nasilja u porodici, da je ostala nezaštićena te da je morala napustiti kuću iako joj je ozbiljno narušeno zdravlje. Precizirala je da je i uzurpirana imovina njenog djeteta obzirom na to da su rođaci sagradili objekat u njihovom dvorištu i da su primorani, zbog nasilja, da žive na drugim adresama, van svoje kuće. U kontekstu postupanja policije povodom opisane situacije je navela da policija samo dođe na lice mjesta, obavijesti da je upozorila drugu stranu i ode, ne sačinjavajući pri tom zapisnik.

CB Bar je obavijestio da su službenici ove organizacione jedinice postupili po dopisima građanske kontrole, te da je pomoćnik komandira za prekršajnu preventivu Stanice policije CB A.S. telefonskim putem ostvario komunikaciju sa podnositeljkom pritužbe, građankom V.P.Š. koja je upoznata da se u pogledu navoda koje je iznijela a odnose se na nasilje i psihičko maltretiranje od strane jetrva i svekrve, imajući u vidu da se kuća nalazi u Podgorici gdje i živi, obrati službenicima CB Podgorica saglasno nadležnostima za dalje postupanje.

U kontekstu prijava koje je građanka V.P.Š. podnijela protiv P.O, Savjet je obavješten da je podnositeljka pritužbe u CB Bar podnijela tri prijave, po kojima je postupano blagovremeno i u skladu sa zakonskim propisima, kao i da su službenici Stanice policije CB Bar Sudu za prekršaje Budva - Odjeljenju u Baru podnijeli tri zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i to: (1) 13.09.2016.godine Sudu za prekršaje Budva - Odjeljenju u Baru podnijet je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka broj 144/2016 protiv P.O. zbog prekršaja iz čl. 10 st 2 Zakona o JRM, kojim je imenovana oglašena krivom i kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 350 eura, na koje je podnosilac zahtjeva blagovremeno izjavio žalbu Višem sudu za prekršaje Crne Gore na visinu kazne, koja je drugostepenim rješenjem odbijena; (2) 30.09.2016. godine Sudu za prekršaje Budva - Odjeljenju u Baru podnijet je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka broj 148/2016 protiv P.O. zbog prekršaja iz čl. 7 st 1 Zakona o JRM, kojim je imenovana oslobođena krivice, na koje je podnosilac zahtjeva blagovremeno izjavio žalbu Višem sudu za prekršaje Crne Gore na odluku, koja je drugostepenim rješenjem odbijena; (3) 18.10.2016. godine Sudu za prekršaje Budva - Odjeljenju u Baru podnijet je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka broj 164/2016 protiv P.O. zbog prekršaja iz čl. 7 st 1 i čl. 10 st 2 Zakona o JRM, kojim je imenovana za prekršaj iz čl. 7 st 1 oslobođena krivice, dok je za prekršaj iz čl. 10 st 2 oglašena krivom i kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 350 eura, na koje je podnosilac zahtjeva blagovremeno izjavio žalbu Višem sudu za prekršaje Crne Gore na odluku i visinu kazne, koja je drugostepenim rješenjem odbijena.

Savjet je informisan i da je pomoćnik komandira za prekršajnu preventivu građanku V.P.Š. upoznao da prilikom svakog nasilja koje navodi u prigovoru, a koje bi se moglo desiti ubuduće, bez odlaganja obavijesti Upravu policije, kako bi policijski službenici preduzeli mjere i radnje iz svoje nadležnosti, te da je na kraju ovog razgovora građanka upoznata da može doći kod komandira SP CB Bar na razgovor, u terminu kada njoj odgovara, što je odbila. Odgovor Uprave policije je dostavljen građanki na izjašnjenje. Građanka je, u drugom obraćanju, istakla nezadovoljstvo postupanjem i aktivnostima Savjeta ali i iznijela i neke nove podatke koje je Savjet uzeo u obzir i inicirao odgovarajuće provjere.

Savjet je konstatovao da je CB Bar uvažio u potpunosti izdatu preporuku u vezi sa kontaktiranjem podnositeljke pritužbe ali je ista na žalost odbila neposredan prijem. Savjet je takođe konstatovao da je starešina CB Bar, shodno

preporuci, uputio podnositeljku pritužbe da se zbog određenih navoda iz pritužbe obrati nadležnom CB Podgorica. Savjet je profesionalno spreman da blagovremeno provjeri svako postupanje službenika CB Podgorica po eventualnoj inicijativi građanke V.P.Š.

Savjet je ocjenio da ostvarivanje prava lica P.O. nema direktne veze sa predmetnim slučajem ali će Savjet inicirati odgovorajuće provjere kako bi se ustanovilo da li su ta prava nezakonito ostvarena i da li ima bića korupcije i povlašćenog tretmana.

Savjet je uputio podnositeljku pritužbe da svako uzurpiranje imovine prijavi policiji i nadležnom tužilaštvu odnosno da zaštitu svojih imovinskih prava ostvari sudskim putem.

Savjet je ocjenio, uzimajući u obzir činjenice koje je saopštila Uprava policije, broj i vrijeme podnijetih prekršajnih prijava, da je izostala djelotvorna i efikasna zaštita građanke V.P.Š. zbog čega je došlo do povrede njenih prava i stvaranja osjećaja nesigurnosti. Službenici policije su u periodu od 13.09.2016. do 18.10.2016 godine podnijeli čak tri prijave protiv P.O. zbog fizičkih napada i drskog ponašanja prema V.P.Š. pri čemu je to lice pravosnažno kažnjeno u dva navrata novčanom kaznom zbog fizičkih napada na V.P.Š. Savjet je ocjenio da je u konkretnom slučaju sigurnost građanke V.P.Š. bila ugrožena i da su službenici policije, imajući sve činjenice u vidu, trebali pružiti kvalitetniju zaštitu posebno kroz insistiranje na krivičnoj odgovornosti.

Savjet je pozvao građanku V.P.Š. da uvaži stav i poziv CB Bar, i ostvari blisku i kvalitetnu buduću komunikaciju i saradnju sa službenicima policije jer je to u interesu njene sigurnosti i zaštite prava a Savjet je najavio da će profesionalno, i sa pojačanom pažnjom, sprovoditi nadzor nad primjenom policijskih ovlašćenja.

Savjet je zatražio detaljnu informaciju o svim evidentiranim prijavama i pozivima građanke V.P.Š. prema CB Bar.

Od generalnog direktora direktora za poslove nadzora Savjet je zatražio da naloži provjeru da li su prava P.O. ostvarena u skladu sa zakonom i bez povlašćenog tretmana posebno imajući u vidu činjenicu da je protiv istog lica u periodu od svega 35 dana Uprava policije - CB Bar podnijela čak tri prijave protiv zbog fizičkih napada i drskog ponašanja prema V.P.Š. pri čemu je to lice pravosnažno osuđeno u dva navrata novčanom kaznom zbog fizičkih napada na V.P.Š. Iz MUP je Savjetu dostavljan neprimjeren odgovor što je ukazalo na činjenicu da se dopisi Savjeta ne čitaju nego se formalno, po automatizmu, prosleđuju Upravi policije na izjašnjenje iako za tim nije bilo osnova. MUP Crne Gore upućen je protest i zatražen sastanak zbog lošeg odnosa prema tekovina Savjeta.

Inicijativa CB Nikšić za održavanje konferencije slučajeva o zaštiti od nasilja u porodici

Predsjednik Savjeta (u 2018) Zoran Čelebić je snažno podržao i zahvalio, načelniku CB Nikšić, Miloradu Žižiću, na inicijativi, prve te vrste u odnosu na sve područne jedinice policije, da se mehanizam “Konferencije slučajeva o zaštiti od nasilja u porodici” ustanovi i otpočne realizovati i u CB Nikšić. Inicijativa načelnika CB Nikšić u Savjetu je prepoznata kao potvrda kvalitetnog i ozbiljnog rada u predmetnoj materiji kompletnog CB Nikšić. Predsjednik Savjeta je naglasio da se zajedno procijeni da li da se samostalno pristupi ovoj aktivnosti - na relaciji CB Nikšić, Savjet i lokalne nevladine organizacije (NVO) ili da se sačeka realizacija kroz zaključke Operativnog Tima MUP za borbu protiv nasilja u porodici i nasilja nad ženama koji je ovih dana konstituisan. Predsjednik je podsjetio da je Savjet već i predložio da se predmetnom materijom na lokalnom nivou bavimo kroz mehanizam konferencija a da Operativni tim materiju razmatra na nacionalnom nivou baveći se razmatranjem ustanovljene prakse u samo najekstremnijim slučajevima. Savjet je upoznat da je član navednog Tima, ispred MUP Crne Gore, upravo službenik CB Nikšić, mr.sc. Slavko Milić, kojeg ovaj Savjet prepoznaje vodećim nacionalnim stručnjakom za predmetnu materiju i u čijem se profesionalnom policijskom, poslu registriju odlični rezultati. Naglašeno je da je za Savjet programski i sa aspekta održivosti važno da CB osigura kontinuitet periodičnog rada mehanizma konferencija.

Profesionalno izvedena složena policijska intervencija u Podgorici

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na osnovu obavještenja Centra bezbjednosti (CB) Podgorica, provjerio je postupanje službenika CB Podgorica odnosno službenika Stanice kriminalističke policije za suzbijanje krvnih delikata i nasilja u porodici koji su intervenisali po anonimnoj prijavi, 14. marta 2018, da je na određenoj adresi u Podgorici u toku nasilje u porodici odnosno da je u toku svađa i da navodno otac tuče maloljetnog sina. Savjet je pažljivo razmotrio sve dostupne službene informacije, i s tim u vezi obavio i dodatne konsultacije sa starješinama i službenicima CB Podgorica.

Savjet je konstatovao, što je posebno ohrabrujuće i za punu podršku, činjenicu da su policijski službenici efikasno i profesionalno postupili po anonimnoj prijavi i izašli na teren čime je pokazano potrebno razumijevanje i obzirnost ali i uvažene ranije preporuke specijalizovanih nevladinih organizacija (NVO) za zaštitu od nasilja u porodici u pogledu izbjegavanja postavljanja nepotrebnih pitanja, traženja podataka o onome ko prijavljuje i insistiranja da se treba doći u stanicu policije i podnijeti prijava. Savjet je konstatovao da su službenici CB Podgorica policijskom intervencijom, po anonimnoj prijavi, zaustavili

nasilje u porodici u granicama policijskih ovlaštenja. Uspostavljena je kontrola nad datom situacijom, spriječeno dalje nasilničko ponašanje te uspostavljen red i mir. Policijski službenici su osigurali brzi dolazak na teren ekipe Hitne medicinske pomoći. Savjet je konstatovao da je dječak, u pratnji službenika policije i Centra za socijalni rad odvezen u Dječiju bolnicu Kliničkog centra Crne Gore radi pružanja dalje medicinske pomoći. Savjet je ocjenio da su policijski službenici CB Podgorica uspješno i profesionalno izvršili jednu složenu intervenciju koja je, između ostalog, podrazumijevala efikasno prepoznavanje, registrovanje i uvažavanje različitih okolnosti, uključujući i zdravstveno stanje dječaka, komunikaciju sa nadležnim Centrom za socijalni rad i lišenje slobode M.B. zbog osnova sumnje da je počinio krivično djelo nasilje u porodici na štetu svog maloljetnog sina.

Savjet je, i ovom prilikom, pozvao sve građane i građanke da prijavljuju nasilje u porodici i da kada god to ocijene potrebnim, zbog svoje zaštite, to učine i anonimno bilo kroz neposredno kontaktiranje policije, NVO ili putem putem nacionalne, besplatne, SOS linije za žrtve nasilja u porodici 080 111 111.

Prebio i teško povrijedio svoju suprugu: Provjera postupanja policije

Na inicijativu NVO "Ruka ruci" Savjet za građansku kontrolu rada policije je provjerio primjenu policijskih ovlaštenja povodom incidenta od 5. jula 2018 godine kada je građanin u Podgorici napao, i prema navodima, prebio i teško povrijedio svoju suprugu a u čemu su ga spriječili nekoliko građana i nanijeli mu pri tome povrede.

Uprava policije je informisala Savjet da je 05.07.2018. godine dežurna služba CB Podgorica obaviještena da je na Rimskom trgu u Podgorici jedno muško NN lice fizički napalo žensko NN lice, gdje su se okupili građani i muško lice zadržali do dolaska policije. Na lice mjesta je upućena patrola policije, koja je na mjesto događaja zatekla L.D. iz Kotora, kako leži na betonskom pločniku, sa vidnim povredama glave i tragovima krvi na tlu. Policijski službenik je na licu mjesta, od prisutnih građana, došao do saznanja da je L.D. fizički napao žensku osobu za koju je ustanovljeno da se radi o njegovoj supruzi R.D. u čemu su ga spriječili građani koji su se udaljili prije dolaska službenika patrola policije. L.D. je potom sproveden u službene prostorije, dok je R.D. preuzela ekipa Zavoda za hitnu medicinsku pomoć i odvezla je u Urgentni blok KCCG, radi ukazivanja ljekarske pomoći. Od strane kriminalističkog tehničara, kako se navodi, lice mjesta je fotografisano, i izuzet skalper crno žute boje. Sa R.D. je u prostorijama Urgentnog bloka obavljen razgovor na okolnosti fizičkog napada, koja je informisala da se 05.07.2018. godine oko 10,15h nalazila na Rimskom trgu gdje je trenutno nastanjena, te da je u navedeno vrijeme izašla iz svog iznajmljenog stana, kada joj je prišao suprug L.D, i zadao joj više udaraca rukama i nogama u predjelu glave i tijela, od kojih je pala na betonsku podlogu, nakon čega je nastavio da

je udara rukama i nogama u predjelu glave i tijela. Građanka D. je navela i da su joj kritičnom prilikom prišli neki građani, da je čula galamu, kao i da je ubrzo stigla Hitna pomoć. Nakon pružene ljekarske pomoći od L.D je prikupljeno obavještenje na okolnosti fizičkog napada na R.D. i na okolnosti tjelesnih povreda koje je on zadobio. U izjavi je naveo da nije imao ni sa kim fizički kontakt, da nije napao svoju suprugu R. kao i da njega niko nije fizički napao. U vezi povreda koje je imao, izjavio je da ne zna kako su nastale, da je moguće da je pao na betonsku podlogu, da je skalper crno zute boje njegovo vlasništvo kao i da mu je toga dana trebao da nešto „kida“. U službenim prostorijama CB Podgorica prikupljena su obavještenja od svjedoka I.R. i P.Z. Prvi svjedok je izjavio da je zaposljen u „Telekomu CG“, da se nalazio u svojoj kancelariji na radnom mjestu kada je kroz otvoreni prozor kancelarije u dijelu Rimskog Trga primijetio da jedno žensko lice leži na pločniku i doziva u pomoć, a da joj muško lice zadaje udarce rukama u predjelu glave i tijela. Tada je sa kolegom P.Z. istrčao iz kancelarije kako bi pomogli ženskoj osobi i u tom momentu je muško lice prestalo da zadaje udarce i krenulo da se udaljava, kao i da je neko od nepoznatih građana spriječio bjekstvo ovog muškog lica koje su zadržali do dolaska policije. U izjavi je naveo da nije vidio da li je ovom muškom licu neko zadao udarce i nije zna ko mu ih je nanio. P.Z. je izjavio da je istrčao iz kancelarije kada je muška osoba ustala, dok je ženska ležala na asfaltu uz vidne povrede, kao i da je u jednom momentu čuo udarac i kada se okrenuo shvatio je da je neko od prisutnih građana udario muškarca koji je od udarca pao na asfalt. L.D. je, u službenim prostorijama CB Podgorica, kontrolisan na prisustvo alkohola u organizmu i utvrđeno je da je bio u alkoholisanom stanju. O događaju je obaviješten državni tužilac u Podgorici, koji se naložio da se L.D. liši slobode, zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio krivično djelo nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici iz čl. 220 stav 1 KZCG, počinjeno na štetu supruge R.D. Odgovor Uprave policije Savjet je dostavio NVO “Ruka ruci” na upoznavanje sa sadržinom i zaključio da su policijski službenici profesionalno postupali a da prisutni građani nijesu ukazali na lica koja su spriječila L.D. u daljem napadu na suprugu.

Parlamentarni odbor za rodnu ravnopravnost inicirao provjeru postupanja policije

Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore je Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazao na obraćanje građanina S.D. iz Ulcinja i na slučaj porodičnog nasilja nad njegovom 77-godišnjom majkom, prema navodima, od strane njegovog brata T.D. koje traje već 12 godina. Podnosilac pritužbe je naveo da njegov brat još uvijek nije primjereno kažnjen i zato ne prestaje sa nasiljem prema majci. Istakao je da majčine prijave protiv drugog sina i snaha nijesu popravile stanje pa je starica zato i odustala od daljeg prijavljivanja.

Naveo je da njegova majka “izdržava kaznu u kućnom pritvoru i da joj penzije odbijaju obeštećenje za nasilnika od batina koje je dobila jer mu se našla na putu”. Savjet je od Uprave policije i OB Ulcinj zatražio kompletnu hronologiju svih prijava koje je podnijela starica D.S. i mišljenje od načelnika OB kako se starici može pomoći da dalje ne trpi nasilje i da ne bude izložena ponovnom lažnom prijavljivanju.

Uprava policije je informisala Savjet da problematika nasilja u ovoj porodici se registruje duže vrijeme a da su policijski službenici, kada su se stekli zakonski uslovi, preduzimali sve mjere i radnje u skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima. Direktor Uprave policije je iznio mišljenje da nakon ostvarenog uvida u dostavljenu dokumentaciju i kompleksnosti problema Savjet konkretizuje zahtjev za izjašnjenje načelnika OB Ulcinj, i uputio riječi zahvalnosti na upućenom dopisu i doprinosu Savjeta u pravcu jačanja saradnje sa građanima na obostranu korist i zadovoljstvo. Istakao je da će policijski službenici OB Ulcinj nastaviti sa preduzimanjem svih aktivnosti iz svoje nadležnosti u cilju obezbjeđenja sigurnosti i zaštite porodice D. kao i ostalih građana ove opštine.

Savjet je odgovor Uprave policije sa pratećom dokumentacijom prosljeudio Odboru za ravnopravnost polova na upoznavanje a građaninu D.S. na upoznavanje i izjašnjenje i ocijenio da su službenici OB Ulcinj postupali profesionalno.

Istraživanje o državnim programima za rad sa učiniocima nasilja

Savjet za građansku kontrolu rada policije posvećeno prati problematiku nasilja u porodici i nasilja nad ženama i kontinuirano sabira podatke, posebno od ratifikacije Konvencije Savjeta Evrope o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija- 2013) o kretanju nasilja u porodici.

Savjet je kod nadležnih institucija sproveo istraživanje o primjeni određenih standarda.

Kod Ministarstva za ljudska i manjinska prava Savjet se interesovao o implementaciji člana 16. ratifikovane Konvencije a koji podrazumijeva kreiranje i implementaciju programa preventivne intervencije i programa za rad sa učiniocima nasilja. Osim opisa aktivnosti Savjet je zatražio direktan i jasan odgovor da li su u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava u Vladi Crne Gore u cjelini preduzete neophodne zakonodavne ili druge mjere za osnivanje i podršku programa koji imaju za cilj da učinioci nasilja u porodici nauče i usvoje nenasilno ponašanje u međuljudskim odnosima u pogledu sprječavanja daljeg nasilja i izmjene obrazaca nasilnog ponašanja.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je detaljno informisalo o normativnom okviru u predmetnoj oblasti i to da je u prevenciji i suzbijanju nasilja

generalno nad ženama i pristupu žena pravosuđu u Crnoj Gori učinjen značajan napredak u proteklih nekoliko godina naročito na zakonodavnom planu i planu podizanja svijesti javnosti o problemu. Usvojen je, kako je navedeno, Zakon o zaštiti od nasilja u porodici (2010), Strategija zaštite od nasilja u porodici (prva za period 2011-2015, druga za period 2016-2020), potpisan Protokol o postupanju u slučajevima nasilja u porodici između svih relevantnih institucija (2011). Savjetu su ovom prilikom pružene i informacije vezano za obuke koje Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u kontinuitetu sprovodi na temu borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici za različite ciljne grupe, kao i da je u saradnji sa UNDP i Misijom OEBS-a u Crnoj Gori u opštinama Bijelo Polje, Berane i Tivat organizovalo četiri javna časa povodom obilježavanja kampanje „16 dana aktivizma u borbi protiv nasilja nad ženama“, za učenike ce osnovnog i srednjeg obrazovanja.

Savjet je dodatno zatražio precizniju informaciju o implementaciji člana 16. ratifikovane Konvencije a koji podrazumijeva kreiranje i implementaciju programa preventivne intervencije i programa za rad sa učiniocima nasilja.

Ministarstvo zdravlja na samom početku obraćanja prenijelo je sadržaj odredbe člana 16 Konvencije Savjeta Evrope o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija), koja kako je navedeno određuje programe preventivne intervencije i programe za rad sa učiniocima nasilja, kako slijedi:

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne odnosno druge mjere za osnivanje i podršku programa koji imaju za cilj da učinioci nasilja u porodici nauče i usvoje nenasilno ponašanje međuljudskim odnosima u pogledu sprečavanja daljeg nasilja i izmjene obrasca nasilnog ponašanja.
2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne odnosno druge mjere za osnivanje i podršku programa za rad sa učiniocima, posebno seksualnim prestupnicima, koji imaju za cilj sprečavanje ponavljanja krivičnog djela.
3. Prilikom preduzimanja mjera iz stava 1 i 2 članice će obezbijediti da bezbjednost, podrška za žrtve i njihova ljudska prava budu od primarnog značaja i da, prema potrebi, osnivanje i sprovođenje ovih programa bude u bliskoj saradnji sa specijalizovanim službama za podršku žrtvama.

Savjet je informisan da Zakon o zaštiti od nasilja u porodici predviđa pet zaštitnih mjera za žrtve nasilja, koje pravosudni organi izriču radi sprječavanja i suzbijanja nasilja, otklanjanja posljedica učinjenog nasilja i preduzimanja efikasnih mjera prevaspitanja učinioca nasilja i otklanjanja okolnosti koje pogoduju ili podstiču vršenje novog nasilja (član 19), kao i da jedna od ukupno dvije zaštitne mjere, za čije su izvršenje zadužene zdravstvene ustanove mjera obaveznog psihosocijalnog tretmana učinioca nasilja. Dalje se navodi da se obavezni psihosocijalni tretman može izreći učiniocu nasilja radi otklanjanja uzroka nasilničkog ponašanja i prevaspitanja, odnosno u cilju smanjivanja i otklanjanja opasnosti da isti ponovo učini nasilje, te da ova zaštitna mjera može trajati do prestanka

razloga zbog kojeg je izrečena, ali ne duže od šest mjeseci (Član 25). Zaštitna mjera se, kako je navedeno, sprovodi u zdravstvenoj ustanovi koja je obuhvaćena mrežom zdravstvenih ustanovi a se nalazi u mjestu prebivališta, odnosno boravišta učinioca nasilja u porodici ili je ovima najbliža. Savjet je ovom prilikom informisan i da je, u kontekstu ove teme, Ministarstvo rada i socijalnog staranja u saradnji sa Ministarstvom zdravlja donijelo Pravilnik o bližem načinu određivanja i sprovođenja zaštitne mjere obaveznog psihosocijalnog tretmana, te da su na osnovu člana 6 Pravilnika o bližem načinu izvršenja zaštitne mjere, nadležni organi zdravstvenih ustanova dužni da obrazuju stručne timove za sprovođenje ove zaštitne mjere. U skladu sa pravilnikom, za svakog počinioca nasilja u porodici izrađuje se individualni plan određivanja i sprovođenja zaštitne mjere, koju sprovodi stručni tim koji čine doktor specijalista iz oblasti psihijatrije, psiholog, socijalni radnik i medicinska sestra. Odluka o obrazovanju stručnog tima za sprovođenje zaštitne mjere psihosocijalnog tretmana nasilnika donijeta je u domu zdravlja Podgorica, Cetinje, Berane, Pljevlja, Mojkovac, Andrijevica, Bijelo Polje, Kotor, Bar, Herceg Novi, Ulcinj, Kolašin i Rožaje, dok u domovima zdravlja Budva, Tivat, Danilovgrad, Plav i Nikšić nije obrazovan Stručni tim za sprovođenje psihosocijalnog tretmana nasilnika, ali se neophodne usluge po potrebi mogu pružati u obližnjim zdravstvenim ustanovama. Svrha zaštitne mjere obaveznog psihosocijalnog tretmana je istovremeno popravna i preventivna mjera, i kao takva je u prevenciji nasilja veoma važna. Zaštitna mjera se sprovodi individualno ili grupno, i tokom sprovođenja zdravstvena ustanova je u obavezi da dostavi nadležnom organu informacije o njenom sprovođenju, datumu početka psihosocijalnog tretmana, načinu praćenja ponašanja počinioca nasilja tokom trajanja tretmana, dužini trajanja tretmana, postupanje u kriznim situacijama, kao i o tome, da li je tretman uticao na promjenu u ponašanju nasilnika.

U cilju obezbjeđenja što kvalitetnijeg odgovora Ministarstvo zdravlja je Savjetu, ovim povodom, dostavilo i podatke Višeg suda za prekršaje o broju izrečenih zaštitnih mjera "obavezni psihosocijalni tretman", koje su učiniocima nasilja izrekli prvostepeni sudovi za prekršaje u protekle tri godine, u skladu sa članom 20 Zakona o zaštiti od nasilja u porodici ("Sl.list CG", br 46/10), i to za: 2015 godinu - 2 (Sud za prekršaje Podgorica), 2016 godinu - 3 (Sud za prekršaje Budva), i 2017 - 1 (Sud za prekršaje Bijelo Polje). Na osnovu informacija dobijenih iz zdravstvenih ustanove proističe da su u periodu 2015-2017. godine sprovedene dvije mjere psihosocijalnih tretmana za muškarce počinioce nasilja, i to u Domu zdravlja Bijelo Polje, a što se ostalih izrečenih mjera tiče, zdravstvene ustanove nijesu dobile obavještenja od organa koji su izrekli mjere psihosocijalnog tretmana niti su se počinioci nasilja svojevoljno javili na tretman, što ukazuje na nedostatak jasne procedure postupanja u navedenim mjerama, navodi se u odgovoru.

U skladu sa Strategijom zaštite od nasilja u porodici 2016-2020 sa akcionim planom za navedeni period, Ministarstvo zdravlja se obavezalo da izradi

nacionalni program psihosocijalnog tretmana za učinioce nasilja u porodici, sa detaljnim uputstvima za postupanje zdravstvenih radnika. Savjet je ovom prilikom informisan i da, imajući u vidu zahtjevnost ovog zadatka i neophodno uključivanje stranih i eksperata iz regiona. Ministarstvo zdravlja u saradnji sa partnerima iz domaćih i međunarodnih organizacija trenutno razmatra mogućnosti izrade programa i edukacije stručnog kadra iz navedenih timova.

Što se tiče zakonodavnih, odnosno drugih mjera za osnivanje i podršku programa za rad sa seksualnim prestupnicima, u Crnoj Gori, kao ni regionu se još uvijek nijesu stekli odgovarajući uslovi, a kada su u pitanju druge mjere bezbjednosti kao što su obavezno liječenje od zavisnosti, rad zdravstvenih ustanova je regulisan Pravilnikom o bližem načinu izvršenja zaštitne mjere obavezno liječenje od zavisnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 21/12). Za razliku od mjera psihosocijalnog tretmana u zdravstvenim ustanovama se na osnovu pravosudnih rješenja sudova sprovode mjere psihijatrijskog liječenja na slobodi (ambulantno), tako je npr. u periodu 2016-2017g u Domu zdravlja Bijelo Polje sprovedeno deset takvih mjera, u Pljevljima 13 itd. Na kraju istraživanja u Ministarstvu zdravlja su istakli da su u svrhu kvalitetnije analize sprovođenja ovih mjera neophodni podaci pravosuđa, kako bi se shodno prirodi i broju izrečenih mjera, moglo tačno utvrditi koliko mjera i koje su sprovedene u zdravstvenim ustanovama.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja informisalo je Savjet da je na osnovu člana 25 stav 3 Zakona o zaštiti od nasilja u porodici donijelo Pravilnik o bližem načinu određivanja i sprovođenja zaštitne mjere obaveznog psihosocijalnog tretmana („Službeni list CG“, broj 50/13), koji propisuje određivanje i sprovođenje zaštitne mjere obaveznog psihosocijalnog tretmana koja se vrši na način propisan ovim aktom.

Zaštitna mjera sprovodi se u zdravstvenoj ustanovi koja je obuhvaćena mrežom zdravstvenih ustanova, koja se nalazi u mjestu prebivališta, odnosno boravišta ili koja je najbliža mjestu prebivališta, odnosno boravišta učinioca nasilja u porodici, a za svakog počinioca nasilja u porodici izrađuje se individualni plan određivanja i sprovođenja zaštitne mjere koji sadrži podatke o počiniocu nasilja, način na koji se zaštitna mjera sprovodi (individualno ili grupno), obaveze u sprovođenju zaštitne mjere, datum početka psihosocijalnog tretmana, način praćenja ponašanja počinioca nasilja tokom trajanja tretmana, orijentaciona dužina trajanja psihosocijalnog tretmana, kao i postupanje u kriznim situacijama. Ministarstvo rada i socijalnog staranja je navelo da individualni plan sačinjava zdravstvena ustanova u kojoj se sprovodi psihosocijalni tretman, u skladu sa načelima kliničke prakse, da u izradi individualnog plana učestvuje i predstavnik centra za socijalni rad i da o sprovedenom psihosocijalnom tretmanu stručni tim zdravstvene ustanove, u pisanom obliku, obavještava organ koji je izrekao zaštitnu mjeru i centar za socijalni rad.

Savjet za građansku kontrolu rada policije zatražio je od ministra rada i socijalnog staranja da informiše o svim aktivnostima Ministarstva u vezi sa uku-

pnom implementacijom ratifikovane Konvencije Savjeta Evrope o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici - Istanbulska Konvencija. Savjet se posebno interesovao da li u okviru Ministarstva postoji posebno radno tijelo koje prati implementaciju Konvencije, na koji je način je obrazovano, ko su članovi tijela, kako tijelo funkcioniše i kojom dinamikom i koje su konkretne dosadašnje aktivnosti.

Istanbulska konvencija: Vlada Crna Gore pozvana da osnaži participaciju civilnog društva

Savjet je ocijenio, i ta uvjerenja su zajednički konstatovana na prvoj sjednici Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore i Savjeta za građansku kontrolu rada policije, da svi relevantni subjekti i sve društvene strukture u Crnoj Gori mogu biti i te kako zadovoljni i ponosni na odnos i politiku Vlade Crne Gore kada je riječ o Istanbulskoj konvenciji, bilo da je riječ o stvorenoj, povoljnoj i afirmativnoj, društvenoj klimi bilo o njenoj primjeni u praksi.

Imajući u vidu iskustva drugih zemalja, Savjet je konstatovao da je to značajna društvena i kohezivna vrijednost koju treba paziti i dalje razvijati jer je to i garancija da će se osigurati sigurna, kvalitetna i uspješna borba protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

Prepoznajući značajno i bogato iskustvo Vlade Crne Gore u saradnji sa nevladinom sektorom u kreiranju i primjeni javnih politika kao i Vaše profesionalno ali i lično opredjeljenje podrške prema participativnoj demokratiji (učesće građana i NVO) Savjet je uputio preporuku da se u Koordinacioni odbor za koordinaciju, sprovođenje, praćenje i procjenu politika i mjera za sprječavanje i borbu protiv svih vidova nasilja obuhvaćenih Konvencijom Savjeta Evrope o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici uključe i predstavnici nevladinih organizacija specijalizovanih za zaštitu od nasilja u porodici.

Savjet za građansku kontrolu rada policije je pozvao ministra da preduzme potrebne korake kako bi se koordinaciono tijelo uputpunilo sa predstavnicima specijalizovanih NVO i s tim u vezi prema istima uputio odgovorajući javni poziv.

Savjet je iskazao uvjerenje da bi takvo rješenje podstaklo proces koordinacije u vezi za svim aktivnostima u vezi sa Konvencijom, nastavilo uspješnu saradnju Vlade i državnih organa sa civilnim društvom i doprinijelo daljoj otvorenosti Vlade Crne Gore i međunarodnom ugledu države Crne Gore.

Sa preporukom upućenom ministru rada i socijalnog staranja Savjet je upoznao predsjednika Crne Gore, predsjednika Vlade i Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore.

Ministar rada i socijalnog staranja je povratno informisao da je postupio po preporuci građanske kontrole policije.³⁶

36 <http://kontrolapolicije.me/blog/napredak-u-implementaciji-istanbulske-konvecije>

Unaprijediti primjenu člana 16. Istanbulske konvencije

Savjet za građansku kontrolu rada policije na posebnoj sjednici održanoj u Skupštini Crne Gore analizirao je i razmotrio primjenu Konvencije Savjeta Evrope o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (tzv. Istanbulska konvencija).

Savjet redovno prikuplja, analizira i javno predstavlja nacionalnu statistiku u vezi sa nasiljem u porodici s posebnim akcentom na nasilje nad ženama. Predstavljeni podaci govore da je problematika nasilja u porodici i nasilja nad ženama u Crnoj Gori intenzivno izražena. Za Savjet to je jedno od ključnih pitanja nacionalne bezbjednosti koje zahtijeva pojačanu i koordiniranu profesionalnu i društvenu brigu.

Savjet je prepoznao da je povećana odgovornost policije u zaštiti od nasilja u porodici prioritet ministra unutrašnjih poslova. Zahvaljujući otvorenom dijalogu primjedbe na postupanje policije u slučajevima nasilja u porodici su značajno smanjene. Potvrda toga je u slučaju Centra bezbjednosti (CB) Podgorica već duži period nema pritužbi na policijski rad. Dijalog, koji se realizovao kroz mehanizam "Konferencija slučajeva o zaštiti od nasilja u porodici" rezultirao je, između ostalog, i kadrovskim promjenama po liniji rada i pojačanim profesionalnim senzibilitetom. To je neophodno sprovesti i u drugim centrima bezbjednosti.

Savjet je ocijenio da svi relevantni subjekti i društvene strukture u zemlji mogu biti zadovoljni i ponosni na odnos i politiku Vlade kada je riječ o Istanbulske konvenciji, bilo da je riječ o stvorenoj (povoljnoj i afirmativnoj) društvenoj klimi bilo o njenoj primjeni u praksi. Imajući u vidu iskustva drugih zemalja, Savjet je konstatovao da je to značajna društvena i kohezivna vrijednost koju treba njegovati i dalje razvijati jer je to i garancija da će se osigurati sigurna, kvalitetna i uspješna borba protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

Savjet je ocijenio da je ministar unutrašnjih poslova, Mevludin Nuhodžić, zaslužan je što je Crna Gora ostvarila vidan napredak u borbi protiv nasilja i poštovanju prihvaćenih međunarodnih standarda. Ministar Nuhodžić je, između ostalog, formirao Operativni tim za borbu protiv nasilja i nasilja nad ženama u kojem se vodi nacionalni fokusirani dijalog o slučajevima nasilja u porodici na način da se analizira ali i koriguje rad državnih organa, naročito policije. Savjet cijeni da je to bitna karakteristika otvorenosti i odgovornosti crnogorske policije. Ministar Nuhodžić je pokazao i senzibilitet za zbrinjavanje žrtava nasilja i pružajući podršku radu specijalizovanih NVO.

Savjet je naročito analizirao crnogorsku praksu u vezi sa članom 16. Konvencije koji određuje programe preventivne intervencije i programe za rad sa učiniocima nasilja. Istraživanje koje je sproveo Savjet u svim CB pokazalo je da kod starješina i rukovodilaca CB postoji prilično visoko razumijevanje problematike nasilja nad ženama. Iznijeti su i brojni korisni predlozi koji fokusiraju prevenciju. Takođe, Savjet je prikupio i javno objavio mišljenja i iskustva ministarstava

rada i socijalnog staranja, zdravlja i ljudskih i manjinskih prava. Obavljena je i korisna konsultacija sa Odborom za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore.

Savjet je zaključio da je potrebno pristupiti konkretnijem i fleksibilnijem tumačenju mogućih aktivnosti na koje obavezuje član 16. Istanbulske konvencije i da su u odnosu na postojeću praksu neophodna unaprijeđenja. Postojeća rješenja nijesu dovoljna da zaštite žene od svih oblika nasilja i da se spriječi dalje nasilje u porodici niti je dovoljno istaknuta važnost prevencije i obrazovanja učinioca nasilja (u pogledu sprječavanja daljeg nasilja i izmjene obrazaca nasilnog ponašanja). Uglavnom se aktuelne aktivnosti svode na provođenje zaštitne mjere psihosocijalnog tretmana nasilnika.

Savjet je zato preporučio da se u sklopu implementacije člana 16. uvedu servisi savjetovališta za učinioce nasilje i to kako na obaveznoj tako i na dobrovoljnoj osnovi. Na potrebu uspostavljanja i razvijanja savjetovališta ukazuje policijska i sudska statistika i intenzitet problematike nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Kroz uspostavljanje savjetovališta pruža se prilika za razvijanje dodatnog partnerstva između Vlade i civilnog društva. Značajan dio aktivnosti može biti povjeren specijalizovanim nevladinim organizacijama, što su i iskustva zemalja sa demokratskom tradicijom.³⁷

Zanemarivanje, prebijanje i smrt bebe u Podgorici: Provjera postupanja policije

Građanska kontrola policije zatražila je od Uprave policije da pruži detaljnu informaciju o svim aktivnostima policijskih službenika u vezi sa zanemarivanjem i povrijeđevanjem 15-mjesečne bebe usljed čega je, po prijemu u zdravstvenu ustanovu, nastupila i smrt. Savjet je pozvao Upravu policije da se odredi na javno saopštene tvrdnje da je ista beba navodno ranije primljena, sa povredama, na liječenje u zdravstvenu ustanovu ali da nije kontaktirana policija. Kako je predmetni slučaj izuzetno uznemirio javnost Savjet je u komunikaciji sa direktorom ocijenio da je važno očuvati policijski kredibilitet i pomoći javnosti da se kvalitetnije i efikasnije odnosi prema pojavama nasilja.

Direktor Policije obavijestio je Savjet da CB Podgorica, u periodu od 01.01.2017. do momenta prijema djeteta u bolnicu 04.02.2018. godine, nasilje u porodici nad ovim djetetom nije prijavljivano. Upravi policije nije podnijeta prijava od strane Kliničkog centra u vezi sa povredama koje su u Dječjoj bolnici u Podgorici konstatovane 06/07. januara 2018. godine, a prilikom prijema dije-

³⁷ Detaljan izvještaj sa sjednice dostupan je ovdje <http://kontrolapolicije.me/blog/odr%C5%BEana-redovna-sjednica-savjeta-posve%C4%87ena-primjeni-istanbulske-konvencije> a usvojeni zaključak i preporuke sa sjednice dostupni su ovdje: <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/lzvjestaji/Zaklju%C4%8Dak%20i%20preporuke%20Savjeta%20za%20gra%C4%91ansku%20kontrolu%20rada%20policije%20u%20vezi%20sa%20primjenom%20c%CC%8C%8Clana%2016.%20Konvencije%20Savjeta%20Evrope%20o%20sprjec%CC%8C%8Cavanju%20i%20borbi%20protiv%20nasilja%20nad%20z%CC%8Cenama%20i%20nasilja%20u%20porodici.pdf>

teta na pregled zbog hematoma na čelu, a očuh djeteta N.Š. (27) iz Tuzle (BiH), sa boravkom u Podgorici, prije događaja od 04.02.2018.godine, kada je dijete primljeno u bolnicu sa vidnim povredama nastalim iz nasilja, nije privođen po bilo kom osnovu niti je protiv njega prije navedenog dana bila podnijeta bilo kakva prijava CB Podgorica.

U vezi sa novinarskim navodima da je policijski službenik koji je komšija porodice u kojoj je preminuli petnaestomjesečni dječak živio, 6.01.2018, vozilom prebacio N.S. i dječaka u bolnicu radi ukazivanja ljekarske pomoći, Uprava policije je izvršila provjere i saopštila da je tačna tvrdnja da je komšija, koji živi u istoj ulici preko puta kuće u kojoj su sa dječakom živjeli majka J.J. i očuh N.Š., policijski službenik R.S. koji je prema svim informacijama koje posjeduju, u predmetnom slučaju, postupao savjesno ne znajući da je povreda na čelu djeteta iz nasilja, niti su mu ljekari nakon što je prevezao dijete i potom ostao u Dječjoj bolnici dok je trajao pregled djeteta rekli da se o takvoj vrsti povrede radi. Naime, R.S. se tog dana, prolazeći pored kuće i vidjevši petnaestomjesečnog dječaka koji se igrao u dvorištu pored očuha N.Š sa hematomom na čelu, interesovao za uzrok povrede ali mu je rečeno da je dijete palo preko ograde i udarilo glavom u parket. Policijski službenik R.S. je potom pitao N.Š. da li je djetetu ukazivana ljekarska pomoć na šta mu je odgovoreno da nije jer ga nijesu imali čime prevesti te se R.S. ponudio za pomoć i dijete je dovedeno u Dječju bolnicu radi medicinskog pregleda.

U odgovoru Uprave policije se konstatuje da imenovani policijski službenik u tom momentu nije mogao da zna kako je nastala povreda na čelu djeteta, niti je stručno lice koje može da kvalifikuje uzrok hematoma, da se ponudio da preveze dijete do bolnice iz humanih razloga radi ukazivanja medicinske pomoći, da je za vrijeme i nakon pregleda djeteta ostao u Dječjoj bolnici a da mu postupajući ljekari nijesu kazali, niti ukazali da je povreda djeteta nastala nasilnim putem. S obzirom da navedeno, R.S. nije imao osnova da događaj prijavi policiji a događaj Upravi policije tada nije prijavio ni Klinički centar, saopštila je Savjetu Uprave policije.

Prva prijava koju je policija dobila u slučaju nasilja nad maloljetnim petnaestomjesečnim djetetom bila je 4.02.2018. godine od strane Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, kada je djetetu ukazana medicinska pomoć uslijed povreda sa vidljivim tragovima nasilja od kojih je sjutradan, kako se sumnja, dijete preminulo. Uprava policije, ovim povodom, je podsjetila Savjet da je od momenta saznanja za događaj intenzivno radila na njegovom rasvjetljavanju, a da su službenici CB Podgorica, u cilju utvrđivanja svih relevantnih činjenica, po odobrenju postupajućeg tužioca u Podgorici Z.V, u porodičnoj kući majke dječaka, u prisustvu službenika SKP za kriminalističku tehniku, kao i J.J, izvršili uviđaj i tom prilikom fiksirali i izuzeli materijalne tragove, koji su predmet vještačenja. Daljom kriminalističkom obradom, utvrđeno je da je lice N.Š. u dužem vremenskom periodu, od septembra mjeseca 2017. do 4.02.2018. godine, fizički

zlostavljao malodobnog dječaka, sina nevjenčane supruge J.J, koja je tom prilikom zanemarila svoje zakonom propisane porodične obaveze, uslijed čega je oštećeni malodobni dječak zadobio teške tjelesne povrede opasne po život. U večernjim časovima, 03.02.2018.godine, dok su se nalazili u porodičnoj kući N.Š. je u prisustvu J.J. otvorenom šakom ruke udario malodobnog dječaka u predjelu usana kojom prilikom je došlo do rasjekotine i krvarenja a uslijed ovog udarca i do povređivanja zuba oštećenog. Sljedećeg dana, u prijepodnevnim časovima, takođe u porodičnom stanu, u prisustvu majke, N.Š je nanio tjelesne povrede maloljetnom dječaku na način što ga je rukom grubo vukao i čupao za vrat i uši. Nakon što je na ovaj način fizički zlostavljao dijete, N.Š i J.J. su otišli na brdo Ljubović gdje su povelili oštećenog odakle je N.Š. pozvao mobilnim telefonom Zavod za hitnu medicinsku pomoć Podgorica, prijavljujući da je djetetu prilikom šetnje pozlilo i potom ga u ul. Radosava Burića predao službenicima HMP radi ukazivanja medicinske pomoći. S tim u vezi, Upravu policije je medicinsko osoblje Dječije bolnice KCCG, 5.02. 2018. u 05,30h, obavijestilo da je dječak preminuo uslijed zadobijenih povreda, a postupajući VDT Podgorica je naložio obdukciju tijela djeteta. Uprava policije je navela da su službenici CB Podgorica, 04.02.2018. u 23,45h lišili slobode lice N.Š. zbog počinjenog krivičnog djela Teško ubistvo iz čl. 144 tač. 6 i 7 KZCG na štetu malodobnog dječaka i lice J.J. zbog počinjenog krivičnog djela Kršenje porodičnih obaveza iz čl. 222 st. 3 u vezi st. I KZCG na štetu njenog malodobnog sina, i uz krivičnu prijavu privedeni kod državnog tužioca u Više državno tužilaštvo, na dalju nadležnost.

Savjet je na temelju pribavljene dokumentacije i rasprave koja je uslijedila konstatovao profesionalan rad policije na ovom veoma delikatnom predmetu i ohrabrio proaktivan pristup Uprave policije na ovakvim i sličnim predmetima porodičnog nasilja istakavši da isti konstantno treba unaprjeđivati, doprinoseći time u krajnjem i promjeni percepcije policijskih službenika, kada su u pitanju kontakti sa žrtvama porodičnog nasilja, koje vrlo često nerado govore o nasilju koje trpe, time dovodeći sebe, ponekad i u životnu opasnost. Ocijenjeno je i potrebnim ohrabrivati i službenike Uprave policije, kako se u slučajevima čestog prijavljivanja porodičnog nasilja, usljed prevelikog broja prijavi i povećanog obima posla, ne bi oglušili i odustali od aktivnog rada na ovakvim predmetima, tim prije, što nas na žalost, iskustvo na najjači mogući način, prečesto opominje na to da nedovoljno obraćanje pažnje u ovakvim slučajevima donosi ljudske žrtve.

Građani protiv nasilja: Pozdravljen hrabri istup građanke M.L. iz Podgorice

Građanska kontrola policije naročitu pažnju posvećuje problematici nasilja i profesionalnom odnosu policije prema istom. Zahvaljujući pisanju medija, i neposrednom angažmanu svojih članova, Savjet za građansku kontrolu rada policije se upoznao sa postupkom građanke M.L. iz Podgorice koja je, 10.02.2018,

uspjela prekinuti i spriječiti dalje nasilje nad dječakom a istovremeno je i sama postala žrtva nasilja. Takvi primjeri solidarnosti, hrabrosti i građanske odgovornosti u našem društvu zaista su, na žalost, rijetki pa je Savjet građanki M.L. uz želju za brz oporavak, čestitao na hrabrosti i iskazao divljenje i puno poštovanje. Savjet je pozdravio i brzu i efikasnu reakciju policije. Povodom istog Savjet je izdao i odgovarajuću preporuku Ministru unutrašnjih poslova inicirajući da se prema građanki iskaže dodatna profesionalna i društvena pažnja. Sa obraćanjem građanki M.L. i izdatom preporukom MUP Crne Gore Savjet je upoznao Ministarstvo vanjskih poslova, čija je M.L. službenica, i Odbor Skupštine Crne Gore za rodnu ravnopravnost.

Preporuka Savjeta je u potpunosti uvažena a iz Kabineta ministra unutrašnjih poslova Savjetu je dostavljeno obavještenje da je sa imenovanom građankom a povodom njenog postupka upriličen prijem kod ministra kojom prilikom je iskazama zahvalnost povodom njenog hrabrog i društveno odgovornog postupka.

Ministar obrazovao tim za borbu protiv porodičnog nasilja i nasilja nad ženama

U sjedištu MUP Crne Gore održana je, 21.02.2018, konstitutivna sjednica Operativnog tima za borbu protiv nasilja u porodici i nasilja nad ženama, koji je formirao ministar unutrašnjih poslova Mevludin Nuhodžića.³⁸

Savjet za građansku kontrolu rada policije imenovao je, shodno pozivu Ministra unutrašnjih poslova, svog predstavnika u Operativni Tim Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) Crne Gore za borbu protiv porodičnog nasilja i nasilja nad ženama.³⁹

Višečasovna diskusija, u dva navrata, rezultirala je usvajanjem izuzetno kvalitetnog Poslovnika o radu Operativnog Timu. Usvojen je značajan broj prijedloga koji su zajedno usaglasili i predložili Savjet za građansku kontrolu rada policije i nevladine organizacije "SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgo-

38 Detaljna informacija o sjednici sa pregledom određenih izlaganja dostupna na ovom linku: <http://www.mup.gov.me/vijesti/181957/Nuhodzic-Formiranje-Operativnog-tima-ce-dodatno-osnaziti-odgovor-drzave-i-drustva-u-borbi-protiv-porodicnog-nasilja.html>; Savjet napominje da je Operativni tim formiran na inicijativu NVO "Centar za ženska prava" a nakon događaja na kojem je radila i građanska kontrola policije, pogledati na strani 142: <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/library/files/GRA%C4%90ANSKI%20NADZOR%20I%20JA%C4%8CANJE%20INTEGRITETA%20CRNOGORSKE%20POLICIJE.pdf>

39 Poziv za imenovanje dostupan je na ovom linku: <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/Izvjestaji/Poziv%20MUP%20Crne%20Gore%20da%20gra%C4%91anska%20kontrola%20policije%20imenuje%20svog%20predstavnika%20u%20Operativni%20tim%20za%20borbu%20protiv%20porodi%C4%8Dnog%20nasilja%20i%20nasilja%20nad%20C5%BEenama.pdf>. Zeković je domaći stručnjak iz oblasti ljudskih prava i u građanskoj kontroli policije, od njenog utemeljenja, je posvećen jačanju kapaciteta policije za efikasan rad na predmetima nasilja u porodici. Inicijator je mehanizma "Konferencija slučajeva zaštite od nasilja u porodici" koji se od 2015, na osnovu zaključka Savjeta za građansku kontrolu rada policije, uspješno implementira u CB Podgorica.

rica”, “Centar za ženska prava”, “Centar za romske inicijative”, “Sigurna ženska kuća” i “SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić”. Posebno je značajno što je definisan zadatak Operativnog tima “da, na osnovu Konvencije Savjeta Evrope o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) i nacionalnog zakonodavstva, razmatra ukupnu praksu i kroz analizu, reprezentativnih, konkretnih slučajeva i odgovarajućih izvještaja, informacija i mišljenja, radi na utvrđivanju daljih smjernica i inicijativa za odgovarajuće promjene na planu javnih politika i institucionalne prakse u oblasti sprječavanja i zaštite od svih oblika porodičnog nasilja i nasilja nad ženama, obuhvaćenih Konvencijom uključujući i slučajeve ugovorenih dječijih brakova, sa posebnim, primarnim, fokusom na postupanje i rad Uprave policije”. Ovim je, po ocjeni Savjeta, osnažen duh i značaj Istanbulske konvencije i nastavljeno pozitivno legitimisanje države Crne Gore u pogledu implementacije ovog međunarodnog ugovora, posebno imajući u vidu otpore, političke i vjerske, koji su prepoznati u zemljama okruženja.

Savjet je više puta javno prepoznao, podržao i pohvalio odlučujući doprinos ministra M. Nuhodžića unaprjeđenju nacionalnih napora i rezultata policije u zaštiti od nasilja u porodici i nasilja nad ženama.

Razvijanje nacionalne i lokalnih strategija za uspješnu borbu protiv nasilja

U sklopu svog programa “Zaštita od nasilja u porodici” Savjet za građansku kontrolu rada policije se interesovao kod direktora Uprave policije i načelnika svih organizacionih jedinica policije (odjeljenja i centara bezbjednosti) za njihova profesionalna viđenja problematike nasilja i nasilja u porodici te kako razvijati nacionalnu i lokalne strategije za uspješnu borbu protiv nasilja u porodici.

Savjet je pozvao direktora Uprave policije i načelnike svih centara bezbjednosti da građanskoj kontroli policije predstave svoje profesionalno viđenje/strategiju kako povećati (1) svijest naših građana_ki o nasilju, (2) kako podstaći građane_ke da intenzivnije komuniciraju i kontaktiraju policiju kada imaju sumnju da je posrijedi nasilje i izvršenje bilo kog krivičnog djela i (3) kako povećati sigurnost i povjerenje kod građana da, na bilo koji način, neće im biti ugrožena bezbjednost i pravna sigurnost zbog takve komunikacije sa policijom.

Zaštita od nasilja u porodici: Odgovor/Mišljenje CB Herceg Novi

Prvi, izuzetno detaljan, odgovor građanska kontrola policije primila je od CB Herceg Novi.⁴⁰ Načelnik CB H.Novi je posebno istakao potrebu podizanja svijesti javnosti o problemu i posljedicama nasilja a naročito za formiranje stavova o neprihvatljivosti nasilja. Založio se za unaprjeđenje međusobne komunikacije

40 U istraživanju Savjeta je učestvovao načelnik CB Dragan Banićević.

svih institucionalnih i društvenih aktera kako bi se osiguralo razvijanje efikasnog programa prevencije nasilja u porodici. Naročito je interesantan njegov prijedlog da se pristupi unaprjeđenju sistema za prikupljanje i analizu podataka o slučajevima nasilja što je upravo na nivou, i formi, konferencija slučajeva za zaštitu od nasilja u porodici koje se realizuju u sklopu CB Podgorica. Načelnik CB H.Novi je podsjetio na određene odredbe Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i ukazao da je, shodno tome, u Centru za socijalni rad u H.Novom formiran multidisciplinarni stručni tim za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja nad djecom. Predloženo je da je, u cilju kvalitetnijeg rada tog tima, neohodno kreirati odgovarajuću bazu podataka kako bi se otklonili problemi koji se najčešće registruju pri postupanju službenika policije i centra za socijalni rad. Načelnik CB Herceg Novi se založio da se kvalitetnije obrađuju problemi i podaci u vezi sa nasiljem u porodici, te da treba s pažnjom pratiti primjenu propisa i inicirati njihovo stalno usavršavanje. Naročito je važna, istaknuto je u CB H.Novi, socijalna i druge vrste zaštite žrtava nasilja u porodici. Interesantno je, i građanska kontrola policije to pohvaljuje, profesionalno razmišljanje starješine lokalne policije koji ukazuje na značaj edukacije profesionalnog kadra, što podrazumijeva i policijske službenike, ne samo o problematici nasilja već naročito potrebi zaštite žrtve nasilja u porodici sa pravnog, obrazovnog, zdravstvenog, psihološkog, socijalnog i ekonomskog aspekta. Vodeći policijski profesionalac u CB H.Novi ukazao je i na potrebu (!) obezbjeđenja i sprovođenja psihosocijalnog tretmana za počiniocce porodičnog nasilja. U CB H. Novi prepoznaju značaj škole kao lokacije gdje se identifikuju brojni oblici nasilja. To ukazuje na potrebu jačanja školskih kapaciteta i povjerenja učeničke zajednice (djece/mladih) u školske autoritete. U CB Herceg Novi su prepoznali i problem vršnjačkog nasilja i bezbjednosne rizike koji djeci prijete kroz korišćenje društvenih mreža na Internetu. Na tom polju je naročito potreban rad sa mladima u pravcu njihove edukacije i jasnog prepoznavanja takvih pojava. Načelnik CB Herceg Novi se založio i za to da djecu treba podržati i pomoći u naporima da steknu znanja o seksualnosti i sopstvenom tijelu, ali i o fizičkom i psihičkom nasilju i seksualnom zlostavljanju. Kao značajno mjesto lokalne borbe protiv nasilja u porodici u CB Herceg Novi prepoznaju i JZU Dom zdravlja. Savjet za građansku kontrolu policije je informisan da službenici CB H.Novi realizuju predavanja u školama na temu vršnjačkog nasilja, nasilja u porodici, maloljetničke delikvencije, zloupotreba opojnih droga i bolesti zavisnosti. Istaknuto je i da policijski službenici CB H.Novi povremeno sprovode akcije koje se odnose na zabrane točenja alkohola i pristupa klađenju licima mlađim od 18 godina. Kada je riječ o maloljetničkoj delikvenciji i nasilju u porodici, policijski službenici, žrtve detaljno upoznaju sa svim mehanizmima i kapacitetima policije kako bi se osigurali sigurnost i povjerenje i uvjrerili da im na bilo koji način neće biti ugrožena lična i pravna sigurnost zbog takve komunikacije sa policijom.

Zaštita od nasilja u porodici: Odgovor/Mišljenje CB Podgorica

Svoje profesionalno viđenje o pitanju zaštite od nasilja u porodici Savjetu je predstavio i načelnik Centra bezbjednosti (CB) Podgorica sa detaljnim i preglednim Izvještajem rada Stanice za suzbijanje krvih delikata i nasilja u porodici – Jedinice za suzbijanje nasilja u porodici za 2017. godinu.⁴¹ Iznio je mišljenje da građani slučajeve nasilja u porodici ne prijavljuju policiji iz straha od posljedica ili patrijarhalnog shvatanja porodičnih odnosa kao nečega u šta se nipošto ne treba miješati. Istakao je i da se usljed nedovoljnog poznavanja nadležnosti institucija koje se bave zaštitom žrtava nasilja često zanemaruje uloga centara za socijalni rad. Iznio je i stav da se nasilje nad ženama i nasilje u porodici mogu spriječiti mijenjanjem stavova javnosti i duboko ukorijenjenih patrijarhalnih normi ponašanja, te podizanjem svijesti djece i mladih o rodnoj ravnopravnosti kao vrijednosti za sve i iskorijenjivanjem patrijarhalnih i stereotipnih ponašanja koji vode ka diskriminaciji i nasilju. Načelnik CB je istakao i da se redovnim edukacijama senzibilitet javnosti po ovom pitanju može povećati, a posebno profesionalaca u institucijama, i da se ne smiju zanemariti obrazovne i medicinske ustanove i edukacija djece, a pogotovo za druge često skrivene i teže dokazive oblike nasilja, čije posljedice nijesu dovoljno vidljive. Svoj profesionalni stav u vezi sa iznjetim pitanjem načelnik CB je potkrijepio ukazivanjem na važnost ekonomskog jačanja žena, programa liječenja od oblika zavisnosti, koji bi takođe doprinijeli smanjenju ovog problema, i konstatao da je u borbi protiv nasilja u porodici pored rada policije, koja daje svoj doprinos i postiže rezultate u ovoj oblasti svakodnevno, potrebno pojačati rad drugih institucija ne samo iz nadležnosti suzbijanja i represije ove pojave, već i drugih u sistemu, i na temelju multisektorske saradnje doći do većih pomaka.

Načelnik CB Podgorica je informisao da ova organizaciona jedinica Uprave policije nesebično radi na suzbijanju nasilja u porodici tokom 24 časa, što pokazuju statistički podaci o broju prijavljenih slučajeva nasilja u porodici i procesuiranih prijava, a kako je navedeno u godišnjem izvještaju koji je za ovu priliku dosavljen Savjetu, ali i da evidentno postoje slučajevi koji se ne prijavljuju policiji. Pokazivanjem dobrih rezultata rada policije i dobrih primjera postupanja, CB Podgorica je stava da bi se podstakli i one koji ne misle da slučajeve treba prijavljivati policiji, i informisao da se anonimnim prijavljivanjem nasilja u porodici radi na provjeri iznjetih navoda uz, koliko je moguće, zaštitu anonimnosti građana.

Kada su u pitanju same žrtve nasilja koji ne prijavljuju nasilje, u CB Podgorica su mišljena da se problem tiče nepoznavanja rada institucije u ovom slučaju policije i njenih nadležnosti, kao i da je moguće da stranke osjećaju strah od posljedica podnijete prijave, u kom slučaju bi ulogu trebale preduzeti druge nadležne institucije socijalne i dječije zaštite, sudovi, nevladine organizacije i dr.

Načelnik CB Podgorica je istakao da je rad nevladinog sektora po ovim

41 U istraživanju Savjeta je učestvovao načelnik CB Jovica Rečević.

pitanjima od velikog značaja za prevenciju i zaštitu žrtve kako u postupku tako i nakon njegovog okončanja, jer se na taj način žrtva osnažuje i upoznaje sa nadležnostima relevantnih institucija. Konstatovao je i da je povjerenje građana u rad policije moguće povećati, posebno imajući u vidu da je ona u službi građana, i da im uslijed komunikacije ili saradnje sa policijom bezbjednost neće biti ugrožena.

Zaštita od nasilja u porodici: Odgovor/Mišljenje CB Bijelo Polje

Svoje mišljenje o zaštiti od nasilja u porodici dao je i načelnik CB Bijelo Polje.⁴² On je uvjeren da su upravo porast povjerenja u rad policije i preduzete mjere na povećanju sigurnosti građana, koji prijavljuju nasilje, doveli do činjenice da je nasilje uopšte i nasilje u porodici/porodičnoj zajednici postala vidljiva pojava u Crnoj Gori, što je u krajnjem i strateški cilj svih državnih organa i NVO sektora. CB B.Polje je informisao da smatra da na povećanju povjerenja građana u rad policije i drugih državnih organa koji se bave ovom problematikom treba raditi, da za iznijeto uvijek postoji prostor, i iznio uvjerenje da se ovaj problem ne može posmatrati samo kroz rad MUP-a i Policije, iz razloga što je u svaki uključeno više državnih organa, institucija, NVO sektor, lokalna zajednica, te da bi svaki od navedenih, kroz efikasan i blagovremen pristup, doprinio povećanju procenta povjerenja građana u rad institucija uopšte. U tom smislu, načelnik Centra bezbjednosti Bijelo Polje je ocijenio za potrebno: 1. Upoznati građane putem medija na državnom i lokalnom nivou na mogućnost podnošenja anonimne prijave policiji ili drugoj instituciji; 2. Blagovremeno i efikasno postupiti po svakoj prijavi, uz poštovanje zakonitosti i Protokola o postupanju prevencije i zaštite od nasilja u porodici; 3. Uključiti učešće stručnjaka iz ove oblasti na javnim tribinama u osnovnim i srednjim školama sa akcentom na pitanje štetnosti i posljedica neprijavlivanja nasilja uopšte i nasilja u porodici; 4. Uključiti lokalne uprave u problematiku nasilja i posljedica istog u cilju neprekidnog vođenja kampanje protiv nasilja u lokalnoj zajednici; 5. Periodično objavljivati statističke podatke o broju podnijetih krivičnih i prekršajnih prijava iz ove oblasti, pravosnažno osuđenih lica visini i vrsti kazne.

Zaštita od nasilja u porodici: Odgovor/Mišljenje CB Budva

Svoje profesionalno viđenje o pitanju zaštite od nasilja u porodici Savjetu je dao i načelnik Centra bezbjednosti Budva.⁴³ Istakao je da nasilje u porodici predstavlja najrasprostranjeniji oblik kršenja ljudskih prava koji se događa u svim sferama društva, u svim socijalnim kategorijama i u svim državama, pa i

42 U istraživanju Savjeta je učestvovao načelnik CB Miloš Bulatović.

43 U istraživanju Savjeta je učestvovao načelnik CB Darko Ćorac.

u Crnoj Gori. Podsjetio je da Ustav jasno i nedvosmisleno definiše suprematiju međunarodnog prava nad unutrašnjim pravom, kojim se omogućava primjena međunarodnih ratifikovanih konvencija, deklaracija i standarda u sami pravni poredak Crne Gore, a nadalje segmente porodice i porodičnog nasilja uređuju, pored navedenih propisa i Krivični zakonik, Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, Porodični zakonik, Zakon o prekršajima.

Načelnik CB Budva je naveo da je povjerljivost postupanja javnih organa bitna procesna komponenta, jer su državni organi koji učestvuju u postupku zaštite žrtve od nasilja dužni da čuvaju povjerljivost informacija i obezbijede zaštitu podataka o ličnosti, a sve u skladu sa zakonskim odredbama. Obaveza svih državnih organa i drugih organa jeste da na vidljivom mjestu svima učini dostupnim Protokol o postupanju sa žrtvama nasilja u porodici, mjerama propisanim Strategijom zaštite od nasilja u porodici, kao i sprovođenje Protokola te formiranje i postupanje multidisciplinarnog tima koji zahtijeva hitno uspostavljanje saradnje svih subjekata u zaštiti žrtve porodičnog nasilja, a pri čemu posebnu pažnju treba obratiti na djecu.

Dalje je naveo da je u cilju povećanja povjerenja u policiju potrebno konstantno vršiti promociju odgovornog i efikasnog rada, a samim tim i jačanje integriteta policije kroz sistem podizanja svijesti javnosti, podržavanjem i finansiranjem javnih akcija i kampanje protiv nasilja nad ženama u porodici i drugih oblika rodno zasnovanog nasilja, afirmisati nenasilnu kulturu na lokalnom, regionalnom i državnom nivou, pokrenuti i podstaći direktno učešće profesionalaca iz svih relevantnih javnih službi i iz civilnog sektora u aktivnostima podizanja nivoa svijesti građana o problemu nasilja u porodici i nasilja nad ženama, štampati i distribuirati različite publikacije brošure, priručnike i informatore namijenjene prevenciji nasilja i zaštiti žrtava nasilja.

Iznoseći svoje profesionalno stanovište o ovom pitanju, načelnik CB Budva je istakao da je potrebno podržati organizovanje javnih tribina, konferencija, predavanja u obrazovnim ustanovama o problemu nasilja, prepoznati aktivnu ulogu medija na temu rodne ravnopravnosti i nasilja nad ženama, kao i transparentnost (otvorenost) rada policije na način što će postaviti ciljeve i donositi mjere u skladu sa zakonom i o postignutnim rezultatima obavještavati građane. Takođe učešćem građana u preventivnim aktivnostima, organizaciji sastanaka i manifestacija u gradovima radi otklanjanja jaza između različitih grupa i kultura, i eventualnog predlaganja rješenja problema iz oblasti kriminaliteta, iskazivanja povećane građanske hrabrosti u slučajevima nasilnih događaja pod time podrazumijevajući i svjedočenje policiji i drugim državnim organima o događajima.

U odgovoru je navedeno i da se službe i servisi u sistemu zaštite žrtava nasilja u porodici policija, centri za socijalni rad, sudovi (služba besplatne pravne pomoći, služba podrške oštećenima-svjedocima), Zaštitnik ljudskih prava i sloboda - ombudsman, koji su zakonom određeni kao i mnoge nevladine organi-

zacije u Crnoj Gori i nacionalna SOS linija za pomoć žrtvama nasilja u porodici, bave zaštitom od nasilja u okviru svojih ovlašćenja. Saradnja državnih organa i bolja povezanost može doprinijeti osnaživanju kapaciteta i rada sa subjektima zaštite i njihovo uvezivanje radi stvaranja boljeg mehanizma koordinacije, stav je CB Budva. Kao potrebu treba naglasiti uvođenje u što većem broju radionica za osnaživanje i podršku žrtvama nasilja u porodici, a po mogućnosti izdvajanje potrebnih novčanih sredstava za izgradnju što većeg broja skloništa za žrtve porodičnog nasilja i obilazak istih, uz konstantu komunikaciju kako sa žrtvama nasilja tako i sa navladinim organizacijama, te strožija kaznena politika su preduslovi za smanjenje svakog vida nasilja, o čemu je potrebno voditi debate putem sredstava javnog informisanja i time intezivirati komunikaciju između građana i policije, i povećati pravnu sigurnost, bezbjednost i povjerenje kod građana.

Zaštita od nasilja u porodici: Odgovor/Mišljenje CB Nikšić

Načelnik CB Nikšić je istakao da nasilje u porodici i porodičnoj zajednici predstavljaju vidljivu pojavu u crnogorskom društvu, koja se mora rješavati kroz različite interdisciplinarnе i sistemske pristupe te da službenici CB Nikšić u cilju rješavanja pojave nasilja u porodici u svojoj lokalnoj zajednici, čine integralni dio lokalnog ali i sistemskog pristupa suzbijanja i prevencije ove pojave, kroz učešće u različitim oblicima formalnog i neformalnog udruživanja, kako bi ovaj problem učinili vidljivijim a građane detaljno uputili na mogućnosti zaštite od nasilja u porodici. Multidisciplinarni pristup u radu službenika Referata za nasilje u porodici i maloljetničku delinkvenciju, kao primjer dobre prakse do sada, službenici CB Nikšić su prezentovali različitim organizacijama iz zemalja regiona poput Srbije i Bosne i Hercegovine, jer se isti pokazao kao izuzetno efikasan u prevenciji i sprječavanju nasilja u porodici i dječjih brakova u romsko-egipćanskoj zajednici.

44

Načelnik CB Nikšić je istakao da je u cilju povećanja svijesti o pojavi nasilja u porodici potrebno povećati stepen komunikacije sa građanima na način što bi se kroz prethodnu analizu o mjestu, načinu i vremenu izvršenja, kroz saradnju sa drugim partnerima posjećivala lokalna ruralna područja, lokalne mjesne zajednice, kao i po procjeni identifikovala domaćinstva i informisali bi ih o nasilju u porodici i modelima zaštite. S tim u vezi iznio je i primjer kada su službenici policije CB Nikšić sa predstavnicima Nacionalne SOS linije obišli ruralna područja i učestvovali u dijeljenju flajera o modelima zaštite od nasilja u porodici, kako čine i sa predstavnicima NVO "Centar za romske inicijative" kada je u pitanju romska zajednica a sa predstavnicima Ministarstva za ljudska i manjinska prava, prilikom nasilja nad djecom kod slučajeva dječjih brakova.

Kao sugestiju za poboljšanje rezultata u ovoj oblasti načelnik CB Nikšić je iznio i prvi kontakt službenika policije sa žrtvom porodičnog nasilja kada je po

44 U istraživanju Savjeta je učestvovao načelnik CB Milorad Žižić.

njegovoj ocjeni potrebno pripremiti flajere o mogućnostima zaštite od nasilja u porodici, besplatnoj pravnoj pomoći, mogućnostima smještaj u krizne centre i slično, što je potkrijepio primjerom kada su službenici policije ovog CB od NVO „SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić“ dobili određeni broj flajera, opremili kancelariju prigodnim fotografitjama sa uputstvima i korisnim informacijama, brojevima telefona za zaštitu od nasilja u porodici i slično. Sljedeći primjeri su se ticali organizovanja sastanaka sa predstavnicima lokalnih mjesnih zajednica na kojima se može razgovarati o pojavi porodičnog nasilja ali i drugim bezbjednosnim aspektima u radu policije i saradnji sa lokalnom zajednicom kao i identifikovanju osoba od povjerenja koje obavljaju pozive od interesa za veći broj građana poput frizera_ki, kozmetičarki, prodavaca i dr, kroz terenski rad a u cilju učvršćivanja odnosa povjerenja sa građanima, navodeći primjer službenika policije CB Nikšić članova „Outreach tima“, koji održava zajedničke sastanke sa aktivistkinjama Nacionalne SOS linije za porodično nasilje i učestvuje na sastancima sa ženama koje ova organizacija identifikuje kao osobe od povjerenja u lokalnoj zajednici.

U svom profesionalnom stanovištu načelnik CB Nikšić je istakao da je, u cilju podsticanja građan da intezivnije komuniciraju i kontaktiraju sa policijskim službenicima, kod sumnji da postoji izvršenje krivičnih djela moguće: podstrekavati važnost uloge povjerljivog lica, koje je predviđeno Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici i podstaći komunikaciju sa građanima; pojačati intenzitet praćenja sprovođenja i poštovanja zaštitnih mjera kao i učestalih kontakata sa članovima porodice od lica kome je izrečena takva mjera, čime se vraća povjerenje i sigurnost žrtava porodičnog nasilja u policijske službenike i sprovođiti preventivne informativne razgovore sa učiniocem nasilja kroz određeni vremenski period (najmanje jednom u tri mjeseca).

Načelnik CB Nikšić je istakao i da je u cilju povećanja bezbjednosti i povjerenja kod građana da im neće biti ugrožena sigurnost potrebno: osigurati obavezno izdvajanje žrtava porodičnog nasilja od učinioca tako da nemaju bilo kakav indirektni kontakt; omogućiti kod svih događaja gdje je to moguće, psihosocijalnu podršku i žrtvi i učiniocu nasilja, koju najčešće mogu omogućiti Nacionalna SOS linija za žrtve porodičnog nasilja i druga stručna lica Centra za socijalni rad u programima koje primjenjuju u svom radu; omogućiti neposrednu komunikaciju sa žrtvom porodičnog nasilja, tako što će joj biti omogućen kontakt sa specijalizovanim službenicima policije za nasilje u porodici, bez obzira na ishod postupka koji je prethodno pokrenut.

U istraživanju koje je sproveo Savjet načelnik CB Nikšić je istakao da je u svakom konkretnom slučaju nasilja u porodici, neophodno da policijski službenici zajedno sa žrtvom nasilja u porodici i njenim povjerljivim licem, sačine analizu procjene rizika i žrtvu upoznaju o načinima zaštite od nasilja u porodici i drugim mjerama bezbjednosti.

Zaštita od nasilja u porodici: Odgovor/Mišljenje CB Bar

Svoje profesionalno viđenje o pitanju zaštite od nasilja u porodici Savjetu je predstavio i načelnik Centra bezbjednosti Bar koji je istakao da je u cilju podsticanja građana da intenzivnije komuniciraju i kontaktiraju policiju kada imaju sumnju da je posrijedi nasilje i izvršenje bilo kog krivičnog djela, potrebno ispuniti više koraka.⁴⁵ Naveo je da nasilje u porodici predstavlja ponašanje kojim jedan član porodice ugrožava tjelesni integritet, duševno zdravlje ili spokojstvo drugog člana porodice te da se obično odnosi na nasilje između supružnika ili supružničko zlostavljanje, nevjenčane intimne partnere ili jednostavno ljude koji žive zajedno, kao i na bračnu, vanbračnu i usvojenu djecu. Istakao je ovom prilikom da je nasilje u porodici fenomen koji je prisutan u svim zemljama svijeta, svim kulturama, te da ljudi svih rasa vjerskih, političkih i seksualnih opredeljenja, društvenih i kulturnih nivoa i polova mogu biti počinitelji nasilja u porodici, za koje je Krivični zakonik Crne Gore predvidio krivično djelo (KD) Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici iz čl.220 dok Zakon o zaštiti od nasilja u porodici u čl.36 ovaj oblik ponašanja prepoznaje kao prekršaj. Načelnik CB Bar je naveo da smatra da nije jednostavno probuditi svijest o prijavi nasilja kod žrtava iz razloga prisustva više faktora, od kojih je glavni i najbitniji socijalni odnosno odgovor na pitanje šta poslije prijave nasilja, posebno kada su u pitanju žene-žrtve nasilja. U kontekstu rada CB Bar po ovom pitanju načelnik je informisao da imaju sistematizovanu liniju rada za nasilje u porodici, kao i stručno edukovan i osposobljen kadar za rad sa žrtvama, tako da u svakom konkretnom slučaju postupaju krajnje profesionalno i blagovremeno, o čemu govori i statistika. U kontekstu razrade predmetne teme načelnik je ocijenio da je potrebno uraditi sljedeće: 1. putem medija intenzivirati predmetne teme i upoznati građane sa pojmom nasilja; 2. podstaći građane da intenzivnije komuniciraju sa policijom na način što bi se organizovale javne debate na kojima bi učestvovali službenici Uprave policije i građani u cilju upoznavanja sa zakonom utvrđenom procedurom i pravima utvrđenim Ustavom Crne Gore, kao i načinom anonimnog prijavljivanja nasilja, zaštiti koja im se pruža, hitnosti u postupanju; 3. održati seminare u organizaciji Uprave policije na kojima će predavači biti policijski službenici obučeni za gore navedenu problematiku i na istima upoznati građane da ni na koji način neće biti ugrožena njihova bezbjednost zbog komunikacije sa policijom te izložiti nekoliko primjera u kojima su građani prijavili nasilje i vršenje krivičnih djela a gdje je policija pravovremeno reagovala bez ikakvih posljedica za prijavioca, izložiti nekoliko primjera gdje nasilje i krivična djela nisjeu prijavljeni pa su zbog toga nastupile mnogo veće posljedice za žrtve; 4. upoznati građane putem medija o besplatnim linijama za prijavljivanje nasilja ili krivičnih djela i garantovati im anonimnost ukoliko imaju saznanja da se nad trećim licima vrši nasilje ili krivično djelo; 5. uvesti strožije kazne za izvršioce KD Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici, a naročito za povratnike ovog KD; 6. svjesni činjenice da su žene u veći-

45 U istraživanju Savjeta je učestvovao načelnik CB Drago Spičanović.

ni slučajeva žrtave nasilja i da po svaku cijenu žele da sačuvaju porodicu i iz tog razloga su spremne da se žrtvuju za nju što je jedan od najbitnijih razloga neprijavlivanja nasilja, isto tako i zbog tradicionalnog shvatanja porodice ili neizvjesnosti oko podizanja djece kao i nedostatka finansijskih sredstava s tim u vezi, potrebno je otvoriti centre za zbrinjavanje porodica žrtava nasilja koje će imati kapaciteta da u svakom trenutku mogu odgovoriti na zahtjev za zbrinjavanje, i osmisliti programe za njihovu dalju egzistenciju kako bi se osnažile i prijavile nasilje; 7. otvoriti bračna savjetovališta koja će nastojati da pomognu supružnicima da riješe problem koji imaju i sačuvaju porodicu ukoliko je moguće, odnosno da im ukažu na neka činjenja ili nečinjenja koja uzrokuju razne oblike nasilja, a samim tim dovode i do razbijanja porodice kao osnovne društvene ćelije. Na kraju istraživanja u kojem je učestvovao načelnik CB Bar je naveo da smatra da se građani trebaju bolje upoznati sa pravima koja posjeduju i procedurom s tim u vezi, i time podstakli na prijavljivanje nasilja i krivičnih djela, stekli povjerenje u rad policije, što bi doprinijelo znatnom smanjenju broja izvršilaca nasilja.

Zaštita od nasilja u porodici: Odgovor/Mišljenje CB Pljevlja

Profesionalno viđenje o iznjetom pitanju Savjetu je pružio i načelnik Centra bezbjednosti (CB) Pljevlja koji je istakao da nasilje u porodici predstavlja opšti problem koji prožima sva društva i sve regione svijeta a prije svega kršenje osnovnih ljudskih prava, da kao takvo može uticati na svakog bez obzira na pol, uzrast, vjeru, ispovijest, seksualnu orijentaciju, etničku i političku pripadnost, i predstavlja prepreku bezbjednosti građanima, demokratskom i humanom razvoju društva čime se oduzima ljudsko dostojanstvo i onemogućava ljudski razvoj.⁴⁶ Dodao je i da ovakav vid ponašanja predstavlja društveni problem koji je na našim prostorima u porastu te da samim tim postoji potreba za podizanjem svijesti i skretanjem pažnje na njegovu prisutnost u vaspitno obrazovnim institucijama, centrima za socijalni rad, službama socijalne i dječije zaštite, ustanovama zdravstvene zaštite, policije, tužilaštava kao i sudova. Nesumnjivo je, kako se navodi u dopisu, da u procesuiranju djela nasilja u porodici policija ima značajnu ulogu jer od njenog rada zavisi kvalitet i kvantitet podataka o izvršenom djelu nasilja, žrtvi i učiniocu i od izuzetne je važnosti da policijska intervencija pri prijavi nasilja u porodici bude profesionalno i stručno pružena, s obzirom da je policijski službenik, u principu, prva službena osoba koja ima saznanje o nasilničkom ponašanju. Ova činjenica, istakao je Načelnik, predstavlja dodatnu odgovornost policijskim službenicima da svojim profesionalnim pristupom ispune zadatak prekidanja nasilničkog ponašanja počinioca i zaštite žrtve, ali i da povećaju povjerenje kod nje u društvene institucije, i usmjere je na druge institucije nadležne i osposobljene za pružanje pomoći. Preventivna uloga policije na polju nasilja u porodici ogleda se i u uvođenju, primjeni i unapređenju standarda za

46 U istraživanju Savjeta je učestvovao načelnik CB Slavko Vojinović.

službe podrške, definisanim u dokumentu Savjeta Evrope – »Borba protiv nasilja nad ženama«, kao i imenovanju timova koji će se isključivo angažovati na pitanjima nasilja u porodici, uspostavljanju policijske mreže u ovakvim slučajevima koja bi služila razmjeni i promociji iskustava u primjeni modela dobre prakse (odnosno tim za pružanje pomoći i podrške žrtvama nasilja u porodici), održavanju seminara sa ostalim subjektima zaštite, te planiranju materijalnih, ljudskih i novčanih sredstava za zaštitu i prevenciju od nasilja u porodici.

U kontekstu aktuelnog djelovanja Savjet je iz CB Pljevlja informisan da MUP – Uprava policije putem propagandnog materijala preduzima mjere na promovisanju programa i aktivnosti za podizanje svijesti odnosno osnaživanje žena da prijavljuju nasilje, saraduju sa državnim institucijama za ljudska prava i civilnim društvom, upoznaju širu javnost o svim vidovima nasilja o njihovim posljedicama i potrebom da se nasilje u porodici spriječi. Putem propagandnog materijala javnost se informiše i o besplatnim telefonskim linijama za pomoć, raspoloživim uslugama podrške, zakonskim mjerama, besplatnim pravnim pomoćima, te mjerama koje omogućuju oporavak od nasilja kao što su pravno i psihološko savjetovanje, stanovanje, obrazovanje, kao i obuka. Kao jedan od načina podizanja svijesti kod građana da komuniciraju i kontaktiraju sa policijom istaknuta je saradnja policije i medija, čija je uloga da ukažu da nasilje u porodici nije izolovani slučaj koga se treba stidjeti već tortura koju društvo ne smije da trpi. Efikasna zaštita od nasilja u porodici jeste kompleksan i dugoročan zadatak i za njegovo sprovođenje potrebno je angažovati sve segmente društva, ne samo kroz međuresornu već i kroz međusektorsku saradnju, saostili su Savjetu iz CB Pljevlja. Obaveze nadležnih tijela ne proizilaze samo iz dokumenata već i iz činjenice da je nasilje u porodici u porastu, da rano otkrivanje i zaustavljanje nasilja i zaštita osoba izloženih nasilju predstavlja prioritetan cilj demokratskog društva. Načelnik CB Pljevlja je konstatovao da uspostavljanje saradnje među institucijama mora bazirati na međusobnom povjerenju i sprovođenju zajedničkog cilja.

IZBORNA PRAVA GRAĐANA I PRIMJENA POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA

Lokalni izbori: Izdata ocjene o postupanju policije na Cetinju

Građanska kontrola policije se odgovorno i profesionalno postavila u brojnim, po crnogorsku policiju i društvo, izazovnim i osjetljivim prilikama, snažno braneći interese javnosti, policijski integritet i kredibilitet države Crne Gore.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, postupajući po sopstvenoj inicijativi, uzeo je u rad provjeru postupanja policije u vezi sa incidentima nasilja na izborni dan na Cetinju, 26. novembra 2017, kada su održani izbori za Skupštinu Prijestonice Cetinje. Savjet je konstatovao da su brojni politički subjekti a naročito građani, putem društvenih mreža i portala, iskazali iznenađenje pa i razočarenje navodnim neprofesionalnim postupanjem policije dok su neki lokalni funkcioneri određenih političkih partija u negativnom kontekstu pominjali ulogu policije. Iako je možda dobar dio tih navoda populističke prirode i dio nekonstruktivnog političkog konteksta i djelovanja Građanska kontrola policije je cijenila da je javnosti neophodno pružiti odgovarajuće odgovore. S tim u vezi Savjet za građansku kontrolu rada policije od direktora Uprave policije je zatražio, 29.11.2017, ove podatke: (1) Detaljnu informaciju o svim aktivnostima načelnika i policijskih službenika Odjeljenja bezbjednosti (OB) Cetinje na izborni dan, 26. novembar 2017, koja uključuje i podatke o svim incidentima i prijavljenom nasilju i aktivnostima policije s tim u vezi; (2) Detaljnu informaciju o komunikaciji Uprave policije, koja uključuje i jasne podatke o satnici svih radnji, sa nadležnim Osnovnim državnim tužilaštvom (ODT); (3) U toku drugog dnevnika Televizije Crne Gore, dok govori novinarka gospođa I.R, koja izvještava iz zgrade Skupštine Prijestonice, iza njenih leđa, što registruje kamera, pojavila se grupa mladića, jedan za drugim, od kojih su većina bili s kapuljačom na glavi. Taj snimak odnosno kadar prilično je uznemirio i zainteresovao javnost. Savjet je zatražio od Uprave policije da utvrdi identitet tih lica kao i razlog njihovog boravka, u neradnom danu, u zgradi Skupštine Prijestonice. Možda se radi o poznatim članovima neke političke partije koji nijesu htjeli na dati način da budu snimljeni ali Savjet svakako cijeni da je važno da se javnosti pruža informacija i tome jer je to interesu zaštite kredibiliteta policije; (4) Kako značajan broj građana Cetinja tvrdi da je u izbornoj noći registrovana kolona automobila bez registarskih ozna-

ka, koja je duže vrijeme kružila gradom, Savjet se interesuje da je li taj podatak poznat Upravi policije odnosno OB Cetinje, da li je neko od građana prijavio kretanje tih vozila i šta su službenici OB Cetinje preduzeli s tim u vezi i (5) Detaljnu informaciju o razlozima upućivanja i konkretnim aktivnostima službenika SAJ-a u izbornoj noći 26. na 27. novembar 2017. godine. Savjet je ocijenio da je objavljivanje ovih informacija u interesu javnosti i zaštite integriteta policije.

Nakon urgencije, 21.12.2017, direktor Uprave policije je, 9.01.2018, pružio određene odgovore koji su objavljeni na sajtu, www.kontrolapolicije.me, u rubrici "Ocjene i preporuke" i za razumijevanje ovog zaključka neophodno je iste pažljivo konsultovati.⁴⁷

U vezi sa opisanim aktivnostima Savjet ocjenjuje da su policijski službenici OB Cetinje, po prijemu svih obavještenja od lokalne izborne administracije, poslanika Skupštine Crne Gore, aktivista političkih partija i građana, postupali blagovremeno i profesionalno i tako doprinijeli da se izborni proces na Cetinju odvija i završi nesmetano i bezbjedno. S tim u vezi građanska kontrola policije izdaje pohvalnu ocjenu prema načelniku i svim službenicima OB Cetinje.

Na osnovu dostupne dokumentacije Savjet konstatuje da su policijski službenici OB Cetinje blagovremeno, po svim predmetima, komunicirali sa ODT u Cetinju i profesionalno i blagovremeno postupali po njegovim nalogima. U vezi sa prijavom o navodnoj kupovini glasova od strane građana V. i P. S. a koju je podnio poslanik Miomir Pejović Savjet konstatuje da su službenici OB Cetinje postupali blagovremeno i nakon upoznavanja dežurnog tužioca u ODT na Cetinju profesionalno, po njegovim nalogima. Savjet je upoznat da je taj postupak još uvijek u toku i poziva sve građane, uključujući i poslanika Pejovića, da kroz saradnju sa OB Cetinje i ODT doprinesu da se predmet zaokruži odgovarajućim dokazima, kako je i najavljeno u dosadašnjoj komunikaciji s policijom.

Savjet je konstatovao da su policijski službenici OB Cetinje blagovremeno podnijeli prijavu protiv nepoznatog učinioca zbog krivičnog djela nasilničko ponašanje na štetu M.P, M.D, F.M, D.K i S.J i da su s tim u vezi profesionalno postupali po nalazima ODT. U ovom predmetu građani su iskazali rezervu pri saradnji s policijom, iskazujući nepovjerenje u policijski servis. Upravo iz ovih razloga Savjet za građansku kontrolu rada policije je insistirao na brzom i efikasnoj reakciji policijskih službenika, i pružanju svih detalja o aktivnostima policije, kako bi se (o)čuvao njen kredibilitet i ista distancirala od primjedbi iz javnosti da je partijska policija.

Službenici OB Cetinje su po nalogu ODT uputili dopis Prijestonici Cetinje, tadašnjem predsjedniku Aleksandru Bogdanoviću, da se izjasni povodom ovih pitanja: (1) Ko je u toku izbornog dana i noći vršio obezbjeđenje zgrade Prijestonice Cetinje, kao i odgovorna lica zadužena za obezbjeđenje zgrade? (2) Ko su lica koja se na snimku kreću iza reporterke TVCG (šest lica)? (3) Da li su se u zgradi Prijestonice Cetinje u toku izbornog dana i noći nalazila naoružana lica, i ako

⁴⁷ <http://www.cetinjskilist.com/index.php/politika/item/1678-savjetu-za-kontrolu-policije-dostavljen-izvjestaj-o-desavanjima-tokom-izbornog-dana-na-cetinju>

jesu, dostaviti imena i prezimena tih lica? Direktor Uprave policije obavijestio je Savjet da će do dobijanja odgovora na navedeni dopis, službenici OB Cetinje preduzimati i druge mjere i radnje u cilju dobijanja odgovora na gore navedena pitanja, kao i otkrivanje identiteta lica koja su primijecna iza novinarku Rašović. Savjet je, s jedne strane, iznenađen da administracija Prijestonice nije blagovremeno saradivala s policijom. Raniji predsjednik Prijestonice, Bogdanović, u međuvremenu je izabran za člana Vlade Crne Gore koja preduzima ozbiljne napore da se unaprijedi rad i kredibilitet policijskog servisa. Čutanje bivših čelnika i administracije Prijestonice ne doprinosi tim naporima i direktno podrivaju povjerenje javnosti u policiju. S druge strane, za Savjet je neprihvatljivo da Uprava policije odnosno OB Cetinje, usljed ćutanja administracije Prijestonice, nije preduzela sve druge neophodne radnje kako bi se pristupilo identifikaciji osoba koje su registrovane na snimku RCTG. Takvo postupanje je štetno po kredibilitet policije.

Direktor Uprave policije je obavijestio građansku kontrolu policije da u toku izborne noći policijski službenici OB Cetinje nijesu opazili kretanje kolone automobila bez registarskih oznaka kroz grad “što ukazuje da iste nije ni bilo, odnosno da od strane policijskih službenika ista nije primijećena”.

Direktor Uprave policije je obavijestio građansku kontrolu policije, u vezi interesovanja o razlozima upućivanja i konkretnim aktivnostima službenika SAJ-a, u izbornoj noći, “da su se isti nalazili u gradskom području opštine Cetinje, ali nijesu preduzimali mjere i radnje prema bilo kome”. Savjet je direktoru Uprave policije uputio protest zbog neprihvatljivog odgovora koji narušava povjerenje i partnerstvo između policijske organizacije i građanske kontrole policije te ponovo zatražio dostavu detaljne informacije.

Savjet je nastavio rad po tačkama zaključka u kojima je prepoznao neodgovarajuće postupanje policijskih službenika.

Sa zaključkom Savjet je upoznao javnost, predsjednika Vlade Crne Gore, Ministra unutrašnjih poslova, direktora Uprave policije, načelnika OB Cetinje, Prijestonicu Cetinje i Odbor Skupštine Crne Gore za odbranu i bezbjednost.

Po javnoj objavi zaključaka Savjeta reagovala je, što je dobro, Prijestonica Cetinje. Iz Prijestonice Cetinje su tek tog dana Upravi policije dostavili tražene podatke iako su ih, navodno, kako su saopštili, pripremili mnogo ranije. Nijesu saopštili šta ih spriječilo da blagovremeno komuniciraju sa policijom ali su naglasili da će “Prijestonica Cetinje i u narednom periodu, kao i do sada, nastojati da pruži punu podršku Upravi policije i svim drugim državnim organima u cilju utvrđivanja svih okolnosti koje se odnose na događaje od 26 novembra 2017. godine”.⁴⁸

Savjet je pozvao direktora Uprave policije da informiše u vezi najnovijih aktivnosti u vezi sa identifikacijom lica sa snimka i komunikacijom, s tim u vezi, s nadležnim ODT kao i neposrednim razlozima za prisustvo SAJ na gradskom području Cetinja.

48 <http://www.cetinjskilist.com/index.php/politika/item/1691-priestonica-izvjestaj-proslijeden-upravi-policije>

Kako je Savjet nastavio rad po tačkama zaključka u kojima je prepoznao nedovoljno ili neodgovarajuće postupanje policijskih službenika Uprava policije je u potpunosti ispoštovala zahtjev građanske kontrole policije i dostavila svu traženu dokumentaciju koja u vezi sa postupanjem policije u vezi sa identifikacijom lica koja su, sa kapuljačama preko glave, boravila u zgradi Prijestonice Cetinje a što je registrovano na snimku Televizije Crne Gore. Direktor Uprave policije Savjetu je proslijedio i kopiju odgovora Prijestonice Cetinje, koji je dostavljen na arhivu OB Cetinje, 30.01.2018 (dostavljen je tek po javnoj objavi zaključka Savjeta, a kojim, je, između ostalog, prozvana Prijestonica Cetinje), informišući da je ovaj dokument, zajedno sa prpratnim aktima, proslijeđen, 14.02.2018, ODT u Cetinju na dalju ocjenu i odlučivanje. Prema službenoj zabilješci OB Cetinje, o njihovoj komunikaciji sa ODT u Cetinju, od 27.02.2018, Savjet konstatuje da su u toku radnje na identifikaciji lica sa snimka kao i da se radi na utvrđivanju da li u radnjama lica koja se nalaze na spornom snimku ima elemenata krivičnog djela te da će Uprava policije o tome biti obaviještena.

Savjet je dobio i traženo pojašnjenje Uprave policije u vezi sa angažovanjem SAJ na Cetinju. Direktor Uprave policije je informisao da su se tokom izbornog dana na Cetinju, pripadnici ove jedinice nalazili u gradskom području Opštine Cetinje, gdje su upućeni iz preventivnih razloga, zbog postojanja saznanja da može doći do narušavanja javnog reda i mira u većem obimu i eventualne eskalacije nasilja. Direktor Uprave policije je zaključio da su preventivne aktivnosti dale rezultate i da nije bilo razloga za reagovanje pripadnika SAJ-a odnosno da nijesu preduzimali mjere i radnje prema bilo kome.

Cijeneći interes javnosti, Savjet je i ovaj dio komunikacije sa Upravom policije, koju prati odgovarajuća dokumentacija, javno objavio na svom sajtu i konstatovao da je Uprava policije profesionalno postupila i pružila sve tražene odgovore te da je dalje postupanje u nadležnosti ODT na Cetinju.

PRITUŽBE I PRIMJEDBE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA

Ministar unutrašnjih poslova i novi direktor Uprave policije nijesu se ustručavali da prema policijskoj organizaciji i javnosti ukažu na korisnost svih apsekata komunikacije i saradnje sa građanskim nadzorom policije koji se obavlja preko Savjeta za građansku kontrolu rada policije. Raniji ministri su znali, upravo pod pritiskom struktura i pojedinaca iz policije, da pribjegnu represivnim mjerama prema Savjetu zbog njegovog insistiranja da se unaprijedi transparentnost i poštovanje ljudskih prava. Podržavajuća atmosfera prema građanskom nadzoru doprinijela je činjenici da se u 2018 vidljivo povećala obraćanje policijskih službenika zbog povrede njihovih prava.

Otklonjenja povreda prava i integriteta policijskog službenika

Policijski službenik Ž.B. obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom ukazujući na povredu svojih prava od strane medija kroz iznošenje netačnih podataka. Policijski službenik B. je, uz podsjećanje na slučaj koji je pred Savjetom vođen i zaključen, ukazao da je portal "Vijesti" objavio prilog o primjerima policijske brutalnosti u Crnoj Gori u kojem se, kao prvi, navodi on uz iznošenje potpuno neistinitih i nepotpunih podataka što javnost može uputiti na nepotpune i netačne zaključke. Pozvao je građansku kontrolu policije da zaštiti njegov integritet i rezultate višegodišnje borbe koje je potvrdio na svim sudskim instancama ove zemlje.

Savjet je pritužbu odmah uzeo u rad, kopiju predmeta spisa dostavio ombudsmanki dnevnika i portala "Vijesti", P.P, cijeneći da prilog ne odgovara činjeničnom stanju tražeći brisanje dijela o policijskom službeniku Ž.B.

Ombudsmanka ND "Vijesti" je informisala Savjet da se Uredništvo složilo sa prigovorom građanske kontrole policije vezanim za negativnu kontekstualizaciju slučaja službenika B. i uklonilo snimak sa portala Vijesti, čime je predlog poravnjanja Savjeta u potpunosti usvojen uz nadu i da je obezbijedena satisfakcija službeniku B., radi čijeg je slučaja Savjet uložio prigovor.

Berane: Podrškom Savjeta policijski službenik vraćen na posao

Bivši policijski službenik, D.D, obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije u vezi sa nepostupanjem Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) po presudama Upravnog suda i po rješenjima odgovorajuće komisije za žalbe MUP Crne Gore. Ukazao je na ćutanje administracije u odnosu na postupanje po presudama Upravnog suda U.br.3163/2014. godine i U.br.1730/2016. godine i Rješenja Komisije za žalbe broj:109/16, od 20.10.2016, čije su kopije dostavljene Savjetu na uvid a po kojima je MUP Crne Gore trebalo postupiti u odgovorajućem roku od dostavljanja istih a kojima je naloženo da ovaj organ donese novu, zakonitu, odluku o izboru kandidata po javnom oglasu.

Podnosilac pritužbe je naveo da se u MUP Crne Gore - Upravi policije zaposlio nakon Ugovora o stipendiranju br.32278/4 od dana 18.12.2002. godine nakon završene Više škole unutrašnjih poslova u Beogradu, da je u predviđenom roku zasnovao radni odnos 2005. godine u CB Berane gdje je efektivno radio 8.5 godina po više linija rada sve do 1.05.2014. godine kada mu je prestao radni odnos istekom Rješenja o rasporedu, a navodno primjenom Zakona o finansiranju političkih partija. U toku rada završio je Visoku školu strukovnih studija u Beogradu, VII stepen stručne spreme i Ekonomski fakultet u Novom Sadu i stekao VII + 1 stepen stručne spreme kao i više kurseva i seminara, oženjen je i otac dvoje djece. Naveo je i da se nakon izbora novog Ministra unutrašnjih poslova obratio službenim putem za prijem na razgovor radi rješavanja radno-pravnog statusa. Nakon razgovora, ministar Mevludin Nuhodžić, kojem je predočeno nezakonito postupanje njegovog prethodnika, je postupio profesionalno i omogućio mu povratak na posao u CB Berane gdje je dobio rješenje na određeno vrijeme od 6.03.2017. godine sa produženjem do 11.03.2018 godine kada je njegov radni odnos po drugi put prestao, a navodno ponovo je razlog član 33 Zakona o finansiranju političkih partija, iako je radno mjesto na koje je bio raspoređen bilo sistematizovano i upražnjeno.

Savjet je pritužbu uzeo u rad i odredio kolegijum članova koji su radili na formiranom predmetu.

Savjet je ocijenio da je nepostupanjem po pravosnažnim presudama i rješenjima komisije za žalbe došlo do ozbiljne povreda prava bivšeg policijskog službenika D.D. i konstatovao da je od ključne važnosti da MUP Crne Gore u potpunosti podrži sprovođenje zakona i vladavinu prava. Savjet je konstatovao da raniji Ministar unutrašnjih poslova, Raško Konjević, nije postupio po pravosnažnoj sudskoj presudi Upravnog suda Crne Gore i Rješenju komisije za žalbe, i povodom svih urgencija koju je uputio podnosilac pritužbe pred Savjetom. Tadašnji ministar je donio nekoliko puta istu odluku o izboru kandidata zanemarujući presude i Rješenja komisije za žalbe što je položaj D.D. učinilo težim.

Savjet se obratio MUP Crne Gore kojem je ukazano na potrebu rješavanja ovog slučaja i odgovorajućeg odnosa prema pravosnažnoj presudi.

Nakon ovog ukazivanja Savjeta bivši policijski službenik D.D. obavijestio je Savjet da je na temelju ove komunikacije, 15.05.2018, pozvan u Pravnu službu MUP-a gdje je razgovarano o sporu oko njegovog radno-pravnog statusa, kao i da je s tim u vezi službenicima stavio na raspolaganje dodatnu dokumentaciju i informacije sa kojima raspolaže. Bivši policijski službenik, D.D, se Savjetu zahvalio na zalaganju uz uvjerenje da će uspjeti ostvariti sprovođenje presuda Upravnog suda i povratak na radno mjesto koje je predmet spora.

Savjet je nekoliko puta učinio odgovarajuće urgencije i obavio neposredne konsultacije sa predstavnicima MUP Crne Gore povodom predmetnog slučaja pri čemu je Savjet dobio čvrsta uvjerenja da se na slučaju aktivno radi i da će se postupiti po zakonu. Savjet je iskazao puno zadovoljstvo takvim odgovorom i pristupom MUP Crne Gore prepoznajući da je u kontekstu ukupnih reformskih napora i unaprijeđenja koje u MUP Crne Gore i Upravi policije preuzima ministar Nuhodžić.

Podnosilac pritužbe D.D. obavijestio je, krajem jula 2018, da se zahvaljuje na ukupnom doprinosu građanske kontrole policije i obavijestio da je zasnovao radni odnos u Upravi policije, kao i ranije, na određeno vrijeme, u trajanju od šest mjeseci, po generalnom stavu MUP Crne Gore koji su donijeli odluku da vrate na posao 30 policijskih službenika koji su shodno Zakonu o finansiranju političkih partija ostali bez posla.

Savjet je konstatovao da je realizovana izdata preporuka i pozdravio odluku MUP Crne Gore o zasnivanju radnog odnosa sa D.D. cijeneći da je to prelazno rješenje do punog uvažavanja presude Upravnog suda. Savjet je nastavio da prati slučaj.

Naknadno, D.D. uz riječi zahvalnosti za dosadašnje zalaganje Savjeta za njegov slučaj, je obavijestio da je nakon konkursa koji je Uprava za kadrove raspisala za potrebe Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije od 27.12.2017. godine, konkurisao na radno mjesto mlađi policijski inspektor u Staciji kriminalističke policije u CB Berane, i da je nakon testiranja iz juna mjeseca 2018. godine, primljen po konkursu na navedeno radno mjesto, na neodređeno vrijeme. Policijski službenik je naglasio da je izuzetno zadovoljan rješavanjem radnog statusa nakon 14 godina, ali ne u dijelu nepostupanja po presudama Upravnog suda koje bi mu omogućilo povezivanje radnog staža u trajanju od tri godine.

Policijski službenik ukazao da je diskriminisan

Policijski službenik M.B. obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije zbog kako je naveo potrebe da se odbrani od višegodišnjih predrasuda i priča, i da više ne može da čuti i trpi dugodišnje ucjene i strah. Savjetu je u prilogu dostavio krivičnu prijavu podnijetu Osnovnom državnim tuži-

laštvu od 11.05.2018g; Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina od 20.03.2018g, i službene zabilješke sačinjene 23.03.2013g, 31.08.2015g i 26.03.2009. U Krivičnoj prijavi je naveo da istu podnosi protiv Ministarstva unutrašnjih poslova tj. Uprave policije čiji je službenik od 1997. godine i kojom traži naknadu nematerijalne štete u iznosu od 50 000 eura kao naknadu za uništeno duševno i emotivno zdravlje trpeći ucjene, pristiske i strahove da će ostati bez posla. Naveo je da su mu pojedinci u ime Države i na osnovu predrasuda i raznih priča unosili strah i nervozu igrajući se sa njegovim nacionalnim, vjerskim a zadnjih desetak godina i osjećanjem prema djeci i porodici, što više ne može da trpi jer je posao obavljao pošteno i profesionalno, kako to čini i sad. Istakao je da se pojedinci, duži niz godina, bave njegovim životom, na osnovu priča rekla-kazala i predrasuda, a u pogledu porodične situacije da ima četvoro djece, da mu je prva supruga preminula 2005. godine. Istakao je i da je sve što je tražio bila pomoć u rješavanju stambenog pitanja.

Po prijemu pritužbe Savjet se obratio vd direktoru Uprave policije da omogući susret sa komadantom Posebne jedinice policije (PJP) koji je i pretpostavljeni podnosiocu pritužbe.

Član Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, je posjetio sjedište PJP, i dogovoreno je, između ostalog, da Savjet od ministra rada i socijalnog staranja zatraži razmatranje mogućnost da se policijskom službeniku B. dodijeli nužni smještaj u cilju poboljšanja materijalne situacije, koja je ugrožena a da će komandant PJP dati takođe pozitivno mišljenje nakon tog dopisa. Razgovarano je o navodima o postojanju diskriminacije ovog policijskog službenika pri čemu je komandant PJP naglasio da nijesu osnovane primjedbe o drugačijem tretmanu službenika policije zbog njegovih vjerskih uvjerenja ističući lično uvjerenje da su vjernici iste Crkve značajna većina ne samo službenika PJP nego Uprave policije u cjelini.

U cilju sveobuhvatnog sagledavanja predmetnog slučaja i mogućnosti iznalaženja rješenja, na zahtjev Savjeta, Sindikat Uprave policije je dostavio Pravilnik o rješavanju stambenih potreba policijskih službenika zbog tvrdnji da policijski službenici, posebno starješine, tokom radnog vijeka mogu po povoljnim i povlašćenim uslovima dobiti i po nekoliko stanova. Za davanje mišljenja o pravilniku i praksi koja iz njega proističe Savjet je zadužio člana Savjeta dr Branislava Radulovića, obrađivača predmeta.⁴⁹

Savjet je ministra rada i socijalnog staranja u Vladi Crne Gore upoznao da postupa po pritužbi policijskog službenika M.B., angažovanog u Posebnoj jedinici policije (PJP). S tim u vezi realizovana i veoma korisna, neposredna, konsultacija sa komadantom PJP.

Savjet za građansku kontrolu rada policije ovakav pristup je učinio prvi put od svog utemeljenja (2005) i vjerujući da će se učiniti sve što je profesional-

49 Savjet razmatra i stambenu politiku unutar policijske sindikalne organizacije i to u pravcu kreiranja preporuka kako bi se racionalnije i pravednije koristili značajni resursi koje Država trajno ustupa policijskom sindikatu zbog unaprijeđenja socijalnog i ekonomskog statusa policijskih službenika.

no i ljudski moguće da se pomogne policijskom službeniku koji se nalazi u teškoj situaciji koja ga, čini se, značajno ograničava i sputava u normalnom odvijanju života i rada i odnosu sa kolegama.

Službenik M.B. je otac četvoro djece, stanuje privatno a po sudskoj presudi dužan je da redovno plaća alimentaciju. Prva supruga je preminula. Njegova primanja u PJP ne pružaju mu mogućnost da uredno izvršava svoje obaveze, bude odgovoran roditelj i stabilno i kvalitetno radi i živi.

Policijski službenik B. je dio policijske organizacije i njegova uloga u društvu je posebno značajna, potrebna i odgovorna. On doprinosi stvaranju bezbjedne zajednice. Savjet je prepoznao činjenicu da je u slučaju konkretnog policijskog službenika značajno narušen kvalitet ljudskog života što se već odražava i na njegov profesionalni život. Potreba je kompletnog društva da policijski službenik bude i živi u zdravom i stabilnom okruženju.

Savjet je ministra rada i socijalnog staranja pozvao da razmotri sve mogućnosti kako bi policijskom službeniku B, koji stanuje i radi u Podgorici (PJP), do rješavanja stambenog pitanja (redovno se prijavljuje na sve konkurse) dodijelio određeni smještaj na korišćenje što bi značajno pomoglo njegov izuzetno težak, pa i nesnošljiv, ekonomski status. Savjet je zamolio ministra da ovom slučaju, i kroz diskrecioni pristup, posveti punu pažnju i doprinese neophodnim uslovima da policijski službenik B. bude na visini kako visokih standarda profesionlane i etičke odgovornosti, koje njeguje naša Policija, tako i kao roditelj i građanin. Savjet je pozvao i komandanta PJP, shodno zaključcioma sa sastanka u sjedištu PJP, da podrži pristup i molbu Savjeta za građansku kontrolu rada policije prema resoru rada i socijalnog staranja.

Ministar rada i socijalnog staranja je informisao da nije nadležan za rješavanje stambenih pitanja građana Crne Gore shodno Zakonu o socijalnoj i dječijoj zaštiti, te da se za navedene namjene ne opredeljuju sredstava iz Budžeta Crne Gore. I pored razumijevanja stambene situacije policijskog službenika M.B. ministar je saopštio da nije u mogućnosti izaći u susret. Naveo je da ukoliko imenovani nije u mogućnosti redovno plaćati alimentaciju za djecu po sudskoj presudi, potrebno da se obrati nadležnom sudu radi izmjene navedene presude. Odgovor Ministarstva Savjet je prosljedio policijskom službeniku M.B. i komandantu PJP.

Savjet je sa slučajem službenika M.B. upoznao i gradonačelnika Glavnog grada Podgorica.

Policijska službenica se žalila na diskriminaciju

Službenica Ministarstva unutrašnjih poslova mr S.P. obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije zbog diskriminacije od strane rukovodioca Odjeljenja za analitiku, unaprjeđenje rada i razvoj policije. U obraćanju Savjetu

je istakla da je u svojstvu zapošljene u MUP Crne Gore do 2017. godine obavljala poslove službenice Uprave policije - Odjeljenje za analitiku, unaprjeđenje rada i razvoj policije, kada je predložen njen premještaj i pokretanje disciplinskog postupka, zbog prijavljivanja diskriminacije kojoj je bila izložena od strane rukovodioca Odjeljenja za analitiku, unaprjeđenje rada i razvoj policije R.Lj, glavnog policijskog inspektora. Rukovodilac Odjeljenja je, kako je navela, više puta vrijeđao po osnovu obrazovanja, geografskog porijekla, izgleda, prijetio joj fizičkim napadom, pokretanjem disciplinskog postupka, premještajem što je na kraju i realizovao za vrijeme mandata direktora Uprave policije S.S. Nakon pokretanja disciplinskog postupka i njenog obraćanja direktoru gdje je ukazala na diskriminatorni odnos, R.Lj. je intenzivirao prijetnje i natjerao je da više puta piše izvinjenja kojima opovrgava svoje tvrdnje govoreći da joj nema mjesta pod krovom Uprave policije. Policijska službenica mr S.P. je pozvala Savjet da prati disciplinski postupak koji se protiv nje vodi. Službenica policije je navela i da je u cilju utvrđivanja istine više puta, bezuspješno, od Unutrašnje kontrole policije tražila da se prije svega ona, a tako i rukovodilac R.Lj. i ostali svjedoci u postupku ispituju na poligrafu za šta ima, kako je navela, pisane dokaze. U prilogu pritužbe podnositeljka je Savjetu dostavila kopije obraćanja kojima je ukazala na diskriminaciju od 2016. godine.⁵⁰

Savjet je pozvao Upravu policije da informiše o rezultatu disciplinskog postupka protiv imenovane službenice, a podnositeljku pritužbe o ishodu ročišta na čije je održavanje ukazala u svom obraćanju.

Policijska službenica S.P. je Savjetu dostavila kopije Zapisnika o održanoj raspravi na ročištu od 12.juna 2018, Rješenja kojim je oglašena odgovornom čime je počinila težu povredu službene dužnosti iz člana 106 stav 1 tačka 13 Zakona o unutrašnjim poslovima uz izrečenu disciplinsku mjeru novčana kazna u visini od 20 % mjesečne zarade za mjesec u kojem je počinjena povreda službene dužnosti u trajanju od dva mjeseca, i Žalbe podnijete Komisiji za žalbe. Istakla je da smatra da je prilikom donošenja odluke diskriminisana jer nije uzeto u obzir prethodno pitanje na koje je ukazao Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore u čijem se dopisu navodi da ukoliko je predmet disciplinskog postupka u činjeničnoj i pravnoj vezi sa postupkom diskriminacije koji je vođen pred institucijom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore shodno Zakonu o zabrani diskriminacije („Službeni list Crne Gore”, br. 46/10 od 06.08.2010, 40/11 od 08.08.2011, 18/14 od 11.04.2014, 42/17 od 30.06.2017) niko ne može trpjeti štetne posljedice prijavljivanja slučaja diskriminacije, davanja iskaza pred nadležnim organom ili nuđenja dokaza u postupku u kojem se slučaj ispituje, te da su lica zaštićena od bilo kojeg štetnog postupanja ili posljedice kao reakcije na prijavu ili postupak koji se vodi zbog kršenja načela nediskriminacije. S.P. dalje navodi

50 Dopis direktoru UP od 25.05.2016; Molba direktoru UP za prijem na razgovor od 24.11.2016; Dopis Ombudsmanu od 24.11.2016; e mail upućen na adresu OPRA u vezi poligrafskog testiranja; Dopis Unutrašnjoj kontroli policije od 27.10.2017; Dopis Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore od 01.12.2017; Dokumentacija Savjeta

da je u obraćanjima tadašnjem direktoru Uprave policije S.S. i rukovodiocu R.Lj. prijavila diskriminaciju, odnosno nejednako postupanje prema njoj u odnosu na druge službenice organizacione jedinice kojom R.Lj. rukovodi, i to promiskuitetnost sa pojedinim službenicama, vrijeđanje koje se odnosilo na njeno porijeklo, fizički izgled (govorio joj je da ima crte lica kao luda, nazivao je teletom, u više navrata na njena pitanja vezana za profesiju pokazivao srednji prst), da svjedoci koje je predložila na ročištu iz 2017. godine, niti na ponovljenom ročištu od 12. juna 2018. godine, nijesu saslušani, a to su Lj.Đ. viša policijska inspektorka I klase u Odjeljenju za analitiku, unaprjeđenje rada i razvoj policije, S.F. glavni policijski inspektor - savjetnik direktora, niti Lj.Č. posrednik za mobing pri MUP. Navodi i da se iskaz svjedokinje B.Dj. ne može smatrati objektivnim iz razloga što je u bliskim srodničkim odnosima sa E.P. (rođena tetka), da je ignorisan njen zahtjev za ispitivanjem na poligrafu, kako nje tako i ostalih svjedoka kao i veliki broj pitanja koja je uputila iako su se ticala direktno onog što joj je bilo stavljeno na teret kao i da u postupku nije cijenjeno prethodno pitanje, iako je u Zapisniku sa ročišta navedeno da će Vijeće cijeniti pitanje osnovanosti pokretanja disciplinskog postupka, na koje je u svom aktu upućenom direktoru Uprave policije upozorio Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

S.P. je u obraćanju Savjetu navela da u predmetnom postupku nijesu ispitane okolnosti pisanja njenog izvinjenja direktoru Uprave policije i rukovodiocu R.Lj. koje joj je predložio savjetnik direktora glavni policijski inspektor S.F., ukazavši da Lj. insistira da isto napiše ukazujući da se nalazi u teškoj poziciji insinuirajući da je ne vidi u Upravi policije, a koje je na ruke ponio Lj. koji je tražio korekciju izvinjenja u pravcu negiranja tvrdnje onoga što je vidjela u službenim prostorijama, govoreći da joj u suprotnom nema mjesta pod krovom Uprave policije. Nakon više verzija izvinjenja koje je sačinila, kako je navela, Lj. joj je na kraju pod prijetnjama izdiktirao sadržaj izvinjenja. Na te okolnosti tražila je svjedočenje savjetnika direktora Uprave policije S.F., kao i saslušanje na poligrafu za nju i za rukovodioca Lj., što Vijeće Odsjeka za utvrđivanje teže povrede službene dužnosti policijskih službenika koje je odlučivalo o slučaju nije uzelo u obzir.

Iz Direktorata za poslove nadzora MUP su obavijestili Savjet da je službenici S.P., rješenjem od 15.06.2018, izrečena disciplinska mjera u trajanju od dva mjeseca u iznosu od 20 % zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena teža povreda službene dužnosti. Savjet je informisan i da je imenovana tužbom pokrenula postupak pred Upravnim sudom Crne Gore, kojem su proslijeđeni spisi predmeta 15.11.2018. godine. Odgovor iz MUP-a je proslijeđen podnositeljki pritužbe mr S.P. na upoznavanje sa sadržinom i izjašnjenje a Savjet je pribavio i kopiju tužbe podnijete Upravnom sudu. Savjet je rad po pritužbi nastavio u 2019. godini.

PROGRAM “PRAĆENJE PRIMJENE ZAKONA O BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA”

Osigurati da se ne zloupotrebljava član 56 st. 3 ZOBS

Građanin koji je zbog odsustva povjerenja zatražio anonimnost dostavio je Savjetu obavještenje sa fotografijom kojim je ukazao da je policijsko vozilo bilo parkirano u centru Podgorice, duže od sat vremena, dok su trojica službenika bili u ugostiteljskom objektu “Muštuluk”, preko puta, i pili piće. Savjet za zatražio od Policije da se provjeri razlog zašto je vozilo bilo parkirano na datoj lokaciji kao i razlog boravka, oko sat vremena, trojice uniformisanih službenika u obližnjem lokalnu, u subotu 1. decembra 2018, i da li je posrijedi određeni propust.

UP u odgovoru koji je dostavila Savjetu je navela da predmetno vozilo koriste službenici Interventne jedinice Stanice za JRM CB Podgorica, te da su navedenog dana službenici policije bili radno angažovani u Karađorđevoj ulici u cilju realizacije konkretnih zadataka. O njihovom radnom angažovanju, kako se navodi, bile su upoznate starješine, a službenici policije su po prethodnom odobrenju iskoristili pravo na pauzu koja ih sleduje.

Savjet je pozvao direktora Uprave policije da osigura, nezavisno u odnosu na konkretni slučaj, da se ne zloupotrebljava član 56 stav 3 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima i da se razlikuje parkiranje prilikom izvršavanja službenih radnji i zadataka od privatnih potreba policijskih službenika.

Građanin nije konkretizovao navode o devastiranju vozila

Građanskoj kontroli policije pritužbom se obratio građanin Ž.R. upitom o propisima koji regulišu ponašanje i postupanje policijskih službenika prilikom vršenja saobraćajne kontrole pri čemu je naveo primjer motornog vozila njegovog prijatelja koje je nakon pretresa policije, kako je naveo, ostavljeno u devastiranom stanju.

Uprava policije je obavijestila da je postupanje policijskih službenika prilikom vršenja policijskih poslova, pa tako i prilikom vršenja kontrole bezbjed-

nosti saobraćaja na putevima, propisano, prije svega, Zakonom o unutrašnjim poslovima. Ovim Zakonom se, kako je navedeno, propisuje da se obavljanje policijskih poslova zasniva na načelima zakonitosti, profesionalizma, saradnje, srazmjernosti u primjeni ovlašćenja, efikasnosti, nepristrasnosti, nediskriminacije i blagovremenosti, da policijski službenici postupaju u skladu sa Ustavom, potvrđenim međunarodnim ugovorima, zakonom i drugim propisima, pridržavajući se standarda policijskog postupanja, a naročito onih koji se odnose na dužnost služenja ljudima, poštovanje zakonitosti i suzbijanje nezakonitosti, ostvarivanje ljudskih prava, nediskriminaciju pri izvršavanju policijskih zadataka, ograničenost i uzdržanost u upotrebi sredstava prinude, zabranu mučenja i primjene nečovječnih i ponižavajućih postupaka, pružanje pomoći nastradalim licima, obavezu zaštite tajnih i ličnih podataka, obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprotstavljanje svakom obliku korupcije. Pravilnik o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova ("Sl. list CG" br. 21/14 i 66/15), članovima 130 do 175, bliže propisuje način obavljanja policijskih poslova kontrole bezbjednosti saobraćaja na putevima. Prilikom vršenja kontrole saobraćaja na putevima, policijski službenik sve mjere i radnje preduzima sa dužnom pažnjom i poštovanjem, starajući se o dostojanstvu svakog lica, da lice ne bude u neprimjerenom položaju i izloženo nepovoljnim atmosferskim prilikama (kiši, snijegu, jakom vjetru, izrazito niskoj ili visokoj temperaturi i dr.), dok je pitanje pretresa regulisano Zakonikom o krivičnom postupku. Uprava policije je navela da obzirom da u obraćanju građanina nijesu navedeni detalji vršenja kontrole u saobraćaju u pogledu razloga, mjesta, vremena, načina i lica koje je vršilo kontrolu, nijesu bili u mogućnosti precizirati odgovor.

Savjet je sa odgovorom Policije upoznao građanina R.Ž. i pozvao ga da pruži bližu informaciju o događaju kada se i desilo uništenje vozila njegovog prijatelja. Kako građanin nije dostavio tražene informacije Savjet je zaključio da je po ovom predmetu iscrpljen dalji rad. Savjet je konstatovao da su građaninu pruženi traženi odovori a da je, u konkretnom slučaju direktor Policije sa Savjetom komunicirao sa dužnom pažnjom, profesionalno i blagovremeno.

Građanin namjeravao da kompromituje policajca

Građanin B.V. iz Bijelog Polja obratio se Savjetu zbog postupanje policijskog službenika R.M. pripadnika Interventnog voda u Bijelom Polju koji, kako je naveo, već duže, koristi i vozi neregistrovano privatno motorno vozilo (PMV) koje je detaljno opisano sa registarskim oznakama uz napomenu da tako "krši zakon a trebao bi biti primjer poštovanja istog".

Savjet se obratio Upravi policije da provjeri navode a zatražio je i izjavu policijskog službenika M.R. na okolnosti iz pritužbe.

Službenik M.R. je potvrdio da je vlasnik PMV koje nije registrovano već duži vremenski period iz razloga neispravnosti motora vozila. Policijski službenik M.R. je obavijestio Savjet da je tu činjenicu prijavio CB Bijelom Polju, decembra 2016, tadašnjem zamjeniku komandira Č.A. što je i konstatovano u Spisku službenika CB Bijelo Polje, sa podacima vozila koje isti koriste zavedenim pod brojem 74-01 br. 233/16-11172 što je i proslijeđeno Kabinetu direktora Uprave policije. Policijski službenik M.R. je saopštio da mu nijesu jasni navodi iz pritužbe, te da je posjeduje i koristi u javnom saobraćaju, za svoje potrebe, Volkswagen Passat, naveo registarske oznake, uredno registrovano do 29.11.2018. godine.

Uprava policije Savjetu je dostavila i Tabelarni prikaz koji sadrži sljedeće podatke: ime i prezime službenika CB Bijelo Polje, podatke o vozilu koje koristi (bez obzira da li su ista registrovana na službenika ili drugo lice), marku vozila, registarske oznake, vrijeme isteka registracije, kao i imena službenika koji ne posjeduju vozilo.

Savjet je odgovor Uprave policije dostavio podnosiocu pritužbe na upoznavanje i izjašnjenje.

Savjet je odgovor policijskog službenika M.R. prihvatio za vjerodostojan i ocijenio da isti nije doprinio kršenju zakona i kompromitaciji policije. Savjet je pozvao policijske službenike i starješine CB Bijelo Polje da zbog različitih mogućih pristupa, koji često mogu biti nedobronamjerni i nekonstruktivni, učine sve što je potrebno kako bi blagovremeno obavijestili nadležne o posjedovanju motornih vozila koji su van upotrebe pa time i neregistrovani, da se sa dodatnom pažnjom postaraju da ta vozila na bilo koji način ne uzimaju učešće u saobraćaju te da razmotre mogućnosti, da se uz poštovanje sopstvene imovine ali i pozitivnih propisa, istih riješe ukoliko ne postoje mogućnosti za njihovo stavljanje u funkciju.

Savjet je pozvao građane da ubuduće dostave fotografiju ili video zapis kojom se potvrđuje da PMV u vlasništvu policijskih službenika a koja su neregistrovana učestvuju u saobraćaju.

Učitelj imao primjedbe na postupanje saobraćajne policije u Budvi

Građanskoj kontroli policije obratio se učitelj R.K. iz Podgorice nezadovoljan odnosom policije u Budvi, 26. novembra 2017, prilikom saobraćajne kontrole njegovog vozila.

Uz detaljno objašnjenu situaciju u kojem je iznio niz primjedbi na postupanje policijske službenice M.Č. i dostavu dokumentacije i fotografija, podnosilac pritužbe, građanin R.K, Savjetu je, zbog interesa javnosti jer "ove situacije nijesu rijetke", postavio ova pitanja: (1) da li je profesionalno da policijsku patrolu sa službenom vozilom u gradu, prilikom redovne kontrole saobraćaja, čini samo jedan policijski službenik; (2) da li je profesionalno, pa i kolegijalno, da se

u patroli ostavi sam mlađi neiskusni policijski službenik i da mu se instrukcije o radu i postupanju od starijih kolega pružaju telefonski, možda iz privatnog stana, obližnjeg kafića, kancelarije svejedno; (3) da li je profesionalno da građani, čak i po lošim vremenskim prilikama, stoje pored patrolnog vozila dok čekaju na red za komunikaciju sa policijom odnosno i da stoje iznad patrolnog vozila, dok ovlašćeni policijski službenik sjedi u patrolnom vozilu, dok se prema njima primjenjuju ovlašćenja administrativne prirode (sastavljanje zapisnika); (4) da li je profesionalno da policajac prilikom redovne kontrole saobraćaja izda naredbu građaninu koji upravlja PMV a koja je suprotna važećim propisima i proizvodi dodatne nebezbedne situacije po samog vozača a posebno po ostale učesnike u saobraćaju, kao u konkretnom slučaju pješake, kao što se vidi na priloženoj fotografiji; (5) da li je profesionalno da policijski službenik parkira vozilo na pješčkom prelazu kao što se vidi na priloženoj fotografiji; (6) šta zaključuju turisti kao prolaznici i posmatrači opisane situacije; (7) zašto je građaninu zabranjeno da svojim sredstvom fotografiše situaciju/lokaciju na/u kojoj se primjenjuju policijska ovlašćenja prema njemu ako time dokazuje neprofesionalno postupanje policije i izdate naredbe koje su suprotne važećim propisima a priroda djela/zustavljanja nije zahtijevala nikakvu hitnost i drugo postupanje kojim se otklanja mogućnost izvršenja težih djela. Građanin je naveo da izjašnjenje Savjeta može pomoći kako njemu tako i drugima u sličnoj situaciji.

Povodom pritužbe Savjet je pozvao Upravu policije da detaljno informiše o (1) načinu prijema, radu, sadržaju aktivnosti, i stručnom osposobljavanju i praksi pitomaca sa Policijske akademije u odjeljenjima i centrima bezbjednosti Uprave policije i (2) o načinu sastavljanja i rada policijskih saobraćajnih patrola i o praksi da policijski službenik, prilikom redovne kontrole saobraćaja u gradu, sam, bez pomoći kolege, obavlja mjere i radnje u vezi sa kontrolom bezbjednosti u saobraćaju. Odgovore Uprave policije Savjet je javno objavio, zbog mogućeg interesovanja, javnosti a podnosiocu pritužbe dostavio na upoznavanje i izjašnjenje.

Savjet je takođe izdao preporuku načelniku CB Budva da se sa građaninom obavi neposredni razgovor na okolnosti svih iznijetih primjedbi a u cilju otklanjanja primjedbi i nesporazuma. Shodno preporuci Savjeta, 6.02.2018, ostvaren je telefonski kontakt sa građaninom R.K, radi dolaska u CB Budva u cilju obavljanja razgovora i određenih pojašnjenja na navedene okolnosti, ali zbog spriječenosti istog postignut je dogovor, da se njegov dolazak odloži do momenta kada bude u mogućnosti da dođe u službene prostorije. Građanin je CB Budva, 16.02.2018, u telefonskim putem da postoji mogućnost da navedenog dana, do 15 sati, dođe u CB, odnosno u naknadnom telefonskom razgovoru svoj dolazak je odložio za 19.02.2018, u popodnevnim satima, sa konstatacijom da ukoliko ne dođe u naznačeno vrijeme, Savjetu uputimo odgovor sa određenim njegovim primjedbama koje je iznio u razgovoru koje je obavljen na ove okolnosti.

Cijeneći okolnosti, da građanin R.K. nije došao u CB Budva u gore naznačenim terminima, načelnik CB Budva je Savjetu predočio njegove navode koji se odnose na konstataciju da policijski službenik mora unaprijediti svoj profesionalni odnos i pojačati svoju odgovornost i odnos prema građanima tokom primjene svojih ovlašćenja. Prema navodima iz CB Budva, građanin je posebno je apostrofirao da se u narednom periodu obrati pažnja na dužinu preduzimanja službene radnje, odnosno neadekvatno postupanje po tom osnovu, kao i okolnost da mu nije ponuđeno da bude u svom vozilu ili u službenom vozilu, što je jedna od preporuka Savjeta za građansku kontrolu.

U razgovoru na navedene okolnosti konstatovao je i predočio, da mu je čudno da neiskusna policijska službenica, sama obavlja patrolnu djelatnost, pri čemu koristi telefon radi konsultacija šta konkretno da preduzme prilikom sačinjavanja zapisnika, tako da je po osnovu prilikom kontrole zadržan sa suprugom na navedenoj poziciji oko 45 minuta .

U razgovoru sa građaninom R.K, na navedene okolnosti konkretno na njegova zapažanja i konstatacije, ukazali smo na činjenicu da je u konkretnom događaju evidentno došlo do određenih propusta policijskog službenika posebno u dijelu trajanja kontrole kao i činjenice da nije u toku kontrole boravio u svom ili službenom vozilu ali je takođe građaninu R.K. navedeno da se veći dio vremena nalazio u svom vozilu i da u konkretnom slučaju službeniku nije u potpunosti ustupio tražene podatke, konkretno PIB firme na koje se vodi vozilo, koje je koristio tako da je ta okolnost doprinijela da dužina kontrole bude duža nego što je neophodno.

Neosporna je činjenica, da je kontrolisano vozilo zaustavljeno na obilježnom pješačkom prelazu ali je građaninu R.K. predočeno da put koji se uključuje na bulevar nije opterećen saobraćajem, odnosno da se u zimskom periodu rijetko koristi za kretanje motornih vozila jer vodi prema ulici Slovenska obala gdje je zabranjen saobraćaj za motorna vozila i činjenicu da je na tom mjestu najpogodnije vršiti kontrolu vozila na području Budve, zbog prostora koji je pogodan za tu aktivnost.

U dijelu razgovora koji se odnosio na profesionalni odnos, mladost i neiskusnost policijske službenice nesporno je da je u konkretnom slučaju zbog prethodno preuzetih obaveza, službenica sama obavljala patrolnu djelatnost kao i činjenicu da svakom mladom službeniku treba dati vremena i razumijevanja da svoj rad podigne na veći profesionalni nivo posebno imati razumijevanja za propuste kako bi službenik dobio motivaciju da poboljša svoj rad i unaprijedi svoj odnos prema građanima u toku preduzimanja svojih službenih ovlašćenja.

Na kraju razgovora, zajednički je konstatovano da ovakav vid ukazivanja na određene propuste doprinosi unaprijeđenju profesionalnog i odgovornog odnosa službenika, stvaranju i jačanju povjerenja građanina u rad policije i državnih organa, posebno u primjeni zakonskih ovlašćenja koja direktno zadiru u ljudska prava i slobode koji su Ustavom zagarantovani.

Savjet je izrazio posebno zadovoljstvo komunikacijom koja je ostvarena između građanina, podnosioca pritužbe, i službenika CB Budva ocjenjujući da je neposredna komunikacija upravo model koji će građanska kontrola policije forsirati kako bi se unaprijedilo međusobno uvažavanje i povjerenje te razumjele sve okolnosti u kojima se nalazio građanin odnosno u kojima policijski službenik_{ca} primjenjuju ovlaštenja.

Savjet se zahvalio građaninu R.K. koji je imao povjerenja da se obrati građanskoj kontroli policije i što kroz svoj proaktivni i konstruktivni pristup doprinosi unaprijeđenju međusobnog povjerenja između policije i zajednice i stalnom poboljšanju primjene policijskih ovlaštenja. Savjet je pohvalio načelnika CB Budva, Darka Ćorca, što je kao starješina, u potpunosti postupio po izdatim preporukama prepoznajući značaj i suštinu intencije građanske kontrole policije a posebno što se zajednički prepoznala potreba da se ohrabri i dodatno podrži rad mladih policijskih službenika.

Profesionalno je i korektno što se u policijskom izvještaju konstatuju određeni propusti u postupanju policije i o njima se otvoreno, i uz dodatnu argumentaciju, razgovaralo sa građaninom.

Bračni par nezadovoljan postupanjem saobraćajnog policajca na Žabljaku

Građanin V.Đ. obratio se građanskoj kontroli rada policije pritužbom zbog postupanja i odnosa policijskog službenika V.R. sa Žabljaka. Saopštio je da je 16. novembra 2017. zaustavljen na izlazu iz Žabljaka. U vozilu je inače bio sa suprugom i maloljetnom kćerkom.

Po zaustavljanju, kako je naveo građanin, policijski službenik V.R. broj značke 2***, je uzeo dokumenta i pitao ga da li je sve ispravno i posjeduje li zimsku opremu. Građanin je odgovorio potvrdno i Savjetu naglasio da su svi bili vezani. Policijski službenik je potom pitao djevojčicu koliko ima godina na šta mu je ona pokazala pet prstiju na ruci. Prema navodima, policijski službenik, razvlači snishodljivi osmijeh i počinje cerekanje uz komentar “Dijete je iskreno, ne umije da laže”. Takva reakcija je začudila supružnike. Sa uzetim dokumentima policijski službenik je građaninu pokazao put do patrolnog vozila registarskih oznaka P PG348, a dalja konverzacija je tekla tako što je policajac saopštio “Pošto je drugarica (misleći na dijete) tako rekla naplatićemo samo kaznu za pojas, a neću za sjedište”. Službenik je potvrdio da je sjedište za dijete potrebno do 6 godina. Građanin V.Đ. je iznio prigovor i kazao da to nije tačno da bi, kako je naveo, “policijski službenik obrazložio da mora nešto da naplati, da ne stoji džabe od jutra”. Podnosilac pritužbe ovom prilikom je još jednom konstatovao da takvo ponašanje šteti ugledu Žabljaka kao turističkoj destinacije, pa samim tim i Crnoj Gori, na što se ovaj nije obazirao, lagano popunjavajući prekršajni nalog za nešto što nije počinjeno. Pri tom je, kako se navodi, pokušao ih uvjeriti da im čini uslugu “a

u stvari ih je prizemno prevario, jer je V.Đ. čekajući ispisivanje naloga pola sata stajao pored vozila, dok su supruga i uplakano dijete čekali u ugašenom vozilu pri ni malo prijatnim meteo uslovima". Savjetu je ukazano i da su patrolno vozilo kao i sam policajac zaudarali na alkoholna isparenja, da supruga i on stoje iza ovog prigovora pod punom materijalnom i moralnom odgovornošću te da iako je potpisao zapisnik želi sudsko sučeljavanje povodom ovog slučaja.

Savjet se obratio podnosiocu pritužbe da informiše da li je prije potpisivanja zapisnika kojim je policijski službenik evidentirao prekršaj unio primjedbe koje je saopštio građanskoj kontroli policije i ukoliko nije koji je razlog za to.

Savjet se obratio i načelniku OB Žabljak da dostavi lično izjašnjenje policijskog službenika povodom navoda građanina i s tim u vezi ocijeni konkretnu primjenu policijskih ovlaštenja kao i da li je policijski službenik koji se pominje u pritužbi sklon konzumiranju alkohola i da li, kao neposredni starješina, sprovodi odgovarajuću kontrolu povodom tog pitanja kao i urednosti patrolnih vozila.

Podnosilac pritužbe u dopuni pritužbe je informisao da primjedbe nije unio u policijski zapisnik iz razloga što je bio zbunjen i zatečen neprofesionalnim odnosom policijskog službenika obraćanjem prema njegovoj petogodišnjoj kćerki, a nakon toga ga je, kako je naveo, izveo i držao pored patrolnog vozila skoro pola sata popunjavajući zapisnik od bezmalo, dvije rečenice. Ovom prilikom, građanin V.Đ. je napomenuo i da je prethodno sa porodicom putovao četiri sata uz slabu vidljivost, da je bio dodatno umoran i revoltiran činjenicom da je dijete doživjelo stres zbog procedure oko ispisivanja prekršajnog naloga, što može posvjedočiti njegova supruga.

OB Žabljak, u odgovoru na inicijalni dopis Savjeta, u kontekstu iznijetog događaja je informisalo da je u sve propisane evidencije koje se vode kod ovog OB izvršen uvid i da je utvrđeno da su dana 16.11.2017.godine policijski službenici ovog Odjeljenja - V.R. i R.O, licu V.Đ, izrekli novčanu kaznu u visini od 30 Eura, zbog počinjenog prekršaja iz čl. 324.st.1.t.4. Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima (nekorišćenje sigurnosnog pojasa u toku vožnje). Uvidom u prekršajni nalog, utvrđeno je da je imenovani prihvatio prekršajnu odgovornost i da je potpisao navedeni novčani nalog bez primjedbe, iako na samom nalogu postoji stavka za eventualne primjedbe. Načelnik je informisao Savjet da se kontrola urednosti patrolnih vozila sprovodi redovno od strane neposrednih starješina ovog Odjeljenja i da se patrolna vozila uredno koriste.

Nakon sprovedenog postupka Savjet je ocijenio da je policijski službenik V.R. postupao profesionalno.

Teško povrijeđeni biciklista se žalio na postupanje saobraćajnog policajca

Građanin Z.D. iz Podgorice obratio se građanskoj kontroli policije prigovorom na zapisnik Uprave policije, sačinjenom na osnovu uviđaja od 12.08.2016.

godine na magistralnom putu Podgorica-Golubovci, od strane J.N, u vezi saobraćajne nezgode u kojoj je učestvovao kao biciklista, kada je zadobio teške tjelesne povrede od udarca automobilom. Podnosilac pritužbe je smatrao da u zapisniku nedostaju bitne činjenice, koje su direktno uticale na nalaz vještaka saobraćajne struke. Naime, kako je naveo, na njegovom biciklu je kritičnom prilikom postojala svjetlosna signalizacija, prednje i zadnje svijetlo, koje je bilo u funkciji, i koje je prilikom udara slomljeno, a da nigdje u zapisniku ova činjenica nije navedena, niti su izuzeti tragovi da se svjetlo polomilo prilikom udara automobila kao i da je duvao prilično jak sjeverni vjetar, što je još jedan bitan faktor koji je uticao na sastavljanje nalaza vještaka saobraćajne struke, i koji je bitno uticao na njegovu brzinu kretanja u trenutku nezgode. Iznio je stav da u zapisniku nije dato pravo činjenično stanje za sačinjavanje objektivnijeg nalaza vještaka saobraćajne struke. Naveo je da je veoma vjerovatno da je vozilo pomjerano prije dolaska policije na mjesto nezgode, što je i te kako uticalo na izradu skice, koja je veoma važan element po kojem je napravljen nalaz saobraćajnog vještaka. Naveo je i da obzirom na sve navedene činjenice, i da je uvažena samo izjava osobe koja ga je udarila, smatra da je zapisnik odrađen dosta površno, i uz propuste, kao i bez uzimanja njegove izjave, bez obzira na to što zbog psihofizičkog stanja nije bio u stanju da odmah da izjavu. Naveo je i da se već obraćao Upravi policije prigovorom na zapisnik urađen od strane saobraćajne policije. Uputio je molbu Savjetu da prigovor uzme u razmatranje, iz razloga što proces prilično traje, a građanin smatra da je oštećena strana u ovom slučaju. Naveo je i da je i sam strukovni inženjer saobraćaja.

Savjet se obratio podnosiocu pritužbe kako bi informisao kada je saznao za navodne manjkavosti u zapisniku uz dostavu odgovarajućih dokaza s tim u vezi. Savjet se inicijalnim dopisom obratio i Upravi policije.

Podnosilac pritužbe obavijestio je Savjet da je poslije više od 13 mjeseci dobio nalaz vještaka saobraćajne struke, i obaviješten je od strane ODT da neće biti pokrenut krivični postupak po službenoj dužnosti protiv lica koje mi je nanijelo teške tjelesne povrede, nije bio u mogućnosti ranije da uvidi manjkavosti koje postoje u zapisniku. Za iste je, kako navodi, saznao tek po dobijanju nalaza vještaka saobraćajne struke, a koji ima dosta nepoklapanja sa zapisnikom iz Uprave policije. Istakao je i da lice koje mu je nanijelo povrede nije ni privedeno u CB poslije saobraćajne nezgode, već je poslije davanja izjave pušten da ide kući, a to se jasno vidi u zapisniku Uprave policije, što građanin cijeni kao "jedan veliki apsurd". Podnosilac pritužbe se konsultovao sa saobraćajnim vještakom, koji mu je objasnio da su mu potrebne fotografije sa uviđaja i biciklo, da bi se utvrdilo pravo činjenično stanje, jer po nalazu saobraćajnog vještaka, koji je imao izjavu samo lica koje ga je udarilo, ali i ne pravo činjenično stanje, ispada da je on okrivljeni u ovom slučaju, što kako navodi nema apsolutno nikakve logike. U pogledu dokaza vezanih za svijetla na biciklu, informisao je Savjet da iste nije u mogućnosti dostaviti iz razloga što do danas nije mogao doći do njih, a ni

do bicikla, jer da ih ima situacija bi vjerovatno bila mnogo jasnija. Istakao je i da zna kuda se kretao, i na osnovu toga, auto nije moglo biti tako precizno parkirano u lijevoj kolovoznoj traci, bez obzira što to lice nije kočilo, nego je nastavilo kretanje poslije kontakta sa njim. Naveo je i da s obzirom na sve navedeno, želi da pokrene krivično pravni postupak protiv lica koje mu je nanijelo teške tjelesne povrede, zbog zdravstvenog stanja u kojem je bio, a i posljedica koje ima i danas, kao i zbog toga što je bukvalno momentalno ostao bez posla, a istakao je i spremnost da pokrene i krivični postupak protiv odgovornih lica, ukoliko se utvrdi da se slučaj zataškava, ili bude imalo elemenata korupcije, zbog čega su potrebni navedeni dokazi.⁵¹

Uprava policije u odgovoru na inicijalni dopis dostavila Savjetu je navela da je 12.08.2016 oko 20,40h Dežurna služba Stanice policije za bezbjednost saobraćaja obavijestila Ekipu za vršenja uviđaja da se na magistralnom putu Podgorica-Bar, u blizini "Tehno puta" dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj je je jedno lice, kao biciklista, zadobilo teže povrede, nakon čega je ekipa saobraćajne policije za vršenje uviđaja izlaskom na lice mjesta odmah obezbjedila lice mjesta saobraćajne nezgode radi očuvanja materijalnih tragova nastalih prilikom kontakta učesnika saobraćajne nezgode. S tim u vezi, a u kontekstu prigovora podnosioca pritužbe Z.D. da u zapisniku nijesu unijeti tragovi stakla, prednjeg i zadnjeg svijetla sa njegovog bicikla, a koja su po njegovoj izjavi bili u funkciji, ako su tragovi uopšte postojali, Uprava policije je navela da je to vjerovatno iz razloga jer se do izlaska službenika Ekipe za vršenje uviđaja saobraćaj odvijao normalno i mnoga su oštećenja na biciklu prouzokovana nakon nezgode, mnogi tragovi sa lica mjesta pomjereni, uklonjeni ili oštećeni prolaskom većeg broja vozila jer je u pitanju magistralni put sa velikom frekvencijom saobraćaja. U dopisu stoji i da je u Zapisniku navedenu činjenicu konstatovao policijski službenik J.N. navodeći da je lice mjesta promijenjeno jer su učesnici u saobraćaju pomjerali biciklo van kolovoza uz napomenu da su svi zatečeni tragovi prenijeti na skicu lica mjesta. Dalje, u kontekstu navoda građanina da je "duvao prilično jak sjeverni vjetar" Uprava policije u odgovoru je navela da se navedena činjenica u zapisniku ne može konstatovati već samo stanje površine puta (suv, suv sa prašinom, mokar, zaleđen posut, zaleđen neposut, klizav i dr), svjetlosne prilike (dan, noć, smanjena vidljivost - magla, snijeg, prašina, dim i dr), te drugi podaci o putu - svjetlosnim prilikama, uz napomenu da prilikom sačinjavanja zapisnika nije uzeta u obzir samo izjava drugog učesnika saobraćajne nezgode kako je građanin naveo već da se izjave od učesnika moraju unijeti u zapisnik, kao i da policija ne može uticati na njihov sadržaj. U nastavku dopisa upućenom Savjetu a povodom konstatacije D. da od njega nakon nezgode nije uzeta izjava, Uprava policije je istakla da se do 19.08.2016. nije mogla uzeti izjava zbog stanja u kojem se lice nalazilo uslijed povreda zadobijenih u predmetnoj nezgodi, kao i da se tog dana kada je uzeta on nije sjećao kako je do iste došlo. Uprava policije je

51 U prilogu dopune pritužbe građanin je dostavio Zahtjev Upravi Policije od 15.11.2017. i Zahtjev ministru unutrašnjih poslova od 29.11.2017; Dokumentacija Savjeta.

navela i da prilikom preuzimanja zapisnika građanin D. nije imao primjedbe, da prigovor upućuje nakon više više od godinu dana od saobraćajne nezgode a da je jedino obraćanje ovim povodom bilo, 15.11.2017, u formi zahtjeva za izdavanje fotografija uviđaja i prevoznog sredstva-bicikla, na koji je blagovremeno i odgovoreno. Zapisnik sa spisima predmeta Stanica policije za bezbjednost saobraćaja prosljedila je Tužilaštvu na ocjenu i mišljenje, a postupajuća tužiteljka D.I.Đ je, 13.09.2017, donijela konačnu odluku iz koje proizilazi da nema osnova za preduzimanje krivičnog gonjenja protiv bilo kojeg lica za bilo koje krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, pri čemu su odluci prethodili dokazi u spisima predmeta uključujući i nalaz i mišljenje vještaka saobraćajne struke.

Povodom ove pritužbe Savjet je kontaktirao i NVO "Biciklo.me" a sa ostvarenom komunikacijom sa ovom NVO upoznao podnosioca pritužbe i predložio njihov međusobni kontakt. Savjet je konstatovao da je obezbijedio odgovor Uprave policije i stručna mišljenja koja bi građaninu mogla biti od koristi. Zaključio je da na osnovu raspoložive dokumentacione osnove nije mogao utvrditi propust postupajućeg policijskog službenika ali da rad po ovom predmetu se može nastaviti ukoliko se pojave nove okolnosti.

Građanin iz Pljevalja se žalio na postupanje saobraćajnih policajaca

Građanin D.B. iz Pljevalja se obratio građanskoj kontroli policije ukazujući na događaj od 27.10.2017.godine kada je u selu Odžak kod Pljevalja nakon zaustavljanja od patrole saobraćajne policije doživio, prema navodima, verbalnu torturu i nasilje. Građanin je naveo da je vozio ka Pljevljima. Zaustavio se na znak policijskog službenika S. koji mu je rekao „produži, produži“ ali je njegov kolega K. tada rekao „Ne ići, kontrola“. Građanin D.B. je naveo da je kod policijskih službenika uočio nervozu posebno zbog njegovog usporenog, u skladu sa godinama, traženja dokumenata. Ovaj 80-godišnjak je rekao da je običnim razgovorom pokušao napraviti prijatnu atmosferu ali bezuspješno. Obratio se policijskom službeniku riječima da mu se čini da nije napravio nikakav prekršaj na šta je K. odgovorio da ima pravo da kontroliše „kad koga i gdje koga hoće“. Na ovu tvrdnju građanin D.B. je rekao da i nije uvijek tako nakon čega je policijski službenik pokušao uzeti dokumenta što je D.B. izbjegao. Zbog čudnog ponašanja i zato što nije vidio amblem i broj na njemu upitao je policijskog službenika za ime. Od tada je počelo reakon je građanin neprofesionalan tretman. Postao je „koletarala i plijen za izživljavanje na način što je policajac naglo otvorio vrata automobila u kojem je sjedio, umalo izvaljujući ih“, i naredio mu da izađe što je ovaj odbio. Upozorio je K. da fizički ne nasrće na njega i njegova kola, saopštio mu da sa njim više neće da saraduje i iznio zahtjev da ga privede sudiji za prekršaje ili da zove interventni vod. Drugi policijski službenik S. je regulisao saobraćaj i ponekad viknuo „nek produži, nek produži“, vjerovatno shvatajući da je K. pre-

tjerao. Građanin je naveo da je više od dva sata mirno sjedio u otvorenom autu gdje mu je bilo veoma hladno, da na provokacije nije odgovarao a kad mu je policijski službenik rekao u prolazu da je prebrzo ili pod svjetlima (ne zna tačno) vozio, odgovorio mu je „lažeš“ i ni jednu riječ više nije uputio. Istakao je i da mu za vrijeme zadržavanja niko nije tražio dokumenta ili bilo koju drugu radnju zbog kontrole ili sačinjavanja zapisnika koju je građanin očekivao zbog unošenja primjedbi. Građanin je rekao da nije upoznat sa svojim pravima i obavezama, niti posljedicama odbijanja saradnje sa njima. U jednom momentu, kako je naveo, čuo je S. kako mu kaže „da ga zna“ što mu nije bilo jasno jer se ne eskponira u javnosti, najmanje živi u Pljevljima gdje nema imovinu već samo rođake. D.B. je izašao iz auta i sa pola raširenim rukama od iznenađenja upitao S. „odakle ga zna“, nakon čega mu je ovaj prišao na korak do bijele linije sredine kolovoza gdje je B. stajao, zgrabio ga za ruku i pitao „da li to prijetiš?“. Građanin B. je tada istrkao ruku, pitao ga šta radi na šta je dobio odgovor da se „zbog prijetnji i napada na službeno lice udalji tri koraka“. Građanin je ponovio zahtjev za privođenje sudiji za prekršaje, rekli su da ga tamo vode a pri ulasku u vozilo je upitan da li hoće da uradi alko test na šta je negativno odgovorio jer im, kako je naveo, ne vjeruje već je obavijestio da to želi uraditi u zdravstvenoj ustanovi. Ipak je priveden u Stanicu policije gdje je zadržan do 01-02h poslije ponoći gdje mu je, kako je naveo, bilo hladno. Potpisao je više dokumenata, za neke navodi da nije ni sam znao šta. Policijski službenik K. potom ga je obavijestio da njegovo vozilo nije bilo registrovano a građanin je konstatovao da su mu dokumenta bila u ruci. Povelili su ga kod sudije, kako je naveo uz pratnju dvojice policajaca, uveli ga u „maricu“ kao klošara, bacača bombi, demonstranta, lopova kada je shvatio da su sva tortura, ponižavanje i protivpravno postupanje tokom zadržavanja režirano radi osvete prema njemu. Sudija se, kako je naveo, tokom suđenja „sprdao“ sa njim i bilo mu je važno samo da sazna zašto se on svađao sa policijom, sudio ga je jer je odbio alko test, nije ga zanimala tvrdnja da testiranje nije odbio već da je samo tražio da se sprovede u medicinsku ustanovu, nije htio da čuje za uvrede i poniženje koje je kao građanin pretrpio. Po završetku suđenja policajci koji su ga doveli nijesu ga htjeli vratiti u Odžak, mjesto udaljeno od Pljevalja 13,5 km, a ovom prilikom kod sebe nije imao telefon, niti novaca, bilo je hladno i padala je kiša. Nakon nekoliko dana, kako je naveo, stigla mu je nova prijava. Na suđenju su bila prisutna oba policijska službenika iz kritičnog događaja, da je S. izjavio da ga ne poznaje a na njegovo pitanje zašto je tokom događaja rekao drugačije, odgovorio je da ga se sjeća iz jedne intervencije gdje je „ležao u kanalu“. S iznijetim u vezi, D.B. je konstatovao da je tačno da je imenovani policijski službenik bio na uviđaju drugom prilikom ali po njegovom pozivu dok je spriječavao da jedna firma pravi šetu na parceli koja je njemu data na korišćenje, a da šteta od prethodna dva puta nije otklonjena. Iznio je i da je tačno da te policajce nije poznavao, niti znao čija je kompanija tokom izvođenja radova pričinjavala štetu za koju je on, kako je naveo, postao kolateral. Naveo je i da

se sjeća da je tada, po njegovom pozivu, sa inspektorom u civilu došla policija koja je opstruirala rad, da je saznao da je u pitanju „MAT Company“, Šarićeva kompanija, i da je vidjevši situaciju zatražio udaljenje policijskih službenika dok je inspektor mjerio, slikao lice mjesta i obavljao razgovor sa njim. Ali policajci su, kako je naveo, nastavili da ometaju rad. Podnosilac pritužbe je zaključio da je povodom konkretnog događaja koletarala bio on, i to od momenta kada ga je policijski službenik poznao u autu u Odžaku te da je sve radio samo radi osvete. Pritužbom je građanin, između ostalih, zatražio odgovore na sljedeća pitanja: (1) Mogu li policijski službenici zadržati vozača više nego je potrebno da se obave sve formalnosti, pa i u postupku privođenja, uz konstataciju da je on zadržan više od dva sata; (2) Da li se policija u postupku kontrole mora ponašati korektno, nenasilno, strpljivo i po propisanim normama?; (3) Da li saobraćajni policajci smiju, ako na neki način pogriješe, u postuku praviti kojekave „manevre“ tj. „pakovati“ u cilju dokazivanja da su bezgrešni?; (4) Da li smiju provocirati građanina prilikom kontrole?; (5) Da li u postupku kontrole policija mora sprovesti postupak po propisu, što podrazumijeva sačinjavanje zapisnika, potpisao ga građanin ili ne?; (6) Da li policija zna da ne smije vršiti nasilje nad kontrolisanim licem i njegovom imovinom?; (7) Da li su policajci dužni reći svoje ime na zahtjev kontrolisanog i zašto ih, takav zahtjev, iritira i omalovažava?; (8) Da li smiju „pakovati“ kontrolisanom licu kako bi se prikazala njegova veća odgovornost od stvarne?

Građanin B. je istakao da želi da se ustanovi zašto postupajući sudija nije uzeo u razmaranje ni jednu njegovu tvrdnju, čak ni onu da je zadržan sedam sati, da je maltretiran i omalovažavan i upitao zašto ga je sudija promptno osudio samo za odbijanje alko test-a a ne i za remećenje javnog reda i mira po čl.11 st.1 Zakona.⁵²

Uprava policije je navela da su policijski službenici, obavljajući poslove kontrole u saobraćaju na putu Pljevlja - Đurđevića Tara u mjestu Odžak opština Pljevlja, tokom vršenja kontrole putničkog motornog vozila kojim je upravljao D.B. navedenog dana, naišli na odbijanje imenovanog građanina da se podvrgne alkotestiranju pomoću alkometra marke „Dreger“ radi provjere prisustva alkohola u organizmu, što je konstatovano zapisnikom o izvršenoj kontroli prisustva alkohola u organizmu (br. 066540 i zapisnikom - prijavom br.530157), kao i da je na licu mjesta D.B. odbio da postupi po naređenju i preda na uvid vozačku dozvolu i saobraćajnu dozvolu obraćajući im se riječima „Lažete sram vas bilo da nisam imao duga svjetla i kako vas nije sramota da lažete“. Građanin je izašao iz svog vozila, prišao R.S. i sa podignutim kažiprstom ruke rekao: „Zapamtićeš ti

52 Podnosilac pritužbe u prilogu obraćanja Savjetu je dostavio kopiju Rješenja Suda za prekršaje u Bijelom Polju od 11.12.2017 i Žalbe upućene Sudu za prekršaje u Podgorici od 29.12.2017. Građanin B. naknado je Savjetu dostavio kopiju Prijave koju je podnio MUP-Pljevlja Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije informišući o događaju od 21.01.2018.godine kada su mu dok se nalazio ispred garaže pored svog vozila pripadnici saobraćajne policije iz auta sirenom svirali a jedan od njih pokazao srednji prst a potom i nešto, kako je naveo, vikao. Ovim obraćanjem se zapitao da li će neko, u kontekstu iznjetog neprijatnog događaja, pripadnicima saobraćajne policije Pljevlja ukazati na odredbe Kodeksa policijske etike i način ophođenja prema građanima s tim u vezi.

ko sam ja i sa kim imaš posla”. Nakon ovoga, kako se navodi u dopisu, imenovanu je lišen slobode i doveden u službene prostorije radi utvrđivanja identiteta i preduzimanja drugih službenih radnji, uz sačinjenu službenu zabilješku o lišenju slobode od 27.10.2017. godine o čemu je upoznat sudija za prekršaje radi privođenja imenovanog uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, bez upotrebe sredstava prinude.

Od D.B. su prikupljena obavještanja na zapisnik od 30.10.2017. godine u kojem je navedeno: “Policajac mi je rekao da sam vozio pod dugim svjetlima na šta sam im odgovorio nije tačno, lažeš”. U tom zapisniku okrivljeni nije naveo bilo kakve primjedbe na rad policije. Zbog odbijanja da stavi na uvid vozačka dokumenta i istekle važnosti saobraćajnu dozvolu, okrivljenom je izdat prekršajni nalog za prekršaj iz člana 320 stav I tačka 39 i član 321 stav I tačka 30 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima (ZOBS), dok je za prekršaj iz člana 318 stav I tačka 10 ZOBS (“odbijanje alkotestiranja”) protiv okrivljenog podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, od 27.10.2017, nakon čega je u zakonskom roku priveden u Sud za prekršaje u Bijelom Polju Odjeljenje u Pljevljima koji je donio rješenje osuđujući okrivljenog na novčanu kaznu od 180 € uz zaštitnu mjeru zabrane upravljanja motornim vozilom “B” kategorije u trajanju od 30 dana i tri kaznena boda, sa troškovima postupka od 30 €, a predmetno rješenje je postalo pravosnažno i izvršno. Iz razloga što su se u radnjama D.B. stekla obilježja prekršaja iz člana 11 stav I Zakona o javnom redu i miru, (“omalovažavanje policijskih službenika”), protiv istog je podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka 02.11.2017. U nastavku odgovora je navedeno da je okrivljeni iznoseći odbranu pred sudom ponovio da je oštećenim policijskim službenicima, rekao „da lažu“, da je u postupku sud u potpunosti povjerovao policijskim službenicima, dok je odbranu okrivljenog cijenio kao smišljenu radi izbjegavanja odgovornosti za dati prekršaj. Po ovom zahtjevu građanin je zbog prekršaja iz člana 11 stav I Zakona o javnom redu i miru osuđen na novčanu kaznu.

Savjet je ocijenio da je građanin korektnim i ljubaznim ponašanjem prema policijskim službenicima mogao izbjeći datu situaciju i sebe zaštititi od posljedica koje su nastale daljim preduzimanjem službenih radnji. Savjet je ocijenio da je od primarne važnosti da se građani učtivo odnose prema policijskim službenicima i odgovorno odnosu prema službenim aktivnostima i radnjama koje se od njih zahtijevaju. Savjet je konačno ocijenio da je postupanje policijskih službenika CB Pljevlja bilo profesionalno.

Neosnovane prijave građana da dvojica policajaca koriste neregistrovana vozila

Građani koji su zahtijevali anonimnost prijavili su navodno nezakonito postupanje policijskih službenika koji koriste neregistrovana motorna vozila.

Pritužbom je ukazano na D.S. i D.M. službenike policije u Podgorici i Šavniku, koja navodno već šest godina voze neregistrovana i ukradena vozila. Građanin je anonimno ukazao i da je u službenik policije D.M, u kuću u kojoj stanuje i kod oca na selu, navodno u posjedu nelegalnog oružja.

Savjet se Direktoratu za građanska stanja i lične isprave MUP - Direkciji za vozače, vozila i oružje sa zahtjevom da informišu da li je na lice D.S. registrovano vozilo sa detaljnim opisom, koji je status tog vozila što se tiče urednog produžavanja registracije i da li je na lice D.M. registrovano privatno motorno vozilo. Od v.d. direktora Uprave policije je zatražena provjera navoda iz pritužbe, povratna informacija kao i lične izjave policijskih službenika s tim u vezi.

Iz Direkcije za vozače, vozila i oružje MUP informisali su Savjet da na lica D.S. i D.M. nema registrovanih motornih vozila, kao i da je pod navedenom registarskom oznakom registrovano drugo motorno vozilo na lice čiji je identitet poznat Savjetu, dana 22.12.2015. godine, sa rokom važenja registracije do 03.07.2016. godine. Savjet je predmetne odgovore iz MUP proslijedio podnosiocima pritužbe na upoznavanje sa sadržinom.

Uprava policije je obavijestila Savjet da u kadrovskoj evidenciji MUP-a, u Upravi policije, ne postoji službenik S.D, i navela da postoji službenik u čijem se prezimenu pojavljuje jedno slovo manje, od koga je uzeta izjava na okolnosti slučaja u kojoj se navodi da imenovani ne koristi predmetno vozilo niti je isto registrovano na njegovo ime, ukazujući pri tom na činjenicu da nikada nije upravljao bilo kojim neregistrovanim vozilom i da mu nijesu poznati razlozi upućivanja predmetne pritužbe Savjetu za građansku kontrolu rada policije.

Uprava policije je u kontekstu navoda koji tretiraju policijskog službenika M.D. prosljedila odgovor rukovodioca OB Šavnik, u kojem se navodi da je sa policajcem obavljen razgovor na okolnosti navoda grupe građana i uzeta izjava, koja je dostavljena Savjetu. Savjet je informisan da su u Filijali za upravne unutrašnje poslove Šavnik izvršene provjere i konstatovano da je D.M. ovoj Filijali 06.02.2018 godine, podnio Zahtjev za dobijanje odobrenja za nabavku lovačkog oružja, da trenutno koristi opisano vozilo uredno registrovano. Savjetu je dostavljena kopija saobraćajne dozvole na uvid. U zaključnici odgovora Uprave policije se navodi da se, u konkretnom slučaju, radi o službeniku policije koji ima odlične radne rezultate i profesionalan odnos prema građanima, da je krajnje disciplinovan i strogo poštuje Kodeks policijske etike, kako u toku radnog angažovanja tako van njega. Savjet je i ovaj odgovor Uprave policije prosljedio podnosiocima pritužbe na upoznavanje sa sadržinom.

Savjet je pohvalio odnos i ažurnost načelnika OB Šavnik, Željka Stanišića, prema predmetnom slučaju i kvalitet pruženih informacija iz kojih se nedvosmisleno zaključuje da policijski službenik M.D. ima i njeguje visokokvalitetne profesionalne i etičke standarde u svom radu.

Savjet je i u ovom slučaju, kao i kod ranijeg predmeta vezanog za službenike CB Bijelo Polje, pozvao policijske službenike i starješine CB Nikšić da zbog

različitih mogućih pristupa, koji su često i zlonamjerni i nekonstruktivni, učine sve što je potrebno kako bi blagovremeno obavijestili nadležne o posjedovanju motornih vozila koji su van upotrebe pa time i neregistrovani, da se sa dodatnom pažnjom postaraju da ta vozila na bilo koji način ne uzimaju učešće u saobraćaju te da razmotre mogućnosti, da se uz poštovanje sopstvene imovine ali i pozitivnih propisa, istih riješe ukoliko ne postoje mogućnosti za njihovo stavljanje u funkciju.

Građanin inicirao diskusiju o bezbjednosti saobraćaja

Građanin M.M. iz Podgorice uputio je inicijativu Savjetu da preispita iz kojeg razloga nadležni organi postupaju nesavjesno postavljajući neprimjereno veliki broj usporivača saobraćaja tj. ležećih policajaca u Glavnom gradu Podgorici, jer kako je naveo isti ne služe svrsi samo nanose štetu građanima i zapošljenima kojima vožnja u glavnom gradu spada u opis posla. Istakao je da “ležeći policajci” negativno utiču na zdravlje građana jer razdražuju vozače, štete kičmi, povećavaju troškove održavanja vozila i potrošnju goriva u ekološkoj državi. Uputio je Savjet da zatraži podatke o saobraćajnim nesrećama i nezgodama u Podgorici za 2017. i neku godinu prije odakle se može zaključiti da ovi usporivači saobraćaja ništa ne pomažu. Uputio je Savjet i na ovaj link, uz konstataciju da je nakon informacije iz istog u gradu postavljeno bar još 10 novih ležećih policajaca, <http://www.vijesti.me/vijesti/rakocevic-policija-zeli-sto-vise-lezecih-policajaca-942498>

Savjet se obratio Sekretarijatu Glavnog grada Podgorica za komunalne poslove i saobraćaj i Sektoru policije opšte nadležnosti i Odsjeku za bezbjednost drumskog saobraćaja Uprave policije interesujući se, između ostalog, za ova pitanja (1) koje se sve mogućnosti razmatraju u pogledu povećanja bezbjednosti u saobraćaju a kroz smanjivanje brzine kretanja motornih vozila u stambenim zonama i u blizini škola i dječijih vrtića i povećanja preglednosti i vidljivosti pješaka; (2) da li postavljanje montažnih izbočina na kolovozu (tzv. “ležećih policajaca”) prati odgovarajuća analiza opravdanosti i projekat i može li se konstatoivati da su isti postavljeni u skladu sa pravilima struke; (3) da li se vodi evidencija o postavljanju i održavanju tzv. ležećih policajaca i koji je njihov ukupan broj; (4) koje su visine montažne izbočine i da li je to u skladu sa evropskom praksom; (5) da li se, u praksi, registruju i koji propusti i nedostaci u korišćenju ove mjere posebno u pogledu pojave zdravstvenih problema korisnika motornih vozila i oštećenja motornih vozila; (6) da li su na svim lokacijama montažne izbočine odgovarajuće i primjerene visine; (7) da li je prelaz motornih vozila preko montažnih izbočina siguran i udoban čak i pri brzini od 5 ili 10 km/h; (8) da li je razmatrana mogućnost da se montažne izbočine postavljaju na kolovozu čitavom njegovom širinom jer se u praksi dešava da oni nemaju posebnog

uticaja na ponašanje motociklista u saobraćaju; (9) da li je poznato da li su tzv. "ležeći policajci" postavljeni u blizini zdravstvenih ustanova, posebno Urgentnog centra i Zavoda za hitnu medicinsku pomoć; (10) da li se može konstatovati da su propisno postavljeni saobraćajni znaci koji blagovremeno ukazuju tj. upozoravaju vozače motornih vozila da nailaze na izbočinu (platformu) na putu i da li su sprovedene odgovarajuće provjere s tim u vezi i (11) da li su razmatrane i koje određene alternative za smanjenje brzine kretanja vozila.

Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj je informisao o rješenjima iz Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Sl.list CG“, br. 033/12, 058/14 i 014/17) koji, između ostalog, propisuje mogućnosti u pogledu povećanja bezbjednosti saobraćaja smanjivanjem brzine kretanja, i to:

- član 159 utvrđuje pješačku zonu u kojoj je isključivo dozvoljeno kretanje pješaka, koja mora biti obilježena saobraćajnom signalizacijom u skladu sa zakonom, i u kojoj, u određenom vremenskom periodu, organ lokalne uprave nadležan za poslove saobraćaja može dozvoliti kretanje određenih vozila brzinom kretanja pješaka, na način da ih ne ugrožavaju;

- član 160 propisuje da je u zoni usporenog saobraćaja vozač dužan da se kreće na način da ne ometa kretanje pješaka i biciklista, brzinom kretanja pješaka a najbrže 10 km/h, da ista mora biti obilježena saobraćajnom signalizacijom, u skladu sa zakonom;

- član 160a Zakona utvrđuje „Zonu 30“ koja predstavlja dio puta, ulice ili naselja u kojoj je brzina kretanja vozila ograničena do 30 km/h, i da ista mora biti obilježena saobraćajnom signalizacijom, u skladu sa zakonom;

- član 161 utvrđuje „Zonu škole“ koja predstavlja dio puta ili ulice koji se nalazi u neposrednoj blizini škole i obilježena je odgovarajućom saobraćajnom signalizacijom, u skladu sa zakonom. Brzina kretanja vozila u „Zoni škole“ u naselju ograničena je do 30 km/h, a van naselja do 50 km/h, u vremenu od 6,30 do 23,30 časova, ako saobraćajnim znakom vrijeme zabrane nije drugačije određeno, a u istoj će nadležni organ lokalne uprave za poslove saobraćaja upravljajuću puta naložiti primjenu posebnih tehničkih sredstava za zaštitu bezbjednosti djece. Posebna tehnička sredstva za zaštitu bezbjednosti djece su sredstva, oprema, uređaji i oznake koji služe da omoguće bezbjedno učešće djece u saobraćaju, a bliže uslove za utvrđivanje „Zone škole“ propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja, a vrste, izgled, tehničke karakteristike i način postavljanja tehničkih sredstava za zaštitu bezbjednosti djece bliže propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja;

- član 163 ovog Zakona utvrđuje da se tehničkim sredstvima za usporavanje saobraćaja učesnicima fizički ograničava brzina kretanja vozila, tj. da se dodatno upozoravaju da brzina kojom se kreću nije bezbjedna, i da to mogu biti: fizičke prepreke, vibracione i šušteće trake. Ovaj član Zakona propisuje i da tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja moraju biti obilježena saobraćajnom signa-

lizacijom, u skladu sa zakonom, i da je fizičke prepreke dozvoljeno postavljati samo na lokalnim putevima u naselju i ulicama a izuzetno na državnim putevima u zonama škola, vrtića i drugih objekata pored kojih je, radi bezbjednosti svih učesnikau saobraćaju, dodatno ograničena dozvoljena brzina u naselju. Vrste, izgled, tehničke karakteristike i način postavljanja tehničkih sredstava za usporavanje saobraćaja na putu bliže propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, naodi se u odgovoru dostavljenom Savjetu.

Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj je informisao da je, na osnovu člana 163 stav 5 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Sl. list CG”, br. 33/12 i 58/14), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo Pravilnik o tehničkim karakteristikama i načinu postavljanja tehničkih sredstava za usporavanje saobraćaja na putu, i da član 3 utvrđuje da to mogu biti: 1) fizičke prepreke (vještačke izbočine; plato; suženje kolovoza; horizontalno skretanje kolovoza); 2) šušteća traka i optička bijela traka, i 3) vibraciona traka.

Savjet je, u kontekstu iznijetog pitanja, informisan da izlaskom na lice mjesta stručne službe ovog Sekretarijata utvrđuju opravdanost postavljanja vještačkih izbočina tzv. „ležećih policajaca“, te da se ukoliko se ista utvrdi izrađuje projekat, saglasno zakonskim propisima i pravilima struke, kao i da Glavni grad posjeduje evidenciju o izdatim nalogima za postavljanje „ležećih policajaca“ ali da se posebna evidencija o njihovom broju ne vodi. Obzirom na duži vremenski period u kojem su isti postavljeni, i prije 2000. godine, ne postoje ni podaci o njihovom broju i dužini. Dalje je navedeno da visina vještačkih izbočina iznosi 3 cm za brzine do 50 km/h, 5 cm za brzine do 40 km/h a 7 cm za brzine do 30 km/h i da su usklađene su sa evropskom praksom.

Sekretarijat nije nadležan za pitanje da li se u praksi registruju i koji su propusti i nedostaci u korišćenju ove mjere posebno u pogledu pojave zdravstvenih problema korisnika motornih vozila i njihovog oštećenja.

Navedeno je i da su odgovarajuće vještačke izbočine postavljene zavisno od konkretne lokacije, u skladu sa odgovarajućim visinama, da se na pojedinim lokacijama vještačke izbočine postavljaju na čitavoj širini kolovoza te da su vještačke izbočine, između ostalog, postavljene i u blizini Urgentnog centra i Zavoda za hitnu medicinsku pomoć. Na području Glavnog grada - Podgorice saobraćajni znaci koji blagovremeno upozoravaju vozače motornih vozila da nailaze na izbočine na putu propisno su postavljeni a provjere postavljene vertikalne signalizacije se vrše periodično uz eventualno obnavljanje ili njihovu zamjenu.

U Sekretarijatu nije posebno razmatrana upotreba šuštećih, optičkih bijelih i vibracionih traka koje posredno djeluju na smanjenje brzine kretanja motornih vozila, te da će se upotreba istih razmatrati zavisno od konkretnih uslova i lokacije objekta.

Odgovor Sekretarijata za komunalne poslove i saobraćaj je dostavljen podnosiocu građanu M.M. na upoznavanje sa sadržinom i izjašnjenje a zbog interesa javnosti objavljen je i na sajtu Savjeta.

Uprava policije – Sektor policije opšte nadležnosti, u kontekstu upotrebe usporivača brzine tzv. "ležećih policajaca" na području Crne Gore, informisala je da u cilju povećanja stepena bezbjednosti svih učesnika saobraćaja preduzima preventivne i represivne mjere i radnje, od samog prisustva saobraćajnih patrola na lokacijama koje su na osnovu analiza prepoznate kao kritične, svakodnevnu kontrolu vozila i vozača do kontrole brzine njihovog kretanja. U cilju zaštite prvenstveno djece, kao najmladih učesnika u saobraćaju, Uprava policije nastoji da u svim opštinama gdje je to potrebno, obezbjedi saobraćajne patrola u blizini škola i dječjih vrtića, u vremenu kada djeca idu u školu i iz nje i na taj način, prije svega preventivno, a po potrebi i represivno djeluje na vozače, a sve u cilju smanjenja brzine kretanja vozila u blizini navednih ustanova.

Uprava policije je podsjetila da je pitanje postavljanja usporivača brzine, odnosno analize njihove opravdanosti i izrade odgovarajuće projektne dokumentacije u nadležnosti organa lokalne samouprave, te da Uprava policije ne raspolaže podacima da li se usporivači postavljaju u skladu sa pravilima struke, da li se u u opštinama vode evidencije o njihovom postavljanju i ukupnom broju. Naveli su da su u prethodnom periodu pojedini centri i odjeljenja bezbjednosti (CB/OB) upućivali zahtjeve za postavljanje usporivača brzine na određenim lokacijama nadležnim oštinskim organima, od kojih veći broj na zahtjev građana, mjesnih zajednica, obrazovnih ustanova, NVO sektora itd.

Savjetu je saopšteno da je CB Podgorica u posljednjih pet godina Sekretarijatu za komunalne poslove i saobraćaj Glavnog grada uputio 29 zahtjeva za postavljanje usporivača saobraćaja, baziran na potrebi usljed prisustva djece pješaka, nedostatku trotoara za pješake, blizini škole, povećanom broju saobraćajnih nezgoda i saobraćajnih prekršaja na određenim lokacijama te primljenim zahtjevima građana iz raznih djelova grada. Ovaj CB, kako se dalje navodi u odgovoru, nadležnom opštinskom organu je uputio i inicijative u cilju postavljanja video nadzora na važnijim saobraćajnicama a postavljeni usporivači su označeni odgovarajućom saobraćajnom signalizacijom. OB Kolašin je u posljednjih pet godina uputilo nadležnom organu lokalne samouprave jedan zahtjev za postavljanje usporivača brzine u ulici Junaka Mojškovačke bitke i 13. jula, iz razloga što se u slučaju druge od navednih ulica nalaze obrazovne ustanove – dječiji vrtić „Sestre Radović“, Osnovna škola „Risto Manojlović“ i Srednja mješovita škola „Braća Selić“, kao i muzička škola, pa je samim tim i povećana kako frekvencija tako i učešće pješaka u saobraćaju. Usporivači saobraćaja u ul. Junaka Mojškovačke bitke i ul. Dunje Đokić se postavljaju tokom ljetnjeg perioda dok se u zimskom uklanjanju zbog lakšeg održavanja ulica i nijesu obilježeni propisanom saobraćajnom signalizacijom.

Službenici CB Nikšić imali su radni sastanak sa predstavnicima Sekretarijata za komunalne poslove saobraćaj i vode opštine Nikšić, kojem je dostavljen primjerak inicijative NVO „Zagrad Montenegro – Nikšić“ za postavljanje usporivača brzine u blizini Osnovne škole „Dušan Bojović“, područno odjeljenje Zagrad,

što je i realizovano, a postavljeni usporivači saobraćaja, koji se nalaze u užem gradskom jezgru i prigradskim naseljima, obilježeni su propisanom saobraćajnom signalizacijom.

CB Bijelo Polje je u posljednjih pet godina Sekretarijatu za stambeno komunalne poslove i saobraćaj u ovom gradu podnio je osam zahtjeva za postavljanje usporivača brzine u blizini škola, od kojih šest na osnovu prijedloga savjeta mjesnih zajednica, na sastancima koje je organizovao CB, a postavljeni usporivači nijesu obilježeni propisanom saobraćajnom signalizacijom. Uprava policije je saopštila da je OB Plav, ovim povodom, nadležnom opštinskom organu uputilo pet zahtjeva ove vrste i to za ulicu Racina iz razloga što se u neposrednoj blizini nalaze osnovna i srednja škola kao i dečiji vrtić, da su u ovoj ulici postavljena dva usporivača saobraćaja ali da nijesu obilježeni propisanom saobraćajnom signalizacijom te da je ovim povodom lokalnoj samoupravi upućena inicijativa pet puta za rješavanje iznijetog problema.

CB Pljevlja je podnio četiri zahtjeva za postavljanje usporivača saobraćaja, nakon realizacije sastanka sa predstavnicima gradskih mjesnih zajednica krajem 2017. godine, gdje su iznijeti problemi koji tretiraju postavljanje usporivača brzine u pojedinim ulicama, koji nijesu realizovani a postavljenji usporivači su obilježeni propisanom saobraćajnom signalizacijom.

OB Kotor je, u januaru 2017, nakon peticije građana iz naselja Škaljari i Trojica prosljedilo zahtjev za postavljanje usporivača brzine u mjestu Škaljari, nadležnoj Direkciji za saobraćaj, koji je realizovan.

OB Tivat je u 2014. godini uputilo dva zahtjeva ove vrste, i to na dijelu lokalnog puta u naselju Gradiošnica (dva usporivača), kod osnovne škole, kao i na dijelu lokalnog puta u naselju Vrijes II, đe su bila postavljena tri usporivača, ali su na inicijativu građana, a nakon mišljenja stručnih službi, uklonjeni tokom 2017. godine. Postavljeni usporivači brzine su obilježeni propisanom signalizacijom.

CB Bar, u posljednjih pet godina, podnio sedam zahtjeva nadležnom lokalnom organu, kako na svoju inicijativu tako i uvažavajući sugestije i molbe građana, sa posebnim osvrtom na dijelove puta u blizini škola, te da su svi postavljeni usporivači brzine obilježeni odgovarajućom saobraćajnom signalizacijom.

OB Ulcinj navodi da je u 2014. godini, na zahtjev građana, lokalnom organu uputilo zahtjev za postavljanje usporivača saobraćaja u naselje Donji Štoj, na lokalnom putu.

Uprava policije – Sektor policije opšte nadležnosti navela je da u cilju poštovanja ograničenja brzine kretanja pored svakodnevnih aktivnosti koje realizuju kroz prisustvo saobraćajnih patrola, radi na Projektu uvođenja stacionarnih sistema za mjerenje brzine kretanja vozila u pokretu koji će biti postavljeni na 73 lokacije koje su prepoznate kao kritične, odnosno na kojima se dešava veći broj saobraćajnih nezgoda.

Savjet je Upravi policije ukazao na potrebu da se upotpuni odgovor pa je pomoćnik direktora dostavio dopunu, u kojoj je, između ostalog, navedeno

da kako Uprava policije nije nadležna za postavljanje usporivača brzine samim tim ne raspolaže podatkom da li postavljanje istih prati odgovarajući projekat i analiza opravdanosti, tako da ne može dati ocjenu da li su isti postavljeni u skladu sa pravilima struke. Naime, regulaciju saobraćaja na svojim područjima vrše opštine donošenjem odgovarajućih propisa, kojim uređuju postavljanje saobraćajne signalizacije (horizontalne, vertikalne), režim saobraćaja (jednosmjerni, dvosmjerni), ograničenje kretanja određenih kategorija vozila na pojedinim dionicama puta i sl, pa samim tim i postavljanje usporivača brzine, odnosno analizu njihove opravdanosti i izradu odgovarajuće projektne dokumentacije vrše nadležni opštinski organi. Ovoj organizacionoj jedinici MUP-a nije poznato koje su visine i da li su postavljeni usporivači u skladu sa evropskom praksom, pogotovo uzevši u obzir da nije poznato da li u ovoj oblasti postoji evropska praksa. Policiji nije poznato ni da li se u opštinama vodi evidencija o njihovom postavljanju i održavanju i koliki ih je ukupan broj na području Crne Gore.

Uprava policije nema saznanja da je od strane bilo kog državnog organa ili druge institucije vršena stručna ekspertiza u pogledu uticaja usporivača brzine na zdravstveno stanje korisnika motornih vozila, mogućih oštećenja na vozilu, kao i sigurnosti i udobnosti prelaska preko istih pri brzinama od 5 ili 10 km/h.

Uprava policije je navela da joj je poznata činjenica da su usporivači brzine postavljeni u blizini pojedinih zdravstvenih ustanova.

Savjet je javno objavio odgovore Sekretarijata Glavnog grada Podgorica za komunalne poslove i saobraćaj i Uprave policije Crne Gore kako bi tako podstakao javnu diskusiju o bezbjednosti saobraćaja, interesovanje građana, stručne javnosti i donosioca odluka ali i razgovor o mogućim alternativama za smanjenje brzine kretanja vozila.

Imajući u vidu ukupnu saobraćajnu kulturu u Crnoj Gori Savjet je podržao i pozdravio sve aktivnosti Uprave policije u vezi sa zahtjevima prema organima lokalnih samouprava za postavljanje usporivača saobraćaja ocjenjujući da oni doprinose bezbjednosti građana ali i konstatovao da u određenim opštinama postoji prilična nezainteresovanost da se unaprijedi saobraćajna kultura i bezbjednost građana.

Savjet je pozvao nadležne organe lokalnih samouprava da kroz konsultovanje struke i zdravstvenih ustanova provjere osnovanost i cjelishodnost postavljanja tehničkog sredstva za usporavanje brzine u neposrednoj brzini objekta hitne medicinske pomoći.

Savjet je pozvao nadležne organe lokalnih samouprava da osiguraju, bez daljeg odlaganja, postavljanje odgovarajuće signalizacije koja blagovremeno upozorava vozače da nailaze na izbočinu (platformu) na putu.

Savjet je pozvao lokalne samouprave i da razmotre i druge alternative u vezi sa usporavanjem brzine, posebno češće postavljanje uređaja za snimanje podataka o brzini vožnje.

U vezi sa tačkom 29 Zaključka kojom Savjet poziva nadležne organe lokalnih samouprava da osiguraju, bez daljeg odlaganja, postavljanje odgovarajuće signalizacije koja blagovremeno upozorava vozače da nailaze na izbočinu (platformu) na putu, Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj - Glavni grad Podgorica, naknadno je informisao o potrebi obnove nedostajuće ili oštećene saobraćajne signalizacije koja blagovremeno upozorava vozače da nailaze na postavljena tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja na putu na čitavoj teritoriji Glavnog grada - Podgorice, i to:

- U ulici Svetozara Markovića kod MUP-a, prije novoizgrađenog platoa, iz oba smjera kretanja vozila, postaviti vertikalne znakove „Prepreka za usporavanje saobraćaja“ (2 kom), i znakove 11-30 (30 km/h) 2 kom, i na istoj raskrsnici, gledano iz smjera zgrade MUP-a prije spajanja sa ulicom Svetozara Markovića - obnoviti vertikalni znak „Obavezno zaustavljanje“ koji je uništen u nezgodi;
- U Bloku V obnoviti nedostajuće znakove i zamijeniti dotrajale, u zoni postavljenih usporivača brzine kretanja vozila;
- U ulici 8. marta pored groblja Čepurci - obnoviti nedostajući usporivač brzine (znakovi postoje);
- U ulici 27. marta između zgrade Zabjelska Vektra i benzinske pumpe Dak Petrol povećati visinu jednog platoa na 5 cm uz obnavljanje horizontalne signalizacije. U zaključnici ovog obavještenja Sekretarijata za komunalne poslove i saobraćaj se navodi da je prilikom izvođenja radova potrebno konsultovati stručnu službu ovog Sekretarijata kao i da troškovi izvođenja radova padaju na teret Glavnog grada - Podgorice.

Savjet je dopis prosljedio građaninu M.M, javno ga objavio i pohvalio izuzetnu profesionalnost nadležnog sekretara Glavnog grada Podgorica.

BORBA PROTIV KRIVOLOVA I PRIMJENA POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA

Odgovor an odnos MUP-a -prema obavještenju i preporukama Savjeta

Ministarstvo unutrašnjih poslova - Direktorat za poslove nadzora prosi-jedilo je Savjetu za građansku kontrolu rada policije kopiju odgovora Uprave policije - Odjeljenja za, analitiku, unapređenje rada i razvoj policije, koji tretira preporuku iz tačke 9 Zaključka, akt br. 17/5-17 od 02.06.2017.godine, u vezi aktivnosti koje treba da preduzmu načelnici centara i odjeljenja bezbjednosti, u svim primorskim opštinama kako bi uspostavili i osnažili konsultacije sa civilnim društvom i pristupili aktivnostima kroz odgovarajući informativni materijal i kontakt telefon, kako bi građani mogli intenzivnije i jednostavnije kontaktirati policiju u vezi krivolova i upotrebe eksplozivnih naprava.

Informacija Uprave policije sadrži sumirane preduzete aktivnosti i ostvarene rezultate na suzbijanju nezakonitog ribolova za period od 01.01.-01.04.2018. godine, saglasno Zaključku Vlade Crne Gore o preduzimanju mjera na suzbijanju nezakonitog ribolova i zahtjeva Savjeta za građansku kontrolu rada policije, kako slijedi: 1. Policijski službenici su osim kroz redovan rad na preduzimaju aktivnosti koje se odnose na otkrivanje počinitelaca djela nezakonitog ribolova, učestvovali i u akciji "Dinamit" koju je sprovodila Jedinica granične policije Budva, kao i u tri operativne akcije "Zasjeda" (CB Budva); da su sproveli 23 aktivnosti na poslovima nadzora državne granice i zaštite Skadarskog i Bilečkog jezera sa ciljem sprječavanja izlova ribe (Regionalni centar granične policije Centar); realizovali osam mjera "zasjede" (Regionalni centar granične policije Jug) i izveli tri akcije "zasjeda" (CB Bar). 2. Otvarena je saradnja sa predstavnicima Nacionalnog parka (NP) "Durmitor" (CB Pljevlja, Regionalni centar granične policije Sjever), sa službom NP "Prokletije" (Granična policija Plav) i službom zaštite NP "Skadarsko jezero" (Regionalni centar granične policije Centar, CB Podgorica). 3. Na zahtjev inspektora za ribarstvo prilikom kontrole mjesta gdje se vrši prodaja ribe Uprava policije je pružila tri asistencije (Regionalni centar granične policije Centar) a pružena je i asistencija inspektorima za ribarstvo u mjestu Zaton (CB Bijelo Polje); 4. Službenici policije u cilju dobijanja informacija u vezi sa krivolovom i upotrebom eksplozivnih sredstava za ulov ribe, ostvarili su saradnju sa NVO "Bistro", "Čisto" i SRK "Lipljan" (CB Pljevlja), SRK "Lipljan" (OGB Pljevlja),

SRD "Ibar" (OGB Rožaje), SRK "Nikšić", NVO "Šaran" (Regionalni centar granične policije Centar), klubom podvodnih ribolovaca "Mamula" i "Dinigla" (Regionalni centar granične policije Jug, CB Herceg Novi) i NVO "Sinjevac" (CB Bijelo Polje). 5. Uprava policije je navela da je CB Budva podnio krivičnu prijavu protiv jednog lica kojem je prilikom pretresa stana pronađeno 20 kilograma eksplozivne materije namijenjene za nezakonit izlov ribe, da su policijski službenici Regionalnog centra granične policije Centar podnijeli dvije krivične prijave protiv četiri lica zbog nezakonitog izlova ribe, da su službenici CB Herceg Novi podnijeli krivičnu prijavu protiv dva lica kod kojih je pronađeno i privremeno oduzeto šest eksplozivnih naprava sa inicijalnim kapislama; da je, u vezi sa iznijetim, krivična prijava podnijeta zbog izvršenih krivičnih djela iz oblasti krivolova i nedozvoljenog držanja oružja protiv B.Ž. i B.J. zbog nedozvoljenog držanja oružja i eksplozivnih materija kao i krivičnog djela nezakoniti ribolov), kao i da su službenici CB Podgorica podnijeli dvije krivične prijave protiv četiri lica za nezakonit ribolov (P.M, M.G, L.S. i L.O.). 6. Nadležnim sudovima za prekršaje podnijeto je 12 prekršajnih prijava protiv 14 lica zbog počinjenih prekršaja iz oblasti Zakona o nacionalnim parkovima i Zakona o zaštiti životne sredine (Regionalni centar granične policije Centar) i izdata su četiri prekršajna naloga za plaćanje novčane kazne zbog prekršaja iz Zakona o morskom ribarstvu i marikulturi (Regionalni centar granične policije Jug). 7. Dalje je navedeno da su privremeno oduzeta sredstva-oprema korišćena za nezakoniti ribolov, i to: 20 kilograma eksplozivne materije namijenjene za nezakoniti izlov ribe, tri amfore, četiri improvizovane eksplozivne naprave, 15 eksplozivnih naprava "Pašteta" i veća količina paština za koje je vještačenjem utvrđeno da sadrži trinitrotoulen i heksogen (CB Budva), dvije mreže, dva parangala, jedna vrša, četiri plovna objekta, pet vanbrodskih motora, dva akumulatora, jedan španer, četvoro ošči, četiri plinske boce, pet plinskih lampi, četiri rezervoara za gorivo (Regionalni centar granične policije Centar); šest eksplozivnih naprava sa inicijalnim kapislama i umetnutim štapinom (Regionalni centar granične policije Jug). Službenici CB Herceg Novi, u kontekstu iznijetog, oduzeli su dvije eksplozivne naprave sa dva inicijalna upaljača od B.Ž. i četiri eksplozivne naprave sa četiri inicijalna upaljača od B.J..

Savjet je dodatno iskazao interesovanje u pogledu sljedećih pitanja: (1) U dijelu gdje se pominje krivična prijava protiv Budvanina kod kojeg je, prema navodima, pronađeno 20 kilograma eksploziva, Savjet je zatražio informaciju o kome je riječ jer je uočio kao interesantno da se ovom licu ne pominje ime, dok je za druge osobe protiv kojih su pokrenute krivične prijave za mnogo manje zaplijenjenog eksploziva, naveden identitet. (2) Od MUP-a je zatraženo da precizira kada je eksploziv u Budvi tačno zaplijenjen, budući da je i prošle godine bila evidentirana jedna veća zaplijena, upravo nakon urgencija Savjeta za građansku kontrolu prema Upravi policije i tužilaštvu. (3) Savjet se takođe interesovao i da li su prema osobama iz Budve od prošlog ljeta do dana upućivanja dopisa u međuvremenu sprovedene neke druge operativne aktivnosti.

U dopuni odgovora koji je dostavio Generalni direktor Direktorata za poslove nadzora MUP je navedeno da je: (1) Zbog osnovane sumnje da je počinio KD nedozvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija, podnijeta je krivična prijava, 29.01.2018, ODT-u u Kotoru, protiv V.A. (1983) iz Budve i to da su, u koordiniranoj akciji sa službenicima GP-Regionalni centar Jug, nakon dobijene naredbe od Osnovnog suda Kotor, 25.10.2017, u ul.Babilonija u Budvi, službenici CB Budva izvršili pretres stana i drugih prostorija koje koristi osumnjičeni, kojom prilikom je pronađeno oko 20 kg eksplozivne materije namijenjene za nezakonit izlov ribe, kao i tri stare amfore za koje se osnovano sumnja da su izvađene sa morskog dna. Navedeni eksploziv je bio, kako se navodi, upakovan u 75 fabričkih kutija (najvjerovatnije privredni eksploziv), četiri improvizovane eksplozivne naprave, 15 eksplozivnih naprava tzv. "pašteta" i veća količina paština, za koje je nakon vještačenja utvrđeno da sadrže trinitrotoulen (TNT) i heksogen (RDX), zbog čega je naknadno, 29.01.2018, proslijeđena krivična prijava nadležnom ODT-u Kotoru; (2) Eksploziv je zaplijenjen u koordiniranoj akciji sa službenicima GP-Regionalni centar Jug, nakon dobijene naredbe od OS Kotor, 25.10.2017, u ul. Babilonija u Budvi, pretresom stana i drugih prostorija koje koristi imenovani i (3) U izvještajnom periodu, u cilju otkrivanja počinilaca djela nezakonitog ribolova, u akciji "Dinamit", koju sprovodi Jedinica granične policije Budva, službenici CB Budva su učestvovali u tri koordinirane operativne akcije „Zasjede“ i to: dana 10, 15. i 30. marta 2018.godine, u vremenskom intervalu od 06-08h ali da izuzev preventivnog karaktera na sprječavanju ove negativne pojave, akcije nijesu rezultirale otkrivanjem počinioaca.

Značajan napredak Policije u suzbijanju i procesuiranju krivolova: Potrebno inovirati prijavljivanje prekršaja

Savjet za građansku kontrolu rada policije analizirao je aktivnosti Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) Crne Gore u vezi sa upotrebom eksplozivnih i električnih naprava pri ulovu ribe u periodu od juna 2017 do juna 2018. godine.

Savjet je konstatovao da su u proteklih godinu dana značajno intenzivirane i unaprijeđene aktivnosti i rezultati policije na suzbijanju i procesuiranju nezakonitog ribolova.

Savjet je, prošlog ljeta, kreirao i MUP Crne Gore dostavio poseban dokument u kojem su sakupljena saznanja Savjeta na osnovu komunikacije sa više desetina građana i aktivista civilnog društva a odnose se na tematiku krivolova i izvršenja krivičnih djela s tim u vezi na području primorskih opština. Savjet je, s tim u vezi konstatovao, da se Uprava policije profesionalno i odgovorno odnijela prema dostavljenim podacima za koje su pokazalo da su bili operativno korisni za dalje preduzimanje službenih radnji i konkretnije rezultate policije. Savjet

konstatuje da zbog dostavljenog dokumenta, na terenu, na bilo koji način nije bio ugrožen integritet i bezbjednost članova Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Savjet je javno pohvalio ministra Mevludina Nuhodžića, zbog ostvarenog napretka MUP Crne Gore u ovoj oblasti a koje je u sklopu ukupnih napora Vlade Crne Gore zaduženo za niz aktivnosti koje su uspješno sprovedene ili se i dalje sprovode.

Savjet je ocijenio da je od ključne važnosti da se nastavi sa izgradnjom kvalitetne komunikacije policije sa građanima i zato treba nastaviti sa aktivnostima koji doprinose jačanju povjerenja i prevazilaženju uvjerenja, u javnosti, o postojanju veza određenih policijskih struktura sa licima koja se bave nezakonitim radnjama u ribolovu i da policija navodno toleriše nezakoniti izlov ribe.

Savjet je podsjetio v.d. direktora Uprave policije na raniju preporuku da se preko centara i odjeljenja bezbjednosti podstakne i omogući građanima jednostavnije i češće kontaktiranje policije u vezi krivolova i upotrebe eksplozivnih i drugih naprava.

Savjet je pozvao MUP Crne Gore da kod Vlade Crne Gore i Uprave za inspeksijske poslove inicira inoviranje vladinog portala kako bi se omogućila prijava prekršaja u ribolovu i krivolovu on line putem kako bi građani mogli anonimno opisati prekršaj, poslati podatke o registarskoj oznaci ili imenu plovila te poslati sliku i video snimak.

PROGRAM “PРАВNI OSNOV I PRAKSA RADA SPECIJALNE ANTITERORISTIČKE JEDINICE”

Institut “Alternativa” inicirao provjeru angažovanja SAJ u poznatoj budvanskoj diskoteci

Predsjednik Upravnog odbora Instituta Alternativa S.M. uputio je inicijativu Savjetu za građansku kontrolu rada policije za ocjenu primjene policijskih ovlaštenja u vezi slučaja angažovanja Specijalne antiterorističke jedinice (SAJ) u diskoteci “Trokadero”, u Budvi, 10. jula 2017. godine.

Podnosilac pritužbe je ukazao da su nadležnosti SAJ-a propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP), a da se prilikom ove akcije nije radilo o slučajevima iz njene nadležnosti. “U SAJ vrše se poslovi koji se odnose na: suzbijanje najsloženijih oblika terorističkih aktivnosti; pružanje asistencija kriminalističkoj policiji i drugim organizacionim cjelinama policije prilikom lišavanja slobode počilaca krivičnih djela, posebno u situacijama gdje se očekuje pružanje otpora vatrenim oružjem; rješavanje talačkih situacija i situacija barikadiranja objekata i lišavanje slobode izvršilaca krivičnih djela koji se nalaze u njima; lišavanje slobode kriminalaca i članova kriminalnih grupa; rješavanje situacija nastalih pružanjem otpora vatrenim oružjem u urbanim i ruralnim uslovima; pružanje asistencije u borbi protiv organizovanog kriminala; obezbjeđenje lica i objekata kojima prijete neposredni teroristički akt; saradnja i pružanje asistencije inostranim antiterorističkim jedinicama; učestvovanje u spašavanju lica i imovine u slučajevima elementarnih i drugih nepogoda (nuklearni, hemijski i biološki akcidenti, saobraćajne nezgode) i obavljanje drugih poslova iz djelokruga Jedinice”. Predsjednik Instituta Alternativa je naveo i činjenicu da se povodom konkretnog angažovanja, i nakon medijskih navoda, reagovanja NVO i velikog broja nejasnoća koji prate ovu akciju, ni MUP niti Uprava policije nijesu imali nikakvu vrstu zvaničnog istupa u vidu izjave ili saopštenja te da ova policijska akcija, prema medijskim navodima, nije rezultirala hapšenjem bilo kojeg lica niti je pronađen i oduzet nedozvoljeni predmet, što može govoriti o tome da SAJ nije raspolagala kvalitetnim operativnim podacima koji su bili povod za akciju. Iz svega navedenog, navodi se u inicijativi, stiče se utisak da je cilj bio zastrašivanje i disciplinovanje “bezbjednosno intere-

santnih lica” koja nijesu osumnjičena za bilo koje krivično djelo, jer bi u protivnom bili uhapšeni kao i da bi Uprava policije, imajući u vidu da raspolaže sa još dvije jedinice posebne namjene - Interventnom i Posebnom jedinicom, trebala da objasni zašto elitna jedinica, specijalizovana za najsloženije policijske poslove, vrši kontrole po primorju i šta je onda uloga drugih organizacionih jedinica policije.

Savjet je slučaj uzeo u razmatranje. Od Upravi policije je zatraženo da: (1) detaljno informiše o angažovanju, kritičnog dana, SAJ u navedenom ugostiteljskom objektu uključujući i pojašnjenje razloga - motiva za angažovanje SAJ kritičnom prilikom; (2) pruži objašnjenje Savjetu iz kojih razloga nije angažovana Posebna jedinica policije; (3) dostavi na uvid i upoznavanje kompletnu dokumentaciju koja prati angažovanje SAJ kritičnom prilikom uključujući i odgovarajuće službene zabilješke i izvještaje o upotrebi sredstava prinude koje su uslijedile nakon angažovanja; (4) određena saznanja govore da je SAJ navodno upućena u taj ugostiteljski objekat jer su djeca visokih državnih funkcionera (Predsjednik Vlade, Ministar unutrašnjih poslova, Vrhovni državni tužilac) i njihovi prijatelji iz svijeta sporta kritične noći bila provocirana od strane prisutnih bezbjednosno interesantnih lica (BIL). S tim u vezi, upućena je molba za izjašnjenje o ovom saznanju te da li i drugi građani, u slučaju postojanja provokacija od BIL mogu računati na izlazak SAJ.

Uprava policije, nakon više urgencija, u odgovoru dostavljenom Savjetu saopštila je sljedeće: “Povodom Vašeg zahtjeva za dostavljanje informacija u vezi angažovanja pripadnika SAJ u diskoteci Trokadero, obavještavam da su, shodno Odluci Štaba Ljetnje turističke sezone 2017, u cilju pojačanja mjera bezbjednosti na teritoriji primorskih opština, 07/08. jul 2017, isti bili angažovani u cilju preduzimanja mjera iz svoje nadležnosti. U konkretnom slučaju, u sadejstvu sa policijskim službenicima CB Budva, vršeni su pregledi i kontrolisana BIL, koja su se, prema operativnim podacima, te večeri nalazila u tom objektu. Što se izvještaja o upotrebi sredstava tiče, u ovom slučaju nijesu sačinjavani, iz razloga što sredstva prinude nijesu ni upotrebljavana”.

Savjet je odgovor direktora Uprave policije javno objavio na svom sajtu i dostavio NVO “Institut Alternativa” na upoznavanje i dodatno izjašnjenje.

Kako se Policija, u konkretnom slučaju, u pogledu angažovanja SAJ pozvala na Odluku Štaba Ljetnje turističke sezone Savjet je zatražio Odluku o obrazovanju ovog tijela, koja je takođe, po prijemu, dostavljena podnosiocu inicijative.

Savjet je razmatrajući ovaj i slučaj angažovanja SAJ tokom izbornog dana na Cetinju konstatovao da je posrijedi neosnovana upotreba, korišćenje i trošenje (uključujući i političko) ove jedinice i za namjene koje su daleko od njene osnovne misije i razloga osnivanja. Konstatovano je da je Savjet podnosiocu pritužbe pribavio i dostavio na upoznavanje i izjašnjenje svu dokumentaciju koja je i Savjeta bila dostupna. Istovremeno je donijeta odluka o pokretanju

posebnog programa "Pravni osnov i praksa rada SAJ" na kojem je rađeno i tokom 2018.

Poboljšanje građanskog nadzora - Novi program Savjeta: "Pravni osnov i praksa rada SAJ"

Savjet za građansku kontrolu rada policije, koristeći poslovničku mogućnost, a na temelju iskazanih potreba, na svojoj 16. sjednici od 25. januara 2018, donio je odluku o pokretanju posebnog programa u sklopu kojeg će se analizirati pravni osnov i praksa rada Specijalne antiterorističke jedinice (SAJ) te korišćenje ove jedinica u različitim prilikama uz prikupljanje iskustva i prakse iz regiona kako bi se kreirao odgovarajući izvještaj i preporuke o tome.

U proteklom periodu, naročito do 2015 do 2017, Savjet je registrovao ovu praksu izvođenja tj. angažovanja SAJ-a: politički i građanski protesti, ljetnja turistička sezona, parlamentarni i opštinski izbori, incidenti u ugostiteljskim objektima i slično koji su pokrenuli, javno, i interno u Savjetu, dilemu o osnovanosti upotrebe SAJ za opisane svrhe. Savjet je u radu imao više pritužbi i inicijativa, podnijetih od građana i nevladinih organizacija, kojima su iznijete primjedbe ili dileme u vezi sa angažovanjem SAJ i postupanjem službenika policije angažovanih u SAJ.

S tim u vezi, u sklopu programa, prikupiće se i analizirati ove informacije: pravni osnov za rad i funkcionisanje SAJ, uporedna iskustva u zemljama regiona, EU i NATO, konkretni primjeri postupanja SAJ u Crnoj Gori, pozitivna i negativna praksa s tim u vezi, identifikacija službenika SAJ, kontrola sposobnosti i mentalnog zdravlja službenika SAJ, dodatni programi edukacije službenika SAJ.

Rad ove radne grupe podrazumijeva intenzivne kontakte sa MUP Crne Gore, Upravom policije, starješinama SAJ, državnotužilačkom organizacijom Crne Gore, sudskom vlašću, organizacijama civilnog društva u zemlji i regionu, sa policijskim organizacijama regiona, diplomatskim i međunarodnim predstavnicima i organizacijama. Na osnovu prikupljenih i analiziranih informacija kreiraće se i javno predstaviti izvještaj sa preporukama.

Po dostavljanju kopije odluke o obrazovanju "Štaba ljetnje turističke sezone 2017" Savjet je od direktora Uprave policije zatražio, dodatno, dostavu ovih dokumenata/podataka: Plan mjera i aktivnosti Uprave policije za ljetnju turističku sezonu 2017. godine, Izvještaj o preduzetim aktivnostima u cilju realizacije Plana mjera i aktivnosti Uprave policije za ljetnju turističku sezonu 2017. godine koji je, shodno Odluci o obrazovanju Štaba, dostavljen direktoru Uprave policije i Ministru unutrašnjih poslova i informaciju/rješenje o isplati novčane naknade za završetak zadatka za rukovodioca i članove Štaba operativne akcije "Ljeto 2017".

Aktivnosti građanske kontrole policije u vezi sa prikupljanjem podataka o osnovanosti upotrebe SAJ, i dobijene odgovore od Uprave policije, mogu se pogledati na sajtu, www.kontrolapolicije.me, u rubrici "Ocjene i preporuke".

Odluka o identifikaciji svih službenika policije doprinosi bezbjednosti građana i integritetu policije

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore najavilo je da će novim Pravilnikom biti propisano da se na uniformi službenika SAJ i PJP mora naći odgovarajuća identifikacija - natpis sačinjen od slovne i brojne kombinacije koja će omogućiti kasniju identifikaciju policijskog službenika.

U vezi ove teme nezavisni dnevnik "Vijesti", 26. marta 2018, donosi opširan tekst i analizu pod nazivom "Znaće se ko tuče građane" (strane 2 i 3) a čija je autorka novinarka Jelena Jovanović.

Član Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković je, na poziv ND "Vijesti", dao ovu izjavu koja je i sastavni dio navedenog teksta: "Savjet za građansku kontrolu rada policije pozdravlja najavu da se konačno prekine praksa nemoguće identifikacije maskiranih policijskih službenika. To je još jedna potvrda sistematičnih, profesionalnih i reformskih aktivnosti koje preduzima ministar Nuhodžić. To je istorijski važan postupak prema građanima Crne Gore i predstavlja odgovoran odnos prema zaključcima i preporukama Savjeta Evrope, građanske kontrole policije i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda. Povodom značajnog broja predmeta, iz oktobra 2015, koji su prilično uznemirili javnost, Savjet je zatražio usvajanje jasnih propisa i instrukcija kako bi svi policijski službenici bili označeni na vidljiv način koji će omogućiti nesmetanu i neupitnu, trenutnu ili kasniju, identifikaciju. Imajući u vidu aktuelne političke i bezbjednosne prilike, i činjenicu da je u toku pojačana debata o kredibilitetu policije, odluka MUP dolazi u dobrom trenutku za obnovu i dalji razvoj policijske odgovornosti i integriteta. Odluka direktno unapređuje bezbjednost građana i poštovanje ljudskih prava, vladavinu prava i funcionisanje institucija i demontira, ruši, policijsku kulturu koja je do sada potpuno ograničavala demokratski nadzor i tužilačke istrage i generisala negativna raspoloženja u javnosti prema policiji" navedeno je u izjavi člana Savjeta.

PREVLADAVANJE PROŠLOSTI I KULTURA SJEĆANJA

Deportacija izbjeglica: Ministar iskazao duboko žaljenje za njihovim stradanjem i saosjećanje sa bolom porodica

Savjet za građansku kontrolu rada policije podržao je memorijalno okupljanje povodom 26 godina deportacije bosanskohercegovačkih izbjeglica iz Crne Gore, a koje su u Herceg Novom, ispred zgrade Centra bezbjednosti (CB), organizovale nevladine organizacije (NVO) “Akcija za ljudska prava”, “Anima” i “CGO”.

Za građansku kontrolu policije, od njenog osnivanja, jedno od važnijih pitanja za izgradnju i potvrdu kredibiliteta jeste podsticanje policije na suočavanje sa sopstvenom prošlošću. S tim u vezi Savjet je, za razliku od drugih državnih organa, kontinuirano podržavao sve napore civilnog društva i učestvovao u brojnim aktivnostima. Uputio je i zvaničnu preporuku Upravi policije da se na odgovarajući način izvini zbog učešća policijskih službenika u kršenju ljudskih prava u prošlosti, kao i zbog nezakonitog hapšenja i deportacije BiH izbjeglica, te da se ispred CB Herceg Novi postavi spomen-obilježje. Savjet je i javno podsjetio na određena međunarodna iskustva, posebno ukazujući na postupanje Policije Kraljevine Norveške.

Povodom izdatih preporuka Savjeta, iz MUP-a Crne Gore su podsjetili na određene odluke Vlade Crne Gore koje se odnose na obeštećenje žrtava i njihovih porodica, kao i na ukupnu politiku Crne Gore u vezi s prijemom izbjeglica. Ministar unutrašnjih poslova Mevludin Nuhodžić se tim povodom i sam javno oglasio i saopštio da deportaciju izbjeglica treba posmatrati iz perspektive nevinih žrtava i iskazao duboko žaljenje za njihovim stradanjem i saosjećanje sa bolom njihovih porodica.

Savjet je iskoristio ovogodišnju priliku da javno pozdravi i podrži oglašavanje ministra unutrašnjih poslova Mevludina Nuhodžića, posebno i u kontekstu činjenice da su ovu temu u potpunosti ignorisali svi resorni ministri prije njega iako su neki od njih na to mjesto došli iz političkih struktura koje deklarativno snažno zagovaraju proces suočavanja s prošlošću.

Savjet je registrovao da, posljednje dvije godine naročito, opada interesovanje javnosti za proces suočavanja s prošlošću i za komemorativna okup-

ljanja, kao i da je aktivnosti civilnog društva u vezi sa s tim sve manje. Savjet se tim povodom obratio organizacijama civilnog društva u zemlji i regionu sa inicijativom da zajednički razmotre moguće strategije daljeg djelovanja kako bi se ostvario potrebni uticaj na donosioce odluka - MUP, Vladu i Skupštinu Crne Gore - i konačno zatvorila preostala pitanja iz ovog procesa, makar ona koja su na liniji iskazanih očekivanja porodica žrtava.

Savjet je iskazao uvjerenje da se kroz zagovarački proces i veće učešće porodica žrtava, a na osnovu otvorenosti i senzibiliteta ministra Nuhodžića, može doći i dodatnih odluka a koje su na nivou iskazanih očekivanja porodica žrtava deportacije.

Prikrivene grobnice u Nikšiću: Provjereno postupanje policije

Novinarka Srpske radio i televizije u Podgorici, Ljubica Gojković, zatražila je od građanske kontrole policije da prati i ocijeni postupanje policije povodom objavljenih saznanja o navodnom postojanju masovne grobnice, iz Drugog svjetskog rata, u Nikšiću. Ona je ukazala da je dnevni list "Dan", krajem februara 2018, objavio opširan tekst o navodnom postojanju masovne grobnice koja datira, prema pretpostavkama, iz perioda Drugog svjetskog rata. U tekstu se pominje i poziv Upravi policije i Tužilaštvu da adekvatno reaguju ali do danas javnosti nijesu poznate njihove radnje i aktivnosti.

Novinarka Gojković se obratila Savjetu za građansku kontrolu rada policije kako bi se provjerilo postupanje Uprave policije u konkretnom slučaju u smislu blagovremene primjene svih policijskih ovlašćenja, uključujući i obezbjeđenja mjesta zločina i komunikacije Uprave policije sa nadležnim tužilaštvom. Zatražila je informaciju o preduzetim radnjama i mjerama Uprave policije i ocjenu Savjeta povodom njih.

Uprava policije u odgovoru Savjetu obavijestila je da je shodno zahtjevu Višeg državnog tužilaštva u Podgorici za preduzimanje potrebnih mjera, predmet Ktr. Br. 293/18 od 27.02.2018, pomoćnik direktora Uprave policije za Sektor kriminalističke policije naložio službenicima Centra bezbjednosti (CB) Nikšić preduzimanje određenih službenih mjera i radnji s timu vezi.

Direktor Uprave policije obavijestio je građansku kontrolu policije da je zbog značaja i važnosti kvalitetne obrade lica mjesta, posebnih uslova za vršenje uviđaja i zahtjeva za kvalitetno izuzimanje svih predmeta i tragova, naloženo da službenici CB Nikšić i Forenzičkog centra u Danilovgradu kvalitetno obezbijede lice mjesta, zajednički donesu plan aktivnosti i održe radni sastanak sa Višim državnim tužiocem u cilju što bolje pripreme, sagledavanja potreba za angažovanjem drugih specijalizovanih službi i lica (speleologa, vatrogasne službe, gorske službe spasavanja, geologa, antropologa i sl.) i otklanjanja svih eventualnih nejasnoća, kako bi na kvalitetan način sproveli uviđajne mjere i rad-

nje na lokalitetu jame „Kotor” - Opština Nikšić i propisno izuzeli pronađene predmete i tragove.

Kako su aktivnosti na pripremi i samom vršenju uviđaja sa Višim državnim tužilaštvom u Podgorici u toku, a samo vršenje uviđaja, izuzimanje predmeta i tragova, propisno odlaganje ljudskih kostiju i vršenje DNK analize istih zahtijeva određeno vrijeme, o svim preduzetim mjerama i radnjama direktor Uprave policije je informisao da će informisati Savjet, pisanim putem, po završetku aktivnosti.

Podnositeljki pritužbe novinarki Ljubici Gojković Savjet je dostavio odgovor Uprave policije na upoznavanje sa sadržinom i izjašnjenje i isti, uz svoje tehničko saopštenje, objavio na svojoj internetskoj stranici. Podnositeljka pritužbe u obraćanju Savjetu je konstatovala zadovoljstvo pristiglim odgovorom iz Uprave policije, istakla da je bez primjedbi i zahvalila Savjetu na brzo i efikasno preduzetim aktivnostima i pružanju odgovarajućeg obavještenja prema javnosti.

Savjet je konstatovala da je komunikacija Uprave policije i nadležnog državnog tužilaštva povodom krivičnog događaja redovna i profesionalna i da je najavljena ozbiljna priprema i sprovođenje radnji u vezi sa predmetom uviđaja i mjesta na kojem se uviđaj preduzima.

Savjet je ocjenio da su predstavljene aktivnosti Uprave policije sistematične, temeljne i planske.

Iako je realno pretpostaviti da je protokom vremena i djelovanjem brojnih nepovoljnih uslova došlo do značajne kontaminacije i uništenja tragova i predmeta Savjet je mišljenja da je potrebno bez odlaganja označiti, zaštititi i obezbijediti lokaciju u cilju prevencije od daljeg neovlašćenog pristupa i drugih mogućih aktivnosti.

Savjet je pozvao javnost i sve društvene aktere da ovom pitanju pristupe bez političke (zlo)upotrebe prošlosti i isključivo sa intencijom da se omogući primjena zakona i nesmetano djelovanje državnih institucija i iskaže primjeren i civilizovan odnos prema posmrtnim ostacima u prikrivenoj grobnici.

Polazeći od temeljnih vrijednosti današnje Crne Gore i dokazane privrženosti Vlade Crne Gore vladavini prava i kulturi ljudskih prava Savjet za građansku kontrolu rada policije je iskazao uvjerenje da se, kroz konsultovanje tekovina Savjeta Evrope i iskustva više država članica Evropske unije, pitanje dostojne sahrane posmrtnih ostataka iz prikrivene grobnice zatvori uz odgovarajuću komunikaciju sa porodicama stradalih.

Savjet se, početkom novembra 2018, na osnovu interesovanja novinara dnevne novine “Dan”, Milana Sekulovića, interesovao kod Uprave policije za novije preduzete aktivnosti a u Više državno tužilaštvo da li su završene pripreme aktivnosti za vršenje uviđaja, da li je obavljen uviđaj, da li su izuzeti određeni tragovi i predmeti i da li su inicirane ili sprovedene određene aktivnosti u vezi sa propisnim odlaganjem ljudskih kostiju i vršenjem DNK analize.

Uprava policije je u, drugom, odgovoru koji je dostavila Savjetu navela da su policijski službenici CB Nikšić odmah po saznanju za grobnicu obavjestili državnog tužioca u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici, a nakon toga pri-

kupili obavještenja od građana i ista prosljedili tužiocu. Na temelju predmetne komunikacije Uprava policije je upoznata da je predmetni slučaj dostavljen Specijalnom državnom tužiocu a nakog toga vraćen Višem državnom tužilaštvu. U naknadnoj komunikaciji, od kojih je posljednja ostvarena 18. novembra 2018. godine, a u cilju definisanja vremena kada bi se moglo otpočeti sa vršenjem uviđaja, kako je navedeno, policijski službenici su upoznati da još nije određeno vrijeme kada se može početi sa vršenjem uviđaja obzirom na specifičnost predmeta kao i obim aktivnosti koje je potrebno odraditi, imajući u vidu protek vremena i zauzetost predmetnog tužioca uslijed ranije preuzetih obaveza i predmeta u kojima postupa.

Više državno tužilaštvo, na traženje Savjeta, informisalo je da je u vezi sa iznjetim slučajem formiralo predmet i od Uprave policije CB Nikšić zahtijevalo preduzimanje određenih mjera i radnji, među kojima prvenstveno prikupljanje obavještenja od građana koji se povodom teksta iz medija budu javljali radi utvrđivanja identiteta najbližih srodnika lica čiji se posmrtni ostaci nalaze u jami, obavještenja o vremenskom periodu njihovog nestanka kao i izuzimanje uzoraka za DNK analizu od najbližih srodnika. Ovim povodom, tužilaštvo je dalo nalog policiji da se lice mjesta identifikuje, što je i urađeno, a na lokalitet jame je prema dobijenim informacijama policijskih službenika, lično ukazala i pokazala upravo novinarka B.B., autorka navedenog teksta. U odgovoru države tužiteljke upućenom Savjetu se potvrđuje da je lice mjesta identifikovano i, takođe, po nalogu tužilaštva fizički obezbjeđeno i zaštićeno od eventualnog zatrpavanja uslijed elementarnih nepogoda, odrona i slično. Obzirom na složenost u postupanju u ovom predmetu, navedeno je u odgovoru i da su pripreme radnje još uvijek u toku, jer podrazumijevaju pored tužilaštva organizaciju i učešće više drugih službi, kako je i navedeno u aktu Uprave policije – Sektora kriminalističke policije, kao i postojanje odgovarajućih vremenskih uslova obziroma da rad po ovom predmetu zahtijeva rad na terenu.⁵³

Odgovor Višeg državnog tužilaštva Savjet je prosljedio Pravoslavnoj crkvi na upoznavanje sa sadržinom.⁵⁴

53 <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/Izvjestaji/Najnovija%20informacija%20Vrhovnog%20dr%20C5%BEavnog%20tu%20C5%BEila%20C5%A1tva%20o%20pripremnim%20i%20drugim%20aktivnostima%20u%20vezi%20sa%20navodima%20o%20postojanju%20prikrivene%20masovne%20grobnice%20u%20op%20C5%A1tini%20Nik%20C5%A1%20C4%87.pdf>

54 <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/Izvjestaji/Podr%20C5%A1ka%20Mitropolita%20crnogorsko-primorskog%20gospodina%20Amfilohija%20radu%20Savjeta%20za%20gra%20C4%91ansku%20kontrolu%20rada%20policije.pdf>

POSTUPANJE POLICIJE I ZAŠTITA ODREĐENIH DRUŠTVENIH GRUPA I KATEGORIJA STANOVNIŠTVA

POSTUPANJE POLICIJE PREMA DJECI I MLADIMA

Policijski službenik nasilno disciplinovao i fizički kažnjavao dječaka u Budvi: ispoštovana preporuka o dodatnom obrazovanju o dječijim pravima

Građanin S.V, otac dječaka, obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom ukazujući na slučaj, od 27. januara 2018, kada je njegovog maloljetnog sina M.V. (15), prema navodima iz pritužbe, brutalno napao službenik Sektora za obezbjeđenje lica i objekta Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP), I.M, u Budvi. Dječak M. se igrao sa vršnjacima na poligonu u "Adok" naselju u Budvi kada se iznenada pojavio policijski službenik I.M, "zgrabio dječaka i počeo da ga šamara bez ikakvog povoda i razloga, optužujući ga da mu je prethodno lupao na vrata". Događaju je, kako je naveo otac Srđan, prisustvovalo tridesetak njegovih vršnjaka, a M. je odmah pozvao dežurnu službu Policije i prijavio napad nepoznate osobe i prijetnje, nakon čega je sa roditeljima otišao u Centar bezbjednosti (CB) Budva radi davanja izjave. Tom prilikom inspektori su uputili M. u Dom zdravlja gdje je ljekar konstatovao povrede. Kako je navedeno u pritužbi, službenici CB Budva, na čelu sa dežurnim starješinom Markovićem, su profesionalno obavili svoj dio posla. Podnosilac pritužbe, roditelj maloljetnog dječaka, je istakao da je njegovom sinu M. tokom kritičnog događaja bilo izuzetno neprijatno da ga neko pred toliko drugarica i drugova tuče, te da je bilo šta uradio službenik policije M. je trebao obaviti razgovor sa roditeljima ili prijaviti uznemiravanje policiji i "nije se smijelo pribjeći „mlaćenju“ djeteta što je neoprostivo". U prilogu pritužbe građanin je dostavio kopiju zapisnika iz CB Budva i Izvjestaj ljekara specijaliste.

Savjet je na predmetu radio kroz kolegijum članova. Od Uprave policije je zatraženo da informiše o radnjama koje su pripadnici policije preduzeli povodom slučaja a Etičkom odboru je upućena inicijativa za pokretanje postupka provjere da li je policijski službenik u konkretnom slučaju postupao u skladu sa Kodeksom policijske etike. U cilju cjelovitog postupanja, Savjet je sa predmetnim slučajem upoznao i Unutrašnju kontrolu MUP uz molbu da izvrši provjeru iznijetih navoda i o istom povratno informiše, dok je kod CB Budva iskazao interesovanje za ak-

tivnosti preduzete iz domene njihove nadležnosti a u cilju provjere starješinskog odnosa prema ovom slučaju.

Uprava policije u odgovoru na inicijalni dopis informisala je građansku kontrolu da je povodom predmetnog slučaja Odsjeku za obezbjeđenje objekata i DKP od strane CB Budva dostavljen zapisnik za pokretanje prekršajnog postupka, koji su službenici CB Budva podnijeli Sudu za prekršaje u Budvi, protiv policijskog službenika ovog Odsjeka I.M. zbog počinjenog prekršaja iz člana 10 stav 2 i člana 8 Zakona o javnom redu i miru. Uz zahtjev su dostavljeni i ostali spisi predmeta koji se odnose na ovaj događaj. U cilju preduzimanja daljih mjera i radnji, Odsjek za obezbjeđenje objekata obratio se, 20.02.2018, CB Budva zahtjevom za dostavljanje originala ili ovjerenih kopija navedenih spisa predmeta, te da je ista proslijeđena, kao i da je Odsjek za obezbjeđenje objekata Etičkom odboru MUP uputio kopiju navedenih spisa, u cilju izjašnjenja da li u ponašanju policijskog službenika I.M. ima kršenja odredbi Kodeksa policijske etike.

Uprava policije je informisala Savjet da je, 9. marta 2018, od policijskog službenika I.M. uzeta izjava na zapisnik na okolnosti kritičnog događaja a nakon uzete izjave je Direktoratu za poslove nadzora - Odsjeku za utvrđivanje teže povrede službene dužnosti policijskih službenika, upućen Prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv službenika I.M, zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio prekršaj iz člana 10 stav 2 i člana 8 Zakona o javnom redu i miru, odnosno osnovane sumnje da je počinio težu povredu službene dužnosti propisanu članom 106 stav 1 tačka 4 Zakona o unutrašnjim poslovima (ponašanje u službi i van službe suprotno Kodeksu policijske etike).

Direktor Uprave policije je Savjetu pojasnio da će nakon dobijanja mišljenja Etičkog odbora da li u ponašanju imenovanog službenika ima kršenja odredbi Kodeksa policijske etike, isti proslijediti nadležnom Odsjeku za utvrđivanje teže povrede službene dužnosti policijskih službenika.

U prilogu predmetnog akta Savjetu je dostavljena detaljna prateća dokumentacija koja, po ocjeni Savjeta, u potpunosti potvrđuje profesionalno postupanje.

Načelnik unutrašnje kontrole policije MUP-a Savjet je informisao da je na osnovu sprovedenog postupka unutrašnje kontrole povodom predmetne pritužbe, shodno činjeničnom stanju utvrđenom na osnovu izvršenog uvida u službenu dokumentaciju policije, konstatovano da su policijski službenici CB Budva preduzeli potrebne službene mjere i radnje povodom prijave maloljetnog V.M. da ga je u označeno vrijeme na javnom mjestu fizički napao policijski službenik I.M, po kom osnovu su od maloljetnog V.M. (u prisustvu roditelja) prikupljena obavještenja o prijavljenom događaju a potom i od prijavljenog I.M. i svjedoka događaja, obavljene konsultacije sa nadležnim državnim tužiocem koji se izjasnio da u konkretnom slučaju nema elemenata krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti, i nakon toga, zbog osnovane sumnje da je I.M. počinio prekršaje iz čl.10 st.2 i čl. 8 Zakona o javnom redu i miru, 30.01.2018, protiv

imenovanog podnijeli zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka Sudu za prekršaje u Budvi. Navedeno je da je u postupku unutrašnje kontrole utvrđeno i da je rukovodilac Grupe za obezbjeđenje objekata u Sektoru za obezbjeđenje ličnosti i objekata Uprave policije, nakon dobijanja spisa predmetnog zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka od CB Budva, 8.03.2018, uputio predmetne spise Etičkom odboru Uprave policije, na ocjenu etičnosti postupanja policijskog službenika I.M. povodom kritičnog događaja. Na osnovu činjenica i okolnosti utvrđenih u sprovedenom postupku unutrašnje kontrole, nesporno je konstatovano da su, po podnijetoj prijavi maloljetnog V.M, od strane policijskih službenika CB Budva preduzete adekvatne zakonske mjere u cilju utvrđivanja odgovornosti policijskog službenika I.M. u vezi sa predmetnim događajem, kao i da je njegov neposredni rukovodilac, dostavljanjem spisa predmeta Etičkom odboru, već preduzeo adekvatne zakonske mjere i radnje u cilju utvrđivanja postojanja osnova za pokretanje disciplinskog postupka u ovom slučaju.

Građanska kontrola policije ocijenila je važnim da je o događaju upoznat nadležni tužilac imajući posebno u vidu ukupne napore društva da se unaprijedi bezbjednost djece i mladih. Iz dva dopisa MUP Crne Gore - direktora Uprave policije i načelnika Unutrašnje kontrole policije - Savjet za građansku kontrolu policije Savjet je nedvosmileno informisan da je o prijavi i postupanju policijskog službenika I.M. prema dječaku M.V. blagovremeno informisan nadležni državni tužilac u Kotoru koji se izjasnio da se u događaju ne stiču obilježja krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti već po prekršaju. Savjet je isključivo nadležan da ocjenjuje postupanje policijskih službenika pa s tim u vezi konstatuje da su službenici policije, CB Budva i Uprava policije u cjelini, preduzeli sve potrebne radnje kako bi se u potpunosti zaštitio fizički integritet dječaka i sankcionisalo nasilje I.M, policijskog službenika, kritičnom prilikom van dužnosti, prema njemu.

Uprava policije dodatno je informisala Savjet da je “u saznanju da je kritičnom događaju tj. prijavljenom napadu na maloljetnog dječaka, neposredno prethodilo uznemiravanje porodice policijskog službenika koji stanuje u blizini mjesta na kojem se događaj desio, u blizini igrališta, na način što su nepoznata lica lupala na vrata stana u kojem stanuje sa, između ostalog, maloljetnom djecom. Pošto se to ponavljalo nekoliko večeri, I.M. je te večeri izašao, nakon lupanja, uznemiravanja i plakanja njegove djece kada se i desio opisani događaj”. Direktor Uprave policije je naveo i “da bez obzira na iznijeto, ovaj događaj u kojem su se dešavala uznemiravanja porodice I.M. ne može biti opravdanje policijskom službeniku da se grubo ponaša, te da će povodom predmetnog događaja sve zakonom predviđene mjere i radnje biti preduzete kako bi, ukoliko se u postupcima utvrdi njegova krivica, policijski službenik odgovarao pred zakonom”. Savjet je dodatni odgovor Uprave policije ocijenio nepotrebnim smatrajući da bi se isti mogao tumačiti i kao pokušaj relativizacije agresivnog ponašanja policijskog službenika kroz iznošenje navodnih uzroka njegovog postupka koji

su za postupke koji se vode na osnovu Zakona o unutrašnjim poslovima sasvim nerelevantni.

Savjet je, periodično, kako su pristizali, odgovore iz Uprave policije i MUP prosljedio roditeljima dječaka na upoznavanje sa sadržinom i eventualno dodatno izjašnjenje. Roditelji M.V. pisanim putem su obavijestili da su u potpunosti zadovoljni sprovedenim postupkom građanske kontrole policije.

Savjet, iskazujući razumijevanje za porodične prilike, ocjenio je da je policijski službenik I.M, iako kritičnog prilikom van službe, ispoljio profesionalno i građanski, neprihvatljivo ponašanje pristupajući metodi nasilnog disciplinovanja i fizičkog kažnjavanja dječaka M.V. iz Budve narušavajući njegov fizički integritet i dostojanstvo i postupajući protivno vrijednostima policijske organizacije i opšte prihvaćenim standardima o poštovanju dječijih i ljudskih prava.

Savjet je ocjenio da su u Upravi policije blagovremeno i profesionalno preduzete sve potrebne radnje i aktivnosti, uključujući i konsultovanje nadležnog državnog tužioca, i te činjenice su izuzetno važne za potvrdu objektivnosti i ukupnog kredibiliteta crnogorske policije. Savjet je, za razliku od nekih drugih, ranijih, događaja u vezi sa kršenjem ljudskih prava, prepoznao i konstatovao odsustvo bilo kakve međukolegijalne solidarnosti sa agresivnim postupanjem koje je protivno trenutnim i dugoročnim interesima djeteta.

Savjet je pozvao rukovodioca Sektora za obezbjeđenje ličnosti i objekata Uprave policije da u najskorijem roku organizuje odgovarajuće dodatno učenje za policijskog službenika I.M. o posljedicama koje proizvodi nasilje prema djeci, smanjenju nasilja prema djeci u svim okruženjima, jačanju zaštite djece posebno njihovog fizičkog i mentalnog zdravlja, poštovanju osnovnih prava djece i relevantnih standarda s tim u vezi.

Uprava policije je obavijestila da je postupajući po izdatoj preporuci iz tačke 15 Zaključka Savjeta, Sektor za obezbjeđenje ličnosti i objekata organizovao odgovarajuće dodatno učenje za policijskog službenika I.M, u službenim prostorijama Uprave policije u Zagoriču, u vidu dvočasovnog učenja o posljedicama koje proizvodi nasilje prema djeci, njegovom smanjenju u svim okruženjima, jačanju zaštite djece posebno njihovog fizičkog i mentalnog zdravlja, poštovanju osnovnih prava djece i relevantnih standarda. Ovom prilikom, policijskom službeniku I.M. prezentovane su i teme: Konvencija o pravima djeteta (najbolji interes djeteta, učešće djeteta, pravo na život, opstanak i razvoj, nediskriminacija); Prevencija i zaštita djece od nasilja; Pojam i definicija nasilja nad djecom; Vrste nasilja nad djecom; Posljedice koje proizvodi nasilje nad djecom; Institucionalni mehanizmi za zaštitu djece od nasilja. Takođe, u okviru izdate preporuke o dodatnom učenju za policijskog službenika I.M., na predlog rukovodioca Odsjeka za obezbjeđenje objekata i DKP, službenik je pohađao i jednodnevnu obuku na temu „Etički kodeks“ u organizaciji Uprave za kadrove, 25.05.2018, kojom prilikom su polaznicima prezentovane ove teme: Analiza i značaj Etičkog kodeksa državnih službenika i namještenika; Etički kodeks kao instrument jačanja

zakonitog rada državnih organa i službenika koji vrše poslove državne uprave; Etički kodeks kao izvor saznanja građana o tome kakvo postupanje i ponašanje imaju pravo da očekuju u postupcima ostvarivanja svojih prava, interesa ili obaveza; Pravila ponašanja i etički standardi; Vještina komunikacije sa strankama kao uslov dobrog poslovnog ponašanja, odnos službenika prema građanima; Međusobni odnosi službenika; Nadležnost Etičkog odbora kao nezavisnog tijela kojem se građani mogu obratiti zbog povrede standarda i pravila Etičkog kodeksa. U prilogu dopisa Savjetu je dostavljena kopija potvrde Uprave za kadrove na ime policijskog službenika I.M. Savjet je obavještenje Sektora za obezbjeđenje ličnosti i objekata prosljedio na upoznavanje podnosiocu pritužbe građaninu S.V.

Incident u budvanskoj srednjoj školi: Policija postupila senzibilisano i profesionalno

Mediji su, 19. novembra 2018, izvijestili da se u srednjoj školi u Budvi dogodio incident u kojem je učestvovalo više mlađih, i maloljetnih, osoba. Savjet je od direktora Policije zatražio da informiše o incidentu, preduzetim radnjama policije, pozadini napada na učenika i profesionalnom stavu socijalnih radnika.

Uprava policije je odgovorila Savjetu da su službenici CB Budva, 13. 11. 2018, zaprimili prijavu da je u prostorijama srednje mješovite škole "Danilo Kiš" u Budvi došlo do fizičkog napada od strane tri nepoznata muška lica na učenika te škole, mlđb. D.P. Policijski službenici CB Budva su se uputili na lice mjesta i došli do saznanja da su tri muška nepoznata lica u dvorištu škole fizički napali imenovano malodobno lice zadajući mu dva udaraca u predjelu glave, koji se nakon fizičkog napada udaljio i pošao u unutrašnjost škole, u učionicu u kojoj je se odvijala nastava. Nepoznata lica su za D.P. ušla u unutrašnjost učionice i fizički ga ponovo napala, na način, što su mu zadali više udaraca zatvorenom šakom u predjelu glave i tijela. Policijski službenici CB Budva su operativnim radom na terenu i operativnim informacijama došli do saznanja da se radi o V.G. (2001) i E.B. (2001) - maloljetna lica, i M.G. (2000), svi iz Bara. U cilju razjašnjenja čitavog događaja službenici su prikupili obavještenja od P.D, V.G, M.G. i E.B, kao i D.J. i V.K. Shodno zakonskoj proceduri od maloljetnika su obavještenja prikupljena u prisustvu zakonskih zastupnika - roditelja ili službenika Centra za socijalni rad i nakon preduzetih mjera i radnji, policijski službenici su o događaju upoznali ODT u Kotoru, kojem su pročitana sva obavještenja prikupljena od građana, kao i ljekarski izvještaj sačinjen od osoblja hitne medicinske pomoći u Budvi i ljekarski izvještaj u kom je mlđb. P.D. konstatovana povreda u vidu frakture vilice. Takođe, shodno prebivalištu maloljetnika, o predmetnom događaju detaljno je upoznat tužilac za maloljetnike u ODT u Baru. Nakon konsultacije Državni tužilac u ODT u Kotoru i Državni tužilac za maloljetnike u Baru su se izjasnili da se u radnjama lica koji su akteri navedenog događaja stiču elementi bića krivičnog

djela „nasilničko ponašanje” iz čl. 399 KZCG u sticaju sa krivičnim djelom „teška tjelesna povreda” iz čl. 151 KZCG, te da se protiv punoljetnog M.G. (2002) podnese krivična prijava u redovnom postupku ODT u Kotoru, a protiv mladb. V.G. (2001) i B.E. (2001) podnese krivična prijava u redovnom postupku ODT u Baru. Savjetu je saopšteno da su službenici CB Budva, 19. 11. 2018, protiv ovih lica podnijeli krivičnu prijavu ODT u Kotoru i Baru u redovnom postupku, zbog postojanja osnovane sumnje da su počinili krivično djelo nasilničko ponašanje, iz člana 399 KZ CG u sticaju sa krivičnim djelom teška tjelesna povreda, iz člana 151 KZ CG, na štetu mladb. P.D. iz Budve. Na okolnosti prijavljenog događaja, u cilju pružanja adekvatnog psihosocijalnog tretmana obaviješteni su službenici Centra za socijalni rad u Budvi, koji su prisustvovali prikupljanju obavještenja od oštećenog P.D. Ovaj i Centar za socijalni rad u Baru o navedenom događaju su upoznati pismenim putem i od njih je zatraženo da preduzmu mjere i radnje iz domena njihove nadležnosti, a o preduzetim mjerama i radnjama i o ishodu događaja, pismenim putem je obaviještena i direktorica škole. Policije je saznala da je pozadina napada na učenika P.D. njegova prijateljska i bliska komunikacija sa djevojkom jednog od napadača.

Savjet je ocjenio da su službenici policije postupali brzo, profesionalno i senzibilisano, poštujući i sve standarde u radu sa malodobnim licima. Konretn slučaj potvrdio je još jednom kapacitete crnogorske policije za profesionalan i odgovoran odnos prema maloljetnicima i problematici nasilja među mladima.

Postupanje prema mladima koji su pod dejstvom alkohola: Izdava preporuka policiji

Savjetu za građansku kontrolu rada policije, putem društvenih mreža obratili su se građani s interesovanjem, iznoseći određena iskustva, koja su obaveze policijskog službenika koji pri obavljanju dužnosti ili po pozivu građana (1) na javnom mjestu zatekne maloljetno lice u alkoholisanom stanju i (2) maloljetno lice koje u alkoholisanom stanju remeti javni red i mir i pokazuje nedolično ponašanje.

Direktor Uprave policije je pružio detaljan odgovor koji je dostupan na ovom linku: <http://www.kontrolapolicije.me/sites/default/files/Izvjestaji/Preporuka%20-%20maloljetnici%20u%20alkoholu.pdf>

Savjet za građansku kontrolu rada policije, uzimajući u obzir dosadašnju registrovanu praksu, izdao je preporuku da policijski službenici kada posumnjaju da su zatekli malodobno lice u alkoholisanom stanju, onda kada je to i moguće, ostvare neposredan kontakt sa roditeljima. Zbog bezbjednosti i zdravlja malodobnog lica i prevencije mogućeg izvršenja prekršajnih i krivičnih djela - svađe, tuče, sukobi, nedolično ponašanje, uništavanje imovine, vandalizam, imovinski delikti i drugo - nije dovoljno to lice opomenuti i narediti da se udalji s lica mje-

sta, već pokušati stupiti u kontakt s roditeljima kako bi se, nakon njihovog dolaska, sa sigurnošću moglo konstatovati da lice u takvom stanju, nije nastavilo boravak na ulici. Time se unaprijeđuje komunikacija između policije i roditelja i u sklopu napora da se unaprijedi bezbjednost u zajednici može se doći i do podataka o tome na koji su način maloljetna lica ostvarila pristup alkoholu što može biti korisno kako za porodicu, i socijalni rad tako i za policiju i inspeksijske organe.

Iskustva određenih roditelja su takva da policija uglavnom opomene ta lica, naredi im udaljenje sa lica mjesta ili odlazak kući, ali ona nastave da borave na ulici a te činjenice, najčešće, ostanu nepoznate roditeljima.

Savjet je pozvao direktora Uprave policije da svoj odgovor sa pratećom izdatom preporukom distribuira prema svim centrima odnosno odjeljenjima bezbjednosti a preko njih i prema upravama školskih ustanova.⁵⁵

Ovu preporuku Savjeta je podržao je Odbor za zdrastvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore kao i Odbor Skupštine Crne Gore za ljudska prava i slobode koji je naglasio značaj i potrebu komunikacije između roditelja i policije kako bi se blagovremeno registrovalo ponašanje njihove djece.

Od Uprave policije nije pristigla ni jedna povratna informacija o realizaciji preporuke.

Usvojiti posebno uputstvo za postupanje prema maloljetnicima

Savjet za građansku kontrolu rada policije je, pozdravljajući sve dosadašnje i aktuelne aktivnosti u MUP i Upravi policije u vezi sa pojavnim oblicima maloljetničke delikvencije i njenog suzbijanja i prevencije, uputio podršku i preporuku MUP Crne Gore da se pripremi i donese odgovarajući protokol ili uputstvo o postupanju policijskih službenika_ca prema maloljetnim i mlađim punoljetnim licima. Savjet je sa ovom, i prethodno predstavljenom, preporukom upoznao odbore Skupštine Crne Gore za ljudska prava i slobode, zdrastvo, rad i socijalno staranje i za evropske integracije i pozvao ih da da kroz odgovarajuće zaključke podrže usvajanje izdatih preporuka. Nakon odgovora direktora Uprave policije, objavljen na sajtu, i činjenice da je Savjet upoznao generalnog direktora Direktorata za poslove nadzora i zatražio izjašnjenje s tim u vezi, Savjet je informisan da je donošenje Zakona o unutrašnjim poslovima planirano za drugi kvartal tekuće godine, nakon čega će se realizovati predmetna preporuka, a o svim aktivnostima ovim povodom MUP će, u cilju unapređenja dobre saradnje, blagovremeno informisati Savjet.

55 <http://www.roditelji.me/blog/2017/12/20/policija-da-kontaktira-roditelje-maloljetnika-u-alkoholisanom-stanju/>

Prajd: Prisustvo direktora Policije značajna profesionalna, politička i društvena činjenica

Savjet za građansku kontrolu rada policije od svog utemeljenja (2005) prati i podržava inkluziju i bezbjednost svih društvenih grupa.

Savjet je izrazio zadovoljstvo činjenicom da je i Povorka ponosa u Podgorici, novembar 2018, u organizaciji NVO "Kvir Montenegro", potekla bezbjedno i bez incidenata i tim povodom je javno čestitao organizatorima, direktoru Uprave policije, načelniku CB Podgorica i svim angažovanim službenicima. Savjet je ocjenio da je uspješna i bezbjedna Povorka, uz smanjenjeno prisustvo policije, proizvod ukupnih napora, prvenstveno policije i njene kontinuirane fokusiranosti na primjenu zakona kada je riječ o sigurnosti LGBT osoba u Crnoj Gori kao i unaprijeđenog krivičnog progona onih koji ugrožavaju sigurnost LGBT zajednice.

Prepoznajući reformske napore ministra unutrašnjih poslova, Mevludina Nuhodžića, u pravcu izgradnje moderne Policije i jačanja njenog kredibiliteta u javnosti, Savjet je posebno pozdravio učešće direktora Uprave policije i njegovih saradnika u šetnji LGBT zajednice što je čin vrijedan pohvale i podrške.

Prisustvo direktora Uprave policije na Povorki ponosa ne predstavlja samo otvorenu i iskrenu podršku LGBT zajednici u ostvarivanju njihovih ljudskih i građanskih prava, već i potpuni diskontinuitet sa ranijim lošim praksama, u kojima je Policija učestvovala, u diskreditaciji i kršenju ljudskih prava LGBT osoba. Prisustvo direktora Uprave policije, što je od društvene, profesionalne i političke važnosti, jeste poruka povjerenja, senzibiliteta i riješenosti Policije da unaprijedi bezbjednost LGBT osoba, mirnih okupljanja i društvenog života LGBT zajednice. Prisustvo čelnika nacionalne i policije Glavnog grada na Povorki ponosa Savjet je prepoznao i kao važan doprinos stvaranju tolerantnog i podsticajnog okruženja u samoj policijskoj organizaciji kako policijski službenici ne bi trpjeli negativne posljedice po osnovu dobrovoljno iskazane seksualne orijentacije ili rodnog identiteta.⁵⁶

Zaštita osjetljivih lica: Pohvaljeni policijski službenici u Tivtu

Građanin M.G. iz Sidneja, Australija, obratio se Savjetu u cilju provjere postupanja policijskih službenika Odjeljenja bezbjednosti (OB) Tivat povodom, kako je naveo, kontinuiranog uznemiravanja i nasrtaja na građanku Lj.R, 86-godišnju staricu, koja stanuje u bungalovu, na ostrvu Cvijeća, kao izbjeglica, u kojem je smještena nakon izbijanja rata na području bivše SFRJ. U pritužbi je istakao da je starica predmet omalovažavanja, maltretiranja, pokušaja fizičkog napada i uvreda njenih komšija, porodice B, koja, kako je naveo, ima namjeru

⁵⁶ Saopštenje Policije povodom Prajda 2018: <http://www.mup.gov.me/vijesti/193772/Policija-na-visini-zadatka-Montenegro-Pride-2018-odrzan-mirno-i-bez-incidentata.html>

useliti u njen bungalov. Ugledni crnogorski iseljenik M.G. je naglasio da se tim povodom više puta obraćao policiji u Tivtu ali da nije zadovoljan ostvarenom komunikacijom i njihovim odnosom kao i Centru za socijalni rad i opštinskoj administraciji Tivta, ali su ga oni ponovno uputili na Policiju s a kojom nije uspio ostvariti profesionalni kontakt.

Savjet je načelnika OB Tivat, Dragana Kontića, pozvao da naloži da policijski službenici odmah izađu na lice mjesta, obave razgovor sa staricom i licima koja se pominju u pritužbi, upoznaju se sa navodima koja ima u pogledu ugrožene bezbjednosti i pomognu joj da podnese, s tim u vezi, odgovorajuću prijavu policiji. Savjet je dodatno, ukoliko je potrebno, zatražio da o kompletnom slučaju, načelnik OB Tivat upozna nadležni Centar za socijalni rad (CSR) zbog, njihovog, daljeg postupanja. Savjet je zatražio detaljnu informaciju o svim preduzetim radnjama i za hitnost u postupanju.

Iz OB Tivat u odgovoru Savjetu su informisali da OB Tivat nema evidentiranih prijavi, te da je isti prvi put evidentiran na osnovu prijave Savjeta za građanasku kontrolu rada policije i komunikacije, ovim povodom, ostvarene sa policijskim službenicima OB Tivat. Član Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, neposredno je kontaktirao načelnika OB Tivat i prijava je evidentirana 29. aprila 2018. godine oko 16 sati. Nakon tog obavještenja koje je dalje primio načelnik Stanice kriminalitičke policije Branko Todorović sa istim je upoznao dežurnu službu Stanice policije. Odmah nakon prijema obavještenja policijski službenici OB Tivat su izašli na lice mjesta gdje su obavili razgovor sa građankom Lj.R. a o događaju upoznali dežurnog ODT u Kotoru S.J. koji se izjasnio da u konkretnom slučaju nema elemenata krivičnog djela i naložio da se sa predmetom upozna CSR Tivat, u cilju preduzimanja obaveza iz svoje nadležnosti kao i rodbina građanke, uz upozorenja na obavezu staranja o nemoćnom licu.

Kako su, tokom prvomajskih praznika 2018, od strane podnosioca pritužbe, građanina M.G, saopšteni dosta ozbiljni navodi o navodnom dodatnom neprofesionalnom odnosu policije, član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković, koji je i obrađivač predmeta, odlučio je da bez najave posjeti Stanicu policije (SP) Odjeljenja bezbjednosti (OB) u Tivtu kako bi se i tako saznalo sve što je potrebno u vezi primjene policijskih ovlašćenja i sugerisalo, u slučaju potrebe, blagovremene korekcije. Istim povodom kontaktirala ga je i nevladina organizacija (NVO) "SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica" ukazujući i na njihove informacije u vezi sa predmetnim slučajem. Člana Savjeta, mr Zekovića, je primio načelnik Stanice kriminalističke policije OB Tivat Branko Todorović i omogućio mu zatraženi uvid u predmete spisa koji se odnose na slučaj starice Lj.R. Na osnovu detaljnog uvida član Savjeta je nedvosmisleno konstatovao da su policijski službenici OB Tivat, postupajući po instrukciji Savjeta za građanasku kontrolu rada policije, profesionalno primjenjivali svoja ovlašćenja i u skladu sa ostvarenom komunikacijom sa nadležnim državnim tužiocem koji je naredio određene radnje. Po izdatoj preporuci Savjeta policijska patrola je izašla na lice

mjesta. Obavljen je razgovor sa njom i konsultovan je državni tužilac koji je policiji naložio da se obavijesti CSR. Tako je i naloženo obavljanje odgovarajućeg medicinskog pregleda u čemu policija nije učestvovala, kako je i saopšteno podnosiocu pritužbe, već je samo prisustvovala kako nalaže i zakon (asistencija). Prevoz gospođe Lj.R. uradila je, u prisustvu službenika CSR, Hitna medicinska pomoć u Psihijatrijskoj ustanovi u Kotoru.

Član Savjeta je obavio i telefonsku konsultaciju sa dežurnom službenicom u CSR koja je obavijestila da je pokrenut postupak dodjeljivanja staraoca starici ili njenog smještaja u kolektivno stanovanje. Kazala je da je obavljen pregled i da je isključivo konstatovana staračka demencija. Saopštila je da se starica nije protivila mogućnosti da bude smještena u kolektivno stanovanje (Dom starih) već je saopštila da će učiniti/prihvatiti sve na osnovu dogovora sa kćerkama. Povezani su CSR i imenovana NVO kako bi službenici CSR ostvarili što prije odgovarajući kontakt sa porodicom starice jer je od izuzetne važnosti bliska komunikacija porodice sa CSR jer starica nije zapušteno ili zanemareno lice o kojem nema ko da brine. Službenici CSR, što im nije bilo uopšte poznato, kao ni policiji, prije obraćanja Savjeta, sugerisano je da budu pažljivi u konkretnom slučaju jer određene informacije ukazuju da se radi o smišljenim pristupima i postupcima osoba iz komšiluka, saopšten im je njihov identitet, kako bi se starica držala pod pritiskom i primorala da napusti mjesto stanovanja i tako oslobodila prostor za navedena lica, a o čemu se govori u pritužbi podnijetoj Savjetu.

Član Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, zatražio je da sa patrolom izađe na lice mjesta i obavi razgovor sa staricom što je takođe omogućeno i realizovano. Policijski službenik je u naselju pronašao lice koje se pominje u pritužbi i od strane starice. Isti je pozvan da službene prostorije OB Tivat kako bi dao izjavu odnosno izjasnio se na sve okolnosti. Policijski službenik ga je, preventivno, upozorio na dalje ponašanje jasno ističući da Policija na bilo koji način neće tolerisati neprimjereno ponašanje prema starici i kršenje zakona. Od istog je u Stanici policije uzeta izjava.

O svojoj posjeti OB Tivat član Savjeta je i neposredno upoznao NVO "Sos telefon za žene i djecu žrtve nasilja" i podnosioca pritužbe. Savjet je podnosiocu pritužbe i porodici starice sugerisao neposredan, blagovremen i kvalitetan kontakt zasnovan na povjerenju sa CSR kako bi se u potpunosti zaštitili interesi starice u pogledu njenog kvalitetnog života, sigurnosti i zaštite integriteta i dostojanstva.

Savjet je konstatovao da je u konkretnom slučaju pokazano profesionalno i odgovorno postupanje policije i njeno djelovanje u zajednici. Savjet je konstatovao da su policijski službenici OB Tivat u konkretnom slučaju postupali savjesno, blagovremeno i profesionalno. Savjet je zato posebno pohvalio profesionalnost i senzibilitet policijskog službenika Dušana Obradovića i policijske službenice Jelene Dedejić, koji su, u pratnji člana Savjeta, mr Aleksandra Saša Zekovića, posjetili staricu Lj.R. Savjet je konstatovao zadovoljstvo i ponos zbog

takvog odnosa, postupanja i senzibiliteta policije i ocijenio da su takvi pristupi u interesu policijske organizacije i države. Savjet je takođe pohvalio ukupan pristup i odnos kao i pokazanu profesionalnost načelnika Stanice kriminalističke policije OB Tivat, Branka Todorovića, i načelnika OB Tivat, Dragana Kontića. Savjet je, konačno, pozvao ministra unutrašnjih poslova i v.d. direktora Uprave policije da imenovane policijske službenike i policijsku službenicu neposredno upoznaju sa pohvalnom ocjenom građanske kontrole policije i razmatre mogućnost dodatne pohvale i nagrađivanja prema policijskom službeniku Dušanu Obradoviću i policijskoj službenici Jeleni Dedejić.

Zaključak je dostavljen ministru unutrašnjih poslova, v.d. direktoru Uprave policije, podnosiocu pritužbe M.G, Odboru za zdravstvo rad i socijalno staranje i Odboru za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, na upoznavanje sa sadržinom.

ZAŠTITA DOBROBITI ŽIVOTINJA I PRIMJENA POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA

Zlostavljanje životinja: U Tivtu pas navodno korišćen kao mamac u izlovu ribe

Nevladina organizacija (NVO) za zaštitu životinja “Spasi me” iz Danilovgrada obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na slučaj navodne zloupotrebe životinja u opštini Tivat a povodom informacije da se psi koriste kao mamci za izlov ribe, i obavijestila ovo tijelo da je obraćanje s tim u vezi uputila Upravi policije i Odjeljenju bezbjednosti (OB) Tivat. Ova NVO je uputila molbu Savjetu da isprati i ocjeni postupanje policije u konkretnom slučaju i u prilogu dostavila screen shot obraćanja Upravi policije i OB Tivat kao i fotografiju na kojoj se vidi pas u vodi koji se navodno koristi kao mamac. Savjet se obratio Upravi policije i OB Tivat da informišu o preduzetim mjerama i radnjama.

Načelnik OB Tivat je informisao da su službenici izvršili neophodne provjere pa su na području naselja Lepetani obavljene razgovori sa više građana kao i sa načelnikom Komunalne policije u Kotoru, koji ima prebivalište na tom području, koji su saopštili da se sporni snimak mjesta događaja u akvatoriju zaliva ne odnosi na teritoriju opštine Tivat, već da to područje pripada Kotoru, kod naselja Stoliv. Kako je u vezi predmetnog događaja informisan i Osnovni državni tužilac (ODT) u Kotoru izvršene su neophodne konsultacije pa je odgovor u vezi postupanja službenika OB Tivat dostavljen Tužilaštvu dana 26.12.2017. U komunikaciji sa postupajućim tužiocem konstatovano je da je povodom predmetnog slučaja upoznato i OB u Kotoru.

Načelnik OB Kotor je obavijestio Savjet da su policijski službenici na osnovu izvršenog uvida u nastalu fotografiju psa vezanog u moru preduzeli mjere u cilju određivanja lokacije lica mjesta. Nakon što je ustanovljeno da bi predmetna lokacija mogla biti na potezu Stoliv - Verige, izvršen je obilazak kompletnog priobalnog dijela Stoliva, u dijelu teritorijalne nadležnosti OB Kotor, a sve u cilju pronalaska lica mjesta, uginule životinje i bližih saznanja o eventualnom počiniocu. Izvršenim obilaskom predmetne teritorijalne nadležnosti, službenici nijesu mogli pronaći lice mjesta, uginulu životinju kao ni detalj - mrlju žute boje sa fotografije koji odgovara detaljima u Jadranskom moru na teritoriji nadležnosti. Kako prethodno navedeno nije dalo rezultate, službenici su na licu mjesta obavili razgovor sa više mještana naselja Stoliv koji su o događaju upoznati sa

društvenih mreža ali im je, kako su istakli, ovaj događaj desio u Stolivu, tada kao ni ranije. Službenici na osnovu pribavljenih operativnih saznanja u službene prostorije OB Kotor su pozvali određen broj građana i od njih uzeli na zapisnik obavještenja prikupljena od građanina, ali to nije dalo rezultate.

O preduzetim mjerama i radnjama službenika policije, upoznat je ODT u Kotoru, koji se izjasnio da za navedeni događaj nema elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, te da se trenutno radi samo o događaju uslijed neposjedovanja informacije o licu mjesta, uginule životinje, vremena nastanka fotografije kao i da je preduzimanje daljih mjera i radnji potrebno nastaviti.

Nakon navedenog, policijski službenici su operativnom vezom, mještanim kome je veoma dobro poznat priobalni dio, izvršili ponovni obilazak cjelokupnog dijela teritorije u zoni odgovornosti OB Kotor, ali istim nije pronađeno bilo šta interesantno za navedeni događaj. Policijski službenici su obavili razgovor i sa predsjednikom Mjesne zajednice Stoliv, kojom prilikom je informisao da mu je priobalni dio Jadranskog mora izuzetno poznat, i istakao da se radi o dijelu koji se nalazi na potezu Stoliv - Verige, tačnije između zadnjih kuća u Stolivu i ribnjaka. Naveo je i da nema saznanja da se predmetni slučaj desio u ovom mjestu, niti mu je uopšte poznato da se na ovakav način životinje koriste kao mamac za ulov i slično, a naročito što se sa predmetne fotografije jasno vidi, da se radi o velikoj blizini obale, što je teoretski nemoguće da neko od mještana ne uočiti ribare na vodi Jadranskog mora, bilo sa obale ili čamca jer svakodnevno šetaju pored mora.

U dopisu OB Kotor je navedeno da na osnovu do sada preduzetih radnji policije sve činjenice ukazuju da se ovaj događaj najvjerojatnije desio na dijelu od samog kraja teritorijalne nadležnosti OB Kotor (zadnje kuće u Stolivu), prema Verigama (nadležnost OB Tivat), te se na osnovu navedenog, ne može sa sigurnošću utvrditi tačna lokacija gdje se desio događaj i u zoni čije teritorijalne nadležnosti. U zaključnici dopisa se navodi da su policijski službenici u vezi predmetnog događaja, u više navrata ostvarili komunikaciju sa nadležnim tužiocem, i tom prilikom insistirali na izdavanju naredbe za provjeru fejsbuk stranice "Podgorički vremeplov", na kojoj je objavljena predmetna fotografija uginule životinje, ali su obavješteni da naredbu nije moguće izdati već da je potrebno nastaviti terenski rad u cilju prikupljanja bitnih činjenica za navedeni slučaj.

Savjet je ovom prilikom obavješten i da su kompletni spisi predmeta formirani od strane službenika policije povodom ovog događaja dostavljeni ODT u Kotoru na upoznavanje i dalje postupanje te da službenici OB Kotor u saradnji sa službenicima OB Tivat i dalje preduzimaju mjere i radnje u cilju utvrđivanja činjenica vezano za predmetni događaj.

Potom je i Uprava policije informisala da službenici OB Kotor i službenici OB Tivat, sprovode zajedničke aktivnosti i dalje provjere, operativno preduzimajući potrebne mjere u cilju utvrđivanja eventualnih nedozvoljenih radnji učinjenih od strane NN lica ili više njih, u konkretnom slučaju.

Savjet je odgovore iz policije javno objavio i dostavio podnosiocu pritužbe ali i određenom broju drugih aktivnih NVO pozivajući ih da dodatnim informacijama podrže i pomognu napore policije ali se nijedna od njih dodatno nije obratila/javila Savjetu. Savjet imajući u vidu ovaj ali i druge slučajeve u vezi za nehumanim odnosom prema životinjama a koji se javnosti predstavljaju preko određenih stranica na društvenim mrežama apeluje na aktiviste organizacija za zaštitu životinja da insistiraju na većoj odgovornosti pri objavljivanju fotografija i snimaka koji uznemire javnost a posebno da se potrudite da se nadležnim organima osiguraju bar početne, pouzdane, informacije. Savjet je ocjenio da su službenici OB Tivat i OB Kotor u konkretnom slučaju profesionalno postupali te pokazali priličnu posvećenost preduzimajući brojne radnje i aktivnosti u cilju utvrđivanja činjenica za predmetni događaj.⁵⁷

Zlostavljanje životinje u Petnjici: Pohvaljen rad Policije

Građanke D.K. iz Podgorice i S.R. iz Bijelog Polja, zatražile su od građanske kontrole policije da prati i ocijeni postupanje policijskih službenika povodom prijave koju su, 30.01.2018, podnijele Upravi policije i CB Berane a odnosi se na zlostavljanje životinje u opštini Petnjica. U prilogu su, kroz odvojeno obraćanje Savjetu, dostavile dokumentaciju, koja je postala dostupna na društvenoj mreži "Facebook", na kojoj se vidi da dvije osobe, mlađa i starija, nehumano postupaju prema životinji (psu) na način što je, prema objavljenom materijalu, zlostavljaju i ubijaju. Savjetu je dostavljena integralna prijava, sa priložima, podnijeta policiji a u kojoj se od iste traži da utvrdi identitet osoba koje tako postupaju prema životinji te da, zbog postupanja osnovane sumnje da je posrijedi krivično djelo, iz člana 309 KZ Crne Gore - Ubijanje i mučenje životinja i razaranje njihovog staništa, o svemu blagovremenu obavijeste nadležnog državnog tužioca. Sličan zahtjev za praćenje postupanja policije podnijela je i NVO "Ruka Šapi".

Savjet je od direktora policije zatražio hitno postupanje i povratnu informaciju o preduzetim radnjama. Sa obavještenjima dviju građanki Savjet je upoznao i Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore i kod predsjednika, prof.dr Petra Ivanovića, inicirao diskusiju o zaštiti životinja uz učešće predstavnika nadležnih državnih organa i NVO koje su posvećene zaštiti životinja. Uprava policije je obavijestila da su službenici CB Berane, odmah i po saznanju iz medija i društvenih mreža da je, 28.01.2018, NN lice iz sela Bor, opština Petnjica mučilo i zlostavljalo životinju (psa), operativnim radom došli do saznanja da je navedeni događaj počinio M.A, od kojeg je zaprimljen Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, kao i njegove maloljetne kćerke S.A, u prisustvu zakonskog zastupnika i socijalnog radnika. Na-

⁵⁷ ODT u Kotoru je obavijestilo Savjet da je postupak u fazi izviđaja te da će odluka po prijavi biti donijeta nakon prikupljanja svih dokaza i utvrđivanja svih relevantnih činjenica kako u pogledu učinioaca krivičnog djela tako i u pogledu navodnog zlostavljanja i mučenja životinje.

ime, isti su izjavili da u konkretnom događaju nije bilo mučenja i zlostavljanja životinje, već da su imali namjeru da jednog psa lualicu zbrinu - zadrže, a pret-hodno da ga „zaprša od buva“, prskajući ga sprejom i da je tom prilikom M.A. vezao psa za noge, kako ga ne bi povrijedio, pa je nakon zaprašivanja i pušten” navedeno je u policijskoj informaciji. Takođe Savjet je od Uprave policije obaviješten da je o događaju upoznat ODT u Beranama koje je naložilo da se protiv M.A: podnese krivična prijava za krivično djelo: Ubijanje i mučenje životinja i razaranje njihovog staništa iz čl. 309 KZCG.

Nakon saslušanja otkrivenog M.A. iz Petnjice, ODT u Beranama je primjenom instituta odloženog krivičnog gonjenja iz čl. 272 Zakonika o krivičnom postupku, donijelo rješenje kojim je otkrivenom M.A. naloženo da uplati iznos od 300 eura u korist JU “Dom starih” u Bijelom Polju.

Savjet je pohvalio i samoinicijativne aktivnosti službenika CB Berane koji su u najkraćem mogućem roku, na osnovu uspješnih operativnih aktivnosti, identifikovali aktere ovog događaja. Takav pristup policije je od važnosti za suzbijanje sličnih negativnih pojava, unaprijeđenje informisanosti javnosti, za brzu i efikasnu primjenu zakona i ostvarivanje potrebne saradnje sa civilnim društvom. Savjet je posebno prepoznao činjenicu da su policijski službenici svoja ovlašćenja prema maloljetnom licu, akteru događaja, primjenjivali sa dodatnom profesionalnom pažnjom i u prisustvu zakonskog zastupnika i službenika Centra za socijalni rad. Službenici CB Berane su blagovremeno i profesionalno komunicirali sa nadležnim ODT u Beranama u potpunosti postupujući po njihovim nalogima, čime su aktivnosti službenika policije u potpunosti iscrpljene i zaokružene. Savjet u konačnom je ocjenio da su službenici CB Berana u konkretnom slučaju postupali efikasno, odgovorno i profesionalno.

Inicirane konsultacije policije i organizacija za zaštitu životinja

Savjet za građansku kontrolu rada policije inicirao je kod direktora Uprave policije organizovanje tematskog radnog sastanka na kojem bi učestvovali predstavnici Uprave policije i nevladinih organizacija (NVO) koje su posvećene zaštiti životinja. Savjet je pozvao direktora Uprave policije da naloži kreiranje detaljne i sadržajne informacije o svim aktivnostima Uprave policije u vezi sa zaštitom životinja, komunikaciji sa NVO sektorom, uočenim problemima i nedostacima koji su u vezi sa NVO ili Upravom policije, u vezi sa primjenom Krivičnog zakona koji se odnosu na mučenje i ubistvo životinja te aktivnostima policije u vezi sa suzbijanjem borbi pasa i kladenja na borbe pasa. Takođe zatraženo je da direktor Uprave policije odredi starješine iz sjedišta Uprave policije i iz centara bezbjednosti koji bi kompetentno prisustvovali iniciranom grupnom sastanku.

Uprava policije je prihvatila prijedlog Savjeta za održavanje posebnog konsultativnog sastanka policije i NVO sektora posvećenog zaštiti životinja te

informisala Savjet da je u toku izrada detaljne informacije u vezi sa radnjama i viđenjem policije u odnosu na ovu temu. Direktor Uprave policije je obavijestio da će predmetnom sastanku prisustvovati starješine iz osam centara bezbjednosti i starješina iz Odjeka za javni red i mir. Predloženo je da sastanku prisustvuju predstavnici lokalne samouprave i predstavnici nadležnih inspekcija. Savjet je, zbog upoznavanja javnosti i civilnog društva, odgovor direktora Uprave policije javno objavio.

Zaštita životinja: Komunikacija sa matičnim parlamentarnim Odborom

Savjet je kod Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore inicirao diskusiju o zaštiti životinja uz učešće predstavnika nadležnih državnih organa i NVO koje su posvećene zaštiti životinja. Savjet je ocijenio da bi i učešće Uprave policije bilo neophodno a građanska kontrola policije bi Odbor i poslanike informisala o svojim ocjenama o primjeni policijskih ovlašćenja u vezi predmetne teme. Savjet je smatrao da bi, kroz konstruktivnu diskusiju, Odbor mogao da kreira odgovarajuće zaključke kako bi se unaprijedila primjena zakona i zaštita životinja.

Predsjednik Odbora, prof dr Petar Ivanović, je informisao da je ovo radno tijelo Skupštine Crne Gore na svojoj XXI sjednici održanoj 8.02.2018.godine razmotrilo inicijativu građanske kontrole policije i upoznalo se sa slučajem na koje su ukazale dvije građanke, D.K. i S.R. Budući da sličnih primjera ima i u drugim opštinama, Odbor je ocijenio da navedeni primjer zahtjeva širu raspravu te da je odlučeno da se od Savjeta zatraže dodatne informacije u vezi predmetne teme, prije svega u kontekstu primjene Zakona o zaštiti dobrobiti životinja. Savjetu je upućena molba da tražene informacije Odboru dostavi u što kraćem roku, kako bi na bazi istih na nekoj od narednih sjednica Odbor odlučio o potrebi održavanja konsultativnog saslušanja.

Savjet je Odboru dostavio obilan materijal koji uključuje sve predmete po kojima je postupala građanska kontrola policije a odnose se na primjenu policijskih ovlašćenja u vezi sa zaštitom životinja. Savjet je ocijenio da će poslanici pažljivim čitanjem i analizom priloženog materijala moći da se detaljno i kvalitetno upoznaju sa problemima građana i stajalištima NVO, policijskom praksom, koji su, posebno na lokalnom nivou, sa aspekta policije, ključni problemi u vezi sa zaštitom životinja, kakva je komunikacija policijskih službenika sa državnotužilačkom organizacijom i dr.

Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore sa punom se pažnjom odnio prema obraćanju Savjeta u vezi sa zlostavljanjem životinja. S tim u vezi je Odbor, definišući rok, od Uprave policije zatražio informaciju o policijskim intervencijama u vezi sa zlostavljanjem životinja. Pomoćnik direktora zadužen za Policiju opšte nadležnosti Savjetu je pružio

detaljnu informaciju o tome. Savjet je sa posebnom pažnjom zahvalio skupštinskom odboru na posvećenoj pažnji ovoj temi i preduzetim aktivnostima.⁵⁸

Ubijanje i mučenje životinja: Građanka iz Herceg Novog zatražila provjeru postupanja policije

Građanka A.Ć. iz Herceg Novog obratila se građanskoj kontroli policiji povodom krivične prijave koju je podnijela CB Herceg Novi protiv nepoznatog počinioca a zbog krivičnog djela Ubijanje i mučenje životinja iz Člana 309 KZ Crne Gore. Ona je Savjet pozvala da prati i ocijeni postupanje policije. U prilogu obraćanja je dostavila prijavu sa fotografijom na kojoj je uginuta svezana životinja (pas) u moru.

Zbog razvijanja kvalitetnog odnosa i odgovorne komunikacije sa građanima i civilnim društvom Savjet je načelniku CB Herceg Novi preporučio da se građanka kontaktira i pozove na neposredan razgovor a u cilju pružanja dodatnih pojašnjenja i informacija kako bi se policijski službenici, upravo na osnovu koncepta "Policija u zajednici", dodatno angažovali u pogledu saznavanja daljih operativnih podataka a sve u cilju identifikacije vlasnika životinje i mogućeg počinioca ovog krivičnog djela. Savjet je zatražio i detaljnu povratnu informaciju o svim preduzetim radnjama povodom podnijete prijave građanke A.Ć.

Načelnik CB Herceg Novi, Dragan Banićević, informisao je Savjet da je građanka A.Ć, 08.02.2018, na e-mail adresu CB prijavila da je na društvenoj mreži "Facebook" na stranici „Podgorički vremeplov“ vidjela fotografiju uginulog i svezanog psa u moru, te da je ispod objavljene fotografije stajao natpis da je pas fotografisan u naselju Meljine u Herceg Novom. Policijski službenici CB Herceg Novi su, 9.02.2018, o navedenom upoznali državnog tužioca u ODT u Herceg Novom i preduzeli niz mjera i radnji u cilju rasvjetljavanja događaja. S obzirom da građanka A.Ć. u svojoj prijavi nije mogla precizirati mjesto i vrijeme izvršenja krivičnog djela, kao i da se na dostavljenoj fotografiji i Facebook stranici „Podgorički vremeplov“ ne može prepoznati lokacija gdje je fotografisano tijelo uginulog psa, policijski službenici CB Herceg Novi i Odjeljenja granične bezbjednosti Herceg Novi – Plovne jedinice su izvršili obilazak priobalnog područja od mjesta Kumbor do gradske luke „Škver“ u Herceg Novom, sa posebnim osvrtom na priobalno područje u Meljinama. Tom prilikom nije pronađeno tijelo uginulog psa. Kako pretraga priobalnog područja nije dala rezultate, službenici su obavili razgovore sa više mještana iz naselja Meljine kao i sa ljudima koji se bave ribolovom, koji su nam saopštili da u moru nijesu primjetili tijelo uginulog psa i da nemaju podataka da se tako nešto desilo na području Meljina.

58 Na 38. sjednici Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje pomenute su određene aktivnosti Savjeta za građansku kontrolu rada policije. U cilju objektivnog informisanja poslanika Skupštine i javnosti Crne Gore Savjet je izdao saopštenje u kojem su iznijete činjenice o komunikaciji sa Odborom koje je dostupno na ovom linku: <http://www.kontrolapolicije.me/blog/%C4%8Dinjenice-o-komunikaciji-savjeta-sa-odborom-skup%C5%A1tine-crne-gore-za-turizam-poljoprivredu>

U obavljenom razgovoru sa građankom A.Ć. imenovana je istakla da je ostvarila kontakt sa administratorom Facebook stranice „Podgorički vremeplov“ koji joj je odgovorio da ne posjeduje bliže informacije o osobi koja je objavila fotografiju i lokaciji gdje je fotografija nastala. Imenovana je saopštila da je bezuspješno pokušavala da dođe do što konkretnijih saznanja o navedenom događaju ali da ni ona ne posjeduje nikakve dodatne informacije o prijavljenom događaju, te da nema nikakvih bližih saznanja o fotografiji koja je objavljena na društvenoj mreži. Shodno preduzetim mjerama i radnjama policijski službenici su u više navrata ostvarili komunikaciju sa nadležnim tužilaštvom koje se izjasnilo da trenutno za predmetni slučaj ne postoje elementi krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, već se radi samo o događaju, a sve iz razloga što nemamo lice mjesta, uginulu životinju, vrijeme i mjesto kada i gdje je nastala fotografija i druge bitne činjenice, pri čemu je tužilac naložio da se nastavi sa preduzimanjem daljih mjera i radnji.

Formirani su spisi predmeta o svim preduzetim mjerama i radnjama CB Herceg Novi, koji su dostavljeni tužilaštvu na upoznavanje. Nadležnom Državnom tužiocu je predočeno da se inicira izdavanje naredbe za provjeru i vještačenje stranice „Podgorički vremeplov“ na kojoj je objavljena sporna fotografija, sa ciljem da se utvrde bitne činjenice za dokazivanje, kojom prilikom smo povratno informisani da nije moguće izdati naredbu za pribavljanje potrebnih tehničko-tehnoloških podataka sa navedene Facebook stranice, s obzirom da se radi o firmi čije je sjedište u SAD. S obzirom da su i u ranijem periodu na Facebook stranici „Podgorički vremeplov“ objavljivane fotografije na kojima su uginuli i svezani psi bačeni u more, a za koje se navodilo da su fotografisane na području Bokokotorskog zaliva, o kojim postupanjima smo Vas i ranije obavještavali, smatramo da su policijski službenici CB Herceg Novi sa pripadajućim OB Kotor i OB Tivat profesionalno preduzeli sve mjere i radnje iz domena svoje nadležnosti, kako bi pokušali doći do bližih saznanja i bitnih činjenica za predmetne događaje. Ono što je indikativno i što upućuje na sumnju da postoji mogućnost da se radi o zlonamjernim ili montiranim fotografijama, jeste činjenica da se u svakom konkretnom slučaju nije moglo odrediti mjesto i vrijeme gdje su fotografije nastale, a u razgovoru sa stručnim licima koji su pogledali zadnju fotografiju iz Meljina, isti su istakli da s obzirom na boju mora na fotografiji navedeni vremenski period objavljivanja fotografije nikako ne odgovara zimskim uslovima, tj. pretpostavka je da ako se događaj i desio, po boji vode najvjerovatnije se radi o ljetnjem vremenskom periodu.

Savjet je konstatovao da je Načelnik CB Herceg Novi, Dragan Banićević, u potpunosti postupio po izdatim preporukama građanske kontrole policije i Savjet je takav pristup pohvalio. Savjet je ocjenio da je kompletno postupanje službenika CB Herceg Novi bilo efikasno, blagovremeno i profesionalno. Savjet imajući u vidu ovaj i druge slučajeve u vezi za nehumanim odnosom prema životinjama a koji se javnosti predstavljaju preko određenih stranica na društvenim mrežama je apelovao na aktiviste organizacija za zaštitu životinja da insistiraju

na većoj odgovornosti pri objavljivanju fotografija i snimaka koji uznemire javnost a posebno da se založe da se nadležnim organima osiguraju bar početne, pouzdane, informacije.

Organizovanje borbi pasa u opštini Berane: Zatražena provjera saznanja građana

Nekoliko građana i aktivista za zaštitu životinja koji su se plašili za svoju bezbjednost dostavili su Savjetu za građansku kontrolu rada policije svoja saznanja o navodnom organizovanju borbi pasa na području opštine Berane na kojima učestvuju i lica iz drugih sredina Crne Gore. CB Berane je upoznat sa obavještenjima koja su pružena Savjetu a odnose se na osobe koje se navodno bave organizovanjem borbi pasa i lokaciji na koja se ista sprovode. Ukazano je, prema navodima, da se psi drže u nehumanim uslovima, bez stalnog i redovnog pristupa hrani i vodi, i da imaju brojne tragove, po tijelu, od borbi. Saopšteno je da se, navodno, u tu svrhu koriste i školski objekti. Savjet je ocijenio važnim da se kroz odgovarajući operativno taktički rad i mjere prate ove nezakonite aktivnosti kako bi se u odgovarajućem trenutku mogle zaokružiti eventualnim podnošenjem krivičnih i prekršajnih prijava te privremnim oduzimanjem životinja i njihovim smještajem u odgovarajuće prihvatilište. Savjet je zatražio se prema ovom kriminalističko obavještanom podatku, i na operativnom i taktičkom nivou, postupiti obazrivo, povjerljivo i profesionalno. Uprava policije je obavijestila da su službenici CB Berane obavili razgovore sa svim licima koja se pominju u prijavi i posjetila lokacije na koje je ukazano iz Savjeta. U kontekstu odgovora koji je Uprava policije dostavila u vezi sa predmetnim slučajem, Savjet za građansku kontrolu rada policije je konstatovao da su policijski službenici preduzeli ozbiljne aktivnosti ali da iste i pored profesionalno preduzetih napora nijesu potvrdile saznanja i navode građana. Savjet je sa informacijama dobijenim od građana i o aktivnostima koje je preduzela policija upoznao ministra prosvjete u Vladi Crne Gore.

Ubijanje životinje u Mojkovcu: Tužilaštvo odbacilo prijavu, Policija postupila profesionalno

NVO "Društvo za zaštitu životinja - Ruka Šapi", sa sjedištem u Podgorici, obratila se građanskoj kontroli policije ukazujući na slučaj usmrćenog šteneta u mjestu Polja, opština Mojkovac, 18. marta 2018. godine. Za ovaj slučaj podnosioci pritužbe su saznali putem mreže "Facebook", a u opisu ovog događaja se navodi da je neposredno nakon počinjenog djela građanin Lj.F. zatečen kako se udaljava sa lica mjesta, noseći metalni poljoprivredni alat - ašov, te da je o

samom događaju obaviještena policija koja je izašla na teren i izvršila uviđaj, uzela izjave od očevidaca i samog osumnjičenog koji je, kako se navodi, priznao izvršenje krivičnog djela. U obrazloženju se, takođe, navodi da s obzirom da je štene prema informacijama koje je ova NVO dobila bilo mirno i socijalizovano, smatraju da nije postojao opravdan razlog za lišavanje života psa na ovaj izuzetno nehuman način o čemu svjedoče i same fotografije uznemirujućeg sadržaja dostavljene u prilogu.

U vezi sa iznijetim događajem NVO „Ruka Šapi“ podnijelo je, na osnovu čl.254 i 255 Zakona o krivičnom postupku Crne Gore krivične prijave CB Podgorica i Osnovnom državnim tužilaštvu (ODT) protiv imenovanog građanina, sa zahtjevom da se istražni postupak sprovede do kraja, uzimajući u obzir policijske i veterinarske izvještaje, a osumnjičeni u slučaju sudskog dokazivanja krivice kazni saglasno odredbama Krivičnog zakonika i Zakona o zaštiti dobrobiti životinja Crne Gore. Ova NVO zatražila je da Savjet prati i ocijeni primjenu policijskih ovlašćenja u konkretnom slučaju.

Uprava policije u odgovoru koji je dostavila Savjetu je informisala da je u kontekstu navedenog događaja, Dežurnoj službi OB Mojkovac telefonskim putem, dana 18.03.2018.godine u 16,20 časova, građanin F.M. podnio prijavu da je F.Lj. u mjestu Polja ubio psa, te je sa prijavom upoznat dežurni starješina - vođa bezbjednosnog sektora koji je po istoj postupio, izašao na lice mjesta kod kuće F.M, i utvrdio da se na putu, pored kuće, nalazi povrijeđeni pas. S tim u vezi, policijski službenik je 18.03.2018. godine u 16,30 časova telefonskim putem obavijestio ODT u Bijelom Polju o navodima iz prijave F.M, i zatečenom stanju na licu mjesta događaja, koji se izjasnio da je ovim povodom potrebno prikupiti obavještenja od građana, obavijestiti doktora veterine radi izlaska na lice mjesta, fotografisati lice mjesta i predmet prosljediti na ocjenu.

U nastavku informacije Uprave policije o preduzetim radnjama stoji da je na lice mjesta, povodom ovog događaja, izašao veterinar i sačinio izvještaj kao i da su lice mjesta fotografisali kriminalistički tehničari PS OB Mojkovac. Potom su, istog dana, u OB Mojkovac prikupljena obavještenja od F.Lj., F.M. i F.M.. O navednom događaju je, shodno proceduri, poslat telegram Sektoru policije opšte nadležnosti, OKC-u i Odjeljenju za planiranje, razvoj i analitiku informativno na upoznavanje. OB Mojkovac dobio je, 23. marta 2018, dopis CB Podgorica sa krivičnom prijavom NVO „Društvo za zaštitu životinja Ruka - Šapi“ protiv F.Lj. o čemu je obaviješten ODT S.S. koji je naredio da mu se navedena prijava dostavi na uvid. Odgovor Policije je dostavljen NVO „Ruka Šapi“ na upoznavanje, a kod ODT Bijelo Polje, u kontekstu sadržaja predmetnog odgovora Uprave policije, iskazao interesovanje za status predmeta.

ODT u Bijelom Polju je informisalo da je nakon sprovedenog postupka izviđaja rješenjem od 25.05.2018. godine odbacilo krivičnu prijavu NVO „Ruka – Šapi“ iz Podgorice, podnijetu protiv F.Lj. iz Mojkovca, zbog krivičnog djela ubijanje i mučenje životinja i razaranje njihovog staništa iz čl.309 st.1 Krivičnog zakona

nika Crne Gore, jer djelo za koje je prijavljen po Zakonu nije krivično djelo, uslijed postojanja razloga koji isključuju protivpravnost, o čemu će obavijestiti ovu NVO dostavljanjem rješenja sa pravnom poukom. Savjet je podnosioca pritužbe NVO „Ruka šapi“ upoznao sa predmetnim obavještenjem ODT Bijelo Polje.

Savjet je odlučio da sa predmetom upozna novoformirani Savjet Vlade Crne Gore za zaštitu životinja kako bi se i na tom nivou mogli sagledati i razmotriti stvarni kapaciteti i profesionalna volja u svim državnim organima koji su vezi sa zaštitom životinja i primjenom zakona s tim u vezi. Iz tog tijela nikada nije pružen odgovor.

Savjet je ocjenio da su u konkretnom slučaju policijski službenici OB Mojkovac postupili profesionalno i izuzetno posvećeno. Savjet je, na osnovu velikog broja konkretnih primjera i pokazatelja, prepoznao da civilno društvo posvećeno zaštiti i dobrobiti životinja u Upravi policije i MUP Crne Gore ima odgovornog i pouzdanog partnera.

Zlostavljanje i mučenje životinja: Poziv građanima da pomognu policiji

Savjetu za građansku kontrolu rada policije obratila se NVO „Ruka šapi“ molbom da isprati postupanje Uprave policiji povodom prijave koju su podnijeli protiv NN lica zbog osnovane sumnje da je počinilo krivično djelo mučenja životinja iz člana 309 Krivičnog zakonika CG a u vezi sa čl. 7 stav 2 Zakona o zaštiti dobrobiti životinja.

Ovoj NVO se obratila građanka K.R. iz Podgorice, sa boravkom u selu Grbavci, zbog nanošenja teške povrede iz vatrenog oružja na štetu njene dvije mačke. Prvi događaj desio se 22.09. a drugi 3.10. 2018 godine kada su vlasničke mačke povrijeđene iz vatrenog oružja. NVO je dostavila dokumentacija koja potvrđuje veterinarske operativne intervencije.

Uprava policije je dostavila odgovor koji je proslijeđen podnosiocu pritužbe na izjašnjenje a u kojem se konstatuje da se ODT u Podgorici izjasnio da u konkretnom događaju postoje elementi krivičnog djelu, zlostavljanje i mučenje životinja iz čl. 309 KZCG kao i da policija preduzima mjere i radnje u cilju identifikacije NN lica koje je upotrijebilo vazдушnu pušku i tom prilikom nanijelo povrede životinjama.⁵⁹ Savjet je imao i dodatna pitanja na koja iz Uprave policije nikada nije odgovoreno.

Savjet je javno, preko svog sajta i društvenih mreža, pozvao stanovnike sela Grbavci, opština Podgorica, da pomognu Policiji u identifikaciji osobe koja vazдушnom puškom povređuje i ubija tamošnje kućne ljubimce.

59 Detaljnije o slučaju: <http://kontrolapolicije.me/blog/zlostavljanje-i-mu%C4%8Denje-%C5%BEivotinja-poziv-gra%C4%91anima-da-pomognu-policiji>

Zaštita životinja: Prijedbe na postupanje policajca u Nikšiću

Savjetu za građansku kontrolu rada policije se obratila NVO „Team Korina“ sa primjedbom na postupanje službenika CB Nikšić. Ova NVO je stupila u kontakt sa građankom čiji je kućni ljubimac sagoren vatrom u jednoj fabrici u Nikšiću. Građanka se obratila policiji ali je naišla, kako je rekla, Pri uzimanju izjave imao je doskočice tipa “da je mačak išao da traži neku mačku, a kad je građanka rekla da je sterilisan prokomentarisao je da se mačku smučio takav život”. Inspektor je saopštio da ako bi oni pošli u fabriku gdje se to desilo bili bi ismijani i posavjetovao je da ona to uradi umjesto njih, te da ih upozna sa novim informacijama. Građanka je, po savjetu ove NVO, policiji podnijela zahtjev za slobodan pristup informacijama nakon što nije dobila povratnu informaciju od podnošenja prijave. CB Nikšić je odgovorio da su upoznali nadležnog tužioca u Nikšiću koji je naložio da oštećena pribavi veterinarsku dokumentaciju i da će se nakon toga izjasniti oko pravne kvalifikacije događaja. U pritužbi je ukazano da oštećena nije ni bila informisana da treba da dostavi veterinarsku dokumentaciju, naprotiv, jasno je iz cjelokupnog odnosa policije prema njoj tog dana da slučaj nije ni bio uzet za ozbiljno, za koju tvrdnju ona nema dokaz već da joj je prilikom prijave policijski službenik rekao da sama sprovodi istragu. U dopuni pritužbe je dostavljena kopija Zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanke u kojem je navedeno da se mačak vratio kući ali sa više povreda po glavi, na leđima i nogama. Primjetila je i da su povrede nastale najvjerovatnije nekom kisjelinom ili izvorom vatre. Povala ga je u veterinarsku ustanovu gdje je mačku ukazana ljekarska pomoć. Navedenom prilikom građanka nije mogla izraziti sumnju ko bi mogao nanijeti navedene povrede životinji a nije isključila mogućnost da je su nastale u krugu fabrike Metelac koja se nalazi preko puta njene kuće jer su uočili da mačak dolazi iz tog pravca.

Savjet je se obratio načelniku CB Nikšić preporukom da odgovorni starješina CB primi na neposredan razgovor građanku P. i predstavnika NVO u prisustvu službenika K. Takođe, preporučeno je da imenovani policijski službenik pruži odgovarajuće pojašnjenje i izvinjenje zbog nastalih okolnosti i eventualnih nesporazuma, te da se na licu mjesta pruže podaci za postupanje po prijavi.

Uprava policije je odgovorila da je Dežurnoj službi CB Nikšić, 08.06.2018, građanka B.P. lično prijavila da se njen kućni ljubimac mačak, u prethodna dva dana udaljio iz dvorišta i zadobio povrede očiju, šape i tijela, na nepoznat način, te da je odmah po prijemu od građanke uzet zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina kada je ponovila svoje navode, saopštila da je mačku ukazana pomoć u veterinarsku ustanovu „Family Vet“ i da će dokumentaciju naknadno dostaviti. Građanka je priložila kopije fotografija povrijeđenog kućnog ljubimca. O događaju obaviješten dežurni tužilac u ODT u Nikšiću, koji je naložio oštećenoj da pribavi veterinarsku dokumentaciju, nakon čega će se izjasniti oko pravne kvalifikacije događaja. Građanka P. se obratila CB Nikšić, 18.

10. 2018, zahtjevom tražeći informaciju o preduzetim mjerama i radnjama povodom njene prijave, na šta su joj policijski službenici odgovorili, 6. 11. 2018, da uslijed nedostavljanja veterinarske dokumentacije nijesu bili u mogućnosti kontaktirati postupajućeg tužioca oko pravne kvalifikacije događaja. U odnosu na preporuku Savjeta iz CB Nikšić su informisali da su u više navrata pokušali ostvariti kontakt sa građankom i NVO. Operativnim putem Policija je došla do tačnog kontakt telefona građanke, te je ona nakon neodgovaranja na pozive, nakon poruke putem aplikacije „Viber“ informisala da je u inostranstvu i da će se po povratku javiti u CB Nikšić. U kontekstu primjedbi predstavnika NVO „Team Korina Animals“, u vezi postupanja i odnosa policijskog službenika M.K. prema građanki B.P, neposredne starješine su obavile razgovor sa policijskim službenicima K. i B.R. te zapisničarkom M.M, gdje je konstatovano da se kritičnom prilikom policijski službenik K. nije odnosio neprimjereno i podrugljivo, te da je njegovo postupanje bilo krajnje profesionalno i u skladu sa zakonom i Kodeksom policijske etike.

Savjet je odgovor Policije dostavio podnosiocima pritužbe i konstatovao da je načelnik CB Nikšić pokazao priličnu posvećenost da se ostvari i unaprijedi komunikacija sa građankom B.P. i NVO, da su obezbjeđeni svi traženi dogovori i da su službenici CB Nikšić postupali profesionalno.

Policija efikasno provjerila navode o zlostavljanju životinja

Građani su putem društvene mreže obavijestili građansku kontrolu policije da izvjesni D.V. koji je, prema navodima, lišen slobode zbog nedozvoljenog držanja oružja i drugih krivičnih djela, na lokaciji u Podgorici držao 40 pasa za organizovane borbe koje se u Crnoj Gori i dalje dešavaju. Kako je lišen slobode, prema navodima građana psi su ostali sami i nezbrinuti. Građani su apelovali da se preostale životinje spasu kroz smještaj u azil ali i da se ispita da li su psi navodno korišćeni za organizovane borbe.⁶⁰

ODT u Podgorici je brzo i efikasno postupio po obavještenju.⁶¹ Policija je takođe efikasno provjerila navode građana.⁶²

Savjet je konstatovao da je Policija brzo izvršila sve provjere, da je postupila profesionalno i efikasno provjerila navode građana koji u konkretnom slučaju nijesu bili tačni. Savjet je odgovore iz ODT i Uprave policije objavio na svom portalu zbog blagovremenog infomrisanja javnosti o aktivnostima državnih organa.

Protiv Savjeta je vlasnik životinja podnio krivičnu prijavu zbog čega je predsjedavajući Savjeta u 2018, u svojstvu građanina, dao izjavu policiji a ODT

60 <http://kontrolapolicije.me/blog/savjet-zatra%C5%BEio-od-policije-provjeru-navoda-gra%C4%91ana>

61 <http://kontrolapolicije.me/blog/odt-u-podgorici-brzo-i-efikasno-provjerilo-navode-gra%C4%91ana>

62 <http://kontrolapolicije.me/blog/navodi-gra%C4%91ana-nijesu-ta%C4%8Dni-psi-su-dr%C5%BEansi-potrebno-pa%C5%BEnijom>

dostavio sve činjenice i podatke o komunikaciji Savjeta sa građanima, njihove kontakte kao i podatke o oglašavanju Savjeta povodom ove teme.

PROGRAM “UNAPRJEĐENJE TRANSPARETNOSTI GRAĐANSKE KONTROLE POLICIJE”

Transparentnost: Novi program građanske kontrole policije

Savjet za građansku kontrolu rada policije, koristeći poslovničku mogućnost, a na temelju iskazanih potreba i čestog interesovanja, posebno nevladinih organizacija (NVO) i medija donio je odluku o pokretanju i realizaciji programa “Unaprjeđenje transparentnosti građanske kontrole policije”. Odluka je jednoglasno usvojena na 16-toj sjednici Savjeta, koja je, u Skupštini Crne Gore, održana 25. januara 2018. godine.

Ocijenjeno je potrebnim, da se u skladu sa svojim mogućnostima, dodatno unaprijedi transparentnost i brzina operativnog odgovora na zahtjeve i interesovanje javnosti po osnovu slobodnog pristupa informacijama ili koji se podnose na neki drugi način. Naročito kako bi se kvalitetnije i blagovremeno odgovorilo na programske potrebe javnosti, državnih organa a naročito medija i NVO (čije su aktivnosti definisane projektnim rokovima ali i potrebom za sadržajnijim podacima zbog izrade izvještaja, publikacija, pisanja tekstova i sl).

Upravo iz tog razloga je odlučeno da se pristupi realizaciji dodatnog programa “Unaprijeđenje transparentnosti građanske kontrole policije” u sklopu kojeg će se - zbog pojačanog interesovanja državnih organa, NVO i medija za konkretan rad Savjeta u smislu zahtjeva da im se pruži više podataka o tačnom broju pritužbi, usvojenim ocjenama, izdatim preporukama, kao i sadržaju svakog predmeta - ažurno i blagovremeno odgovoriti na zahtjeve i pružiti sva potrebna viđenja Savjeta u vezi sa radom i razvojem policijske organizacije u Crnoj Gori.

Zato će se, po mogućnosti, na svaka dva mjeseca, raditi što detaljniji (1) presjek/pregled rada građanske kontrole policije na način kreiranja dokumeta koji uključuje tačan popis predmeta i pregled svih aktivnosti i pristiglih odgovora u vezi aktivnosti Savjeta bilo da je riječ o građanima, Upravi policije i drugim državnim organima. Dvomjesečno ažurirani izvještaj - informacija, koja se kreira u sklopu ovog programa, objavljuje se na Internetskoj stranici građanske kontrole policije, na društvenim mrežama i dostavlja medijima.

U sklopu ovog programa donijeta je i odluka da se (2) kompletan materijal, uz poštovanje ličnih podataka, koji u svom radu dobija Savjet objavljuje istog

dana pošto je primljen preko pisarnice Skupštine Crne Gore. Od tada, gotovo na dnevnoj osnovi, se dopunjava sajt građanske kontrole policije i može se konstatovati da je to jedan od urednijih i najažurnijih sajtova državnih institucija. Zahvaljujući sadržaju koji se tamo nalazi zainteresovana javnost gotovo i da nema potrebu za dostavljanje dodatnih zahtjeva za slobodan pristup informacijama sem ukoliko se traži na uvid kompletni spisi predmeta koji uključuju i zaštićene podatke.

Kroz ovaj program realizuje se i saradnja sa civilnim društvom. Savjet je uzeo učešće na svim aktivnostima NVO na koje je i pozvan.

U okviru programa pripremljen je i dostavljen, po prvi put od osnivanja, izvještaj o radu Savjeta za parlamentarne odbore za bezbjednost i odbranu i ljudska prava i slobode.

Dostupni za sve medije

U sklopu programa “Unaprijeđenje transparentnosti građanske kontrole policije” Savjet se odgovorno i sa punim uvažavanjem odnosi i prema svim medijima u zemlji i regionu i njihovom pozivu/zahtjevu za učešće u emisijama ili za davanje izjava u vezi sa razvojem i integritetom policije i efektima nadzora nad istom. Zahvaljujući tome Savjet nikada nije odbio ili odložio učešće u nekoj TV ili radijskoj emisiji, izjavu ili intervju štampanom ili web mediju. Podaci o programskim aktivnostima i redovnom radu Savjeta redovno se objavljuju u odgovarajućim rubrikama na sajtu građanske kontrole rada policije i dostavljaju, putem saopštenja, medijima, novinskim agencijama i internetskim portalima.⁶³

Skupština Crne Gore podražala i pohvalila građanski nadzor policije

U 2018. godini vidno je intenzivirana komunikacija Savjeta sa radnim tijelima Skupštine Crne Gore. Ostvarena je kvalitetna komunikacija sa šest parlamentarnih odbora koja imaju važnu političku i društvenu ulogu u praćenju javnih politika u oblasti zaštite ljudskih prava, bezbjednosti građana i servisnih aktivnosti policije. Odbori Skupštine Crne Gore za bezbjednost i odbranu i ljudska prava i slobode upoznali su se sa godišnjim izvještajem (2017) i usvojili pohvalne i podržavajuće ocjene o radu Savjeta. Osim ovih i odbori za zdravstvo, rad i socijalno staranje i za prosvjetu, nauku, kulturu i sport podržali su preporuke

63 Pažnji preporučujemo neke od priloga: http://www.monitor.co.me/index.php?option=com_content&view=article&id=9027:aleksandar-saa-zekovi-predsjednik-savjeta-za-graansku-kontrolu-rada-policije-kultura-utanja&catid=6612:broj-1474&Itemid=8086; <https://www.slobodnaevropa.org/a/29621452.html>; <http://www.rtcg.me/tv/emisije/informativni/okvir/198970/okvir-01042018.html>; <https://kosovotwopointzero.com/sr/aleksandar-sasa-zekovic-montenegro-cannot-be-considered-innocent-in-the-yugoslav-wars/>; <https://www.youtube.com/watch?v=6NLcN4i7NOg&feature=youtu.be&app=desktop>;

Savjeta za poboljšanje postupanja policije prema osjetljivim grupama stanovništva. Sa Odborom za rodnu ravnopravnost održana je i posebna sjednica.

Pregled nezavisnog građanskog nadzora policije

Savjet za građansku kontrolu rada policije pokrenuo je periodično predstavljanje elektronske publikacije (biltena) “Pregled nezavisnog građanskog nadzora policije” u sklopu programa “Unaprijeđenje transparentnosti građanske kontrole policije”. Prvi Pregled nezavisnog građanskog nadzora policije za 2018 godinu (januar i februar) dostupan je [ovdje](#). Drugi Pregled nezavisnog građanskog nadzora policije za 2018 godinu koji predstavlja i godišnji izvještaj o radu Savjeta za 2017, koji je dostavljen na razmatranje Skupštini Crne Gore, je dostupan [ovdje](#).

Nova knjiga: “Građanski nadzor i jačanje integriteta crnogorske policije”

Savjet za građansku kontrolu rada policije objavio je knjigu “Građanski nadzor i jačanje integriteta crnogorske policije” u kojoj je predstavljena građanska kontrola kao noviji fenomen u razvoju policije Crne Gore.⁶⁴

U knjizi se govori o naporima da se blagovremeno identifikuje i spriječi neprofesionalno policijsko postupanje a policija odvratiti od prakse koja je kompromituje i krši ljudska prava. Sabrana je policijska praksa, u 2017, koju je javnost Crne Gore problematizovala kroz određene primjedbe. Govori se i o kontekstu rada, rezultatima i tekovinama građanske kontrole policije, uslovima za uspješan građanski nadzor policije u Crnoj Gori, komunikaciji i saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Crne Gore i agilnosti Savjeta za građansku kontrolu rada policije. U knjizi je pažljivo i profesionalno analizirana brojna praksa koja prati primjenu policijskih ovlašćenja pa su izdate, uz pohvale, i ocjene i preporuke koje su isključivo u cilju unaprijeđenja rada policije i njenih boljih rezultata. Savjet je prirodno zainteresovan za napredak policije i tome je posvećena intenzivna i bogata izdavačka produkcija koja fokusira poboljšanje policijskog postupanja i zaštitu integriteta i dostojanstva svakog građanina.

Podrška političkom obilježavanju Međunarodnog dana žena

Savjet za građansku kontrolu rada policije tradicionalno je i 2018 godine pozdravio političko obilježavanje Međunarodnog dana žena u Crnoj Gori i po-

64 Autori su Aleksandar Saša Zeković i Zorana Baćović a knjiga je dostupna na ovom linku: <http://kontrolapolicije.me/sites/default/files/library/files/GRA%C4%90ANSKI%20NADZOR%20I%20JA%C4%8CANJE%20INTEGRITETA%20CRNOGORSKE%20POLICIJE.pdf>

držao Osmomartovski marš koji su organizovale nevladine organizacije (NVO) Centar za žensko i mirovno obrazovanje “Anima” i “Centar za ženska prava”. U ime Savjeta za građansku kontrolu rada policije u Maršu je prisustvovao predsjednik advokat Zoran Čelebić.

Savjet za građansku kontrolu policije se pridružio naporima društva da se 8. mart afirmiše i obilježava kao politički praznik kako bi se, dosljedno i argumentovano, diskutovao stvarni status žena u Crnoj Gori.

Savjet ima uspostavljen kvalitetan dijalog sa sindikalnim i organizacijama civilnog društva kroz koji se stalno ukazuje i na pitanje učešća žena u crnogorskoj policiji. Žene u Upravi policije MUP-a Crne Gore nijesu na potreban način samoorganizovane, udružene niti vidljive na pozicijama, što se i održava na njihov ukupan status i profesionalni tretman. Savjet je zbog toga izdao Upravi policije određeni broj preporuka i usmjerenja. Savjet se zalaže da Uprava policije razvije strategiju za rješavanje rodni pitanja kao i da se napokon utvrdi vremenski rok do kojeg treba dostići određeni procenat žena u Policiji. Savjet godinama ocjenjuje da je zalaganje za uspostavljanje i razvijanje politika rodne ravnopravnosti u Upravi policije i dalje samo deklarativno a na suštinsko i sistemsko.

Savjet je iskoristio i ovu jedinstvenu priliku da pozove ženski pokret i druge društvene strukture da podrže započete reforme u Ministarstvu unutrašnjih poslova (MUP) i napore Ministra unutrašnjih poslova kako bi se končano krenulo i sa implementacijom rodni pitanja i politike rodne ravnopravnosti. Savjet je i javno pozvao Sindikat Uprave policije i sve policijske službenike da uzmu učešća i podrže Osmomartovski marš čiji je cilj da se konstruktivno ukaže na status žena i stanje poštovanja ženskih ljudskih prava.

Novi nezavisni dokument o policijskom integritetu u 2018

NVO “Građanska alijansa” (GA) je publikovala i javno predstavila izvještaj “Prava lica lišenih slobode u Crnoj Gori 2018”. Iz godine u godinu GA redovno istražuje i dokumentuje najreprezentativnije primjere kršenja ljudskih prava od strane policije. U 2018 izvještaj je nastao i uz naročito blisku stručnu saradnju i komunikaciju sa Savjetom za građansku kontrolu rada policije, koji je podržao izradu izvještaja. Nastao je visokokvalitetni izvještaji koji predstavlja pouzdanu sliku kapaciteta i integriteta crnogorske policije. Izvještaj predstavlja i potvrđuje ozbiljan i kontinuiran rad građanske kontrole policije koja se, blagovremenim i temeljnim postupanjem, prepoznala u vodeći demokratski nadzor nad radom crnogorske policije.⁶⁵

65 Izvještaj GA “Prava lica lišenih slobode u Crnoj Gori 2018” dostupan je na ovom linku: <http://gamn.org/wp-content/uploads/2018/07/GA-Prava-lica-lisenih-slobode-2018.pdf>

Ženski parlament

Predstavnici Savjeta za građansku kontrolu rada policije, Zoran Čelebić i mr Aleksandar Saša Zeković, prisustvovali su, u ime Savjeta, Devetom zasjedanju Ženskog parlamenta koji je organizovao Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore.⁶⁶

Dvadeset godina UN Deklaracije o braniocima ljudskih prava

U organizaciji Ministarstva vanjskih poslova Crne Gore, Sistema Ujedinjenih nacija (UN) u Crnoj Gori i Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore u Podgorici je, na Pravnom fakultetu (PF), povodom dvadeset godina od usvajanja Deklaracije o braniocima ljudskih prava, održana panel diskusija “Deklaracija i izazovi u djelovanju branilaca ljudskih prava”. Panelista je bio i mr Aleksandar Saša Zeković, član Savjeta za građansku kontrolu rada policije koji se intenzivno bavio istraživanjem kršenja ljudskih prava u Crnoj Gori.

66 <http://kontrolapolicije.me/blog/zasijedanje-%C5%BEenskog-parlamenta>

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-9591-6-6
COBISS.CG-ID 38425104

ISBN 978-9940-9325-8-9

9 789940 932589 >